

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901 — 02

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1902

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐεργέται τῆς Ἑταιρείας	σελ. 3
Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας	» 4
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	» 5
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	» 6
Ἐκθέσεις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	» 9
Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον	» 12, 29
Ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ Στοᾷ τοῦ Ἀττάλου	» 12, 31
Ἀνασκαφαὶ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν	» 12
Ἀνασκαφαὶ ἐν Πάρνηθι	» 12, 32
Ἀνασκαφαὶ ἐν Θέρμῳ	» 13, 34
Ἀνασκαφαὶ ἐν Μεγαλοπόλει	» 13, 45
Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαλκίδι	» 13, 43
Ἀνασκαφαὶ ἐν Διμίτι τῆς Θεσσαλίας	» 13, 37
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας	» 13, 41
Ἀνασκαφαὶ ἐν Μυκῆναις	» 13, 42
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ	» 13, 49
Ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος	» 13,
Ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τείχους τῆς Ἀκροπόλεως	» 15
Ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐν Δαφνίῳ Ναοῦ	» 19
Ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐν Δελφοῖς Σταδίου	» 20
Συνδρομὴ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ	» 15
Οἰκοδομὴ Μουσείων ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	» 15,
Ἀγορὰ ἀρχαίων	» 16
Ἀγορὰ κτημάτων	» 16
Ἀποστολὴ διδασκῶρων εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς Ἀρχαιολογίας	» 17,
Ἀνέλκυσις ἀγαλμάτων παρὰ τὰ Ἀντικύθηρα	» 17
Συνελεύσεις Ἑταίρων	» 20,
Ἐκθέσεις τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	» 21, 26
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας	» 27 - 54

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1901	» II
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος αἰ Ἐσοδα καὶ Ἐξοδα	» IV
Ἀπολογισμὸς τῶν Ἐσόδων	» VI
Ἀπολογισμὸς τῶν Ἐξόδων	» VIII
Κίνησις τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1901	» XXI
Πίναξ ἐμφάνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1901	» XXIII
Γενικὴ λογοδοσίαι τοῦ ἔτους 1901	» XXVI

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΡΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Τσιδανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καβαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος

Β. Γιαννούλης

Π. Καρολίδης

Β. Λεονάρδος

Ἰθ. Λύδερς

Δ. Μακκᾶς

Γ. Μιστριώτης

Γ. Παπαθασιλείου

Ἀ. Ῥωμάνος

Ἀν. Σκιᾶς

Β. Στάης

Γ. Στρέϊτ

Χ. Τσουντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-
MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

- † 'Ο Σ. Μητροπολίτης 'Αθηνῶν Προ-
κόπιος. Adolph Kirchoff. Berlin.
Friederich Adler. Berlin. Ulrich Köhler. Berlin.
Otto Benndorf. Wien. Lucien Magne. Paris.
Max. Bonnet. Montpellier. Adolph Michaelis. Strassburg.
Max Collignon. Paris. L. A. Milani. Firenze.
Domenico Comparetti. Firenze. A. S. Murray. London.
Alexander Conze. Berlin. Charles Eliot Norton. Cambridge
Alfred Croiset. Paris. U. S. America.
Θεόδωρος Δηλιγιάννης. 'Αθήνησι. F. C. Penrose. London.
Wilhelm Dörpfeld. 'Αθήνησι. G. Perrot. Paris.
Joseph Durm. Karlsruhe. W. M. Ramsay. Aberdeen (Scott-
land).
Sir John Evans. London. S. Reinach. Paris.
Paul Foucart. Paris. La Comtesse de Riencourt. 'Αθή-
νησι.
Adolph Furtwängler. München. Rufus R. Richardson. 'Αθήνησι.
Ernst Gardner. Cambridge (Eng- G. Schlumberger. Paris.
land).
Percy Gardner. Oxford. Th. D. Seymour. New-Haven.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. U. S. America.
S. America.
Will. Watson Goodwin. Cam- Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
bridge. U. S. America. G. Treu. Dresden.
Hamdy Bey. 'Εν Κωνσταντινουπόλει. Charles Waldstein. Cambridge
(England).
B. Haussoulier. Paris. Th. Ouspensky. 'Εν Κωνστ/πόλει.
L. Heuzey. Paris. Ulrich von Wilamowitz-Moellen-
Th. Homolle. 'Αθήνησι. dorff. Berlin.
R. C. Jebb. Cambridge (England). Paul Wolters. Würzburg.
K. Καραπάνος. 'Αθήνησι. Henri Weil. Paris.
R. Kekulé. Berlin.
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1901

Οί έταίροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε
έταίροι ἰσόβιοι.

Ἄγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.
Ἄγγελόπουλος Ἡλίας.
Ἀθηνογένης Γ.
Ἀνδρόπουλος Στ.
Ἀνέζης Δ.
Ἀντωνιάδης Δ.
Ἀντωνόπουλος Κ.
Ἀξελός Ι.
Ἀξελός Μιλ.
Ἀραβαντινός Ι.

Βακράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλατατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπ.
Βάσσος Ἄλ.
Βάσους Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βεκούσης Δ.
Βικέλας Δ.
v. Bissing Fritz.
Βλαστός Γ.
Βλάχος Γ.
Βούκρας Δ.
Βοῦρος Ζ. Α.
Bourguet Émile.
Βυζαντινός Γαβριήλ.

Γαζέπης Γ.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακάκης Δ.
Γεωργακόπουλος Ε.
v. Gaertringen Hiller.
Γιαννούλης Β.
Γκιών Ἀνδρέας.
Graef B.

Γρηγοράκης Γρ.
Γρηγορίου Ἀποστ.

Δαμβέργης Α.
Δαμβέργης Ν.
Δάσιος Σπ.
Δεληγεώργης Δ.
Δεμερτζῆς Α.
Δημητριάδης Χ.
Δήμητσας Μ.
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσος Ἰάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Στ.
Δυοβουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκρ.
Εὐαγγελίδης Μ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας Ἰω.

Ζαίμης Ἄλ.
Ζητουσιάτης Π.
Ζυγομαλάς Ἄ.

Ἡλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

Ἰορδανόπουλος Μ.
Jackson F.
Judeich Walther
Ἰωαννίδης Π.

Καβαθίας Π.
 Καζάκης Ν.
 Καλαποθάκης Μ.
 Καλάρκος Κ.
 Καλδοχορέσης Ν.
 Καλλιγᾶς Π.
 Καλλιοντζῆς Ε.
 Καλογερόπουλος Θ.
 Καλογερόπουλος Ν.
 Κανάκης Π.
 Καπλάνογλους Κ. Π.
 Καραβασίλης Σ.
 Καράλης Α.
 Καραθεοδωρῆς Σ.
 Καραπάνος Κ.
 Καρχούλιας Η.
 Καρολίδης Π.
 Καστριώτης Π.
 Κατριβάνος Α.
 Καυταντζόγλους Ίω.
 Κεφάλας Γ.
 Κινη Κ. Φ.
 Κλοντηρόπουλος Γ.
 Coad P. Α.
 Κολυβάς Α.
 Κομνηνός Π.
 Κόντος Κ.
 Κοντόπουλος Κ.
 Κοντόσταυλος Α.
 Κορομάντσος Έ.
 Κουλουμόπουλος Κ.
 Κουρουιώτης Κ.
 Κοφινιώτης Ίω.
 Κριεζῆς Άντ.
 Κύρης Μ.
 Κωνσταντινίδης Π.
 Κωνσταντινίδης Μ.
 Κωνσταντάρης Έλ.
 Κωνσταντόπουλος Κ.

 Λαμπρόπουλος Α.
 Λαμπρινίδης Μ.
 Λάππας Ι. Α.
 Λάππας Ι. Γ.
 Λεονάρδος Β.

Λεονάρδος Α. Δ.
 Λιδόλιος Γ.
 Λόντος Ι.
 Λύδερς Όθ.
 Λυκάκης Άλ.
 Λυκούδης Έμμ.
 Λύρης Ίω.

Μαγγιώρος Σπ.
 Μαγιάτης Ίω.
 Μακκᾶς Δ.
 Μακκᾶς Κ.
 Μακκᾶς Ν.
 Μαρδμραπήλιας Άν.
 Μανιάκης Κ.
 Μαντζάκος Χ.
 Μαντζούφας Άνδρ.
 Μανωλίδης Σωκρ.
 Μαρκόπουλος Ίω.
 Μαρούδης Ν.
 Μάτσης Ά.
 Μαυροκορδάτος Ν.
 Μαυρομιχάλης Κυρ.
 Μελάς Δ.
 Milchhöfer Arthur.
 Μελισσουργός Γ.
 Μητσόπουλος Κ.
 Μιστριώτης Γ.
 Μομφερράτος Άν.
 Μουντάκης Άν.
 Μόσης Ι.
 Μουτσόπουλος Άθ.
 Μπαλτῆς Θ.
 Μπαλάνος Ν.
 Μπάρτ Γουλ.
 Μπενῆς Ψάλτης Δ.
 Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
 Νικολαΐδης Γ.
 Νικολαΐδης Ι.
 Νικολαΐδης Λουδ.
 † Νικολόπουλος Π.
 Νικολόπουλος Σ.
 Noack Ferd.

Ξανθάκης Π.	Σταμούλης Ἀναστ.
Ξανθουδίδης Στέφ.	Σταυρόπουλος Δ.
	Steele Daniel.
Οἰκονόμος Π.	Στέφανος Κλών.
†Οἰκονόμος Ἀν.	Στεφανάκος Φιλόθεος.
	Στρέϊτ Γ.
Πάλλης Ἀγ.	Στρέϊτ Στ.
Πανταζῆς Μιλ.	Studniczka F.
Παντελίδης Ἐμμ.	Σφακιανᾶκης Π.
Παπαθασιλείου Γ.	Schiff Alfred.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.	Σχλίεμαν. Α.
Παπαδιαμαντίοπουλος Ἰω.	Σωμερτίτης Δ.
Παπαδόπουλος Β.	Σωτηριάδης Γ.
Παπαναστασίου Π.	
Παπαχρήστου Γ.	Τραπάντζαλης Γ.
Παπούδωφ Ἀρ.	Τριανταφυλλάκος Ν.
†Πατύχας Γ.	Τσάτσος Ἰω.
Περρῆς Π.	Τσιθανόπουλος Δ.
Περρῆς Σ.	Τσίλλερ Ἐρν.
Πεσμαζόγλους Ἰω.	Τσουντας Χρ.
Πολυγένης Κ.	Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ.
ν. Prott Hans.	
Πρωτοπαπαδάκης Π.	Φιλαδελφεὺς Α.
	Fabrieius E.
Robert K.	Φεράλδης Γ. Λουδ.
Ραγκαβῆς Κλ.	Φίλιος Δ.
Ροσέτος Ἀλ.	Φωτίου Ἰω.
Ράλλης Δ.	Φωστηρόπουλος Κ.
Ράλλης Στ.	
Ρωμαίδης Ἀρ.	Χατζηδάκις Γ.
Ρωμάνος Ἀθ.	Χατζηδάκις Ι.
Ρωμάνος Ἐκτωρ.	Χρυσανθόπουλος Παναγ.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.	Ψαλτῆρας Γ.
Schrader H.	Ψάλτης Ἰακ.
Σιμόπουλος Ι.	
Σχιᾶς Ἀν.	White W. J.
Σκουζές Ἀλ.	Wide Sam.
Σκουζές Κ.	Wiegand Theodor.
Σκουζές Π.	Wilhelm Ad.
Σκουλούδης Σ.	
Σοφούλης Θ.	Zahn Robert.
Στάης Β.	Zingerle J.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1901

*έγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ
τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία ἐν τῇ
γενικῇ συνλεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 27 Ἰανουαρίου
1902.*

Κύριοι,

Προσερχόμενον τὸ Συμβούλιον ἐνώπιον ὑμῶν, ἵνα λογοδοτήσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους, παρακαλεῖ ὑμᾶς ἐν πρώτοις, ἵνα μετ' αὐτοῦ προσκλίνωμεν πάντες νοερῶς γόνυ ἐνώπιον τοῦ χαίνοντος τάφου σεπτῆς Δεσποίνης καὶ ἐπιτίμου μέλους τῆς Ἑταιρείας, τῆς Α. Μ. τῆς Αὐτοκρατείας καὶ βασιλείσης Φρειδερίκου. Ὑπέροχον ἔχουσα τὴν ψυχὴν καὶ ἄκρως καλλιτεχνικὴν ἢ Αὐτοκράτειρα Φρειδερίκου ἐλάτρευεν ἀληθῶς τὰ ἔργα τῆς ἐλληνικῆς τέχνης ἀναδεικνύσα ἑαυτὴν ἀνταξίαν σύζυγον τοῦ ἐνδόξου Διαδόχου τῆς Πρωσίας καὶ κατὰ δυσμενῆ Μοῖραν ἐπὶ βραχὺν μόνον χρόνον Αὐτοκράτορος Φρειδερίκου, εἰς ὃν κατ' ἐξοχὴν ὀφείλεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν. Διατρίβουσα ἐν Ἀθήναις ἢ Αὐτοκράτειρα τῶν πρωτίστων αὐτῆς μελημάτων εἶχε τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ τῶν Μουσείων· βλέπουσα δὲ τὰ Μουσεῖα ἡμῶν ταῦτα καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι

ἔξαρσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν ἠγάλλετο ἰδιαζόντως καὶ τὴν ἀγαλλίασιν αὐτῆς πολλάκις ἐξεδήλου, διότι πρὸς τῷ θαυμασμῷ αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μεγάλην εἶχεν ἀγάπην πρὸς τὴν νέαν Ἑλλάδα, μεθ' ἧς ἄλλως συνέδεον Αὐτὴν, φιλόστοργον οὔσαν Μητέρα, προσφιλέστατοι δεσμοί. Περὶ τῆς ἡμετέρας δὲ Ἑταιρείας μεγάλως ἐνδιεφέρετο καὶ ἐπὶ ταῖς ἐργασίαις αὐτῆς τὴν Ὑψηλὴν ἑαυτῆς εὐαρέσκειαν εὐγενῶς ἐπεδείξατο, Αὐτὴ ἐκφράσασα τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐκλεγῆ μέλος τῆς Ἑταιρείας, τιμῆσασα οὕτω τὴν Ἑταιρείαν ἡμῶν μεγάλην τιμὴν. Εὐγνωμονοῦσα ἡ Ἑταιρεία ἀγῆρω εὐχεται τὴν μνήμην τῆ Ὑψηλῆ Δεσποίνῃ.

Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1901 οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας ἐκτίθεται ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ τῆς Ἑταιρείας Ἀρ. Λάππα συντεταγμένῳ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ (1) ἐν ᾧ ἀναγράφονται ἀναλελυμένως τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτους. Κατὰ τὰ ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τούτῳ τὰ μὲν ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1901 ἀνῆλθον εἰς δρ. 271,372 τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 283,783, ἐδαπανήθησαν ἄρα ἐπὶ πλέον τῶν εἰσπραχθέντων δραχμαὶ 12,411. Ἡ ὑπέρβασις αὕτη ἐν τοῖς ἐξόδοις τῆς Ἑταιρείας δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἔργου τινὸς ἐκτάκτου, ἀλλ' εἶνε ἐπακολούθημα αὐτῶν τῶν ὁσημέραι πληθυνουσῶν ἀρχαιολογικῶν ἀναγκῶν, ὧν ἡ πλήρωσις ἐπέιγει καὶ ἐπιβάλλεται. Ἰδίως ἡ Ἑταιρεία ἀναγκάζεται νὰ προβαίη εἰς σπουδαίας δαπάνας πρὸς οἰκοδομὴν Μουσείων καὶ περι-συναγωγῆν ἐν τοῖς Μουσείοις τούτοις τῶν τῆδε κἀκεῖσε διεσπαρμένων καὶ εἰς φθορὰν καὶ ὑπεξαίρεσιν ὑποκειμένων ἀρχαίων. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου ἔτους τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑταιρείας θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ βελτιωθῶσι καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐλπίς ὑπάρχει, ὅτι δὲν θὰ προκύπτωσι πλέον ἐλλείμ-

(1) Ὁ Ἰσολογισμὸς οὗτος εἶνε δημοσιευμένος ὡς Παράρτημα τοῦ ἀνα χεῖρας τεύχους τῶν Πρακτικῶν.

ματα, διότι ἡ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ παράσχη τῇ Ἐταιρείᾳ ἐπαρκῆ τὰ μέσα πρὸς διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφικοῦ ἔργου καὶ πρὸς ἀνέγερσιν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ ἐπαύξησιν τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ἐθνικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, προεκάλεσε τὴν ἔκδοσιν Β. Διατάγματος ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901, δι' οὗ ἐπιτρέπεται τῇ Ἐταιρείᾳ νὰ ἐπαυξάνη τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἐκδιδομένων ὑπ' αὐτῆς γραμματίων λαχείου ἀπὸ 225,000, ὡς μέχρι τοῦδε, εἰς 300,000. Οὕτω τὰ ἐκ τοῦ λαχείου καθαρὰ ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας δύνανται νὰ αὐξάνωσιν ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου ἔτους κατὰ δραχμὰς 80,000 περίπου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐταίρων τῶν καταβαλόντων τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν ἀνῆλθεν εἰς 197. Τῶν παλαιῶν δὲ ἐταίρων ἀπεβίωσαν δύο, οἱ Ἀθ. Δουρούτης καὶ Θεμ. Κορομάντσος.

Ἀνασκαφὰς ἐξετέλεσεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς ἑνδεκα διάφορα μέρη, ἐν τῷ ἐνταῦθα Ὀλυμπιεῖῳ διὰ τοῦ Β' ἀντιπροσέδρου τοῦ Συμβουλίου κ. Γ. Νικολαΐδου, ἐν τῇ Στοᾷ τοῦ Ἀττάλου διὰ τοῦ κ. Κ. Μυλωνᾶ, περὶ τὴν Ἀκρόπολιν διὰ τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καββαδία, ἐν τῷ Ἄντρω τοῦ Πανὸς ἐν Πάρνηθι διὰ τοῦ κ. Α. Σκιᾶ, ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας διὰ τοῦ κ. Γ. Σωτηριάδου, ἐν Μεγαλοπόλει, ἐν Διμηνι παρὰ τὸν Βῶλον διὰ τοῦ κ. Β. Στάη, ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐν Μυκῆναις διὰ τοῦ κ. Χ. Τσουντα, ἐν Χαλκίδι διὰ τοῦ κ. Γ. Παπαβασιλείου καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ. Αἱ διὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας καὶ σχετικὰς ἐργασίας δαπάναι ἀνῆλθον ἐν ὅλῳ εἰς δρ. 106,930,55. Πᾶσαι δὲ αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται, πλὴν τῶν ἐν Διμηνι καὶ ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας, εἶνε συνεχεῖα ἀνασκαφῶν ἐνεργουμένων ἀπὸ τῶν παρελθόντων ἐτῶν.

Τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας καὶ τὰ πορίσματα αὐτῶν θέλουσιν ἐκτεθῆ κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου

ὑπ' αὐτῶν τῶν διευθυνάντων αὐτάς ἐφόρων καὶ μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἐν ἐκτάκτῳ συνελεύσει τῶν ἐταίρων γενησομένη τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ 3 Φεβρουαρίου (1). Ἐνταῦθα, ἐπισκοποῦντες τὰ κατ' αὐτάς ἀνακοινοῦμεν τὰ ἐξῆς:

Αἱ ἐν τῷ ἐνταῦθα Ὀλυμπιεῖῳ ἐργασίαι περιεστράφησαν κυρίως εἰς τὴν ἐξερεύνησιν καὶ ἀνοικοδόμησιν τοῦ κατὰ μέγα μέρος κατεστραμμένου τείχους τοῦ περιβόλου. Αἱ δὲ κατὰ τὴν Στοὰν τοῦ Ἀττάλου ἀνασκαφαὶ ἐσχόπουν τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀποκαλύψεως καὶ ἐρεύνης τοῦ οἰκοδομήματος καὶ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ χώρου ἐκείνου, ἐλάχισται δὲ ὑπολείπονται εἰσέτι ἐργασίαι πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὄλου ἔργου. Αἱ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἀνασκαφαὶ ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἐκχωματώσεις ἔσχον διεύθυνσιν τὸ μὲν πρὸς τὰ Προπύλαια, τὸ δὲ κατὰ μῆκος τῆς ἀρκτικῆς ὑπωρείας, πρὸς τὰ Ἀναφιώτικα. Οἰκοδόμημα ἀρχαῖον δὲν ἀνεφάνη που, πλὴν τοῦ καλουμένου Οὐαλεριανοῦ τείχους, οὗτινος μέρος ἀνεφάνη ἀκριβῶς κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν διεύθυνσιν παρὰ τὰς οἰκίας Μιχαλέα· παράδοξον δὲ εἶνε ὅτι κατὰ τὴν πρὸς τὰ Προπύλαια διεύθυνσιν τῆς ἀνασκαφῆς δὲν ἀνεφάνη λείψανόν τι τοῦ καλουμένου πελασγικοῦ. Τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων πολλὰ χῶματα ἐρρίπτοντο εἰς τὸ μέρος, ὅθεν μέλλει νὰ διέλθῃ ἢ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν περιφερικὴ ὁδός, ἐξ οὗ καὶ μέγα μέρος τῆς ὁδοῦ ταύτης κατεσκευάσθη καὶ ἀρκετὴ οἰκονομία ἐπῆλθεν ἐν ταῖς δαπάναις τῆς ἀνασκαφῆς, ἀφ' οὗ τὰ χῶματα μετεφέροντο οὕτως εἰς τόπον πολὺ πλησίον κείμενον.

Διὰ τῆς ἐν Πάρνηθι σκαφῆς ἐξηκολούθησεν ἢ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀρξαμένη ἐξερεύνησις τοῦ Ἄντρου τοῦ Πανός, ἣτις ὅμως δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι. Διὰ τῆς ἐν Θέρμῳ ἀνασκαφῆς ἐξηρευνήθη ὁ πρὸ τῆς μεγάλης Στοᾶς χῶρος, ἐνθα ἐφάνη, ὅτι ἐξετείνοντο δύο σειραὶ βάθρων ἀν-

(1) Ἴδε τὰς περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐκθέσεις ἐν τοῖς ἐπομένοις τοῦ τεύχους τούτου τῶν Πρακτικῶν.

δριάντων καὶ ἀπεκαλύφθη ὁδὸς καὶ εὐρεῖα πλατεῖα περιβαλλομένη ὑπὸ μεγάλων κτιρίων μετὰ πολυτελῶν προπύλων, βάθρων ἀνδριάντων καὶ ἐξεδρῶν. Ἐν *Μεγαλοπόλει* δὲ ἀπεκαλύφθη μέγα, ρωμαϊκὸν πιθανῶς, οἰκοδόμημα μεταποιηθὲν κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους, ὡς φαίνεται, οὕτινος τὸ πλεῖστον τοῦ δαπέδου καλύπτεται ὑπὸ μωσαϊκῶν διάφορα πτηνά, ζῶα, ἰχθῦς καὶ ἄλλα εἰκονίζοντων καὶ προτομῆν γυναικείαν, αὐτὴν τὴν *Μεγάλην Πόλιν* κατὰ τὴν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιγραφὴν. Διὰ τῶν ἐν *Διμηῆνι* καὶ ἐν *Σέσκλῳ* τῆς Θεσσαλίας ἀπεκαλύφθησαν δύο προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις καὶ ἐγένοντο εὐρήματα περιεργότατα καὶ διδακτικώτατα, ὅσον πλῆθος παναρχαίων ἀγγείων μετὰ γραπτῶν καὶ μετὰ ἐγχαράκτων κοσμημάτων, πλῆθος λιθίνων ἐργαλείων, ὅσον πελέκεων, λεπίδων ὄψιανου καὶ πυρίτου, αἰχμῶν βελῶν κτλ. ἐργαλεῖα ὀστέϊνα, μαρμάρινα καὶ πήλινα εἰδώλια. Ἀπεκαλύφθη δὲ καὶ ἀνεσκάφη ἐν *Διμηῆνι* καὶ θολωτὸς τάφος, οἷος ὁ πρὸ ἐτῶν πολλῶν ἐκεῖ ἀνακαλυφθεὶς. Ἐν *Χαλκίδι* δὲ ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ τάφων καὶ ἐν *Μυκῆναις* ἐξηκολούθησεν ἡ ἀποκομιδὴ τῶν ἀπὸ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ *Σχλίεμαν* χωμάτων. Τέλος ἐν *Ἐπιδαύρῳ* ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐξηρευνήθη διὰ τάφρων ὁ παρὰ τὸ *Στάδιον* χώρος, ἐν ᾧ ἀρχαῖα οἰκοδομήματα εἰς ἱκανὸν βάθος ἀναφαίνονται καὶ ἀνεσκάφη τὸ ἐπὶ τοῦ *Κυνορτίου* ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος *Μαλεάτου*, ἔνθα ἀπεκαλύφθη ὁ ναὸς καὶ ἄλλα κτίρια. Ἐκτίσθησαν δὲ ἐν *Ἐπιδαύρῳ* καὶ δύο φυλακεῖα καὶ προσετέθησαν καὶ δύο πτέρυγες εἰς τὸ *Μουσεῖον*.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς ἐπισκόπησιν τῶν λοιπῶν ἔργων τῆς Ἐταιρείας μνημονεύομεν ἐν πρώτοις τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ *Παρθενῶνος* ἐργασιῶν, αἵτινες δι' ὄλου τοῦ ἔτους ἐξηκολούθησαν δαπανηθεισῶν ἐν αὐταῖς δρ. 35,728. Αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος οἰκοδομήματος ἐργασίαι εὐρίσκονται περὶ τὸ τέρμα αὐτῶν, πότε ὁμως ὠρι-

σμένως θέλουσι περατωθῆ δὲν δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ γνωρίζῃ, διότι ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἑταιρείας ἐν ταῖς ἐργασίαις περιορίζεται ἐν τούτῳ μόνον, ὅτι καταβάλλει αὕτη ἐκάστοτε τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἀπαιτούμενα χρήματα. Περὶ τῶν ἐκτελεστέων οἰωνδήποτε ἐργασιῶν γνωματεύει εἰδικὴ ἐπιτροπεΐα διωρισμένη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀποφασίζει τὸ Ὑπουργεῖον. Διὰ τοῦτο καὶ περὶ προτεινομένης ματαποιήσεως τῆς βυζαντιακῆς θύρας τοῦ Ὀπισθοδόμου τὸ Ὑπουργεῖον πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ καὶ τούτου ἀπόφασιν ἀναμένει τὸ Συμβούλιον, ὅπως κανονίσῃ τὸ καθ' ἑαυτό. Αἱ μέχρι τοῦδε ἐκτελεσθεῖσαι ἐργασίαι εἶνε αἱ ἐξῆς κατὰ σημείωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τεταγμένου ἐπὶ τῶν ἔργων τούτων Νομομηχανικοῦ κ. Ν. Μπαλάνου :

« Ἀντικατάστασις ἐν τῇ προστάσει τοῦ Ὀπισθοδόμου ἐξ πλινθίδων τοῦ ἐπιστυλίου καὶ τοῦ μεγίστου ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ διαζώματος. Συμπλήρωσις διὰ νέων τεμαχιῶν μαρμάρων τριῶν κιονοκράνων καὶ συγκόλλησις διὰ σιδηρῶν διχαγκίστρων καὶ λιθοκόλλης τῶν λοιπῶν τριῶν κιονοκράνων, τοποθέτησις ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει δύο γείσων τῆς προστάσεως εὐρεθέντων παρὰ τὸν Παρθενῶνα, ἀντικατάστασις μιᾶς ἐκ τῶν μαρμαρίνων δοκῶν, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο οἱ τῆς ὀροφῆς καλυπτῆρες, συγκόλλησις διὰ λιθοκόλλης καὶ στερέωσις πάντων τῶν βεβλαμμένων μερῶν τοῦ θρηγκοῦ τῆς τε προστάσεως ὡς καὶ τῶν δύο μακρῶν πλευρῶν τῆς περιστάσεως τῆς πρὸς τὸ δυσμικὸν μέρος. Πρὸς τούτοις ἐγένετο ἐργασία ἐπὶ τῆς Β-Δ. γωνίας τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ αὕτη ἀπὸ παντὸς κινδύνου καταπτώσεως ἢ πρὸς τὰ ἔξω ὀλισθήσεως καὶ ἐγένετο καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία ἐργασία πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ Ὀπισθοδόμου». Ἐδαπάνησε δὲ ἡ Ἑταιρεία μέχρι τοῦδε διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας τὰς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος δρ. 198,942, εἰς ἅς συμπεριλαμβάνονται δραχμαὶ

10,000 δι' ἀποζημίωσιν τῶν Durm καὶ Penrose καὶ ὄρ. 80,000 περίπου διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἰκριωμάτων καὶ διὰ τὰ ἀγορασθέντα μηχανήματα.

Σὺν ταῖς ἐργασίαις πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος ἐγένοντο καὶ ἐργασίαι εἰς τινὰ μέρη τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ σεσαθρωμένου ὄντος καὶ ἐνιαχοῦ ἐτοιμορρόπου.

Διὰ τὴν ὑποστήριξιν δὲ τοῦ Σταδίου τῶν Δελφῶν, περατωθεῖσαν, ἔδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὄρ. 1133, καὶ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐν Ἀνδανείᾳ ἐργασιῶν πρὸς ἐπιστέγασιν τοῦ ἀποκαλυφθέντος μωσαϊκοῦ ἐπλήρωσε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὄρ. 1085.

Πρὸς ἀποπεράτωσιν δὲ τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν ἐν τῷ ἐν Δαφνίῳ χριστιανικῷ ναῷ ὑπελείπετο ἡ τοποθέτησις μαρμαρίνων παραθύρων καὶ ὑαλοπινάκων. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐξετελέσθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διὰ δαπάνης ὄρ. 2,928.

Ἄλλος δὲ χριστιανικὸς σπουδαῖος ναὸς, ὁ τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, εἶχεν ἀνάγκην μεγάλων ἐπισκευῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μωσαϊκῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμος περὶ ἰδρύσεως ἐιδικοῦ διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ταμείου προικιζομένου ἐξ εἰσφορῶν ἐπιβαλλομένων εἰς αὐτὴν τὴν Μοῆν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, εἰς τὴν Μοῆν Δομποῦ καὶ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν. Ἡ Ἐταιρεία κατέβαλεν ὑπὲρ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ταμείου διὰ τὸ ἔτος 1901 ἦν ὄφειλεν εἰσφορὰν ἐκ ὄρ. 15,000.

Ἐν Χαλκίδι φκοδόμησεν ἡ Ἐταιρεία Μουσεῖον διὰ δαπάνης ὄρ. 17,482. Ἐν τούτῳ τῷ Μουσείῳ πρόκειται νὰ περισυναχθῶσι καὶ ἐκτεθῶσι πᾶσαι αἱ ἀνὰ τὴν Εὐβοίαν τῆδε κακέῖσε διεσπαρμέναι ἀρχαιότητες. Ἄλλο δὲ Μουσεῖον οἰκοδομεῖ ἡ Ἐταιρεία ἐν Μυκόνῳ καὶ ἄλλο ἐν Θήρᾳ. Τὸ δὲ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ Μουσεῖον ἐπερατώθη, ἀλλ'

ἀνάγκη εἶνε νὰ ἐπαυξηθῆ τοῦτο, ἵνα περιλάβῃ εὐπρεπῶς πάντα τὰ ἐκεῖ ἀποκαλυφθέντα ἀρχαῖα. Ἦρξατο δὲ καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν ἀρχαίων τούτων, εἰς τὴν ἐργασίαν ἐδαπανήθησαν δρ. 955. Μικρὸν Μουσεῖον καὶ φυλακεῖον ᾠκοδόμησεν ἡ Ἐταιρεία καὶ ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἀφαιάς, διὰ δαπάνης δρ. 1000. Ἐν Ἐπιδαύρῳ δὲ ἐκτίσθησαν δύο φυλακεῖα καὶ προσετέθησαν καὶ δύο πτέρυγες εἰς τὸ Μουσεῖον, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν. Καὶ διὰ τὴν ὑποστήριξιν δὲ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Μουσείου ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 657.

Ἄλλων δὲ μουσειακῶν ἐργασιῶν σημειωτέον τὰς ἐξῆς: α') συγκόλλησιν ἐν Μυκόνῳ τῶν ἐν ταῖς ἐν Ρηνεῖᾳ ἀνασκαφαῖς εὐρεθέντων τεμαχίων ἀγγείων, εἰς τὴν ἐργασίαν ἐδαπανήθησαν δρ. 1054. β') μεταφορὰν ἀρχαίων εἰς τὴν ἐν Θήβαις ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν διὰ δαπάνης δραχμ. 1230 γ') περισυναγωγὴν ἀρχαίων ἐν Σίφνῳ, ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν Λαρίσσει διὰ δαπάνης ἐν ὄλῳ δρ. 478.

Εἰς ἀγορὰν ἀρχαίων ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος μόνον δρ. 760. Ἄλλοτε ἡ ἀγορὰ ἀρχαίων ἦτο τῶν κυρίων μελημάτων καὶ τῶν σπουδαίων δαπανῶν τῆς Ἐταιρείας· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νέου περὶ ἀρχαιοτήτων νόμου, ἡ Ἐταιρεία μόνον ἄξια λόγου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τυχὸν εἰσαγόμενα ἀρχαῖα δύναται νὰ ἀγοράσῃ. Ἀγορὰ χρησίμων διὰ τὰ Μουσεῖα ἡμῶν ἀρχαίων εὐρισκομένων ἐν Ἑλλάδι δὲν ἐπιτρέπεται, διότι πάντα τὰ ἀρχαῖα ταῦτα εἶνε κτῆμα τοῦ Κράτους παρεχομένης τῷ εὐρέτη τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης ἀπόζημιώσεως.

Δι' ἀγορὰν κτημάτων πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία δρ. 9, 155 διὰ τὰς ἐν Τεγέᾳ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς ἐνεργουμένας ἀνασκαφὰς καὶ δρ. 1000 διὰ τὰς ἐν Ἐρετρῖᾳ ἀνασκαφὰς. Ἀνέλαξε δὲ ἡ Ἐταιρεία τὴν δαπάνην πρὸς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν ἐν Τεγέᾳ ἀνασκαπτέων κτημάτων παρακληθεῖσα πρὸς τοῦτο

ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις ἐνόμισε πρέπον νὰ εὐκολύνῃ τῇ Γαλλικῇ Σχολῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν ἐκεῖνων, παρέχουσα οὕτως αὐτῇ μικρὸν ἀντιστάθμισμα τῶν μεγάλων δαπανῶν, εἰς ἃς ὑπεβλήθη ἡ Σχολὴ αὕτη διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν ἐν Δελφοῖς ἀνασκαφέντων κτημάτων. Εἰς ἀγορὰν κτημάτων ἐν Ἀθήναις δὲν προέβη ἡ Ἐταιρεία, διότι τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ προβαίῃ εἰς τοιαύτας ἀγορὰς συστηματικῶς, νὰ ἀγοράσῃ δὲ τὸ πρῶτον τὰς παρὰ τὸ Θησεῖον οἰκίας, ὅθεν ἡ Ἐταιρεία πρέπει ν' ἀρχίσῃ μέγα ἀνασκαφικὸν ἔργον, ὅπερ ἔχει νὰ διεξαγάγῃ ἐν Ἀθήναις, τὴν ἀνασκαφὴν δηλ. τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηναίων. Ἐχει δὲ δι' ἐλπίδος τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὡς τάχιστα θέλει δυνηθῆναι νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου τούτου.

Ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἰσολογισμῷ τῆς Ἐταιρείας βλέπετε ἀναγραφομένην καὶ δαπάνην δρ. 3,500 διὰ τοὺς 7 Συμαίους δύτας τοὺς ἀνελκύσαντας τὰ ἐκ τῆς παρὰ τὰ Ἀντικύθηρα θαλάσσης ἀγάλματα. Τὸ Συμβούλιον ἐνόμισε δίκαιον νὰ χορηγήσῃ ὡς δῶρον δρ. 500 εἰς ἕκαστον τῶν γενναίων τούτων δυτῶν, οἵτινες πολλὰ μοχθήσαντες καὶ διακινδυνεύσαντες ἀνείλκυσαν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα ἔργα τῆς πλαστικῆς τέχνης, δι' ὧν ἐπλουτίσθη θαυμασίως τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον.

Τέλος ρητέον ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀπέστειλεν ἡ Ἐταιρεία εἰς Ἑσπερίαν δύο ὑποτρόφους πρὸς σπουδὴν τῆς Ἀρχαιολογίας, ἐκλέξασα αὐτοὺς διὰ διαγωνισμοῦ, τοὺς διδάκτορας Ν. Παπαδάκην ἐκ Κρήτης καὶ Κ. Ρωμαῖον ἐκ Κυουρίας, δύο δὲ ἄλλους ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Ἄλλοτε ἡ Κυβέρνησις ἔπεμπεν εἰς τὴν Ἑσπερίαν ὑποτρόφους πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας. Ἄλλ' ἀφοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἐγένοντο πλέον τοιαῦται ἀποστολαί, ἐνόμισε τὸ Συμβούλιον ἐπάναγκες, ὅπως αὐτὸ φροντίσῃ περὶ τούτου ἔχον ὑπ' ὄψιν τὸ ὀλιγάριθμον τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολόγων καὶ ἰδίως τὴν παντελῆ,

δύναται τις εἰπεῖν, ἐρημίαν ἀνδρῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας δυναμένων νὰ ἐργασθῶσι προσηκόντως καὶ τελεσφόρως πρὸς ἀρχαιολογικὴν ἐξερεύνησιν τῶν διαφόρων τόπων καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀρχαιοτήτων. Πανταχοῦ τῆς χώρας πληθύνονται καθ' ἑκάστην αἱ ἀποκαλυπτόμεναι ἀρχαιότητες, συλλογαὶ δὲ καὶ Μουσεῖα πρὸς σωτηρίαν τούτων ἰδρύονται. Ἄλλ' οἱ δυνάμενοι νὰ μελετήσωσι καὶ ἐρμηνεύσωσι τὰς ἀρχαιότητας ταύτας καὶ οἱ προθυμοποιούμενοι νὰ σπεύσωσι πρὸς περισυναγωγὴν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν δὲν ὑπάρχουσιν. Ἐν ἀπορίᾳ περὶ τοῦ πρακτέου διατελοῦσα ἡ κυβέρνησις, δι' ἔλλειψιν ἰδίων ἀρχαιολογικῶν ὑπαλλήλων, διορίζει συνήθως ἐπιμελητὰς τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων καθηγητὰς καὶ διδασκάλους. Μικρὸν ὅμως εἶνε τὸ ἐκ τοῦ διορισμοῦ τούτων προκύπτον ὄφελος, διότι δὲν δύνανται οὗτοι προσηκόντως νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ ἰδίως διότι δὲν εἶνε μόνιμοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Περὶ τῆς ἑαυτῶν καθηγητικῆς ἢ διδασκαλικῆς θέσεως ὀφείλοντες νὰ φροντίζωσιν, ἀναγκάζονται νὰ ἀπομακρύνονται τῆς ἑδρας των, ἰδίως κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων· πολλάκις δὲ καὶ ἀπολύονται καὶ μετατίθενται ἐκ τῆς θέσεώς των· ποία δὲ παράγεται τότε ἀνωμαλία καὶ σύγχυσις ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐν ταῖς Συλλογαῖς, ὧν οὗτοι ἐπιμελοῦνται, περιττὸν εἶνε νὰ εἴπωμεν. Τὸ κακὸν δύναται νὰ θεραπευθῇ μόνον ὅταν ψηφισθῇ νόμος περὶ μονιμότητος, αἱ δὲ ἀνάγκαι τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας δύνανται προσηκόντως νὰ πληρωθῶσιν, ἔταν ἐπὶ πλέον εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπιμελητῶν διορίζονταί καθηγηταὶ ἐγκρατεῖς τῶν τῆς ἀρχαιολογίας. Τὴν τοιαύτην ἀρχαιολογικὴν μὲν μορφωσὶν διδασκῶν τῆς φιλολογίας ἀνέλαβεν ἡ Ἑταιρεία δι' ἧν στέλλει εἰς Ἑσπερίαν ὑποτρόφον. Καθηγηταὶ Γυμνασίων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐπιμεληταὶ τῶν ἀρχαιοτήτων διοριζόμενοι οὗτοι, μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐσπερίας ἐπάνοδον θὰ δύνανται νὰ παρέχωσι

τὴν αὐτὴν σχεδὸν ὑπηρεσίαν, ἣν θὰ παρῆχον καὶ εἰδικοί ἔφοροι ἀρχαιοτήτων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐδρεύοντες. Ὅχι μόνον τῶν ἐν τῇ ἑαυτῶν ἔδρᾳ Συλλογῶν ἐπαρκῶς θὰ ἐπιμελῶνται, ἀλλὰ θὰ δύνανται νὰ διεξάγωσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῶν μαθημάτων καὶ τὸ ἔργον τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς ἀνασκαφικῆς ἐρεύνης. Οὕτω δὲ θὰ ἀποκτῶσιν οὗτοι καὶ πείραν τὴν προσήκουσαν ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ καὶ θὰ ἀναδείκνυνται σπουδαῖοι παράγοντες πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικοῦ ἔργου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τοιοῦτοι νέοι διδάκτορες μορφούμενοι ἀρχαιολογικῶς ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ καὶ ἐργαζόμενοι ὕστερον ἐν Ἑλλάδι θὰ εἶνε ὡς ἄριστα κατηρτισμένοι, ὅπως ἐπὶ πλέον καταλαμβάνωσι τὰς σὺν τῷ χρόνῳ κενουμένας εἰδικὰς ἀρχαιολογικὰς θέσεις. Ὅσον δὲ πλειότεροι ὑπάρχουσι, τόσο ἐπιτυχεστέρα δύναται νὰ εἶνε ἡ ἐκλογή.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ ἐκθέσῃ ὑμῖν τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' τακτική συνέλευσις τῶν Ἑταίρων πρὸς λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου διὰ τὸ ἔτος 1901.

Τῇ 27ῃ Ἰανουαρίου 1902, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 π. μ. συνήλθον οἱ ἑταίροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπείαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1901 λογοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 27.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ἔντυπος ἀναλυτικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ 1901.

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Π. Καστριώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας οἱ κ.κ. Γ. Κλοντηρόπουλος, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Ι. Φωτίου.

Τούτων γενομένων, ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σ. 9-19) ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1901.

Β' τακτικὴ Συνέλευσις

Τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1902, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 π. μ. συνήλθον τὸ δεύτερον οἱ ἑταῖροι. Τῆς Συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας. Παρῆσαν ἑταῖροι 32.

Ὁ κ. Β. Θεοδωρόπουλος μέλος τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας ἀνέγνω τὴν ἐν σελίσι 21-24 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1901.

Μετὰ τινὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Ι. Φωτίου, αἵτινες γινόμεναι δεκταὶ ἀπεφασίσθη νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν τῇ ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπείας, ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινε τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1901 καὶ ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κκ. Ν. Καλογεροπούλου, Α. Κατριβάνου, Μ. Πανταζῆ, Γ. Διπλαράκου καὶ Γ. Δουδουνιάτου.

Α' ειδικὴ Συνέλευσις

Τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου 1902, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς εἰδικὴν συνέλευσιν, ἵνα ἀκούσωσι τὰ πορίσματα τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1901 ἐνεργηθειῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἀνασκαφῶν. Προῆδρευεν ὁ Πρόεδρος τῶν συνελεύσεων κ. Δ. Βικέλας.

Μετά τινας τινας παρατηρήσεις καὶ εὐχὰς, ἃς ἀπηύθυνεν ὁ πρόεδρος κ. Βικέλας περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντηρήσεως καὶ διασώσεως τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ περὶ συστάσεως Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, παρελθόντες οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1901 διευθύναντες ἀνασκαφὰς ἐκτελεσθείσας ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐξέθησαν τὰ πορίσματα τῶν ὑπὸ τὴν ἑαυτῶν διεύθυνσιν γενομένων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφῶν, ἦτοι α') ὁ κ. Γ. Νικολαΐδης, β') Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου, τὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐνταῦθα Ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. γ') ὁ κ. Β. Στάτης, σύμβουλος καὶ ἔφορος, τὰ τῶν ἐν Διμηνίῳ τῆς Θεσσαλίας ἀνασκαφῶν, ἀνέγνω δὲ καὶ τὴν περὶ τῶν ἐν Σέσκλῳ ἀνασκαφῶν ἔκθεσιν τοῦ συμβούλου καὶ ἐφόρου κ. Τσοῦντα, ἀπόντος γ') ὁ κ. Α. Σκιαῆς, σύμβουλος καὶ ἔφορος τὰ περὶ τῶν ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Πανός ἀνασκαφῶν καὶ δ') ὁ κ. Γ. Σωτηριάδης, ἔφορος, τὰ περὶ τῶν ἐν Θέρμῳ ἀνασκαφῶν.

Β' ειδικὴ Συνέλευσις

Τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1902, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Β' τακτικῆς Συνελεύσεως τῶν ἑταίρων, προεδρεύοντος τοῦ προέδρου κ. Βικέλα ἐξετέθησαν τὰ πορίσματα τῶν λοιπῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους. Παρελθόντες οἱ διευθύναντες ἀνασκαφὰς τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1901 κ.κ. Γ. Παπαβασιλείου, σύμβουλος καὶ ἔφορος καὶ Κ. Μυλωνᾶς, ἐξέθησαν ὁ μὲν κ. Παπαβασιλείου τὰ τῶν ἐν Χαλκίδι ἀνασκαφῶν, ὁ δὲ κ. Μυλωνᾶς τὰ περὶ τῶν ἐν τῇ Στοᾷ τοῦ Ἀττάλου ἐργασιῶν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλωμεν τὸ πόρισμα τοῦ Ἐλέγχου, τὸν ὁποῖον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 34 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἐνηργήσαμεν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως αὐτῆς τοῦ ἔτους 1901.

Ἠρξάμεθα ἀπὸ τοῦ Λογιστηρίου, ὅπερ εὔρομεν ἐνήμερον, τηροῦν κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον πάντα τ' ἀπαιτούμενα βιβλία, κύρια καὶ βοηθητικά.

Ὁ δὲ γενόμενος Ἐλεγχος ἀπέδειξε τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

Καθ' ὅσον τὸ ἔτος 1901 ἐξεδόθησαν διπλότυπα εἰσπράξεων 97, δι' ὧν ἐνετάλη ἡ εἰσπραξις δραχμῶν 768,594.45.

Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐξεδόθησαν χρηματικὰ ἐντάματα 1,110, δι' ὧν ἐνετάλη ἡ πληρωμὴ δραχ. 766,566.45.

Κατανομή εισπράξεων καὶ πληρωμῶν

Αἱ μὲν εισπράξεις ἐκ δρ. 768,594.45 προέρχονται:

1) ἔξ εισπράξεων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Λαχείου	Δρ. 450,000.—
2) ἔξ ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ	» 19,811.—
3) ἔξ ἀναλήψεως χρημάτων τοῦ μετὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀλλοχρέου λ/σμοῦ	» 207,000.—
4) ἔξ ἀναλήψεως ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστεως	» 72,607.30
5) ἔξ ὁμολογιῶν πατριωτικοῦ Δανείου	» 10.—
6) ἐκ χρεωστῶν ἐκ Γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμ. 1899	» 120.60
7) ἔξ ἀποδόσεως προκαταβολῶν	» 12,995.55
8) ἔξ ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν	» 6,050.—
	<u>Δρ. 768,594.45</u>

Αἱ δὲ πληρωμαὶ ἐκ δραχ. 766,566.45 κατανέμονται:

1) εἰς πληρωμὰς τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Λαχείου	Δρ. 138,646.80
2) εἰς ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ	» 272,633.50
3) εἰς ἀποδόσεις χρημάτων τοῦ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀλλοχρέου λ/σμοῦ	» 177,000.—
4) εἰς ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῇ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστεως	» 60,000.—
5) εἰς ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ	» 47,000.—
6) εἰς Προκαταβολὰς	» 13,301.55
7) εἰς πιστωτὰς διαφορῶν	» 50,934.60
8) εἰς ἐκκρεμῆς λογαριασμοῦς	» 6,050.—
9) εἰς τὴν διαλυθεῖσαν Ἑταιρείαν «Ὁ Ἡφαιστος» ἐν Θήρᾳ	» 1,000.—
	<u>Δρ. 766,566.45</u>

Προϋπολογισμὸς

Ὁ διὰ τὸ ἔτος 1901 προϋπολογισμὸς ἀνέγραφεν:

Ἔσοδα μὲν	Δρ. 272,885.—
Ἔξοδα δὲ	» 272,699.70
Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, παρουσιασθεισῶν ἀναγκῶν, ἐνεκρίθησαν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐκ Δρ. 22,000.—. Ἐπομένως τὰ ἔξοδα ἀνῆλθον ἐν ὅλῳ εἰς	<u>Δρ. 294,699.70.</u>

Ἔσοδα καὶ ἔξοδα

Ἐκ τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ	Δρ. 272,885.—
Εἰσπράχθησαν	» 271,372.45
Ἦτοι ἔμειναν εισπρακτέα τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901	<u>Δρ. 1,512.55</u>
Ἐκ τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ	Δρ. 294,699.70
Ἐπληρώθησαν	» 283,783.50
Ἦτοι προεκυψε διαφορά ἐπὶ ἔλαττον	<u>Δρ. 10,916.20</u>

Συγκρίνοντες τὰ ἔσοδα ἐκ	Δρ. 271,372.45
πρὸς τὰ ἔξοδα ἐκ	» 283,783.50
	<u>Δρ. 12,411.05</u>

εὐρίσκομεν ὅτι τὰ ἔξοδα ὑπερέβησαν τὰ ἔσοδα κατὰ δρ. 12,411.05, αἵτινες ἐληφθησαν ἐκ τῆς διαθέσιμου περιουσίας τῆς Ἐταιρείας, κατὰ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Καταστατικοῦ.

Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ διατάξεις περὶ εἰσπράξεων τῶν ἐσόδων καὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τῶν πληρωμῶν.

Καὶ τὰ μὲν ἔσοδα ἐκ Δρ. 271,372.45 κατανέμονται:

1) εἰς ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας	Δρ. 2,910.—
2) εἰς τόκους καὶ μερίσματα	» 12,877.85
3) εἰς ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	» 335.—
4) εἰς ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	» 3,017.50
5) εἰς ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	» 185.—
6) εἰς ἔσοδα ἠδιάφορα	» 488.50
7) εἰς ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	» 251,558.60
	<u>Δρ. 271,372.45</u>

Τὰ δὲ ἔξοδα ἐκ Δρ. 283,783.50 κατανέμονται:

1) εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ	Δρ. 13,410.—
2) εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	» 22,321.05
3) εἰς ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	» 3,084.30
4) εἰς Βιβλιοθήκην	» 9,742.65
5) εἰς ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	» 204,285.40
6) εἰς δημοσιεύματα	» 5,658.35
7) εἰς συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας	» 960.—
8) εἰς ἐκτάκτους δαπάνας	» 7,486.85
9) εἰς ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	» 1,604.70
10) εἰς συνδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ μὀρφῶσιν ἀρχαιολόγων	» 15,230.20
	<u>Δρ. 283,783.50</u>

Ταμείον

Χρέωσις

Ἐπιτάγην τῆς Ἐταιρείας καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1901 εἰσέπραξε τὰς παρὰ τοῦ Λογιστηρίου ἐνταλαθίσας εἰσπράξεις ἐκ	Δρ. 768,594.45
εἰς ἄς προστιθεμένου καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς 31 Δεκεμβρ. 1900	» 341.45
Ἡ ὅλη χρέωσις τοῦ Ταμείου ἀνέρχεται εἰς	<u>Δρ. 768,935.90</u>

Πίστωσις

Ἐπιτάγην τῆς Ἐταιρείας καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1901 κατέβαλεν εἰς ἐξόφλησιν χρηματικῶν ἐνταλαμάτων	Δρ. 766,566.45
καὶ ἔμεινε ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ἐκ	<u>Δρ. 2,369.45</u>

Περιοδία τῆς Ἑταιρείας

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας ἀποτελουμένη ἐξ ἀκινήτων	Δρ.	67,449.99
ἐκ μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	»	131,320.—
ἐξ ὁμολογιῶν Ἐθν. Δανείου ἐνοποιήσεως	»	71,837.75
ἐξ ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου	»	55.—
ἐξ ὁμολογιῶν Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπεζῇ Βιομηχ. Πίστεως	»	8,000.—
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ	»	47,000.—
ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
ἐκ τῆς ὀφειλῆς τοῦ πρώην Ταμείου Π. Γιαννοπούλου	»	29,732.95
ἐκ προκαταβολῶν	»	3,200.35
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου	»	1,331.60
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου ἐν τῷ Ταμείῳ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1901	»	2,369.45
	Δρ.	622,800.89
Ἀφαιρουμένων δὲ τῶν ὀφειλουμένων εἰς διαφόρους πιστωτὰς	»	72,695.45
Ἐπολείπεται καθαρά περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901	Δρ.	550,105.44

Ἐν τῷ Ταμείῳ εὑρίσκονται τὰ βιβλιάρια τῶν καταθέσεων τῆς Ἑταιρείας παρὰ ταῖς Τραπεζαῖς Ἐθνικῆ, Βιομηχανικῆ καὶ Γ. Π. Σκουζέ.

Ἐπίσης αἱ σχετικαὶ ἀποδείξεις καὶ ἀντίγραφα 2 Συμβολαίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, δι' ὧν ἐμφαίνεται ἡ παρ' αὐτῇ κατάθεσις 46 μετοχῶν ἰδίας Τραπεζῆς καὶ 754 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως τοῦ 1898.

Ἐπίσης 37 τριάκοντα ἐπτὰ ὁμολογιαὶ τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου καὶ δύο ἀποδείξεις Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.

Περαίνοντες τὴν παροῦσαν Ἐκθεσὶν θεωροῦμεν καθήκον, ἵνα προτείνωμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐγκρίνη ὡς καλῶς ἔχουσαν τὴν διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1901 καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας, ὅπερ μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Καθιδρύματος τούτου. Προσέτι δὲ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Συνελεύσεως πρὸς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν μετὰ ζήλου καὶ ἀκριβείας ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1902

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλω ἐγγράφως τὰς ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ταύτης διατυπωθείσας παρατηρήσεις μου,

ας ἐξήγαγον ἐκ τοῦ ἐλέγχου τῆς ταμιακῆς καὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἐταιρείας, ὃν ἐνήργησα ὡς μέλος τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας, αἵτινες ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ Συμβούλιον θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι, ἐὰν εὖρη αὐτὰς λυσιτελεῖς καὶ καταλλήλους, θέλει διάταξιν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑποδεικνυομένων μέτρων.

1) Καὶ πρῶτον ὁ ἐλέγχος ὁ γινόμενος ἀπᾶς μόνον τοῦ ἔτους μετὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως καὶ δὴ ἐν ὠρισμένη ἡμέρᾳ δὲν εἶνε οὐδὲ δύναται νὰ εἶνε ἐπαρκής. Ἡ ἐξέλεξις, φρονῶ, δεόν νὰ γίνηται πολλάκις τοῦ ἔτους καὶ ἐξαπίνης, ἄνευ προαναγγελίας, παρὰ τῶν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐκλεγομένων ἐλεγκτῶν, ἐνεργούντων εἴτε ἀπὸ κοινοῦ, εἴτε ἰδίᾳ ἕκαστος, νὰ βεβαιοῦται δὲ ἡ ἐξέλεξις διὰ τῆς μονογραφῆς αὐτῶν. Οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐνεργῆται πραγματικὸς ἐλέγχος καὶ νὰ φέρῃ τὰ σκοπούμενα ἀποτελέσματα τάξεως, ἀσφαλείας καὶ ἀκριβείας.

2) Πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν τῆς Ἐταιρείας, ὅπως ἡ ἀνάληψις χρεωγράφων ἢ χρημάτων τῆς Ἐταιρείας κατατεθειμένων παρὰ Τραπεζαίαις ἢ Τραπεζικοῖς Γραφεῖοις γίνεται δι' ἰδίων ἐγγράφων τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὰ καταστήματα ταῦτα, οὕτω καὶ ἡ κατάθεσις αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται δι' ἰδίου ἐγγράφου τῆς Ἐταιρείας καὶ οὐχὶ ἀπλῶς δι' ἐνὸς προσώπου ἐμφανιζομένου ὡς ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐταιρείας.

3) Αἱ ἀποδείξεις ὅμως τῆς καταθέσεως, ὧν δύναται νὰ γείνη ποικίλη χρῆσις, πρέπει πάντως νὰ κατατίθενται ἐν χρηματοκιβωτίῳ, οὗ τὴν μίαν ἢ τὴν ἑτέραν κλεῖδα νὰ κρατῆ εἰς τῶν κ. Ἀντιπροέδρων.

4) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ὄργανισμοῦ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ταμίου διδομένης ἐγγυήσεως δὲν φαίνεται νὰ ἐτηρήθη ἀκριδῶς. Ὁ Ταμίας διατείνεται ὅτι κατέθεσε μὲν 5,000 δραχ. ἐνεδύθησαν ὅμως κατόπιν αὐταὶ μὲ ἔντοκα γραμματίαι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἠγοράσθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1898 ὁμολογίαι 54 τοῦ Ἠνοποιημένου Δανείου, αἵτινες τότε μὲν ἠγοράσθησαν ἀντὶ δρ. 90 περίπου ἐκάστη, καθόσον οἱ κάτοχοι ἐντόκων γραμματίων εἰς τὴν σημειουμένην τιμὴν τῶν δρ. 90 ἐκάστη ἀντηλλαξαν τὸ ἰσότιμον τῶν εἰρημένων γραμματίων, ἐν ᾧ ἡ τιμὴ τῆς ἐκδόσεως παρὰ τῷ κοινῷ ἦτο δρ. 98 ἐκάστης, νῦν ὅμως τιμῶνται ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ δρ. 106, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐκπνεύσεως τῶν μετέπειτα ἐτῶν ἀνήλθεν ἡ τιμὴ αὐτῶν μέχρι τῶν δρ. 112 ἐκάστη. Ἐξ ἄλλου 400 τῶν ὁμολογιῶν τούτων κληροῦνται καθ' ἑξαμηνίαν καὶ ἐξαργυροῦνται μὲ δρ. 100 μόνον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὠρίσθησαν τίνες αὐτῶν πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀνήκουσαι τῷ Ταμίᾳ, καθόσον οὐδαμῶ ἀναφέρονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀνήκουσῶν εἰς αὐτὸν ὁμολογιῶν, οὗτος δύναται ἐκάστοτε τὰς τυχόν κληρουμένας ὁμολογίας νὰ λέγῃ ὅτι ἀνήκουσιν οὐχὶ εἰς αὐτὸν ἀλλ' εἰς τὴν Ἐταιρείαν. Ναὶ μὲν ἀπὸ τοῦ Σπτεμβρίου λήξαντος ἔτους ἡ Ἐταιρεία ἐνεχυρίασεν εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν 631 ὁμολογίας ἐπὶ ἀνοικτῷ λ/σμῷ καὶ ἀφῆκεν ἐλευθέρως 54, αἵτινες, ὡς λέγει ὁ Ταμίας, ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει τὰ τοκομερίδια αὐτῶν. Ἀλλὰ ὅταν ἡ Ἐταιρεία ἐλευθερώσῃ τὰς ὁμολογίας τῆς, θὰ ἐπέλθῃ πάλιν ἡ προτέρα ἐπιζήμιος τῇ Ἐταιρείᾳ σύγχυσις, ἐὰν μὴ κανονισθῇ τὸ πρᾶγμα. Κατὰ τὸ ἄρθρον (19) τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Ἐταιρείας ὁ Ταμίας ὀφείλει νὰ ἔχη κατατεθειμένας ὡς ἐγγυήσιν ἢ 5,000 δρ. μετρητὰς ἢ 10,000 δρ. εἰς χρεώγραφα, ἧτοι οὐχὶ 54 ἀλλὰ 100 ὁμολογίας Ἠνοποιημένου Δανείου, ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι αὐταὶ ὄντως

ἀνήκουσιν αὐτῷ. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου.

5) Αἱ τοῖς ὑπαλλήλοις τῆς Ἐταιρείας ἐν γένει διδόμεναι προκαταβολαὶ δὲν πρέπει νὰ υπερβαίνωσι τὰς δρ. 1,000. Διότι προκειμένης ἀπαιτήσεως πληρωμῆς μεγάλων ποσῶν, ἱκανῶν νὰ ἐξαντλήσωσι τὴν προκαταβολὴν, θὰ ὑπάρχῃ βεβαίως χροῖνος, ὅπως ἐκδοθῇ περὶ αὐτῶν ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου πρὸς ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ ἐντάλματος. Φρονῶ δὲ ὅτι, ὅταν οἱ δικαιούχοι ζητήσωσι νὰ πληρωθῶσι, πρέπει νὰ ἐκδίδηται ἐντάλμα εἰς βάρος τῆς δεδομένης προκαταβολῆς, νὰ συμπληροῦται δὲ ἡ προκαταβολὴ διὰ νέου ἐντάλματος καὶ οὕτω ἐκ τῆς ἐπερχομένης μεταβολῆς τῶν ἡμερομηνιῶν θὰ φαίνεται ἡ χρῆσις τῆς προκαταβολῆς. Ἐν τέλει συνιστῶ, ὅπως σὺν τῇ λήξει τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους ἀποδίδονται τακτικῶς εἰς τὸ Ταμεῖον αἱ ἐν ἀρχῇ δοθεῖσαι προκαταβολαί.

6) Ὡς πρὸς τὸν τόκον τῶν παρὰ Τραπεζαῖς ἢ μεγάλαις Τραπεζικοῖς Καταστήμασι κατατεθειμένων χρημάτων τῆς Ἐταιρείας, γνωστὸν εἶνε ὅτι αἱ Τραπεζαῖς αὐταὶ χορηγοῦσι τόκον εἰς ἀγαθοεργὰ Καταστήματα 4 τοῖς % Ἄλλὰ τί ἔργον ἀγαθώτερον τῆς ἀνευρέσεως, περισυλλογῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἀπαραμύλων κειμηλίων τῆς προγονικῆς ἡμῶν δόξης; Νομίζω, λοιπὸν, ὅτι Ἐπιτροπὴ ἐκ Συμβούλων ἠδύνατο, συνενουμένη πρὸς τὰς ἐν λόγῳ Τραπεζάς, νὰ φέρῃ αὔξησιν ἀπὸ 3 εἰς 4 % τοῦ τόκου τῶν παρ' αὐταῖς κατατεθειμένων χρημάτων τῆς Ἐταιρείας.

7) Θεωρῶ λίαν ἀξίεπαινον τὸ μέτρον τὸ ἐφαρμοζόμενον ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς καὶ ἰσολογισμοῖς τῆς Ἐταιρείας τοῦ νὰ μὴ διατιμῶνται αἱ ἀνήκουσαι αὐτῇ ὁμολογίαι καὶ μετοχαὶ κατὰ τὰς ἐκάστοτε παρατηρουμένας διακυμάνσεις τοῦ Χρηματιστηρίου, ἀντιθέτως πρὸς ἄλλα Καταστήματα, ἅτινα ἀτόπως παριστῶσι τὸ ἐνεργητικὸν τῶν ἐξωγκωμένων πρὸς βλάβην μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν. Ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας ὅμως τῶν Δανείου κεφαλαιώσεως (Φαντινγκ) κακῶς ἀναγράφεται ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τῆς Ἐταιρείας τὸ ποσὸν δραχ. 640, ἐνῶ ἔπρεπεν ἐγκαίρως νὰ ληφθῇ πρόνοια, διότι σήμερον εἶνε αὐταὶ καὶ λόγου ἀνάξιστοι, καθόσον γεννᾶται ζήτημα ἂν ἡ Ἐταιρεία δυνηθῇ νὰ συνάξῃ ἰσάξιον ποσὸν τοῦ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ ἀναγραφομένου τοιοῦτου. Ἄλλ' οὐχ' ἤττον δύναται τις τὴν τοιαύτην ἀμέλεια νὰ τὴν ἀποδώσῃ αὐτοῦσιν εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὰ τῆς ἐπιβλέψω τοῦ τε Δογιστηρίου καὶ Ταμείου, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ αὐστηρὸν δίκαιον νὰ καταλογίσῃ εἰς βάρος αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ταύτην. Ὡς δὲν ἀγνοεῖτε, τὸ ἄρθρον 13 τοῦ κανονισμοῦ τῶν εἰς χρυσὸν δανείων (B. Διάταγμα 1898) ὀρίζει ὅτι θὰ ἐκδοθῶσιν οἱ ὀριστικοὶ τίτλοι τοῦ δανείου τῆς Κεφαλαιώσεως κατὰ τύπον, ὃν θὰ ὀρίσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐλέγχου. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ Ἐταιρεία ἀπὸ τοῦ 1898 νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐν τῇ κατοχῇ αὐτῆς προσωρινῶν τίτλων τῶν ὁμολογιῶν τοῦ ἐν λόγῳ δανείου δι' ὀριστικῶν τοιούτων. Ὡς δὲ μανθάνω ὁμολογίαι ἄλλων κατόχων τοιούτων ἐστάλησαν εἰς τὸν ἐν Λονδίῳ Τραπεζικὸν οἶκον Ἄμπρο καὶ Σα καὶ ἀντηλλάγησαν ἔκτοτε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1902

Ὁ Ἐταῖρος καὶ μέλος τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς
ΙΩ. ΦΩΤΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΟΔΥΜΠΙΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Οὔσης κατὰ μέγα μέρος τετελεσμένης τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ κατεστραμμένου μεσημβρινοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου, ὡς ἔλεγον ἐν τῇ τελευταίᾳ μου ἐκθέσει, ἀναγκαῖα καθίστατο, εὐθύς ἀρχομένων τῶν ἐργασιῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡ ἀνίχνευσις καὶ ἀνακάλυψις τοῦ τέρματος τοῦ τοίχου τούτου πρὸς τὴν Νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ περιβόλου, ὅπως ἀσφαλῶς ἀποσοβηθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ χώρου ἐπιδρομαὶ καὶ ἀσχημίαι διὰ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς κατεστραμμένης ταύτης γωνίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνασκαπτός χώρος ἦν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς κατεχομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου περιοχῆς, ὧν μέρος οἰκοπέδου τῆς κυρίας Μαρίας Ἀναστασίου Βάρβογλη καὶ τοῦ Κου Σωτηρίου Βερσῆ, ὧν ἐστὶ πληρεξούσιος ὁ κ. Ἀναστάσιος Βάρβογλης, ἐζητήθη παρὰ τούτου ἡ ἄδεια τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων ἔργων, ἧτις καὶ ἐδόθη, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἀνοικοδομηθῆσιν τῆς Λεωφόρου Συγγροῦ οἱ κτήτορες ἀποζημιωθήσονται κατὰ τὰ εἰθισμένα περὶ τὰς ῥυμοτομίας.

Γενομένης ὅθεν σκαφῆς καὶ ἀνακαλυφθέντων τῶν θεμελιῶν τῶν τοίχων τῶν ἀποτελούντων τὴν ΝΔ. γωνίαν, ἀνοικοδομήθη αὕτη ὁμοίως τῷ λοιπῷ τοίχῳ καὶ τῇ Νοτιοανατολικῇ γωνίᾳ. Οὕτω τὸ ὅλον μῆκος τῆς Μ. πλευρᾶς τοῦ περιβόλου συμποσοῦται εἰς μέτρα Γαλ. 212. Ἐσώζετο δὲ ἐπ' αὐτῆς ἀρχαῖος μὲν τοίχος μόνον 58.80 Γαλ. μέτρων μήκους, τὸ λοιπὸν ἀνοικοδομήθη τὸ λῆξαν ἔτος ἐπὶ τῶν σωζομένων θεμελιῶν καὶ παραπλήσιον τῷ σωζομένῳ ἀρχαίῳ. Ἐκτίσθη δ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Μ. τοίχου, καθ' ὅλον τὸ μῆκος, στηθαῖον ὕψους περίπου ἡμίσεως Γαλ. μ., ὅπερ καλυφθήσεται σάγματι ἐκ πάρου λίθου ὁμοίῳ τῷ σωζομένῳ κατὰ τὴν Δυτ. πλευρὰν τοῦ περιβόλου.

Ἀντηρίδες δὲ ἐσώζοντο μόνον δέκα ἀρχαῖαι, κατεσκευάσθησαν

δὲ ὅλως νέαι τέσσαρες καὶ εἴκοσι (24), αἰτίνες μετὰ τῶν δέκα ἀρχαίων συμποσῶνται εἰς τριάκοντα καὶ τέσσαρας (34).

Ὅμοια ἐργασία ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆς Α. πλευρᾶς τοῦ περιβόλου. Ἄνεσκάφη ὁ παρὰ τὸν τοῖχον χώρος, ἀνεκαλύφθησαν αἱ βάσεις τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατεστραμμένων ἀντηρίδων καὶ τὰ θεμέλια τοῦ κατεστραμμένου μέρους τοῦ τοίχου, ὅπερ καὶ ἀνωκοδομήθη αὐτό τε καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ στηθαῖον ἐφ' ὅλου τοῦ μήκους τῆς πλευρᾶς ταύτης, ὄντος μέτρα Γαλ. 130 περίπου. Ἄντηρίδες δὲ ἐπεσκευάσθησαν μὲν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης μόνον ἕξ (6), τῶν ἐιέρων δὲ ἡ ἀνωκοδόμησις ἤρξατο ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Ἀκριβῆ δὲ καὶ λεπτομερεστέραν περιγραφὴν τῶν δύο τούτων πλευρῶν τοῦ περιβόλου ποιήσεται ὁ κ. Λυκάκης, ἀρχιτέκτων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ὅταν καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς Α. πλευρᾶς ἀντηρίδες συντελεσθῶσι.

Μόνον δὲ εὕρημα ἦν τὸ ἄνω μέρος νεκρικῆς στήλης ἐρριμμένον εἰς τὴν βᾶσιν ἀντηρίδος τῆς Α. πλευρᾶς, ὅπερ ἐστάλη εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον.

Κατὰ δὲ τὴν Μ. πλευρὰν τοῦ ναοῦ ὡς καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς Α., ἀποκομισθέντων τῶν ἔτι ἐκεῖ μενόντων ἐπεισάκτων χωμάτων, ἀνεφάνησαν κατὰ διαστήματα πλάκες ἐφαπτόμεναι τῆς εὐθυνηρίας, ὡς αἱ σωζόμεναι ἀκέραιαι κατὰ τὴν Β. πλευρὰν, αἱ καὶ δεικνύουσαι τὸν προορισμὸν αὐτῶν, τὴν διοχέτευσιν δηλονότι τῶν ἀπὸ τῆς στέγης ὑδάτων εἰς τοὺς ὀχετοὺς τοὺς δεχομένους καὶ μεταφέροντας αὐτὰ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου.

Περὶ δὲ τὴν ΝΑ. γωνίαν, ἐφ' ἧς σώζονται οἱ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιστύλου κίονες, καθαρισθέντος ἐντελῶς τοῦ ἐδάφους, ὁ στυλοβάτης, καίτοι βιαίως ἀπογυμνωθεὶς τῶν δύο μεγαλοπρεπῶν πωρίνων βαθμίδων, αἰτίνες τὸν περιέβαλλον, δεικνύει ἔτι πᾶσαν τῆς νεότητος αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν καὶ φαίνεται ἀκόπως φέρων ἐπ' αὐτοῦ τοὺς κολοσσαίους κίονας καὶ ἐλέγχων ἀταράχως τοὺς νομίσαντας ὅτι ἡ ἀφαίρεσις τῶν περὶ αὐτὸν ἀφιλοκάλως συσσωρευθέντων χωμάτων τὸν ἐξησθένει.

Ἀθῆναι τῆ 18 Ἰανουαρίου 1902

Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπανελήφθη ἡ ἀνασκαφὴ τῆς στοᾶς τοῦ Ἀττάλου, ἀρξαμένη τῇ 2α Φεβρουαρίου καὶ λήξασα τῇ 16ῃ Ἰουνίου, ἥτοι μῆνας τρεῖς καὶ ἥμισυ. Ἀνεσκάφη δὲ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὁ πρὸς ἀνατολὰς τῆς στοᾶς χώρος, ἐκτεινόμενος καθ' ὅλον τὸ ἐξ 115 μέτρων συνιστάμενον μῆκος αὐτῆς καὶ ἔχων πλάτος περὶ τὰ 18 μέτρα.

Τοῦ χώρου τούτου καλυπτομένου ὑπὸ τεχνικῆς ἐπιχώσεως, ὑψουμένης ὑπὲρ τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος 7 περίπου μέτρα, ἀνεσκάφη τελείως μὲν τὸ ἐν τρίτον, τοῦ δὲ ὑπολοίπου μεγαλειτέρου μέρους ἡ σκαφὴ ἐπροχώρησεν εἰς βάθος 3 περίπου μέτρων. Πλὴν δὲ τοῦ χώρου τούτου, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς στοᾶς κειμένου, ἀνεσκάφη καὶ ὁ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς κείμενος τριγωνικὸς ἐκεῖνος τόπος, ὁ ἔχων ἐμβαδὸν 300 περίπου □ μέτρων καὶ κείμενος ἐξῶθεν τοῦ περιδόλου τῆς στοᾶς παρὰ τὴν ξυλίνην ὑπὲρ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν ἐπικειμένην γέφυραν. Τὸν τόπον τοῦτον καίπερ ἀνήκοντα τῷ Δημοσίῳ μετεχειρίσθησαν οἱ παροικοῦντες καταχρηστικῶς καὶ ἐσχημάτισαν ἐπ' αὐτοῦ πλατὺν δρόμον ἢ μᾶλλον μικρὰν πλατεῖαν, μολονότι ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ ἔχνη καταφανῆ τοῦ οἰκοδομήματος τῆς στοᾶς, ἐξ ὧν ὀρμηθέντες καὶ ἀνασκάψαντες αὐτὸν εἰς βάθος δύο περίπου μέτρων, ἀνεκαλύψαμεν κατὰ χώραν κειμένας τὰς ἀναβαθμίδας τοῦ βορείου τῆς στοᾶς μέρους, ἀντιστοιχοῦσας ἀκριβῶς πρὸς τὰς σωζομένας ἀναβαθμίδας τοῦ νοτίου αὐτῆς μέρους, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κειμένας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὡς ἐκεῖναι γραμμῆς. Τὸν εἰρημένον τόπον ἀφοῦ ἀνεσκάψαμεν, περιελάβομεν εἰς τὴν στοᾶν περιφράξαντες διὰ καταλλήλου τοίχου· ἀφήσαμεν δὲ μόνον κατὰ τὴν ἄκρην αὐτοῦ τόσον διάστημα, ὅσον ἦτο ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἄνετον διέβασιν τῶν περιοικούντων.

Μετὰ τὰς γενομένας ταύτας ἐργασίας δὲν ὑπολείπεται πλέον διὰ τὴν τελείαν τῆς στοᾶς ἀνάδειξιν, εἰμὴ ἡ ἐκχωμάτωσις τοῦ ὑπολειφθέντος μέρους τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς στοᾶς κειμένου χώρου καὶ ἡ καθαίρεσις τοῦ ἐπὶ τοῦ προστώου αὐτῆς κειμένου φυλακείου, τοῦ τοσοῦτον ἀσχημίζοντος τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς στοᾶς μνημεῖον καὶ κωλύοντος τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀνάδειξιν.

Τὰ εὐρήματα τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης προελθόντα εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρχιτεκτονικά, ἀνήκουσι δὲ πάντα σχεδὸν εἰς αὐτὴν τὴν στοᾶν, τοῦθ' ὅπερ εἶνε σπουδαιότατον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὀρθοτέρας αὐτῆς ἀναπαραστάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1902.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ Τῷ ΑΝΤΡῶ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣ

Ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1900 σελ. 39 ἐξεφράσθη ἡ ἐλπίς, ὅτι διὰ δραστηρίας ἐπιδιώξεως τῆς ἐργασίας ἡδύνατο νὰ ἀποπερατωθῇ κατὰ τὸ ἤδη παρελθὸν θέρος ἡ ἐξερεύνησις τοῦ ἐπὶ τῆς Πάρνηθος Ἄντρου τοῦ Πανός. Μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ὁμως ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πάχος τοῦ ἐμπεριέχοντος τὰς ἀρχαιότητας ἀβεστολιθικοῦ ἐπιπέγγου ἡλαττοῦτο μόνον κατὰ τὸ πρὸς δεξιὰν μέρος τοῦ ἄντρου, ἔνθα τὸ ὑποκάτω κείμενον σχιστολιθικὸν ἔδαφος ἀνυψοῦται κατὰ τὸ πρὸς ἀριστερὰν ὁμως μέρος καὶ τὸ πάχος τοῦ ἐπιπέγγου ἦτο μέγα καὶ ἡ σκληρότης αὐτοῦ ἐπίσης μεγάλη. Ἐπεβάλλετο λοιπὸν συχνοτάτη χρῆσις τῆς πυρίτιδος, ἥτις καὶ αὐτὴ ὄχι σπανίως ἀπεδεικνύετο ἀλυσιτελής ἕνεκα τῆς παρῶδους συστάσεως τοῦ λίθου. Ἄφροῦ δὲ ἀπροόπτως περὶ τὰ

τέλη Ἰουλίου τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀπεφάσισε νὰ διακόψῃ προσωρινῶς πάσας τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας, ἢ ἐξερεύνησις τοῦ Ἄντρον τοῦ Πανός ἐμελλεν ἐξ ἀνάγκης νὰ διακοπῇ ὀριστικῶς, διότι παρερχομένου τοῦ θέρους δὲν εἶνε δυνατὴ ἢ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἐργασία. Οὕτω λοιπὸν συνετελέσθη μέχρι τοῦδε ἡ ἐξερεύνησις μόλις τοῦ ἐνός τρίτου τῆς νῦν φανερᾶς ἐκτάσεως τοῦ ἄντρον, μὴ ὑπολογιζομένων μικροτέρων τινῶν θαλάμων αὐτοῦ, οἵτινες ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσιν, ἀφανεῖς ὄντες νῦν ὑπὸ τὸν καλύπτοντα τὸ ἔδαφος ἀσβεστολιθικὸν ἐπίπαγον. Δυστυχῶς ἔνεκα τῆς ἀπροόπτου διακοπῆς τῆς ἐργασίας δὲν ἐξερευνηθῆ ἐπαρκῶς οὐδὲ ὁ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἄντρον τόπος.

Εὐρήματα ἄξια λόγου, οἷα ἠλπίζοντο ἐν τοῖς δύο προϊστορικοῖς στρώμασι τοῦ ἐπίπαγου, δὲν ἐφάνησαν, καίτοι οὔτε ἡ ὕπαρξις ἱεροῦ ἐν τῷ ἄντρον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους φαίνεται ἀμφίβολος, οὔτε σύλησις αὐτοῦ εἶνε πιθανή. Ἐν τῷ ἀνωτάτῳ στρώματι τῷ ἀνήκοντι εἰς χρόνους νεωτέρους τῶν ἀρχῶν τοῦ Ε' π.Χ. αἰῶνος εὐρέθησαν τρεῖς λόγου ἄξιοι δακτύλιοι, εἰς χρυσοῦς, εἰς χαλκοῦς καὶ εἰς σιδηροῦς, ὧν ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος φέρουσιν ἐπὶ τοῦ σφραγιδολίθου εἰκόνα μελίσσης, προσέτι δὲ τεμάχια διαφόρων ἀγγείων, ὧν τινα ἐνεπίγραφα, τεμάχια λιθίνων ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλα τινά. Τὰ ἀξιολογώτερα τῶν εὐρημάτων παρεδόθησαν τοῖς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ ἐφόροις τῶν ἀρχαιοτήτων Β. Στάη καὶ Β. Λεονάρδω διὰ δύο ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1901 πρωτοκόλλων, ὑποβληθέντων τῇ Γενικῇ Ἐφορεῖᾳ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῇ 4 Αὐγούστου. Τὰ λοιπὰ εὐρίσκονται ἐν τῇ ἀποθήκῃ. Ἀκριβοῦς ἔχθεσις περὶ τῆς ἀνασκαφῆς καὶ τῶν εὐρημάτων θὰ δημοσιευθῇ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΘΕΡΜΩ

Αί κατά Σεπτέμβριον τοῦ 1899 διακοπεῖσαι ἀνασκαφαί τοῦ Θέρμου ἐπανελήφθησαν τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1901. Ἡ ἐργασία διήρκεσεν ἕνα μῆνα, ἐπαναληφθεῖσα δὲ πάλιν κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου διεκόπη τὴν 4 Ἰουνίου.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀνεσκάφη πρῶτον ὀλόκληρος σχεδὸν ὁ κατὰ τὴν βορειανατολικὴν τοῦ περιβόλου γωνίαν χώρος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἐρείπια εὐαρίθμων ἰδιωτικῶν οἰκιῶν ἀρχαίων. Εὐρήματα ἐνταῦθα δὲν ἐξῆλθον εἰς φῶς ἄλλα, πλὴν ἱκανῶν νομισμάτων ἀρχαίων ἑλληνικῶν, τῶν πλείστων χαλκῶν αἰτωλικῶν. Αἱ κεραμίδες τῆς στέγης τῶν μικρῶν τούτων κτισμάτων ἦσαν πολὺ εὐμεγεθεῖς καὶ χρωματισταί· εἰς στρωτήρ, ἀκέραιος σωθεῖς, ἔχει μῆκος 0,80 καὶ πλάτος 0,40 μ. Ἄλλα θραύσματα αὐτῶν ἔχουσιν ἐνσφραγισμένον τὸ ὄνομα Ἄρσινο-έων ἧτοι τὸ τῆς πόλεως, ἐκ τῶν κεραμείων τῆς ὁποίας ἐξῆλθον. Μεταξὺ τῶν κεράμων εὐρέθησαν καὶ τεμάχια πλακῶν πηλίνων, αἵτινες βεβαίως ἦσαν ζωγραφισταί. Μία κεφαλὴ ὀρθοκεράμου εἶνε παντελῶς διάφορος τῶν προηγουμένως ἐν τῷ ναφ̄ εὐρεθεισῶν· εἶνε δὲ τύπου τῶν ἀρχαϊκῶν «Ἀπολλώνων». Καὶ μέτρον βάρους εὐρέθη χαλκοῦν φέρον ἐπιγραφὴν:

ΑΠΟΛΛΩΝΟΞ
Μ
ΘΕΡΜΙΟΥ

καὶ ζυγίζον 500 γραμμάρια, μὲν ἄπιθανῶς, ὡς εἰκάζω ἐκ τοῦ Μ. Ἐν τῷ παρακειμένῳ δὲ ἐπιμήκει κτιρίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1899 εὐρέθησαν ἱκανὰ τεμάχια πλακῶν πηλίνων,

φερουσῶν ζωγραφιστὰς παραστάσεις, ἀπεκαλύφθη νῦν τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου πρόπυλον. Οἱ κατώτατοι σπόνδυλοι τριῶν αὐτοῦ κίωνων εὐρέθησαν κατὰ χώραν. Εἰς τὸν θριγκὸν τοῦ προπύλου τούτου ἀνήκον πιθανώτατα τρίγλυφά τινα, πωρίνου λίθου, εὐρεθέντα ἐντὸς τοῦ ἐν λόγῳ κτιρίου, ἔχοντος σχῆμα μεγάλης ἐπιμήκους αἰθούσης. Ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ εὐρέθη τὸ 1899 καὶ λίθος, ὀρόσημον πιθανῶς, φέρων ἐπιγραφὴν: Ἀπόλλωνος Λυσείου. Ἡδύνατο ἐπομένως ἢ αἰθουσα αὕτη ἴσως νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς σηκὸς ναοῦ, τὸ πρόπυλον ἄρα ὡς πρόναος. Ἐξ αὐτοῦ διπλῆ θύρα ἔφερεν εἰς τὸν σηκόν. Οἶον ὅμως σῴζεται νῦν τὸ κτίριον τοῦτο εἶνε πιθανώτατα μεταγενέστερον τῆς καταστροφῆς τοῦ 218 καὶ 216, ἀντικαταστήσαν τὸ πρὸ ταύτης ὑπάρχον ἐνταῦθα παλαιότερον, ἐξ οὗ τὰ τρίγλυφα καὶ λείψανα σπονδύλων, ἔτι δὲ τὰ θραύσματα τῶν ζωγραφιστῶν πλακῶν.

Τὰ μεταστύλια τοῦ προπύλου ἐκλείσθησαν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις διὰ τοίχων, εἰς δὲ ἐκ τῶν ἀποτελεσάντων αὐτοὺς λίθων, ὀγκώδης λαξευτὸς ἀνήκων πιθανῶς εἰς παρακείμενον βᾶθρον, σῴζει ἔτι ἐπιγεγραμμένα ψηφίσματα προξενίας, ὧν δύο ἀκέραια διατηρούμενα ἀναφέρονται εἰς τὴν πρώτην στρατηγίαν τοῦ Τριχονέος Σκόπα ἧτοι ἢ εἰς τὸ ἔτος 220/219 ἢ καὶ εἰς προηγούμενον τι. Διότι ὁ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παρὰ Πολυβίῳ (IV 27) ὡς στρατηγὸς φερόμενος Σκόπας δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς πρώτην φορὰν κατὰ τοῦτο στρατηγήσας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦ Δωριμάχου ἐν ψηφίσματι προξενίας ἄλλης ἐπιγραφῆς τοῦ Θέρμου ἀναφέρεται ἡ τετάρτη στρατηγία, ἡ πρώτη καὶ τούτου δὲν πρέπει νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Πολυβίου (IV 67) ἀναφερομένην ἐν ἔτει 219/18, διότι ἄλλως διὰ τὰς δύο αὐτοῦ τελευταίας στρατηγίας, ἧτοι διὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην, δὲν μένει ἐπαρκὲς διάστημα μεταξὺ τῶν μόνων κενῶν ἐτῶν 208-205. Ἐνταῦθα δὲ ἀναγκαῖον θεωρῶ νὰ σημειώσω ὅτι καὶ τοῦ Ἀγελάου ἡ δευτέρα στρατηγία ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἐτέθη εἰς τὸ ἔτος 206, πιθανώτερον δὲ θεωρῶ ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ ἔτος 217/16.

Ἐξ ἐτέρου τὴν προσοχὴν μου ἔστρεψα εἰς τὸν πρὸ τῆς μακρᾶς στοᾶς χώρον, μακρὰν 25 περίπου μέτρων πλάτους ζώνην καλ-

λιεργουμένης γῆς, ἥτις ὀλίγον τι ὑψηλοτέρα οὔσα τοῦ λοιποῦ ὀμαλοῦ ἐπιπέδου τοῦ τεμένους χωρίζεται ἀπ' αὐτοῦ δι' ἰσχυροῦ ἀναλήμματος. Καί παρ' αὐτὸ μὲν τὸ κρηπίδωμα τῆς στοᾶς ἀπεκαλύφθη ἄλλοτε τὸ πυκνὸν πλῆθος τῶν βάθρων καὶ ἐξεδρῶν, αἵτινες γνωσταὶ εἶνε ἀπὸ τῆς πρώτης περιόδου τῆς ἀνασκαφῆς τῶν ἐτῶν 1897 καὶ 1898. Ἀλλὰ νῦν ἀπεκαλύφθη εἰς ὀλίγην ἀπὸ τῆς σειρᾶς ταύτης ἀπόστασιν δευτέρα τοιαύτη βάθρων ὁμοίως καὶ ἐξεδρῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ὅσον ἀπομακρυνόμεθα ἐκ τῆς στοᾶς πρὸς δυσμάς, βαθμηδὸν πολὺ μικρὰν εὐρίσκομεν τὴν ἐπιχωσιν, ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἀποκαλυπτομένων λειψάνων τῶν κτιρίων οὐδὲν ἔχομεν νὰ ἐλπίσωμεν. Μόλις διεσώθησαν ἐξ αὐτῶν αἱ κατώταται στρώσεις, ἐξ ὀλίγων δὲ ἐξεδρῶν καὶ σπόνδυλοι κίωνων παρίων καὶ τρίγλυφα τοῦ ἐπιχωρίου λίθου ἢ ἀνθέμια πῆλινα τῶν ὀρθοκεράμων καὶ πλάκες λίθιναι λίαν εὐμεγέθεις, ἐφ' ὧν ἀναμφιβόλως ἴσταντο ἔφιπποι ἀνδριάντες. Ἐν ἐκ τῶν βάθρων τούτων φέρει ἐπιγραφήν: Λύσιππος ἐπόησε. Ὅπισθεν τῆς σειρᾶς ταύτης τῶν βάθρων καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ μνημονευθέντος ἀναλήμματος ἀνηγείρετο στοᾶ. Ἐξ αὐτῆς σώζονται αἱ βάσεις ἐρεισμάτων τῆς ὀροφῆς.

Ἀναμφιβόλως ἅπας οὗτος ὁ μεταξύ τῶν δύο στοῶν χώρος, ἐπιμήκης, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τοῦ νοτίου τείχους τοῦ περιβόλου μέχρι τοῦ ναοῦ σχεδόν, εἰς μῆκος 200 μέτρων τοῦλάχιστον, ἦτο ὁ περιφανέστατος τοῦ τεμένους. Ἡ νοτιανατολικὴ γωνία αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἐκ τετραπλεύρου πλατείας, κειμένης ἐν τῷ μέσῳ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς στοᾶς καὶ δύο μεγάλων κτιρίων μετὰ προπύλων λαμπρῶν, πρὸ τῶν ὁποίων πάλιν ἠγείροντο βάθρα ἀνδριάντων καὶ ἐξέδραι. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας ἴστατο βάθρον τριγωνικόν, 11 περίπου μέτρων ὕψους, φέρον τὸν ἀνδριάντα Αἰτωλοῦ τινος, οὗ οἱ λίθοι πάντες σχεδὸν σώζονται. Πρὸς βορρᾶν δὲ κατ' εὐθείαν καὶ πρὸς τὸν ναὸν ἔφερον ἡ ὁδὸς μεταξύ τῶν δύο ἀπέναντι ἀλλήλων ἐγειρομένων σειρῶν βάθρων καὶ ἐξεδρῶν. Τεμάχια χαλκῶν ἀνδριάντων εὐρέθησαν, ἀλλ' οὐδὲν ἔχνος μαρμαρίνου.

Εἰς τὴν παρὰ τὸν Θέρμον εὐκαρπον ὁμοίως καὶ εὐδρον κοιλάδα τῆς Βάλτσας παρὰ τὸ χωρίον Χρυσοβίτσα, ὁπόθεν ἡ πρὸς

ἀνατολὰς ὁδὸς φέρει λίαν κατωφερῆς εἰς τὴν κοίτην τοῦ Εὐήνου, παρετήρησα λειψανα κτιρίων, πολὺ ἐπιμελεστέρας κατασκευῆς τῶν τοῦ Θέρμου, ὡς ἡ ἐργασία τοῦλάχιστον τῶν ὄγκολίθων δεικνύει. Ἀφθονωτάτη πηγὴ περιβάλλεται καὶ ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ Θέρμῳ, ὑπὸ δεξαμενῆς ἀρχαίας. Ἐγγὺς δὲ ἄλλης ὑψηλότερον κειμένης πηγῆς καὶ ἐν θέσει τῇ καλλίστῃ πάσης τῆς κοιλάδος παρετήρησα πολλοὺς μὲν ὄγκολίθους λαξευτοὺς ἀρχαίους, τινὰς δὲ καὶ βάσεις στηλῶν ἀπεκάλυψα.

Παρὰ δὲ τὸ ρυάκιον τοῦ ὕδατος ὡς εἰς βόθρον ἐρριμένα εὖρον πλεῖστα τεθραυσμένα ἢ ἀκέραια κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πήλινα ἀγαλμάτια ἀρχαῖα καὶ τῶν καλῶν τῆς τέχνης χρόνων καὶ χαλκᾶ τινὰ σκεύη. Ἴσως ἔκειτο ἱερόν τι ἐνταῦθα, ὅπερ θ' ἀναζητηθῆ κατὰ τὴν προσεχῆ τῶν ἀνασκαφῶν ἐπανάληψιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ἰανουαρίου 1902.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΙ ΕΝ ΔΙΜΙΝΙ (ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ) ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ὡς γνωστὸν ἐν Διμίνι παρὰ τὸν Βόλον ὑπῆρχε πρὸ πολλοῦ ἀνεσκαμμένοις προϊστορικὸς ῥθολωτὸς τάφος, ὁμοῖος τοῖς ἐν Μυκῆναις καὶ Ἀττικῇ τοιοῦτοις. Παρεμφερῆ τούτου τάφον εἶχον πρὸ δεκαετίας ἀνακαλύψει καὶ ἐγὼ εἰς θέσιν «Τοῦμπα» πλησιέστατα τοῦ πρώτου κείμενον. Τοῦτον δ' ἐνετάλην παρὰ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρείας νὰ ἀνασκάψω, ἀφοῦ αἱ ἐπὶ μακρὸν διαρκέσασαι διατυπώσεις πρὸς ἀπαλλοτριώσιν τοῦ χώρου ἐξωμαλύνθησαν. Ἠρξάμην τῆς ἀνασκαφῆς κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου καὶ ἐπεράτωσα ταύτην κατὰ τὰ τέλη Μαΐου ἐ. ἔ. Ὁ τάφος ἦτο μέγιστος καὶ ἡ ἐκσκαφὴ αὐτοῦ διήρκεσεν ἐπὶ δεκαήμερον καθόσον ἦτο πεπληρωμένος χώματος καὶ λίθων ἐκ τῆς καταπεσοῦσης κορυφῆς. Ὁ δρόμος αὐτοῦ, μήκους μέχρι τῆς θύρας μ. 15,35, ἦτο ἐπί-

σης πεπληρωμένος μέχρι ὕψους (πρὸ τῆς θύρας) 4 μ. Ἡ θύρα (μήκους 3,40 καὶ ὕψους 3.15) εὐρέθη ἐντετελιχισμένη δι' ἀργῶν λίθων, ἀλλ' οὐχὶ μέχρι τοῦ ὑπερθύρου αὐτῆς, διότι εὐθὺς ὑπὸ τοῦτο ὑπῆρχεν ὀπή, ἱκανῶς εὐρεία, ἣτις ἐπρόδιδε τὴν εἰς παλαιούς χρόνους γενομένην σύλησιν τοῦ τάφου. Κατεδείχθη δὲ κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τοῦ τάφου πλέον ἢ φανερῶς, ὅτι ἡ κατάπτωσις τῆς κορυφῆς τῆς θόλου ἐγένετο μετὰ τὴν σύλησιν τοῦ τάφου.

Ὁ τάφος ἐκσκαφῆς ἐδείχθη ἐντελῶς ὁμοιος πρὸς τὸν ὑπ' ἐμοῦ ἄλλοτε ἀνακαλυφθέντα καὶ ἀνασκαφέντα ἐν Θορικῷ μέχρι καὶ τῆς λεπτομερείας ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν τούτῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ, κτιστὸς τετράγωνος τάφος ὑπερκείμενος τοῦ ἰσοπεδωμένου βραχῶδους τῆς θόλου ἐδάφους. Μόνον ἀπλοῖ τάφοι (λάκκοι) ἐν τῷ ἐδάφει δὲν εὐρέθησαν ἐν τῷ παρὰ τὸ Διμίνι θολωτῷ τάφῳ, ὡς ὑπῆρχον ἐν Θορικῷ. Ἄλλ' ἡ κατασκευὴ τοῦ θολωτοῦ κτίσματος, ὑπερτέρα τῆς τοῦ παλαιότερου ἐν Διμίνι, εἶνε ἐντελῶς ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ ἐν Θορικῷ. Διάμετρον ἔχει ὁ τάφος μέτρα 8,30 μ. καὶ ὕψος σωζόμενον $4\frac{1}{2}$. Ὡς εἶπον ἤδη, ὁ τάφος ἦτο στυλιημένος καὶ δὴ εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους· συνέπεια δὲ πάντως τῆς εἰς ἀρχαίους χρόνους συλήσεως τοῦ τάφου εἶνε τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἀνευρέθησαν ἐν ὄλῳ τῷ θολωτῷ κτίσματι ἢ ἐλάχιστα ἔχνη μυκηναϊκῶν ἀγγείων! ἐν φῶ, ὡς γνωστόν, εἰς ἅπαντας τοὺς μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέντας τοιοῦτους τάφους εὐρέθησαν, πλήρη ἢ εἰς τεμάχια, πολύτιμα ἀγγεῖα μυκηναϊκοῦ τρόπου. Ἄλλ' ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος τάφῳ τὰ ἀγγεῖα εὐρέθησαν, ὡς φαίνεται, σῶα κατὰ τὴν σύλησιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀνηρπάγησαν καὶ αὐτὰ, ὡς χρήσιμα, μετὰ τῶν λοιπῶν πολυτίμων τοῦ νεκροῦ κτερισμάτων, ὧν λείψανα μόνον, διαλαθόντα προφανῶς τὴν προσοχὴν τῶν συλητῶν, ἀνευρέθησαν. Καὶ ταῦτα εἶνε ψῆφοι τινὲς χρυσοῦ ὄρμου, ὑάλινα σπειροειδῆ κοσμήματα καὶ κομβία, ἅτινα εὐρέθησαν ἐντὸς τοῦ δεξιᾶ τῷ εἰσιόντι κειμένου κτιστοῦ τάφου. Οὗτος δὲ μῆκος ἔχων μ. 3,60 καὶ πλάτος ἐσωτερικὸν 2,90, ὕψος δὲ σωζόμενον 1.55, ἐκτισμένος ὦν δι' ἀργῶν λίθων καὶ ἐστεγασμένος διὰ μεγάλων πλακῶν ἐρειδομένων ἐπὶ ξυλίνης δοκοῦ (ἧς εὐρέθησαν τεμάχια), ἦτο

προφανῶς βία κατερριμμένος, τὰ δὲ ὀστέα τοῦ ἐν αὐτῷ νεκροῦ κατεσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· εὔρομεν δ' ἐντός, ἐκτός τῶν ὀστέων ἀνθρωπίνου σκελετοῦ, καὶ ὀστέα ζώων, ἐν οἷς λαγοῦ καὶ κατοικιδίων πτηνῶν.

Μετὰ τὴν ἐσκαφὴν τοῦ τάφου ἠσχολήθημεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ παρακειμένου γηλόφου, τῆς Τούμπας, ὡς κοινῶς καλεῖται, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἀνακαλύψεως καὶ ἐτέρου τάφου. Ἡ πρόοδος ὁμῶς τῶν ἐργασιῶν ἀπεκάλυψεν ὅλως ἀπρόοπτα κτίσματα καὶ εὐρήματα πάντῃ διάφορα τῶν προσδοκωμένων, καὶ δὲν ἐβραδύναμεν νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι τὸ ἀνασκαπτόμενον ὕψωμα ἦτο ἀκρόπολις τις χρόνων ἀρχαιοτέρων τῆς μυκηναϊκῆς περιόδου, εἰς ἣν ὁ τάφος ἀνῆκεν. Καὶ ὄντως· οὐ μόνον τὸ ὅλον σύστημα τῶν ἀποκαλυφθέντων διὰ τῆς ἀνασκαφῆς κτισμάτων, ἀλλὰ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτῶν καὶ τὰ πολυάριθμα εὐρήματα, ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ ὕψωμα ἐκεῖνο ἔκρυπτεν ὀλόκληρον προμυκηναϊκὴν ἀκρόπολιν μετὰ τῶν πολλαπλῶν περιφερικῶν τειχῶν τῆς, τῶν δύο εἰσόδων τῆς καὶ τῶν διαφόρων οἰκημάτων, ἅτινα ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον. Θὰ ἐκθέσωμεν ἀλλαχοῦ ἐν λεπτομερείᾳ, μετὰ τοῦ ἐκπονηθέντος ἤδη σχεδιαγράμματος τῆς ἀκροπόλεως ταύτης, τὰ καθέκαστα τῆς ἐνδιαφερούσης ταύτης ἀνακαλύψεως μιᾶς ἀκροπόλεως ἀρχαιοτάτης ἐν Ἑλλάδι. Διότι οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ ἐν Διμίνι, ὡς ἐν Σέσκλφ, ἐνθα εὐθὺς ἀκολούθως ἀπεκάλυψεν ὁ κ. Τσουντας ὁμοίαν ἀκρόπολιν, ἔχομεν βεβαιωμένην τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἐγκατάστασιν τῆς ἐποχῆς τῆς καλουμένης λιθίνης, καθ' ἣν, ὡς γνωστὸν, ἐπεκράτει ἐντελὴς σχεδὸν ἔλλειψις μετάλλου, τούναντίον δὲ χρῆσις λιθίνων ὄπλων καὶ ἐργαλείων [ἢ ὀστεινῶν τοιούτων. Ἐν Διμίνι δὲ ὅπως καὶ ἐν Σέσκλφ εὐρέθησαν πλεῖστα τοιαῦτα. Μεταξὺ τῶν εὐρημάτων ἄξια μνείας εἶνε τὰ ποικίλα τὴν διακόσμησιν ἀγγεῖα, ὧν ἡ κατασκευὴ φέρει ὅλως ἐπιχώριον χαρακτῆρα, μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως εἰς ὃν μερικῶς ὅλως ἐξίκετο ἡ τέχνη ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοὺς ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς ἔτι.

Συγχρόνως τῇ ἀνωτέρω σκαφῇ ἐπεχείρησα καὶ τὴν ἔρευναν τῦμβου τινὸς κειμένου κάτωθεν τοῦ βορειοδυτικοῦ τείχους τῆς

ἀκροπόλεως Παγασῶν. Ἀπεκαλύφθη δὲ διὰ τῆς ἐκσκαφῆς τοῦ ἐπικειμένου χώματος κτίσμα ἐντὸς τοῦ τύμβου, πλινθόκτιστον, τετραγώνου σχήματος, διαστάσεων μηκ. μ. 5,60, πλατ. μ. 4,95 καὶ ὕψους μ. 2,70, τοῦ ὁποίου τὸ παράδοξον εἶνε ὅτι φέρει ἐπὶ ἐκάστης τῶν τεσσάρων αὐτοῦ πλευρῶν ὅπας τετραγώνους πάχους συνήθους δοκοῦ. Τὸ κτίσμα ἔχει καὶ θύραν (ὑψ. 1.65) εὑρεθεῖσαν ἐντετειχισμένην διὰ λίθων. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐὰν τὸ παράδοξον τοῦτο κατασκευάσμα εἶχε στέγην, διότι ἦτο κατεστραμμένον ἄνωθεν ὑπὸ προγενεστέρας ἀποπείρας λαθραίας σκαφῆς. Εἰκάζομεν ὁμῶς ὅτι ἦτο ὑπαίθριον. Τὸ ἀνεσκάψαμεν καὶ ἡμεῖς ἄνωθεν ἐπὶ στερεοῦ δὲ φθάσαντες εὐρομεν φανερά ἔχνη τριῶν ἢ τεσσάρων κεκαυμένων τάφων καὶ παραπλεύρως ἐνός τούτων δύο λευκὰ ἀλάβαστρα τῶν συνήθων, καὶ τεμάχια ἀγγείων εὐτελῶν, τῶν καλουμένων κοινῶς «μασουρίων». Ἐννοήσαμεν τότε καὶ τὸν λόγον τῶν παραλλήλων ὀπῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ κτίσματος. Ἐχρησίμευον ἀσφαλῶς πρὸς σχηματισμὸν ρεύματος ἀέρος διὰ τὴν ἐντελεῖ καῦσιν τῶν νεκρῶν. Ὁ τύμβος κατ' ἀκολουθίαν ἦτο οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ τρίτου ἢ δευτέρου π.Χ. αἰῶνος. Ἐθεωρήσαμεν δὲ ἀξίαν λόγου τὴν ἐξακριβωσιν ταύτην, διότι συντελεῖ εἰς βεβαίωσιν τοῦ ὅτι τινὰ τοῦλάχιστον τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ πολυαριθμῶν ὑψωμάτων, ὧν ἀγνοεῖται ἡ χρῆσις, ἐγένοντο πρὸς ταφήν νεκρῶν καὶ εἶνε τύμβοι, ὡς οἱ ἐν Ἀττικῇ.

Ἀκολούθως ἠρευνήσαμεν διὰ προχείρου σκαφῆς μέρη τινὰ τῶν Παγασῶν, ἀλλ' ἄνευ σπουδαίου τινὸς ἀποτελέσματος. Τὸ μόνον ἀξίον λόγου ἐξαγόμενον τῆς ἐρεύνης ἡμῶν ταύτης εἶνε ὅτι ἐβεβαιώθη ὅτι ὑπάρχει θέατρον ὑπὸ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ τείχους καὶ πλησιέστατα τῆς εἰς Ἀλμυρὸν ὁδοῦ, τοῦ ὁποίου σώζονται, ἐν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, τὰ πλείστα τῶν λιθίνων ἐδράνων, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνασκαφὴ πάντως πρέπει ἡμέραν τινὰ νὰ συντελεσθῇ ἀπαλλοτριουμένου τοῦ κτήματος, ἐν ᾧ τοῦτο κεῖται.

Ἐγγραφον κατὰ Δεκέμβριον 1901

Β. ΣΤΑΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΕΣΚΛΩΙ

Τὸ Σέσκλον εἶνε χωρίον μεταξύ Βόλου καὶ Βελεστίνου, παρ' αὐτὸ δὲ κεῖται ἐπὶ ταπεινοῦ ὑψώματος μικρὰ ἀκρόπολις γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Καστράκι. Ἡ ἔκτασις αὐτῆς εἶνε δύο περίπου στρεμμαίων, ἀνέσκαψα δὲ πέρυσι δι' ἐργασίας δύο μηνῶν τὸ ἐν τρίτον περίπου. Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἀκρόπολις εἶνε προϊστορική, σύγχρονος τῇ τοῦ Διμινίου, καὶ ὅτι περιεβάλλετο, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ὑπὸ τείχους ἐκ μικρῶν λίθων καὶ ὠμῶν πλίνθων φκοδομημένου· κατῴκηθη δ' ἀναμφιβόλως ἐπὶ πολλὰς γενεάς, διότι ἡ ἐπίχωσις φθάνει ἀπὸ 3 μέχρις 6 μέτρων καὶ πλέον, πολλαχοῦ δὲ διακρίνονται τρεῖς καὶ τέσσαρες τοῖχοι ὑπερκείμενοι ἀλλήλων. Δυστυχῶς ὁμως ἔνεκα τοῦ τρόπου τῆς οἰκοδομίας ἐκ μικρῶν λίθων καὶ ἰδίως, ὡς εἰκάζω, ἔνεκα τῆς μεγάλης χρήσεως ὠμῶν πλίνθων διαλυθεισῶν νῦν, τόσον μεγάλη εἶνε ἡ καταστροφή τῶν τοίχων, ὥστε οὐδὲ ἐνὸς οἰκήματος τὸ σχέδιον φαίνεται σήμερον ὀπωσοῦν σαφῶς. Οὐχ ἤττον ἐλπίζω, ὅτι, ὅταν συντελεσθῇ ἡ ἀνασκαφὴ καὶ σχεδιασθῇ ὀλόκληρος ὁ χώρος, θὰ καταστῇ εὐκρινεστέρα ἡ διάταξις τῶν σωζομένων λειψάνων.

Τὰ γενόμενα εὐρήματα εἶνε τὰ ἀκόλουθα· πλῆθος τεμαχίων παναρχαίων ἀγγείων μετὰ γραπτῶν, καὶ τινα μετ' ἐγχαρακτῶν κοσμημάτων· μέγας ἀριθμὸς λιθίνων ἐργαλείων, ἤτοι πελέκεις, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πυρίτου, αἰχμαὶ τινες βελῶν καὶ τὰ τοιαῦτα· πολλὰ ὀστέϊνα ἐργαλεῖα, τρία ἄμορφα μαρμάρινα εἰδῶλια καὶ οὐχὶ ὀλίγα πήλινα, δυστυχῶς κολοβά τὰ πλεῖστα· δύο πήλινα σφραγίδες καὶ ἄλλα. Ἐκ μετάλλου ἀνεκαλύφθη μόνον μικρὸν χρυσοῦν ἐξάρτημα. Τέλος εὕρομεν κόκκους σίτου καὶ εἶδους τινὸς ὀσπρίων, βαλάνους δρυὸς καὶ ὀλίγα σῦκα πάντα ταῦτα ἀπνηθρακωμένα.

Εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς ἐπίχωσης ἀνεκαλύφθησαν καὶ τάφοι, ὑστερώτεροι μὲν τῶν ἐρειπίων, πάντως ὁμως πολὺ ἀρ-

χαῖοι καὶ αὐτοί. Δυστυχῶς οἱ πλείστοι δὲν περιεῖχον κτερίσματα, εὐρομεν ὅμως καὶ ἐν αὐτοῖς ὀλίγα πηλίνα ἀγγεῖτα, ψήφους τινὰς ὄρμου καὶ δύο χαλκᾶ ἐπίχρυσα ψέλια.

Μικρὰν δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐνήργησα καὶ ἐν Βόλφ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου, οὗ ὁ λόφος ἀποτελεῖται ὡσαύτως ἐξ ἐπιχώσεων καὶ ἐρείπιων ἀρχαιοτάτων· ἐνταῦθα ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθῆ μέχρι τίνος βάθους φθάνουν τὰ ἐρείπια, ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ἐπετεύχθη, διότι ὁ διαθέσιμος πρὸς σκαφὴν χώρος δὲν ἦτο ἐπαρκὴς καὶ πρὸ πάντων διότι ὕδωρ ἀφθόνως ἀναβλύζον ἐπλήρωνε τὰ δοκιμαστικὰ φρέατα καὶ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ

Ὅπως κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ ἐν Μυκῆναις ἐργασίαι δὲν ἦσαν ἀνασκαφικαί, ἀλλὰ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἀποκομιδὴν τῶν μεγάλων ὄγκων χωμάτων, ἅτινα ἀπὸ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Schliemann κατὰ τὸ πλείστον προερχόμενα ἐκάλυψαν μέγα μέρος τοῦ τείχους τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς ἀκροπόλεως. Ἡ ἐργασία καὶ πάλιν δὲν συνετελέσθη, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ συνετελεσθῆ, διότι τὰ χώματα ταῦτα ἀνέρχονται εἰς χιλιάδας τινὰς κυβικῶν μέτρων, εἴμεθα δ' ἠναγκασμένοι νὰ μεταφέρωμεν αὐτὰ εἰς ἰκανὴν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἀπόστασιν, ὅπως μὴ καλύψωμεν μέρη, ἅτινα πιθανὸν ν' ἀνασκαφῶσιν εἰς τὸ μέλλον. Εὐρήματα ἐγένοντο καὶ ἐφέτος, ἀλλ' ὡς εἶνε εὐνόητον, συνίσταντο εἰς μικρὰ πράγματα διαφυγόντα τὴν προσοχὴν τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἐργατῶν· τὰ σπουδαιότερα δὲ αὐτῶν ἦσαν λίθος φακοειδῆς ἐγγεγλυμμένος καὶ μικρὰ χρυσῆ ἄλυσις.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Κατὰ πρῶτον ἐσκάψαμεν ἐν τῇ θέσει Ἅγιος Νικόλαος παρὰ τὸ κτῆμα Τρακανιάρη. Ἐνταῦθα ἐν τετραγώνῳ κτίσματι ἔχοντι πλάτος μὲν 3,8, μῆκος δὲ 3 μέτρα εὔρομεν δύο τάφους χριστιανικοὺς κατασκευασμένους ἐκ μαρμαρίνων πλακῶν εἰλημμένων ἐξ ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ὡς ἐγένετο ἡμῖν δῆλον ἐκ τῶν καλυπτουσῶν τοὺς τάφους πλακῶν, αἵτινες ἀνῆκον εἰς γεῖσον ναοῦ, καὶ ἐκ τῶνδε τῶν ἐπιγραφῶν. Τούτων ἡ μὲν

ΤΟ ΕΡΟΝ	τά[δε] ἰερὸν
ΟΥΜΙΚΥΘ . . . ΟΣ ΤΗΙ Ἰ ΚΑΙ Θ	ου Μικυθ[ίων]ος τῆι ἰ και θ
ΕΣΤΩΤΟΣ ΜΗΝΟΣ	ἑστῶτος μηνός.

εἶνε κεχαραγμένη ἐπὶ τετραγώνου μαρμάρου μῆκ. 1,15, ὕψ. 0,38, πᾶχ. 0,35 καὶ ἀποκεκρουμένου, ἔνθα ἀντὶ τῶν γραμμῶν ἐσημειωσάμεθα τὰς στιγμάς, ἐντετειχισμένου δὲ ἐν μιᾷ τῶν πλευρῶν τοῦ ἐτέρου τῶν τάφων. Ἡ δὲ ἑτέρα

Σ Θ Ε Ο Ι Σ

εἶνε γεγραμμένη ἐπὶ πλακός, ἥτις πάλαι ποτὲ μετ' ἄλλων δύο καλυπτουσῶν τοὺς τάφους ἀνῆκεν εἰς τὸ γεῖσον τοῦ ναοῦ.

Ἐν μὲν τῷ ἐν δεξιᾷ τῷ ὀρῶντι πρὸς τὴν ὁδὸν κειμένῳ τάφῳ εἶχον ταφῇ ἕξ νεκροί, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ τρεισκαίδεκα, ὡς ἐγένετο ἡμῖν γνωστὸν ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρεθεισῶν κεφαλῶν. Πλὴν τεσσάρων λύχνων, ὧν οἱ δύο φέρουσι σταυρόν, οἱ δ' ἄλλοι πτηνόν, οὐδὲν ἄλλο εὐρέθη.

Μετὰ ταῦτα ἐσκάψαμεν, ἔνθα καὶ πέρυσιν, ἐν Μακρυχωράφῳ, ὅπερ κεῖται παρὰ τὸν Βάλτον, ἀνήκει δὲ τῷ κ. Ν. Δρόσῳ. Ἐν τούτῳ εὔρομεν τάφους πεντεκαίδεκα, ὧν πέντε πώρινοι, εἰς κλειδωτός, οἱ δ' ἄλλοι καλυβίται. Ἐν τούτοις εὐρέθησαν ἑπτὰ πρόχοι φέρουσαι ἐπὶ λευκοῦ ἐδάφους ἐρυθρὰ κοσμήματα, τέσσαρες οἰνοχάαι τεθραυσμένα, χύτρα ἀπλῆ, ἀλάβαστρον ὑπόλευκον, 0,36 τοῦ μέτρου τὸ μῆκος, ἀποκεκρουμένου περὶ τὸ χεῖλος, δύο

ἀμπορεῖς μικροὶ εἰς τεμάχια, σκύφος μέλας ἄνευ κοσμημάτων, δύο φιάλαι ἔχουσαι ἐρυθρὰ κοσμήματα ἐπὶ ἐδάφους μέλανος, τρία ἀγγεῖα ἀπλᾶ. Πρὸς τούτοις ἐν τοῖς πωρίνοις τάφοις εὐρέθησαν ἐν ἐνὶ μὲν τρία φύλλα μύρτου χρυσαῖ βάρους δύο κόκκων, ἐν ἄλλῳ δὲ πλεῖστα ὅμοια φύλλα μύρτου χρυσαῖ βάρους δραμ. 3 1/2. Τὰ φύλλα ταῦτα ἦσαν συνδεδεμένα διὰ λεπτοῦ νήματος, οὐ διεσώθη μέρος βάρους ἐνὸς κόκκου φέρον ἔτι τοὺς μίσχους τῶν φύλλων, οἵτινές εἰσι καὶ τριχὸς λεπτότεροι, καθῆκον δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ νεκροῦ μέχρι τῶν ποδῶν. Ἐν ἄλλῃ λάρνακι πωρίνη, ἧς τὸ κάλυμμα ἦν δεδεμένον μολίβδῳ, εὐρέθησαν χρυσαῖ φύλλα δρυός, ὧν τινα ἦσαν συνδεδεμένα ἀλλήλοις διὰ μίσχου, εἶχον δὲ πάντα βάρους τεσσαράκοντα κόκκων. Ἐν αὐτῷ ἦτο τεθαμμένον παιδίον μικρόν. Ὑπεράνω τοῦ τάφου τούτου εὐρέθη σειρὴν ἔχουσα μορφὴν μὲν κόρης φερούσης πτέρυγας, τοὺς δὲ πόδας πτηνοῦ. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς εἶνε ὀλίγον ἐφθαρμένον, τῶν δὲ χειρῶν ἡ μὲν ἀριστερὰ λείπει, ἡ δὲ δεξιὰ φέρεται ἐπὶ τὸ στῆθος κάτωθεν τῶν μαστῶν. Ἡ τέχνη μετρία, χρόνων Ῥωμαϊκῶν. Ὑπὲρ τὸν τάφον τοῦτον ὑπῆρχε μικρὸς πίθος πλήρης τέφρας, ἐν ᾧ εὐρέθησαν φύλλα μύρτου χρυσαῖ βάρους δέκα κόκκων.

Τελευταῖον ἠρξάμεθα σκάπτοντες ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ κ. Βαράτση. Ἐν τούτῳ εὐρομεν τάφους δώδεκα, ὧν οἱ πλεῖστοι καλυβίται, δύο κλειδατοί, ἐν οἷς ὑπῆρχον τρεῖς λήκυθοι μικραί, φέρουσαι κοσμήματα, καὶ εἰς πώρινος. Ἐν τούτῳ ὑπῆρχον ἕξ λήκυθοι καὶ μία πυξίς Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ πλάξ μαρμαρίνη, ἐν ἧ εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή

ΜΕΝΕΣΤΡΑΤΗ
ΕΣΧΑΤΙΩΝΟΣ

Ἐπειδὴ δὲ ἐν σπηλαίῳ κειμένῳ ἄνωθεν τοῦ Μακροχωράφου παρετηρήσαμεν σημεῖα τινὰ δεικνύοντα, ὅτι τοῦτο ἴσως ποτὲ ἐχρησίμευσεν ὡς κατοικία ἢ ἄλλο τι, ἐκρίναμεν καλὸν νὰ διερευνησῶμεν αὐτό. Ὅντως δὲ δὲν ἠπατήθημεν, διότι οὐ μόνον κελύφη ὀστρέων θαλασσίων πλεῖστα ἐν αὐτῷ εὐρομεν, ἀλλὰ καὶ τεμάχια ἀγγείων κυκλαδικῶν χρόνων καὶ τὸ σπουδαιότερον, εἰδῶλιον μικρὸν μαρμαρίνον ἀκέφαλον, οὐ αἱ μὲν χεῖρες μόλις φαίνονται ἐκφυόμεναι, οἱ δὲ πόδες διίστάμενοι.

Μαθόντες ὅτι ἐν Βάθεια παρὰ τὰς Παλαιοεκκλησιὰς εὑρέθη πλᾶξ μαρμαρίνη ἔχουσα γράμματα, ἥτις νῦν ἐν τῷ ἐν ἄνω Βάθεια ναῷ χρησιμεύει ὡς Ἁγία Τράπεζα, ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἴδωμεν τὸν λίθον τοῦτον αὐτοῖς ὄμμασιν, ὡς καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ εὑρέθη. Ὄντως δὲ ἐν τῷ λίθῳ τῷ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ ναοῦ τῆς Βάθειας ἀνέγνωμεν ἐκ τῶν τεσσάρων στίχων, οὓς εἶδομεν, λέξεις μόνον τινὰς ἐνός, διότι ὁ ἱερεὺς δὲν ἐπέτρεπεν ἡμῖν τὴν ἀφίρῃσιν τοῦ περικαλύμματος τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ἀναγνώσωμεν πάσας τὰς λέξεις. Τάδε δὲ ἦσαν τὰ ὑφ' ἡμῶν ἀναγνωσθέντα

ΛΗΤΟΙ ΑΡΤΕΜΙΔΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ

Ἐν δὲ τῇ κάτω Βάθεια τῇ παρὰ τὴν θάλασσαν ἐκ λίθων τετραγώνων μεγάλων, οὓς εἶδομεν, εἰκάζοντες, φρονοῦμεν ὅτι ἐκεῖ που ὑπῆρχεν οἰκοδόμημα μέγα. Εἶδομεν δὲ καὶ τεμάχιον ἀναγλύφου ἐκεῖ που εὑρεθὲν, ἐν ᾧ εἰκονίζεται παῖς μικρός, οὗ τὸ μὲν σῶμα τὸ ἄλλο ἅπαν φαίνεται, ἡ δὲ κεφαλὴ εἶνε κεκρυμμένη, πλησίον δὲ βότρυες ἀπὸ κλήματος φαίνονται κρεμάμεναι. Τὸ ἐφθαρμένον τοῦτο ἀνάγλυφον, ὅπερ ὁ κύριος αὐτοῦ κατὰ προτροπὴν ἡμῶν θὰ δωρήσῃται τῷ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖῳ, νομίζομεν ὅτι παριστᾷ τὴν γέννησιν τοῦ Διονύσου, ἐπειδὴ δὲ εὑρέθη πλησίον τοῦ τόπου, ἔθθα φρονοῦμεν, ὅτι ὑπῆρχε τὸ προμνημονευθὲν οἰκοδόμημα, ἴσως ἐνταῦθά που ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διονύσου.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΙ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας.

Περατωθεισῶν τῶν ἐν Μεγαλοπόλει ἀνασκαφῶν, ὧν τὴν ἐπιτήρησιν μοὶ ἀνέθηκε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω αὐτῷ ἔχθῃσιν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῶν μετὰ προχείρου σχεδιάσματος τοῦ ἐκ τῆς σκαφῆς ἀποκαλυφθέντος οἰκοδομήματος.

Ὡς γνωστὸν, ἀφορμὴν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας παρέσχεν ἡ ἐκ τυχαίας συμπτώσεως ἀνακάλυψις ψηφοθετήματος, ὃπερ ὑπὸ μορφὴν θεᾶς παρίστανε τὴν Μεγάλην Πόλιν. Τὸ ψηφοθέτημα τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῆς σκαφῆς, ὅτι ἦτο τμῆμα μωσαϊκοῦ, ὃπερ ἐκάλυπτε τὸ δάπεδον στοᾶς ἐχούσης τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος Π καὶ περιβαλλούσης πλακόστρωτον χῶρον, ὅστις, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ κιονοκράνων ἰωνικοῦ ρυθμοῦ εὐρεθέντων κατὰ χώραν καὶ φερόντων μεταξὺ τῶν ἐλίκων ἐκτύπου; σταυροῦς, εἶχε μεταβληθῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς Ναὸν τοῦ ὀρθοδόξου θρησκευματος, ἂν ἀρχικῶς δὲν εἶχε χρησιμοποιηθῆ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν. Τὰ σκέλη τῆς εἰρημένης στοᾶς ἔχουσι μῆκος 16 περίπου μέτρων, ἡ δ' ἐνοῦσα ταῦτα πλευρὰ 19, πλάτος δ' ἐν γένει αὕτη καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ τρία μέτρα.

Τοῦ ψηφοθετήματος τῆς στοᾶς ταύτης, ὃπερ ἐν τισιν αὐτοῦ μέρεσι τυγχάνει κατεστραμμένον, δύναται νὰ παράσχη ἐννοίαν τινὰ ὃ ἐπέστειλα ὑμῖν πρόχειρον σχεδίασμα, τούτου δ' αἱ πλείσται παραστάσεις, κακότεχνοι πᾶται, ἀναφέρονται εἰς σύμβολα σχεσιν ἔχοντα πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, διότι ἐν αὐταῖς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παρατηρεῖ τις ἰχθύς, ταῶς, κληματίδας ἀμπέλου καὶ φοίνικας, ἐνισχύουσι δὲ ταῦτα τὴν πεποιθησιν, ὅτι καὶ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα δὲν ἦτον ἄσχετον πρὸς τὸν ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ Ναὸν, οὐδόλως δ' ἀπίθανον νὰ ἦτο Μονὴ ἐγερθεῖσα κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε συνεχέοντο τὰ σύμβολα τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου θρησκευματος. Αὕτη δ' αὕτη ἡ ὑπὸ μορφὴν πολιούχου θεᾶς παράστασις τῆς Μεγάλης Πόλεως ὁμοιάζει ἱκανῶς πρὸς Θεοτόκον τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, κρατούσης διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς κλάδον φοίνικος πιθανῶς, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς φερούσης εἰς τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ τὸ κέρασ τῆς Ἀμαλθείας, ἐκ τοῦ στομίου τοῦ ὁποίου πτηνὸν τι διὰ τοῦ ράμφους του προσπαθεῖ ν' ἀρπάσῃ ἐκφεύγοντα καρπὸν (ἄπιον;). Ἐκ τῶν ὄτων τῆς Μεγάλης Πόλεως ἐντελῶς κεκαλυμμένων ὑπὸ πλουσίας κόμης, ὑπερθεν τῆς ὁποίας προβάλλουσι τρεῖς πύργοι, προέχουσιν ἐνώτια, ὧν ἐκάτερον ἀποτελεῖται ἐκ δύο κρίκων.

Ὅπισθεν τῆς στοᾶς ταύτης εἰς βάθος ἐνὸς μέτρου καὶ 30

ἑκατοστῶν ἀπεκαλύφθη δωμάτιον ὀρθογώνιον μήκους 8 καὶ πλάτους 10 μέτρων ἔχον κατὰ τὸ κέντρον τῆς πρὸς τὸ βάθος πλευρᾶς του εἰσοδὸν ἀνοίγματα 2 $\frac{1}{2}$ μέτρων, ἑκατέρωθεν δὲ ταύτης δεξιᾶ μὲν μονόλιθον βᾶθρον πλάτους ἑνὸς μέτρου, μήκους 60 ἑκατοστῶν καὶ ὕψους 25, ἀριστερᾶ δὲ πλινθόκτιστον ἕτερον τῶν αὐτῶν περίπου διαστάσεων. Τὸ δάπεδον τοῦ μέρους τούτου καλύπτεται ὑπὸ μωσαϊκοῦ, οὐτινὸς τὰ διὰ τῶν ψηφίδων ἀποτελούμενα κοσμήματα, ἅτινα περιθέει πλατεῖα ταινία ἐκ κύκλων, ὧν αἱ περιφέρειαι τέμνουσιν ἀλλήλας κατὰ γωνίας ὀρθὰς, ὁμοιάζουσι πρὸς τάπητα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς.

Ὑπερβάντες τὴν εἰσοδὸν τούτου εἰσερχόμεθα εἰς ἕτερον εὐρύτερον δωμάτιον, οὐτινος μέρος μόνον ἀπεκαλύφθη, διότι τοῦτο χωρεῖ εἰς κτήματα, ἅτινα δὲν συμπεριελήφθησαν ἐν τῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεῖσῃ προκηρύξει περὶ δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν. Καὶ τὸ δωμάτιον τοῦτο καλύπτεται ὑπὸ μωσαϊκοῦ. Καὶ τοῦτο ὅμως τὸ μωσαϊκόν, ὡς καὶ τὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦωματίου εἶναι ἐν πολλοῖς κατεστραμμένον, τῆς καταστροφῆς προφανῶς ἐλθούσης καθ' ἣν ἐποχὴν ἐχρησιμοποιεῖτο βεβαίως τὸ κτίριον, ὅπερ ἀποδεικνύεται οὐ μόνον ἐκ τοῦ βᾶθους, εἰς τὸ ὅποῖον ταῦτα κεῖνται καὶ ὅπερ ἀποκλείει μεταγενεστέραν φθοράν, ἀλλ' ἰδίως ἐκ τινων συμπληρωμάτων γενομένων ὑπὸ νεωτέρου βεβαίως ψηφοθέτου, ὅστις ὅμως δὲν εἶχε τὴν ἱκανότητα ν' ἀναπαραστήσῃ διὰ τῶν ψηφίδων τὰ κατεστραμμένα κοσμήματα, συνεπλήρωσε δὲ ταῦτα διὰ κακοτέχνου παραστάσεως κληματίδων ἀμπέλου, τῆς ὁποίας εὐδιάκριτα ὅπωςδῆποτε εἰσὶ τὰ φύλλα, οἱ βότρυς καὶ οἱ ὄστλιγγες.

Τὸ δάπεδον τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ κτιρίου ἀποτελεῖται ἐκ συμπαγοῦς στρώματος ἀμμολίθου, οἱ δὲ τοῖχοι ἐν γένει παρουσιάζουσι τὸν τρόπον ρωμαϊκῆς τοιχοποιίας μετ' ἐξωτερικοῦ ἐν τισὶν ἐπιχρίσματος ἐξ ἀσβέστου.

Ὀλόκληρον τὸ σύμπλεγμα τοῦ οἰκοδομήματος τούτου δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀποκαλύψωμεν, διότι πρὸς μεσημβρίαν μὲν, ὅπου ἡ ἐπίχωσις φθάνει μέχρι ἑνὸς μέτρου περίπου, χωρεῖ τοῦτο εἰς κτήματα μὴ περιληφθέντα ἐν τῇ περὶ δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν προκηρύξει, πρὸς ἄρκτον δὲ καὶ ἀνατολὰς δὲν παρουσιάζονται

ἔχνη αὐτοῦ, διότι ταῦτα ὡς ἐκ τῆς κατωφερείας τοῦ ἐδάφους παρεσύρθησαν μετὰ τῶν χωμάτων. Ἡ δυτικὴ ὁμως αὐτοῦ πλευρὰ ἀπεκαλύφθη σχεδὸν ὀλόκληρος, κατ' αὐτὴν δ' ἀνευρέθη καὶ ἡ κυρία εἴσοδος τοῦ οἰκοδομήματος ἔχουσα πρὸ αὐτῆς πλακόστρωτον αὐλὴν, ἣτις ἦτο βεβαίως ὑπόστεγος, ὡς τοῦτο τεκμαίρεται ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν αὐτῆς βάσεων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων καὶ εἰς ἀπόστασιν τριῶν μέτρων περίπου παρατηρεῖται λίθινον κρηπίδωμα, ἐφ' οὗ ὑφῴντο οἱ τὴν στέγην ὑποστηρίζοντες ξύλινοι πιθανῶς στῦλοι.

Αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 14ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 28ης Μαΐου ἔ. ἔ., πραγματικὴ δ' ὁμως ἐργασία ἐγένετο ἐπὶ τριάκοντα δύο ἡμέρας μόνον, καθόσον ἐκ τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος ἐξηρέθησαν πλὴν τῶν Κυριακῶν καὶ αἱ συμπεσοῦσαι κατ' αὐτὸ ἑορταὶ καὶ αἱ βροχηραὶ ἡμέραι, αἵτινες παρεκώλυον πᾶσαν πρὸς ἐργασίαν ἀπόπειραν.

Εὐρήματα κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐγένοντο, πλὴν τῶν γλυπτῶν κιονοκράνων, μία λεκάνη τετράπλευρος ἐκ τιτανολίθου φέρουσα ὀπὴν εἰς μίαν τῶν γωνιῶν, εἰς ὄλμος (ιγδίον) ὡσαύτως λίθινος, δύο σφαῖραι εἰς μέγεθος πορτοκαλίου καὶ τινα τελείως ἐκ τῆς ὀξειδώσεως ἐφθαρμένα χαλκᾶ νομίσματα. Τ' ἀνωτέρω, μετηνέχθησαν εἰς τὸ ἐν Μεγαλοπόλει Μουσεῖον, τεμάχια δὲ μονοσπονδύλων ἀρραβδῶτων κίωνων διαμέτρου 20 - 30 ἑκατοστῶν ἐγκατελείφθησαν εἰς τὸ μέρος τῆς σκαφῆς καλυφθέντα ὑπὸ χώματος εἰς βάθος ἑνὸς μέτρου περίπου.

Παρέλειψα ἀνωτέρω νὰ σημειώσω, ὅτι οἱ ψηφοθέται τῶν μωσαϊκῶν ἐποίησαντο χρῆσιν ψηφίδων τριῶν μόνον χρωμάτων, ἥτοι λευκοῦ, τεφροῦ ἀποκλίνοντος πρὸς βαθὺ κυανοῦν καὶ ἐρυθρωποῦ, τουτέστι προερχομένων ἐκ λίθων, οὓς παρέχει τὸ ἔδαφος τῆς Μεγαλοπόλεως.

Ταῦτα τ' ἀποτελέσματα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνασκαφῶν, αἵτινες δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ ἐξακολουθήσωσι περαιτέρω, διότι οὐ μόνον οἱ καρποὶ αὐτῶν ἀπέβησαν ὅλως πενιχροί, ἀλλὰ καὶ δὲν παρέσχον οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ἐνθαρρῦνον τὴν ἐξακολούθησίν των.

ΜΙΑΤ. ΑΝΝΙΝΟΣ ΚΑΒΑΛΙΕΡΑΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Τὸ Γυμνάσιον.

(Πίναξ Α' καὶ Β').

Οἱ ἐνταῦθα δημοσιευόμενοι πίνακες Α' καὶ Β' εἰκονίζουσι τὸ ἐν Ἐπίδαυρῳ, ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀποκαλυφθὲν Γυμνάσιον. οὗτινος περιγραφὴν καὶ ἐρμηνείαν ἔχω δημοσιεύσει ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, 1900, σ. 143-154. Καὶ ὁ μὲν πίναξ Α' παρίστησι τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ Ὤδειον, ὡς σήμερον ταῦτα ἔχουσιν, ὁ δὲ πίναξ Β' παρίστησι τὸ Γυμνάσιον ἐν μέρει ἀνφικοδομημένον. Ἴνα σχηματίσῃ τις ἀκριβῆ ἔννοιαν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ τε Γυμνασίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ Ὤδείου, δεῖον πρὸς τούτοις νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1899 δημοσιευμένους δύο φωτοτυπικοὺς πίνακας ὑπ' ἀρ. 5 καὶ 6.

Ὅτι το περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδόμημα εἶνε Γυμνάσιον, εἶνε προφανές, διότι συμφωνεῖ, ἐν τῇ καθόλου διατάξει αὐτοῦ, τῇ κατὰ Βιτρούβιον ἑλληνικῇ παλαίστρᾳ. Ὁ Βιτρούβιος δηλ. λέγει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ παλαίστρα ἦτο οἰκοδόμημα τετράγωνον ἢ ὀρθογώνιον ἀποτελούμενον ἐκ τεσσάρων στοῶν, ὧν αἱ μὲν τρεῖς ἦσαν ἀπλαῖ στοαί, ἡ δὲ τετάρτη, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένη, ἦτο διπλῆ στοὰ (εἶχε δηλ. καὶ δεύτερον στίχον κιόνων), ὅπως μὴ ἐν καιρῷ θυέλλης εἰσέρχωνται τὰ ὕδατα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἰκοδομήματος. Καὶ αἱ μὲν τρεῖς ἀπλαῖ στοαί εἶχον εἰς τὸ βάθος δωμάτια καὶ αἰθούσας μετὰ ἐδωλίων, ἐξέδρας, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς τόπος φιλοσοφικῶν καὶ ῥητορικῶν διαλέξεων καὶ ἀκροαμάτων, ἡ δὲ διπλῆ στοὰ ἦτο τὸ κατ' ἐξοχὴν μέρος τοῦ οἰκοδομήματος, ὅπερ ἐχρησίμευε πρὸς σωματικὴν τῶν νέων ἄσκησιν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε τὸ ἐφηβείον, τὸ κονιστήριον, τὸ ἐλαιοθέσιον κτλ.

Παρατηρῶν τις τὸ ἐν πίνακι Β' ἀρ. 1 σχεδιάσμα τὸ εἰκονίζον ἀναπαράστασιν τοῦ ἐδάφους τοῦ οἰκοδομήματος διακρίνει ὅτι συμφωνεῖ τὸ οἰκοδόμημα τῆ τοῦ Βιτρουβίου περιγραφῆ, ὅτι συμφωνεῖ πλειότερον καὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀποκαλυφθέντος μικροῦ Γυμνασίου ἢ παλαίστρας. Ἐν αὐτῷ διακρίνομεν τὴν διπλῆν στοᾶν (Β, Γ), τὰς ἀπλᾶς στοᾶς (Β', Β'', Β''') καὶ τὰ δωμάτια καὶ αἰθούσας μετὰ ἐδωλίων, ἥτοι τὰς ἐξέδρας (Η, Λ, Μ). Ἐν τῇ διπλῇ στοᾷ, ὁ κύριος χώρος ἦτο τὸ κατὰ Βιτρούβιον ἐφηβεῖον, ἐν ᾧ ἐγυμνάζοντο οἱ νέοι: τοῦτο δὲ εἶνε, ὡς φαίνεται ὁ δια τῶν Γ καὶ Δ δεδηλωμένος χώρος. Εἰδικῶς ἐξεταζομένου τουτου τοῦ κατὰ Βιτρούβιον ἐφηβείου ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν ἐλλήνων συγγραφέων ἀορίστως ἀναφερομένας ὑποδιαιρέσεις τοῦ Γυμνασίου, ὁ χώρος Δ δύναται νὰ ἐκληφθῆ ὡς τὸ ἀποδυτήριον, ἐν ᾧ οἱ ἐφηβοὶ ὄχι μόνον ἐναπέθετον τὰ ἑαυτῶν ἱματῖα, ἀλλὰ καὶ ἐγυμνάζοντο: ἐν τῷ χώρῳ Γ, τῷ διήκοντι ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ οἰκοδομήματος μεχρι τῆς ἐτέρας, ἐγυμνάζοντο οἱ ἐφηβοὶ ἴσως εἰς τὸν δρόμον: ὁ μικρὸς δὲ χώρος, ὁ δια τοῦ Δ δεδηλωμένος, ἴσως εἶνε τὸ καλούμενον κωρυκεῖον κατὰ τὴν ὑπό τοῦ Petersen (*Das Gymnasium der Griechen*, 1858) προτεινομένην ἐρμηνείαν τῆς λέξεως ταύτης, ὁ χώρος δηλ. ἐν ᾧ οἱ ἀσκούμενοι ἐφηβοὶ κατέθετον ἅς ἐντὸς σάκκων ἔφερον ἐκ τῆς οἰκίας τῶν τροφᾶς ἀναμενοντες τὴν ὥραν τοῦ γέυματος. Ἐν τοῖς λοιποῖς διὰ τῶν Ε καὶ Η δεδηλωμένοις διαμερίσμασι καὶ τοῖς παρακειμένοις τούτοις δυνάμεθα νὰ ἀναζητήσωμεν τὸ κονιστήριον, τὸ λουτρόν, τὸ ἐλαιοθέσιον, τὸ ἀλειπτήριον κτλ. Ὡς λουτρόν δυνάμεθα νὰ ἐκλάβωμεν ἴσως τὸ διαμέρισμα Ε, διότι ἐν-αὐτῷ εὐρέθησαν δύο λίθιναι λεκάναι χρησιμεύουσαι πρὸς ὑποδοχὴν ὕδατος, δι' οὗ ἐδύναντο νὰ πλύνωνται οἱ ἀσκούμενοι νέοι, διότι τοιοῦτόν τινα προορισμὸν ἐξεπλήρου, ὡς φαίνεται, ὁ χώρος, ὅστις ἐκαλεῖτο λουτρόν: οὗτος δηλ. δὲν ἦν περιεῖχε δεξαμενὴν, ἐν ἣ ἐλούοντο οἱ ἐφηβοὶ, ἀλλὰ κρήνας ἐξ ὧν εἰσέρρεεν ὕδωρ εἰς λεκάνας. Τοιαῦται δεξαμεναί, λουτρῶνες, ὑπῆρχον ἐν ἄλλῳ οἰκοδομηματι (Βαλανεῖφ) παρὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ περι οὗ ὁ λόγος Γυμνασίου κειμένων (ἴδε Ἴερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ σ. 154). Τέλος ὁ ὑπὸ κίωνων περιβαλλόμενος κεντρικὸς

χώρος Α' (ἐν ᾧ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐκτίσθη τὸ Ὠδεῖον), ὅστις ἦτο προφανῶς ὑπαιθρος, εἶνε ἢ ὑπὸ τῶν ἐλλήνων συγγραφέων καλουμένη αὐλὴ καὶ ὑπαιθρον. Αἱ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τῆς αὐλῆς ταύτης περιβάλλουσαι στοαὶ εἶνε προφανῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Βιτρουβίου καλούμενα peristylia.

Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα εἶνε σχεδὸν τετράγωνον, ἔχει μῆκος μὲν 75.36 μ. πλάτος δὲ 69.53 μ. Κατὰ τὴν ἀρκτικήν πλευράν ἔχει προπύλαια δωρικοῦ ῥυθμοῦ (Α) δι' ὧν εἰσῆρχετο τις εἰς αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μερους τοῦ Ἱεροῦ, ἔνθα ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἢ Θόλος, ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίσημα οἰκοδομήματα· ἐπὶ πλεον δὲ ἔχει δύο μικρὰς σχετικῶς πρὸς τὰ Προπύλαια θύρας (ε, ε') κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Ἴδε ἀναπαράστασιν τῶν Προπυλαίων ἐν τῷ πίνακι Β' ἀρ. 2 καὶ 3. Τὸ ὑπ' ἀρ. 4 σχεδιάσμα παριστᾷ τὸν θριγκὸν τῶν Προπυλαίων καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 5 σχεδιάσμα τομὴν τοῦ κίονος.

Οἱ τοῖχοι τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος ἦσαν κατεσκευασμένοι τὸ μὲν κάτω μέρος ἐκ λίθων, τὸ δὲ ἄνω μέρος ἐξ ὠμῶν πλίνθων, ὡς ἐξέθηκα ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σελ. 147. Πῶς εἶχε περίπου, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἢ ἐκ λίθων καὶ ὠμῶν πλίνθων τοιχοδομία αὕτη, δεικνύει ἢ ἐν τῷ ἐνταῦθα πίνακι Β' ὑπ' ἀρ. 3 ἀναπαράστασις τῶν Προπυλαίων.

Τὸ Γυμνάσιον ᾠκοδομήθη προφανῶς κατὰ τοὺς ἐλληνικοὺς χρόνους· κατὰ τοὺς ὕστερωτέρους ὁμῶς χρόνους, τοὺς μ. Χ., ὡς φαίνεται, ἐξ ὠμῶν πλίνθων ὃν κατεσκευασμενον, ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην, ἣν καὶ ἢ ἐν τῷ Ἱερῷ στοὰ Κοτυος, κατὰ Πausανίαν. κατέρρευσε δηλ. καὶ τοῦτο καὶ μετεβλήθη εἰς κατηρειπωμένον χώρον. Ὑστερώτερον ἐκτίσθησαν ἐν τούτῳ τῷ κατηρειπωμένῳ χώρῳ, δύο οἰκοδομήματα. Τὰ μὲν Προπύλαια δηλ. ἐπισκευασθεντα μετεποιήθησαν εἰς ναὸν τῆς Ὑγείας (ἴδε Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ σ. 148 κ. ἐ.), ἐν δὲ τῇ αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου ἐκτίσθη Ὠδεῖον (ἴδ. πιν. Α'). Σχεδιάσματα τοῦ Ὠδείου θέλουσι δημοσιευθῆ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1901
ΜΕΤΑ 6 ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΤΑΜΕΙΟΝ	Δρ.	2,369	45
ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	»	67,449	99
ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ	»	131,320	—
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΕΝΟΠΙΗΣΕΩΣ 1898 ΤΩΝ ΔΡ. 76,354,000	»	71,837	75
» ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΤΩΝ ΔΡ. 30,000,000	»	55	—
» ΔΑΝΕΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ	»	640	—
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	»	259,863	80
Π. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΩΗΝ ΤΑΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	»	29,732	95
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ	»	3,200	35
ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἔντοχος κατάθεσις	»	8,000	—
Γ. Π. ΣΚΟΥΖΕΣ, ἔντοχος κατάθεσις	»	47,000	—
ΧΡΕΩΣΤΑΙ ΕΚ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΔΑΧΕΙΟΥ Γ' ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΣ 1897	»	255	60
» » » B' » 1898	»	200	—
» » » Γ' » 1898	»	86	—
» » » Γ' » 1899	»	590	—
» » » Α' » 1900	»	200	—

Δρ.

622,800 89

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1901

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΙ	Δρ.	6,500	—
ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	»	66,195	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	Δρ. 562,516.49		
» τὸ παρουσιαζόμενον ἔλλειμα τῆς ληγούσης χρήσεως 1901 ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ Κεφαλαίου	» 12,411.05	550,105	44
	Δρ.	622,800	89

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΧΡΕΩΣΙΣ		
Εἰς Μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	13,410 —
» » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	22,321 05
» Ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,084 30
» Βιβλιοθήκην	»	9,742 65
» Ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	204,285 40
» Δημοσιεύματα	»	5,658 35
» Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας	»	960 —
» Ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	7,486 85
» Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,604 70
» Συδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιο- λόγων	»	15,230 20
	Δρ.	283,783 50
		—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1901

Ὁ Ταμίας

Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ »

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ἀπὸ Ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς τακτικῶν Ἑταίρων	Δρ.	2,735	—
» Δικαιώματα ἐγγραφῆς νέων Ἑταίρων	»	75	—
» Ἐκουσίας εἰσφορᾶς, δωρεάς καὶ κληροδοτήματα	»	100	—
» Τόκους καὶ μερίσματα	»	12,877	85
» Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	335	—
» Ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	»	2,702	50
» » » τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων	»	315	—
» Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	»	185	—
» Ἔσοδα διάφορα	»	488	50
» Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	246,753	20
» Ἀπρόοπτα ἔσοδα	»	4,805	40
	Δρ.	271,372	45
» Κεφάλαιον, τὸ παρουσιαζόμενον ἔλλειμα ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ Κεφαλαίου	»	12,411	05
	Δρ.	283,783	50

Ὁ Λογιστὴς

Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1901

ΤΜΗΜΑ Α' ΕΣΟΔΑ

Πίν. Α'

Εσοδα κατά τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Εισπραχθέντα	Εἰσπραχθέντα	
			ἐπὶ πλέον	ἐπὶ ἕλαττον
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'				
Ἔσοδα Ἑταιρείας				
Ἄρθρον 1				
ΕΙΣΦΟΡΑΙ				
Ὑπομνηστικαὶ εἰσφοραὶ τακτικῶν Ἑταιρειῶν	2,800	2,735	65	—
Δικαιώματα ἐγγραφῆς νέων Ἑταιρειῶν	200	75	125	—
Ἐκούσαι εἰσφοραί, δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα	500	400	400	—
Ἄρθρον 2				
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ				
Μέρισμα 56 Μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	8,960	8,960	—	—
Τόκοι 700 ὀμολογῶν Ἑθνικοῦ Δανείου ἐνοποιησέως 1898 τῶν δρ. 70,354,000	3,500	3,500	—	—
Τόκοι ἐντόκων καταθέσεων παρὰ ταῖς ἐνταύθα Τραπεζαῖς	400	417 85	17 85	—
Ἄρθρον 3				
ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ				
Ἐνοίκιον οἰκίας τῆς Ἑταιρείας ἐν Κηφισίᾳ	300	125	—	175
» » ἐν Ἀθῆναις	150	210	60	—

"Αρθρον 4		ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ					
Αντίτιμον πωλουμένων τευγών τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	Δρ.	4,000	—	2,702	50	—	1,297
» » τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας καὶ ἄλλων δη- μοσιευμάτων	»	200	—	315	—	115	—
"Αρθρον 5							
ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ							
Καθυστερούμενα ἐξ ἐνοικίων	Δρ.	60	—	—	—	—	15
» ἐξ εἰσφορῶν Ἐταίρων.	»	200	—	185	—	—	—
"Αρθρον 6							
ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ							
Ἐκ πωλήσεως ἀγροτήτων ὕλων	Δρ.	500	—	488	50	—	11
Ἐκ προστίμων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπίδαλλομένων	»	50	—	—	—	—	50
"Αρθρον 7							
ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ							
Τὸ καθαρὸν ἔσοδον τῶν 225,000 γραμματίων τοῦ Λαχείου κατὰ τὸν σχετικὸν	Δρ.	246,065	—	246,753	20	688	20
εἰδικῶν Προπολιτισμῶν	»	5,000	—	4,805	40	—	194
Ἀπρόδικτα ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	—	—	—	—	—	60
Δρ.		272,885	—	271,372	45	881	05
							2,288
							60

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1901

Ὁ Ταμίης
 Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ
 Ὁ Λογιστής
 Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1901

ΤΜΗΜΑ Β' ΕΣΟΔΑ

Πίν. Β'

Διάκρισις τών δαπανών κατά τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλαττον
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'			
Προδωπικὸν			
"Ἄρθρον 1			
Μίσθοι τοῦ Προσηπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ. 13,410.— Δρ.	13,410 —	150 —
"Ἄρθρον 2			
Μίσθοι τοῦ Προσηπικοῦ ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	Δρ. 22,321.05 Δρ.	22,321 05	4,258 95
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'			
Γραφεῖα, Διαχειρίσις καὶ Βιβλιοθήκη			
"Ἄρθρον 1			
ΕΣΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ			
Δαπανηθέντα, εἰς θέρμανσιν καὶ φωτισμὸν	Δρ. 408.25		
Εἰς χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων	» 94.—		
Εἰς χάρτην καὶ τυπωτικὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐταιρείας τοῦ 1900, τῶν Ἀπολογισμῶν αὐτῆς, ἐτέρων	» 310.—		
Εἰς δημοσιεύσεις πρὸς συγκράτησιν τῶν τακτικῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἑταίρων	» 42.—		
Εἰς γραφικὴν ὕλην	» 189.—		
Εἰς διάφορα ἔξοδα	» 549.55		
Εἰς φύλλακτα χρεωγράφων	» 51.50		
Εἰς ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	» 1,440.— Δρ.	3,084.30 Δρ.	295 70
		3,380 —	
		3,084 30	

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανθέντα, εἰς ἀγορὰν βιβλίων.....	Δρ.	4,052.45		
Εἰς δευτεία βιβλίων καὶ εἰς διάφορα ἔξοδα.....	»	691.75		
Εἰς γραφεῖον ὕλην.....	»	403.45		
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης.....	»	1,800.—		
Εἰς ἀμοιβὴν τοῦ συντάσσοντος τὸ εὔρετήριον τῆς Ἄρ- χαιολογικῆς Ἐφημερίδος.....	»	2,015.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν ἑνὸς Βιβλιοφύλακος.....	»	1,080.—	Δρ.	9,742.65
				497.35
			10,240	—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀνάδικαφικά ἔργα καὶ δημοδιεύματα

Ἄρθρον 1

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ, ΣΤΗΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΤΛ.

Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Ὀλυμπίειῳ Ἀθηνῶν:				
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν καὶ κτιστῶν.....	Δρ.	17,496.50		
Εἰς ἀγορὰν ἀσδέστου διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κατεδαφι- σθέντος τοῦχοῦ.....	»	1,224.—		
Εἰς ἀγορὰν ἀμμοῦ διὰ τὴν αὐτὴν.....	»	1,995.—		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν.....	»	93.95	Δρ.	20,509.45
Ἔργασίαι κατὰ τὴν Στεοὰν τοῦ Ἀττάλου:				
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	8,782.25		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἱεροφάντου.....	»	906.65		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων.....	»	63.25		
Εἰς ἀγορὰν ἀσδέστου καὶ ἀμμοῦ διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ τοῦχοῦ.....	»	177.—	Δρ.	9,929.15
Ἀνασκαφαὶ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν:				
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	31,363.—		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων.....	»	484.70	»	31,847.70
Ἀνασκαφαὶ ἐν Πάρνητι:				
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	»	1,727.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων βραβυλλίων.....	»	135.—		
Εἰς ὀδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἀνα- σκαφῶν.....	»	147.—		
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	2,009.—	Δρ.	62,286.30
				Δρ.
			53,760	—
			48,558	—
			—	5,202

Διάκρισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα.	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλαττοῦ
Ἐκ μεταφορᾶς.....	2,009.—	Δρ. 62,386.30	Δρ. 5,202 —
Εἰς ἀγορὰν ζεμηλίων, ἐργαλείων καὶ πυρίτιδος.....	382.30	»	»
Εἰς μισθοσίαν τοῦ ἐπιτηρητοῦ.....	174.—	»	»
Εἰς ἐνοίκιον οἰκίας ἐν Χασσᾷ δι' ἐναπόθεσιν τῶν ἐσθημάτων, τῶν ἐργαλείων καὶ λοιπῶν.....	30.—	»	»
Εἰς ὄδοιπορικά καὶ ἀμοιβὴν ἐνὸς φωτογράφου.....	131.15	»	»
Εἰς μεταφορικά ἐργαλείων καὶ ἀποσκευῶν τῶν ἐργατῶν.....	28.—	»	»
Εἰς ὄμοια τῶν ἐσθημάτων μέγροι τοῦ ἐνταῦθα κεντρικοῦ Μουσείου.....	5.90	Δρ. 2,760.35	»
Ἀνασκαφαὶ ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ. 4,100.30		
Εἰς ἐπιμισθίον τοῦ Ἐφόρου.....	224.65		
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ.....	167.25		
Εἰς ἀγορὰν ζεμηλίων.....	80.—		
Εἰς δαπάνη διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου.....	65.90	Δρ. 4,638.10	
Ἀνασκαφαὶ Μεγαλοπόλεως:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ. 876.40		
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου καὶ ἀποξερμίστων αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	» 52.80		
Εἰς ἀγορὰν ζεμηλίων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν.....	» 69.—		
Εἰς μισθοσίαν τοῦ ἐπιτηρητοῦ.....	» 203.60		
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ ἀπόδοῦ καὶ ἐπιστροφῆς.....	» 81.75		
Εἰς ὄμοια τοῦ αὐτοῦ μεταβάλλοντος εἰς τὸν ἐν Φιγαλίᾳ Νῆσον τοῦ Ἱπικουροῦ Ἀπόλλωνος.....	» 18.—		
Εἰς μεταφορικά ἀναγλύφου πλακόσ κομισθείσης εἰς τὸ ἐν Μεγαλοπόλει Μουσεῖον.....	» 14.20	Δρ. 1,315.75	
Ἀνασκαφαὶ καὶ ἐργασίαι ἐν Θεσσαλίᾳ.			
Ἀνασκαφαὶ ἐν Διμήνι τοῦ Βιόλου:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ. 2,864.30		
Εἰς ἀποξερμίστων τοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	» 325.—		
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ μεταβάσεως εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐπιστροφῆς εἰς Ἀθήνας.....	» 99.—		
Εἰς ὄμοια τοῦ αὐτοῦ μεταβάλλοντος εἰς Ἄλμυρον.....	» 28.—		
Εἰς ἀγορὰν ζεμηλίων.....	» 27.60		
Εἰς ἐξόδα ἀποστολῆς τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς.....	» 11.60		

Εἰς ἀγορὰν ὀλικῶν φωτογραφίας καὶ ἀμολιῶν φωτογράφου	23.10	
Εἰς μαθουσίαν τοῦ ἐπιτηρητοῦ	252.—	
Εἰς ὄδου. αὐτοῦ καὶ μεταφορικά ἀρχαίων εἰς Ἀθήνας.	54.70 Δρ.	3,685.30
Ἄνασκαφαὶ ἐν Σέσαλῳ:		
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	2,937.60	Δρ.
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἑφόρου κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων	539.80	»
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ μεταβάσεως εἰς διάφορα μέρη τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐπιστροφῆς εἰς Ἀθήνας	83.75	»
Εἰς ἀγορὰν ζευγίλων καὶ λοιπῶν ὀλικῶν	88.75	»
Εἰς ἀγορὰν ἀγρῶν ἐν Σέσαλῳ τοῦ Νικ. Εὐθυμίου ἐκ δύο στρεμμάτων.	210.—	»
Εἰς μεταφορικά ὕδατος διὰ τὰς ἐργάτας τῶν ἀνασκαφῶν.	56.—	»
Εἰς ἐνοίκιον οἰκημάτων ἐν Βόλῳ καὶ ἐν Σέσαλῳ	37.50	»
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἑπιτηρητοῦ	408.25	»
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ	24.80	»
Εἰς ὄδοιπορικά ἑνος ἀρχιερέχτου συνοδευσαντος τὰ εὐρήματα ἀπὸ Σέσαλον εἰς Ἀθήνας.	15.20 Δρ.	4,401.65
Ἄνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου καὶ οἰκοδομὴ δύο πτερόγων τοῦ Μουσειῦ καὶ ἄλλων κτισμάτων:		
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν κάρραγωγῶν, κτιστῶν καὶ ψυλοργῶν	10,804.30	Δρ.
Εἰς ἀγορὰν ζευγίλων, ἐργαλείων καὶ εἰς διορθωτικὰ τῶν ἐργαλείων	476.30	»
Εἰς ἀγορὰν ἀσβέστου, φύλειας, κεράμων καὶ λοιπῶν ὀλικῶν	6,392.05	»
Εἰς φωτογράφον δι' ἐργασίαν ἐπὶ γλυπτῶν ἀγαλμάτων.	37.—	»
Εἰς μισθὸν τοῦ ἑπιτηρητοῦ	2,365.65	»
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ ἀνόδου καὶ ἐπιστροφῆς	426.30	»
Εἰς τοὺς ἀνόρους τοῦ ἐξέστρατιωτικοῦ σταθμοῦ δι' ἀμολιῶν τῶν, πρὸς λεπτά 40 ἑκάστω καθ' ἑκάστην, ἐπὶ μῆνας τρεῖς	93.20	»
Εἰς τοὺς αὐτοὺς διὰ φωτισμῶν τῶν πρὸς λεπτά 50 καθ' ἑκάστην ἐπὶ μῆνας δέκα	452.50	»
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ Γενικοῦ ἑφόρου καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μεταβάτος πεντάκις καθ' ἕνα τὸ ἔτος	422.10	»
Εἰς ὄδοιπορικά τριῶν Συμβούλων	240.45	»
Εἰς ὅμοια δύο κτιστῶν σταλέντων ἐντεῦθεν	59.40	»
Εἰς ὅμοια τεσσαρῶν ψυλοργῶν σταλέντων ἐντεῦθεν	81.90	»
Εἰς μεταφορὰν	20,971.05 Δρ.	78,787.45 Δρ.
	53,760	48,558
		5,202

Διάρκεις τῶν δαπανῶν κατά τα ἐν τῇ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα		Δαπανηθέντα		Δαπανηθέντα ἐπὶ ἔλαττον	
	Δρ.	ἄρ.	Δρ.	ἄρ.	Δρ.	ἄρ.
Ἐκ μεταφοράς.....	Δρ.	20,971.05 Δρ.	78,787.45 Δρ.			
Εἰς Ν. Ἰωαννίνων δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ, μεταδάντος εἰς Ἐπίταυρον πρὸς συντάξιν τοῦ τοπογραφικοῦ διαγράμματος.....	»	424.—				
Εἰς τὸν αὐτὸν δι' ὀδοπορικὰ ἀνάδου καὶ ἐπιστροφῆς.....	»	60.80 Δρ.	24,455.85			
Ἀνασαφαὶ Μυκηθῶν :						
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	4,883.—				
Εἰς ἀγορὰν ζεμητικῶν καὶ λοιπῶν ὑλικῶν.....	»	75.10				
Εἰς μίσθοσιν τοῦ Ἐπιτηρητοῦ.....	»	1,026.25				
Εἰς ὀδοπορικὰ τοῦ αὐτοῦ ἀνάδου καὶ ἐπιστροφῆς.....	»	39.40				
Εἰς ἴμοια τοῦ Ἐφόρου καὶ ἀποζημιώσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	»	65.10				
Εἰς μεταφορικὰ ἀπὸ Μυκηθῶν εἰς Ἀθήνας τριῶν κίβωτιῶν περιεχόντων ἀρχαία.....	»	13.10 Δρ.	6,101.95			
Ἀνασαφαὶ Χαλκίδος :						
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	405.50				
Εἰς ἀποζημιώσιν τοῦ Ἐφορέοντος κατὰ τὸν νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	»	104.95				
Εἰς ὀδοπορικὰ τοῦ αὐτοῦ, μεταδάντος εἰς διαφόρους ἐν Χαλκίδι ἀρχαιολογικοῦ τύπου καὶ εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν.....	»	45.75				
Εἰς ἴμοια τοῦ αὐτοῦ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς ἐκ Χαλκίδος.....	»	29.10 Δρ.	585.30			
Σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐν Ἀνδανείᾳ καὶ ἐπιστέγασις τοῦ Μωσαϊκοῦ :						
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεκτόνων.....	Δρ.	717.35				
Εἰς ἀγορὰν κεράμων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν.....	»	314.65				
Εἰς ὀδοπορικὰ τοῦ Ἐφόρου Α. Λυκάκη, μεταδάντος διὰ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Μωσαϊκοῦ.....	»	55.95 Δρ.	1,084.95			
Δαπάναι διὰ τὰ εὐρήματατα τῶν ἐν Ῥηγείᾳ ἀνασκαφῶν :						
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τοῦ συγκολλητοῦ Γ. Πολυκαντρίωτου.....	Δρ.	906.—				
Εἰς ἐνοίκιον δύο οἰκιῶν ἐν Μυκόνῳ, χρησίων διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν συγκόλλησιν τῶν εὐρημάτων.....	»	148.15 Δρ.	1,054.15			

Δαπάναι πρὸς στέρεσιν τοῦ Ἰαφθηνῶνος:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, λιθοφύων καὶ ξυ- λουργῶν	Δρ.	21,716.05	
Εἰς ἀγορὰν 1005 ὀκάδων μολύβδου μεταχειρισμένου . .	»	766.50	
Εἰς ὁμοίαν σγυνίου, πορσελιανῆς, ἀσβέστου καὶ λοιπῶν ὕλικῶν	»	646.15	
Εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀγγλικὴν Ἑταιρείαν Matmor Ld, δι' ἧσαν καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς 9 τεμαχίων μαρμάρων.	»	4,073.40	
Εἰς ἄξια καὶ ἔξοδα παραλαβῆς 126 σιδηρῶν ράβδων εἰδικῶς κατασκευασμένων ἐν Ζυρίχῃ	»	1,069.40	
Εἰς ἄξια καὶ ἔξοδα παραλαβῆς 20 βαρελίων τσιμέντου ἀγγλικοῦ	»	777.30	
Εἰς ὁμοίαν ὁμοίως 2 κιδωτῶν μὲ λιθόκολλαν ἐκ Γερ- μανίας	»	857.80	
Εἰς κατασκευὴν διαφόρων σιδηρῶν καὶ ἐργαλείων	»	860.40	
Εἰς ἀμαξαγωγὰ τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς	»	58.50	
Εἰς ὅμοια τοῦ νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλανοῦ	»	421.—	
Εἰς μαθοδοσίαν Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ τοῦ Ν. Μπα- λανοῦ	»	2,400.—	
Εἰς ὁμοίαν τοῦ ἀρχιμεγάρτου Κ. Καμπάνη	»	2,082.—	Δρ.
Ἑργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάπου:			
Δαπανηθέντα, δι' ὑποχρεώσεις ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀγγλικὴν Ἑταιρείαν Matmor Ld δι' ἄξια καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς 4 τεμαχίων μαρμάρων	Δρ.	1,412.95	
Ἑποστηρίξεις τοῦ Σταδίου Δελφῶν:			
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Π. Τσαβάζην δι' ἐκτελε- σθεῖσαν ἐργασίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ζωμάτων . . .	Δρ.	941.15	
Εἰς τὸν ἐργολογὸν Ε. Κωνσταντόπουλον δι' ὀδοπορικὰ αὐτοῦ μετόπισθεν πρὸς θεωρίαν τῆς αὐτῆς ἐργασίας.	»	113.20	
Εἰς τὸν Νομομηχανικὸν Ν. Δρίνην δι' ὅμοια μετα- δάνα πρὸς θεωρίαν τῆς αὐτῆς ἐργασίας	»	78.60	Δρ.
Ἑπισκευαὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς Δαφνίου:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἄξια καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς 16 μαρμαρι- νων παραθύρων, τοποθετηθέντων ἐν τῷ Ναῷ	Δρ.	2,525.—	
Εἰς ἄξια καὶ εἰς ἐργασίαν διὰ τὴν τοποθετήσιν 543 βελο- πινάκων εἰς τὰ παράθυρα τοῦ Ναοῦ	»	352.95	
Εἰς ἀμαξαγωγὰ τριῶν Συμβούλων τῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Α. Λυκάκη	»	50.50	Δρ.
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	150,272.20	Δρ.
		53,760	
		48,538	
		5,202	

Διάκρισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἔλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς.....			
Εἰσφορά πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτηρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὅσιου Λουκᾶ.....	Δρ. 150,272.20	—	5,202
Καταβληθέντα εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον τοῦ Δημοσίου ὡς εἰσφορὰν τῆς Ἐταιρείας ὑπερ τοῦ Ταμείου πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτηρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ὅσιου Λουκᾶ ἐν Βοιωτίᾳ κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ.....	» 15,000.—	48,558	—
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Χαλκίδι: Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Π. Μακρῆν δι' ἐκτελεσθέντων ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Μουσείου ὡς οἱ σκετικὸὶ τρεῖς λίσμοι τοῦ νομομηχανικοῦ Εὐδοκίᾳς.....	» 17,482.—	—	—
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Θήβαις: Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Π. Βαζαΐον δι' ἐκτελεσθέντων ἐργασίαν ἐν τῷ ἀνεγερθέντι Μουσείῳ.....	» 862.—	—	—
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Μυκόνῳ: αὐτοῦ μεταβάντος εἰς Μύκονον πρὸς θεώρησιν τῶν ἐργασίων τοῦ ἀνεγερμένου ἐκεῖ Μουσείου.....	» 55.25	—	—
Ἐπισκευὴ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Μουσείου: Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Β. Ντράκαν δι' ἐκτελεσθέντων ἐργασίαν ὡς ὄψιος τελικός λογαριασμός τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἡλείας.....	» 657.—	—	—
Οἰκοδομὴ ἐν Ἀθήναις διὰ τοῦ Καθηγητοῦ Α. Φουρτ-δαγκλέρ φυλάκειου καὶ οἰκίστου διὰ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐγγράμματα ἀρχαιολογικὰ μέλη τοῦ Ναοῦ: Καταβληθέντα εἰς τὸν Καθηγητὴν Φουρτδαγκλέρ.....	» 1,000.—	—	—
Ἴδρυσις τοῦ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λιθοξόνων ἐργασθέντων εἰς τὴν ἀνασθηλωσιν τῶν ἀλαμάτων.....	Δρ. 288.50		
Εἰς ἀγορὰν καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς διαφόρων ὑλικῶν.....	» 360.60		
Εἰς τὸν τεχνίτην Π. Καλούδη δι' ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ.....	» 280.65		
Εἰς ὀδοιπορικὰ ἐνὸς Συμβούλου τῆς Ἐταιρείας.....	» 25.70	Δρ.	955.45
Ἴδρυσις ἀρχαιολογικῆς συλλογῆς ἐν Θήβαις: Δαπανηθέντα, εἰς μεταφορικὰ διαφόρων ἀρχαίων ἐξ Ἐρημοκᾶστρου εἰς Θήβας.....	Δρ. 1,230.30		

Περαιουαγωγὴ ἀρχαίων :			
Δαπανηθέντα, εἰς Ἰ. Δραγάστην δι' ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζη- μίων αὐτοῦ, μεταβάλλοντος εἰς Σίφρον πρὸς συλλογὴν ἀρχαίων	Δρ.	311.70	
Εἰς Α. Πελεκάνου, δημοδιδάσκαλον Ἀζίνης, δι' ἔξοδα περὶ συναγωγῆς διαφόρων ἀρχαίων ἐν Ἀζίνῃ	»	79.40	
Εἰς Γ. Ζηκιδίου, Γυμνασιάρχην Λαρίσης, διὰ μεταφο- ρικὰ διαφόρων λιβῶν κομισθέντων εἰς τὸ ἐκεῖ Μουσεῖον	»	86.55 Δρ.	477 65
Ἀγορὰ ἀρχαίων :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἀγορὰν διαφόρων ἀρχαίων	Δρ.	760.50	
Δαπάναι πρὸς καθαρισμὸν καὶ συντήρησιν τῶν ἐν Ἀθήναις μνημείων :			
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβου Β. Νάνου, διὰ τὴν κατα- σκευὴν κιγκλιώματος ἐν τῷ Ὠδείῳ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ	»	230.20	
Εἰς δαπάνην διὰ τὸν καθαρισμὸν διαφόρων ἀρχαιολο- γικῶν τόπων	»	72.40 Δρ.	302.60
Διάφοροι ἐργασίαι :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἐπιδιορθωτικὰ τῆς θύρας τοῦ περι- δούλου τοῦ Μουσείου Τανάγρας	Δρ.	29.—	
Εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, ἐργασθέντων εἰς τὴν ἐπιλω- ματῶσιν τῶν πέριξ τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ Νασοῦ τάφρων . . .	»	42.—	
Εἰς ἔξοδα κατασκευῆς καὶ μεταφορᾶς μίας θύρας σιδη- ρᾶς διὰ τὸν ἐν Ἐρετρίᾳ τύμβον	»	85.40	
Εἰς Φ. Κορρόν, τεχνίτην, διὰ τὴν γενομένην ἐπισκευὴν τῶν ὀροδόγων τοῦ ἐν Ἐλευσίῳ Μουσεῖου	»	120.—	
Εἰς Α. Λυκάκην, ἀρχιτέκτονα, δι' ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ, μεταβάλλοντος εἰς Ἐλευσίνα πρὸς θεωρησιν τῆς αὐτῆς γενομένης ἐπισκευῆς	»	14.10 Δρ.	290.50
Ἀγορὰ κτημάτων πρὸς ἀνακατάφας :			
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν Κεντρικὸν Ταμίον τοῦ Δημοσίου ὅσα κατεβλήθησαν ὅπως ἐκδοθῇ Β. Διάταγμα πρὸς ἀπαλ- λοτέρωσιν ἰδιωτικῶν κτημάτων ἐν Τεγείᾳ	Δρ.	9,155.—	
Εἰς Μαρ. Μαθιοῦ δι' ἀποζημίωσιν αὐτῆς διὰ τὴν κατα- ληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἀνακαταφῶν τῆς Ἐταιρείας ἐν Ἐρετρίᾳ οἰκίαν τῆς μετὰ τοῦ γηπέδου	»	1,000.—	
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν συναξίν τοῦ συμβολαίου καὶ τὴν μεταγραφὴν τῆς αὐτῆς οἰκίας	»	17.— Δρ.	10,172.—
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	199,517.45 Δρ.	53,760
			48,558
			5,202

Διακριθίς τῶν δαπανῶν κατά τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολο- γισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα
			ἐπὶ ἔλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς.....			
Δαπάνη πρὸς γενικὴν ἐπιστάσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐργασῶν :			
Δαπανηθέντα, εἰς μισθοδοσίαν τοῦ γενικοῦ ἐπιστάτου Ἰωάν. Λουράκη.....	Δρ. 199,517.45	Δρ. 53,760	Δρ. 5,202
Ἐπιμέθεια Ἐφόρων :			
Δαπανηθέντα, εἰς Κ. Κουρουνώτην, Ἐφορον τῆς Ἐταιρείας, δι' ἐπιμίσθιον αὐτοῦ, ἐπιτηρησάντος τὰς ἐργασίας τῆς ἀνεκλύσεως ἀρχαίων ἐκ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντικυθίων.....	Δρ. 617.50		
Ὄδοιπορικὰ ἔξοδα τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου :			
Δαπανηθέντα, εἰς ὀδοιπορικὰ ἐνὸς Συμβούλου, μεταδάντος εἰς Ἀμφάρειον.....	Δρ. 51.90		
Εἰς ὅμοια τριῶν Συμβούλων, μεταδάντων εἰς Ἐρέτριαν.....	Δρ. 186.95		
Εἰς ὅμοια δύο Συμβούλων καὶ τοῦ Α. Λυλάκη, μεταδάντων εἰς Ἐλευσίνα.....	Δρ. 20.70		
Εἰς ὅμοια ἐνὸς Συμβούλου, μεταδάντος εἰς Τίρυνθα.....	Δρ. 63.15		
Εἰς ὅμοια τοῦ Λογιστοῦ τῆς Ἐταιρείας, μεταδάντος εἰς Σούνιον.....	Δρ. 26.95		
Εἰς διάφορα ἀμαξαγῶγια τῶν Συμβούλων καθ' ὅλον τὸ ἔτος.....	Δρ. 87.50	Δρ. 437.15	
Ἀμοιβὴ εἰς τοὺς δύτας, τοὺς ἀνεκλύσαντας τὰ ἐκ τῆς παρα τὰ Ἀντικύθηρα θαλάσσης ἀγάλματα :			
Δαπανηθέντα, εἰς τοὺς 7 δύτας τοὺς ἐργασθέντας εἰς τὴν ἀνέκλισιν τῶν ἀγάλματων ἐκ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντικυθίων διὰ συνδρομὴν αὐτῶν.....	Δρ. 3.500.—		
	Δρ. 204,285.40	Δρ. 206,000	Δρ. 1,714.60
Ἄρθρον 2			
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1899.....	Δρ. 727.—		
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1900.....	Δρ. 1,419.15		
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1900.....	Δρ. 467.50		
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1901.....	Δρ. 3,044.70	Δρ. 8,500	Δρ. 2,841.65
(α) Ἐδόθη ἔκτακτος πίστωσις Δρ. 22,000.			

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Συντάξεις ἑπαγγελματιῶν τῆς Ἑταιρείας

Ἄρθρον 1

Δαπανηθέντα, εἰς τὸν πρῶτον εἰσπρακτορα τῆς Ἑταιρείας
 Θ. Κουτζωλήν δια συνταξίν αὐτοῦ.....

Δρ. 960.— Δρ. 960

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἐκτακτοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα

Ἄρθρον 1

Δαπανηθέντα, εἰς κατασκευὴν ἐνδυμασιῶν καὶ ἐπανωφοριῶν τῶν κλητῶν.....	Δρ. 250.—
Εἰς ὁμοίαν 2 ἐνδυμασιῶν τοῦ θυρωροῦ τοῦ Καταστή- ματος.....	» 136.30
Εἰς ἐπιδιορθώσεις τῶν σιρμάτων τοῦ ηλεκτρικοῦ φωτός Εἰς ὁμοίας τοῦ τηλεφώνου.....	» 84.50
Εἰς ἔξοδα παραλαβῆς τῶν ἀποτυπωμάτων τῆς Ἀφροδί- της τῆς Μήλου καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τῶν Βεραλλιών.....	» 10.—
Εἰς ἔξοδα ἐπισυνθέσεως τῶν αὐτῶν ἐν Παρίσις.....	» 366.70
Εἰς δημοσίευσιν ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ τῆς δημοδοτήσεως τοῦ Ἐισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ «Νόμου περὶ ἀρχαιο- τήτων».....	» 650.—
Εἰς κατασκευὴν θηκῶν διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑφη- μέριδα.....	» 180.—
Εἰς ἀγορὰν μίσης γραφομηχανῆς.....	» 443.30
Εἰς ἀγορὰν εἰδῶν ἰκονογραφίας καὶ γραφικῆς ὕλης διὰ διὰ τὸν Ἀρχιτέκτονα τῆς Ἑταιρείας.....	» 75.50
Εἰς Δῆμον Ἀθηναίων διὰ δικαίωμα ποσίμου ὕδατος τοῦ ἔτους 1900.....	» 80.—
Εἰς φυλάκτρα τοῦ γόρου τῶν ἀνασκαφῶν ἐν τῷ Ἄντρον τοῦ Πανός ἐν Πάροντι.....	» 50.—
Εἰς κατασκευὴν κλωτῶν διὰ τὴν φωτογραφικὴν μη- χανήν.....	» 14.10
Εἰς συνδρομὴν τοῦ Τηλεφώνου Ἀ' ἐφημερίας ἐ. ἐ.....	» 167.50
Εἰς δημοσίευσιν τῶν ὄρων τοῦ διαγωνισμοῦ 2 ὑποτρό- φων διὰ τὴν Γερμανίαν.....	» 33.—
Εἰς τηλεγράφημα πρὸς τὸν Διάδοχον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Αυτοκρατορίας Φρειδερίκου.....	» 22.25
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ. 2,858.10 Δρ.

960 — 960

269,920 — 259,461 75 — 9,758 25

Διάκρισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	
		Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλάττω	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλάττω
Ἐκ μεταφορᾶς Δρ. 2,858.10 Δρ.	269,220	259,461	9,758 25
Εἰς Ἑβρῶν Τράπεζαν διὰ τόκους συναφθέντων προσωρινῶν δανείων » 400.—			
Εἰς δημοστευσις διὰ τῶν ἡμερησίων ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου » 144.—			
Εἰς ἐγκατάστασιν τοῦ ηλεκτρικοῦ φωτός, τὸ ἔτερον ἡμισυ τῆς ὅλης δαπάνης » 1,548.85			
Εἰς ἀγορὰν τεσσάρων πολυελαίων μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν » 1,851.90			
Εἰς δαπάνην τῶν συμβολαίων τῶν 2 ὑποτρόφων τῆς Ἑταιρείας » 456.—			
Εἰς ἀγορὰν μίσης κλίνης πρὸς γρήσιν τοῦ θυρωροῦ » 22.—			
Εἰς ἐπισκευὴν τῶν θερμαστῶν τοῦ Καταστήματος » 73.50			
Εἰς διαφόρους ἐπισκευὰς τοῦ Καταστήματος » 432.50 Δρ.	8,500	7,486 85	1,013 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων

Δαπανηθέντα, εἰς Φ. Καστόργην, δικηγόρον, διὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ ἔξοδα τῆς δίκης τῆς Ἑταιρείας κατὰ τοῦ « Λαυριωτικοῦ Ὀλύμπου » Δρ. 240.—	
Εἰς Ἄθ. Γαυραλάκην δι' ἄξιαν φυλείας, ἣν ἐπρομήθευσεν εἰς τὰς διαφόρους ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1899 » 408.20	
Εἰς Ζ. Κομνηνὸν δι' ἄξιαν διαφόρων ὑλικῶν ἅτινα ἐπρομήθευσεν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1899 » 156.95	
Εἰς Ἀδελφούς Ραζοπούλους δι' ἄξιαν γραφικῆς ὕλης, ἣν ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν Ἀρχιτέκτονα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1899 καὶ 1900 » 59.30	
Εἰς Σ. Σπηλιόπουλον δι' ἄξιαν χρωμάτων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν, ἅτινα ἐπρομήθευσεν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπισκευῆς τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως κατὰ τὸ ἔτος 1900 » 257.—	
Εἰς Δ. Παπαγεωργίου, Γυμνασιάρχην, δι' ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις αὐτοῦ μεταδάντως κατὰ τὸ 1899 εἰς	

διάφορα μέρη τοῦ Πηλίου πρὸς συλλογὴν ἀρχαίων 980.—

Εἰς Π. Κουσαλέην δι' ἀπόσπιν του, ἐτελέσαντος τὴν ταμιαὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1900 Δρ. 300.—
 »
 Εἰς Πάλλην καὶ Κοτζιάν δι' ἀξίαν γραφικῆς ἔργου, ἣν ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν τῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1899 καὶ 1900. Δρ. 1,604.70

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Συνδρομαὶ πρὸς διύδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μὀρφῶδιν ἀρχαιολογῶν

Δαπανηθέντα, εἰς τὴν Ἑταιρείαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαιολογικῶν δραμάτων διὰ συνδρομὴν αὐτῆς Δρ. 3,000.—
 Εἰς Α. Ἀρβανιτόπουλον πρὸς τελεσιποίησιν τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν του ἐν Γερμανίᾳ διὰ συνδρομὴν αὐτοῦ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1901 πρὸς θρ. 400 μηνιαίως. Δρ. 4,800.—
 Εἰς Π. Κασιωτῆν, Ἐφορον ἀρχαιοτήτων, πρὸς μεταδάσασιν καὶ διαμονὴν ἐν Ἰταλίᾳ, φρ. χρυσᾷ 1,500.... Δρ. 2,355.—
 Εἰς Π. Καβάδακιαν, Γενικὸν Ἐφορον, πρὸς μεταδάσασιν εἰς Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν φρ. χρυσᾷ 800 Δρ. 1,275.20
 Εἰς Ν. Παπαδάκην, ὑπότροπον τῆς Ἑταιρείας, διὰ συνδρομὴν αὐτοῦ, μεταδάντος εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου ἔ. ἔ., πρὸς δρχ. μᾶς 350 μηνιαίως καὶ δι' ἔξοδα μεταδάσεως του δραχμ. 500..... Δρ. 1,900.—
 Εἰς Κ. Ρωμαῖον, ἔτερον ὑπότροπον τῆς Ἑταιρείας, μεταδάντα ἐπίσης εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, διὰ ὁμοίαν συνδρομὴν τῶν αὐτῶν μηνῶν καὶ δι' ἔξοδα μεταδάσεως του Δρ. 1,900.—

1,604	70	1,604	70	—
15,375	—	15,330	20	44
294,699	70	283,783	50	10,916
				20

Δρ.

Ἐν Ἀθήραις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1901.

Ὁ Ταμίας

Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής

Α. Γ. ΔΑΠΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1901
Πίν. Γ

ΕΣΟΔΑ			
"Εσοδα κατά τὰ ἐν τῷ «εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Λαχείου» ἀναγραφόμενα		Προϋπολογισθέντα	Εἰσπραχθέντα
"Εσοδα			
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1901	Δρ.	150,000	150,000
» » » Β' » »	»	150,000	150,000
» » » Γ' » »	»	150,000	150,000
	Δρ.	450,000	450,000
ΕΞΟΔΑ			
"Εξοδα κατά τὰ ἐν τῷ «εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Λαχείου» ἀναγραφόμενα		Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα
"Εξοδα			
Ἄμοιβαι κληρουμένων γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1901	Δρ.	50,000	50,000
» » » Β' » »	»	50,000	50,000
» » » Γ' » »	»	50,000	50,000
Ποσοστά πωλουμένων γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1901	»	15,000	15,000
» » » Β' » »	»	15,000	15,000
» » » Γ' » »	»	15,000	15,000
Χάρτης, λιθογράφαις, τύποις καὶ ἀρίθμησις 225,000 γραμ. τοῦ Λαχείου	»	5,025	5,025
Βιβλιοδέτησις τῶν 225,000 γραμμ. τοῦ Λαχ. εἰς βιβλία ἀνά 100 ἑκάστον	»	540	540
Χάρτης καὶ τυπωτικὰ ἐπιστολῶν καὶ ἐγκυκλίων	»	200	15
Χάρτης καὶ τυπωτικὰ τῶν προγραμμάτων τῶν τριῶν κληρώσεων καὶ τῶν πινάκων τῶν κληρουμένων γραμματίων	»	250	180
Γραφικὴ ὕλη	»	300	65
Τέλη ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ	»	100	—
Τέλη χαρτοσήμου τῶν χρηματικῶν Γραμμ. καὶ τῶν τραπεζ. Ἐπιταγῶν	»	100	—
Ἐπιδιόρθωσις καὶ ἐπαργύρωσις τῶν σφραγίδων	»	320	705
Εἰς τὰς Ἐφημερίδας διὰ δημοσιεύσεις περὶ τῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου	»	100	4
Διὰ γραφικὴν καὶ ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ Λαχείου κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Ὁργανισμοῦ	»	2,000	1,712
	Δρ.	203,935	203,246
			80
Ἀνακεφάλαιωσις			
"Εσοδα εἰσπραχθέντα	Δρ.	450,000	—
"Εξοδα πληρωθέντα	»	203,246	80
Υπολείπεται καθαρὸν ἔσοdon ἐκ τοῦ Λαχείου	Δρ.	246,753	20
ὅπερ ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τὴν μερίδα α' Ἐσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου Κεφ. Α' Ἄρθρ. 7»			

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1901

Ὁ Ταμίας
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1901

Πίν. Δ'

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμ. 1900 ἀνήρχετο εἰς Δρ.			341	45
Κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1901 εἰσεπράχθησαν :				
Εἰς ἀτόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Ἐθνικῆ Τραπέζῃ..... »	207,000	—		
Εἰς ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστεως »	72,607	30		
Εἰς προκαταβολῶν..... »	12,995	55		
Εἰς Ὁμολογιῶν πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δρ. 30,000,000 »	10	—		
Εἰς χρεωστῶν ἐκ Γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1899 »	120	60		
Εἰς Ἐκκρεμῶν Λογαριασμῶν..... »	6,050	—		
Εἰς εἰδικῷ προϋπολογισμοῦ τοῦ Λαχείου..... »	450,000	—		
Εἰς ἐξόδων προϋπολογισμοῦ..... »	19,811	—	768,594	45
Εἰσεπράχθησαν ἐν ὅλῳ..... Δρ.			768,935	90
καὶ ἐπληρώθησαν τὰ ἐξῆς ποσά :				
Εἰς ἀτόκους καταθέσεις παρὰ τῆ Ἐθνικῆ Τραπέζῃ..... »	177,000	—		
» ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῆ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστεως »	60,000	—		
» » » παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζῆ..... »	47,000	—		
» προκαταβολάς..... »	13,301	55		
» διαφόρους πιστωτάς..... »	50,934	60		
» διαλυθεῖσαν Ἐταιρείαν «Ὁ Ἥφαιστος» ἐν Θήρᾳ..... »	1,000	—		
» Ἐκκρεμῆς Λογαριασμοῦς..... »	6,050	—		
» εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Λαχείου..... »	138,646	80		
» ἐξόδα προϋπολογισμοῦ..... »	272,633	50	766,566	45
Ἐμείνεν ὑπόλοιπον εἰς χρέωσιν τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμ- βρίου 1901 ἐκ..... Δρ.			2,369	45

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1901

Ὁ Ταμίας
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας
κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901

Πιν. Ε'

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 ἀνήγχετο εἰς.....	Δρ.	562.516.49
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς :		
Ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	Δρ.	67.449.99
Ἐκ 56 Μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131.320.—
Ἐξ 700 Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας.....	»	71.837.75
Ἐκ 38 » » Πατριωτικοῦ Δανείου Δρ. 30,000,000 ἀξ. »	»	65.—
Ἐκ δύο ἀποδείξεων τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλοποιήσεως ἀξίας.....	»	640.—
Ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
Ἐξ ὑπολοίπου τοῦ ἐκ Δρ. 69,392.18 χρέους τοῦ ἀποδιώσαντος πρώην Ταμείου Π. Γιαννοπούλου.....	»	29,732.95
Ἐκ προκαταβολῶν διὰ λογαριασμῶν τῆς Ἑταιρείας	»	2,894.35
Ἐξ ἀτόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ.....	»	30,000.—
Ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπεζῇ Βιομηχανικῆς Πίστεως.....	»	20,189.45
Ἐξ ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν.....	»	10,200.—
Ἐκ χρεοστώων ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1897.....	»	255.60
» » » » Β' » » 1898.....	»	200.—
» » » » Γ' » » 1898.....	»	86.—
» » » » Γ' » » 1899.....	»	724.—
» » » » Δ' » » 1900.....	»	200.—
Καὶ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 ὑπολοίπου ἐν τῷ Ταμείῳ ..	»	341.45
	Δρ.	626,000.34
Ἐκπιπτομένων δὲ τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 εἰς ἔγγυθοσίας.....	Δρ.	6,500.—
εἰς τὴν διαλυθεῖσαν Ἑταιρείαν «ὁ Ἡραστός» ἐν Θήρᾳ. »	»	1,000.—
εἰς πιστωτὰς διαφόρους.....	»	55,983.85
	Δρ.	63,483.85
	Δρ.	562,516.49
Ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1901 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις :		
α') Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1900 ἐκ.....	Δρ.	341.45
Προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1901 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις (ὅρα ἰδιαιτέραν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ Τα- μείου κατὰ τὸ 1901) ἀνελθοῦσαι ἐν ὅλῳ εἰς.....	»	768,594.45
Τὸ ὅλον.....	Δρ.	768,935.90
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθειῶν πληρω- μῶν ἀνελθουσῶν ἐν ὅλῳ εἰς.....	»	766,566.45
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901.....	Δρ.	2,369.45
	Δρ.	2,369.45
β') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς.....	Δρ.	67,449.99
γ') Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, 56 τῶν ἀριθμῶν, οὐδε- μία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς.....	»	131,320.—
δ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898, τῶν ἀριθμῶν 700, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς.....	»	71,837.75
ε') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχμῶν 30,000,000, ἐπῆλθεν ἡ ἑξῆς μεταβολή, ὅτι τῆς ὑπὸ τὸν ἀριθ- μὸν 81894 Ὁμολογίας κληρωθεῖσης εἰς τὸ ἄρτιον εἰσπραχθή τὸ ἐκ Δρ. 10 ἀντίτιμον αὐτῆς, ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὁμο- λογιῶν περιορίσθη εἰς 37 Ὁμολογίας, ὑπὸ τοῦς ἀριθμοῦς 81885 ἕως 81893, 81895 ἕως 81905, 81907 ἕως 81909,		
Εἰς μεταφορᾶν	Δρ.	272,977.19

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	272,977.19	
81911 ἕως 81914, 86886 ἕως 86889, 128955, 128957, 187052 ἕως 187053 καὶ 187055 ἕως 187056, σημειοῦται δ' ἡ ἄξια αὐτῶν εἰς	»	55.—	
Ἐπὶ τῶν Ὀμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως, μενου- σῶν ἀνεισπρακτῶν δύο ἀποδείξεων, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἄξια αὐτῶν εἰς	»	640.—	
Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 ὑπόλοιπον καταθέσεως παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἐκ	Δρ.	30,000.—	
Προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901	»	177,000.—	
	Δρ.	207,000.—	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	»	207,000.—	
ἐπομένως κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμει- νεν ἐν τῇ Τραπέζῃ ταύτῃ.			
Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέ- σεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστεως ἐκ	Δρ.	20,189.45	
Προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901	»	60,417.85	
	Δρ.	80,607.30	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	»	72,607.30	
ἐπομένως τὸ παρ' αὐτῇ ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ἀνέρχεται εἰς	Δρ.	8,000.—	» 8,000.—
Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐκ δραχ. 69,392.18 γρέους πρὸς τὴν Ἐται- ρείαν τοῦ ἀποδιώσαντος Ταμίου αὐτῆς Π. Γιαννοπούλου οὐδε- μία ἐπῆλθε μεταβολή			» 29,732.95
Ἐκ προκαταβολῶν εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀπο- δόσει λογαριασμοῦ ὀφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 ..	Δρ.	2,894.35	
ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1901 ἐδόθησαν νέαι προκαταβολαί	»	14,301.55	
	Δρ.	17,195.90	
κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἀπεδόθησαν	»	13,995.55	
ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901	Δρ.	3,200.35	Δρ. 3,200.35
Ὄφειλέται δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσὶν οἱ ἑξῆς :			
Θ. Σοφοῦλης	Δρ.	1,000.—	
Π. Χρυσανθόπουλος Ταμίας τῆς Ἐταιρείας	»	2,000.—	
Α. Λυμπερόπουλος Δήμαρχος Ἰθώμης	»	200.35	
Τὸ ὅλον	Δρ.	3,200.35	
Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἐταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη εἰς			» 259,863.80
Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1897 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή			» 255.60
Ὄφειλεται δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τῶν ἑξῆς :			
Ἰπὸ τοῦ Ταμίου Μήλου	Δρ.	72.—	
» » Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου Ἐηροχωρίου	»	27.—	
» » » » Σπάρτης	»	93.60	
» » » » Λίμνης	»	63.—	
Τὸ ὅλον	Δρ.	255.60	
Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου Β' τετραμηνίας 1898 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή			» 200.—
Τὸ ποσὸν τοῦτο ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστή- ματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν Λαμῃ.			
Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1898 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή			» 86.—
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	575,010.89	

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	575,010.8
	Τὸ ποσὸν τοῦτο ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου Λευκάδος.		
ιε')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1899 ὧν ἡ ὀλίγη ὀφειλὴ ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 εἰς . Δρ.	724.—	
	εἰσπράχθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901	» 134.—	
	ἔμεινε δὲ ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901	Δρ. 590.—	Δρ. 590.—
	Ὅφειλεται δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τῶν ἑξῆς :		
	Ὑπὸ τοῦ Ταμίου Λακεδαιμόνος.....	» 190.—	
	» » Τελώνου Κεφαλληνίας.....	» 400.—	
		Δρ. 590.—	
ισ')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1900 οὐδεμίᾳ ἐπῆλθε μεταβολή		» 200.—
	Τὸ ποσὸν τοῦτο ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου Πτελεῦθ.		
ιζ')	Ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζέ τραπέζιτη		» 47,000.—
ιη')	Εἰς τοὺς ἐκκρεμείς λογαριασμοὺς, ὧν τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1900 εἰς	Δρ. 10,200.—	
	Προσετέθησαν διὰ νέων εἰσπράξεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901	» 6,050.—	
		Δρ. 16,250.—	
	καὶ ἀπεδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	» 16,250.—	
	ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινεν ἐν τῷ Ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας. Τὸ ὅλον τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκ. 1901.		Δρ. 622.800.8
	Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1901 ἠῤῥησε κατὰ		Δρ. 60,284.4
	Ἐκπιπτομένων δὲ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας δι' ἔγγυ- δοσίας τῷ μὲν Ταμίᾳ αὐτῆς Π. Χρυσανθοπούλῳ.....	Δρ. 5,000.—	
	τῷ δ' ἐργολάβῳ Ν. Μοσχῷ.....	» 1,500.—	
	Τὸ ὅλον.....	Δρ. 6,500.—	
	Δι' ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς.....	» 2,395.45	
	» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματίων Λαχείου Β' τετραμ. 1901. »	13,800.—	
	» . » » » Γ' » 1901. »	50,000.—	Δρ. 72.695.4
	Προκύπτει ἔλλειμμα ἐκπιπτόμενον ἐκ τῆς περιουσίας τῆς Ἑται- ρείας ἐκ		Δρ. 12,411.0

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1901.

Ὁ Ταμίης
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

Πίν. Γ'

		Χρεώδεις (Πληρωμαί)					
		Υπόλοιπα		Πράξεις		Τὸ ὅλον	
		31 Δεκεμβρίου 1900		ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901			
Ταμεῖον	Δρ.	341	45	768,594	45	768,935	90
Ἀκίνητα κτήματα	»	67,449	99			67,449	99
Μετοχαί Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ..	»	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογία Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 τῶν Δραχ. 76,354,000	»	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογία Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν Δρ. 30,000,000	»	65	—			65	—
Ὁμολογία Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640	—			640	—
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας Π. Γιαννόπουλος πρώην Ταμίας τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80			259,863	80
Προκαταβολαί	»	29,732	95			29,732	95
Ἐθν. Τράπεζα, ἄτοκος κατάθεσις ..	»	2,894	35	14,301	55	17,195	90
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως, ἔντοκος κατάθεσις	»	30,000	—	177,000	—	207,000	—
Ἐγκριεῖς Λογαριασμοὶ	»	20,189	45	60,417	85	80,607	30
Γ. Π. Σκουζές	»	10,200	—	6,050	—	16,250	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1897..	»			47,000	—	47,000	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Β' τετραμηνίας 1898..	»	255	60			255	60
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1898..	»	200	—			200	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1899..	»	86	—			86	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1899..	»	724	—			724	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1900..	»	200	—			200	—
Ἐγγυοδοσία	»						
Πιστωταὶ διάφοροι	»			54,538	40	54,538	40
Διαλυθεῖσα Ἑταιρεία αὐτῆς Ἐπιτοκος ἐν Ἐθρζ.	»			1,000	—	1,000	—
Κεφάλαιον	»			12,411	05	12,411	05
Προϋπολογισμὸς τοῦ 1900	»			α) 283,783	50	283,783	50
	Δρ.	626,000	34	1,425,096	80	2,051,097	14

α) Ἐξόδα πληρωθέντα

» Ἐσοδα εἰσπραθέντα

» Ἐλλειμμα ἐκπεσθὲν ἐκ τοῦ Κεφαλαίου

Δρ. 283,783.50

» 271,372.45

Δρ. 12,411.05

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901

Πίστωσις (Εισπραξεις)					Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1901				
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1900		Πράξεις έντός του έτους 1901		Τὸ ὅλον		Χρέωσις Ένεργητικόν		Πίστωσις Παθητικόν	
		766,566	45	766,566	45	2,369	45		
						67,449	99		
						131,320	—		
						71,837	75		
		10	—	10	—	55	—		
						640	—		
						259,863	80		
						29,732	95		
		13,995	55	13,995	55	3,200	35		
		207,000	—	207,000	—				
		72,607	30	72,607	30	8,000	—		
		16,250	—	16,250	—				
						47,000	—		
						255	60		
						200	—		
						86	—		
		134	—	134	—	590	—		
						200	—		
6,500	—			6,500	—			6,500	—
55,983	85	64,750	—	120,733	85			66,195	45
1,000	—			1,000	—				
562,516	49			562,516	49			550,105	44
		283,783	50	283,783	50				
626,000	34	1,425,096	80	2,051,097	14	622,800	89	622,800	89

Έν Αθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1901

Ὁ Ταμίας
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

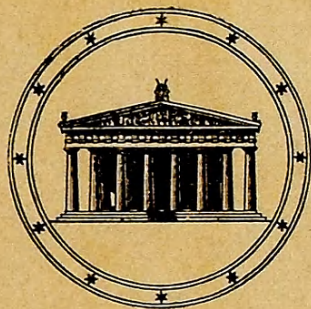
Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1902

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1903

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐεργέται τῆς Ἑταιρείας	σελ. 3
Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας	» 4
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	» 5
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	» 6
Ἐκθέσεις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	» 9
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σάμῳ	» 11
Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον	» 16, 45
Ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ Στοᾷ τοῦ Ἀττάλου	» 16, 46
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐλευσίνῃ	» 17, 47
Ἀνασκαφαὶ ἐν Αἰγίνῃ	» 18, 48
Ἀνασκαφαὶ ἐν Θέρμῳ	» 18, 49
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σουνίῳ	» 18, 45
Ἀνασκαφαὶ ἐν Μυκῆναις	» 18, 48
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ	» 18, 78
Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ	» 18, 53
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας	» 20, 59
Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ	» 21, 61
Ἀνασκαφαὶ ἐν Νομίῳ Πανός	» 22, 72
Ἀνασκαφαὶ Κωτίλου	» 22, 75
Ἀνασκαφαὶ ἐν Φιγαλίᾳ	» 23
Ἔργασίαι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος	» 24
Ἔργασίαι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας	» 27
Ἔργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος	» 32
Ἔργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τείχους τῆς Ἀκροπόλεως	» 33
Ἔργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τείχους τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου	» 33, 46
Συνδρομὴ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ὀσίου Λουκά	» 34
Συνδρομὴ εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν	» 35
Οἰκοδομὴ Μουσείων καὶ φυλακείων ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	» 34
Ἀγορὰ ἀρχαίων νομισμάτων	» 35
Ἀποστολὴ διδασκτῶρων εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς Ἀρχαιολογίας	» 36
Συνελεύσεις Ἑταίρων	» 37
Ἐκθέσεις τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	» 40
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας	» 46 92

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Γενικὸς Ἱσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1901	» II
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος «Ἐσοδα καὶ Ἐξόδα»	» IV
Ἀπολογισμὸς τῶν Ἐσόδων	» VI
Ἀπολογισμὸς τῶν Ἐξόδων	» VIII
Κίνησις τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1908	» XXI
Πίναξ ἐμφαινῶν τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1901	» XXXIII
Γενικὴ λογοδοσία τοῦ ἔτους 1901	» XXXVI

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΡΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΡΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΡΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΡΑΥΛΟΣ ΡΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Γαβδανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καθβαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος

Β. Γιαννούλης

Π. Καρολίδης

Β. Λεονάρδος

Ἰ. Ὁδ. Λύδερς

Δ. Μακκῆς

Γ. Μιστριώτης

Γ. Παπαδασιλείου

Ἀ. Ῥωμάνος

Ἀν. Σκιᾶς

Β. Στάης

Γ. Στρέϊτ

Χ. Τσουντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-
MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

<p>Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεό-
κλητος.
Friederich Adler. Berlin.
Otto Benndorf. Wien.
Max. Bonnet. Montpellier.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
Adolph Furtwängler. München.
Ernst Gardner. Cambridge (Eng-
land).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U.
S. America.
Will. Watson Goodwin. Cam-
bridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
B. Haussoulier. Paris.
L. Heuzey. Paris.
Th. Homolle. Ἀθήνησι.
R. C. Jebb. Cambridge (England).
Κ. Καραπάνος. Ἀθήνησι.
R. Kekulé. Berlin.</p> | <p>Adolph Kirchhoff. Berlin.
† Ul. Köhler. Berlin.
Lucien Magne. Paris.
Adolph Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
A. S. Murray. London.
Charles Eliot Norton. Cambridge
U. S. America.
† F. C. Penrose. London.
G. Perrot. Paris.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scot-
land).
S. Reinach. Paris.
La Comtesse de Riencourt. Ἀθή-
νησι.
Rufus R. Richardson. Ἀθήνησι.
G. Schlumberger. Paris.
Th. D. Seymour. New - Haven
U. S. America.
Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge
(England).
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellen-
dorff. Berlin.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.</p> |
|---|--|
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1902

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόδιοι.

<p>Ἄγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ. Ἄγγελόπουλος Ἡλίας. Ἀθηνογένης Γ. Ἀνδρόπουλος Στ. Ἀνέζης Δ. Anthes E. Ἀντωνιάδης Δ. Ἀντωνόπουλος Κ. Ἀξελός Ι. Ἀξελός Μιλ. Ἀραβαντινός Ι. Βακράτσας Εἰρ. Βαλαωρίτης Ι. Βαλλώσης Δ. Βαλτατζής Π. Γ. Βαρβαρέσος Π. Μ. Βάσης Σπ. Βάσσης Ἀλ. <i>Βάσσης Τιμ.</i> Βαφειαδάκης Ν. Βεκούσης Δ. <i>Βικέλας Δ.</i> v. Bissing Fritz. Βλαστός Γ. Βλάχος Γ. <i>Βουλπιώτης Δ.</i> Bosanquet R. S. Βούκρας Δ. † Βούρος Ζ. Α. Bourguet Émile. Βυζαντινός Γαβριήλ. Γαζέπης Γ. Γενοβέλης Π. Γεωργακάκης Δ. Γεωργακόπουλος Ε. v. Gaertringen Hiller. Γεωργιάδης Α. Γιαννούλης Β. Γκιών Ἀνδρέας. Graef B.</p>	<p>Γρηγοράκης Γρ. Γρηγορίου Ἀποστ. Γρηγόρης Π. Δαμβέργης Α. Δαμβέργης Ν. Δάσιος Σπ. Δελακοβίας Ν. <i>Δεληγεώργης Δ.</i> Δεμερτζής Α. Δημητριάδης Χ. † <i>Δήμητσας Μ.</i> Διγενῆς Μ. Διπλαράκος Γ. Dörpfeld W. <i>Δραγάτσος Ἰάκ.</i> <i>Δραγούμης Μ.</i> <i>Δραγούμης Στ.</i> Δυοδουνιώτης Γ. Ἐλευθεριάδης Σωκρ. Εὐαγγελίδης Μ. Εὐκλείδης Ι. <i>Εὐταξίας Ἀθ.</i> <i>Εὐταξίας Ἰω.</i> Ζαίμης Ἀλ. Ζαρίφης Α. Γ. Ζητουνιάτης Π. Ζυγομαλάς Ἀ. Ἡλιόπουλος Χρ. Θεοδωρακάκης Στυλ. Θεοδωράκης Γ. Θεοδωρόπουλος Β. Θεοφανόπουλος Δ. Ἰορδανόπουλος Μ. Jackson F. Judeich Walther Ἰωαννίδης Π. <i>Καβαδίας Π.</i> <i>Καζάκης Ν.</i> <i>Καλαποθάκης Μ.</i> Καλάρκος Κ.</p>
---	---

- Καλβοκορέσης Μ.
 Καλλιγᾶς Π.
 Καλλιουντζῆς Ε.
 † Καλογερόπουλος Θ.
 Καλογερόπουλος Ν.
 Κανάκης Π.
 Καπλάνογλους Κ. Π.
 Καραβασίλης Σ.
 Καραλής Α.
 Καραθεοδωρῆς Σ.
 Καραπάνος Κ.
 Καρούλιας Η.
 Καρολίδης Π.
 Καστριώτης Π.
 Καστόρχης Δ.
 Κατριδάτος Α.
 Καυταντζόγλους Ἴω.
 Κεφάλας Γ.
 Kinch K. F.
 Κλοντηρόπουλος Γ.
 Coad P. A.
 Κολυβάς Α.
 † Κομνηνός Π.
 Κόντος Κ.
 Κοντόπουλος Κ.
 Κοντόσταυλος Α.
 Κορομάντσος Ἐ.
 Κουλουμόπουλος Κ.
 Κουρουγιώτης Κ.
 Κοφινιώτης Ἴω.
 Κριεζῆς Ἀντ.
 Κρίνος Π.
 Κύρης Μ.
 Κωνσταντινίδης Ἀν.
 Κωνσταντινίδης Π.
 Κωνσταντινίδης Μ.
 Κωνσταντόπουλος Κ.
 Λαμπρόπουλος Α.
 Λαμπруνίδης Μ.
 † Δάππας Ι. Α.
 Δάππας Ι. Γ.
 Λεονάρδος Β.
 Λεονάρδος Α. Δ.
 Λιδίλιος Γ.
 Λόντος Ι.
 Λύδερς Ὁθ.
- Λυκάκης Ἀλ.
 Λυκούδης Ἐμμ.
 Λύρης Ἴω.
 Μαγγιώρος Σπ.
 Μαγιάσης Ἴω.
 Μακκᾶς Δ.
 Μακκᾶς Κ.
 Μακκᾶς Ν.
 Μανδραπήλιας Ἀρ.
 Μανέτας Π.
 Μανιάκης Κ.
 Μαντζάκος Χ.
 Μαντζούφας Ἀνδρ.
 Μανωλίδης Σωκρ.
 Μαρκόπουλος Ἴω.
 Μαρούδης Ν.
 Μάτεσης Ἀ.
 † Μαυροκορδάτος Ν.
 Μαυρομιχάλης Κυρ.
 Μελάς Δ.
 Milchhöfer Arthur.
 Μελισσοουργός Γ.
 Μητσόπουλος Κ.
 Μιστριώτης Γ.
 Μομφερράτος Ἀν.
 Μουντάκης Ἀν.
 Μούσης Ι.
 Μουτσόπουλος Ἀθ.
 Μπαλτῆς Θ.
 Μπαλάνος Ν.
 Μπάρτ Γουλ.
 Μπενῆς Ψάλτης Δ.
 Μυλωνᾶς Κ.
 Νεγρεπόντης Μ. Μ.
 Νικολαΐδης Γ.
 Νικολαΐδης Δ.
 Νικολαΐδης Ι.
 Νικολαΐδης Λουδ.
 Νικολόπουλος Σ.
 Noack Ferd.
 Ξανθάκης Π.
 Ξανθουδίδης Στέφ.
 Οικονόμος Π.
 Πάλλης Ἀγ.
 Παγαγιωτόπουλος Ἀδρ.
 Πανταζῆς Μιλ.

Παντελίδης Ἐμμ.	Steele Daniel.
Παπαγδρέου Π.	Στέφανος Κλών.
Παπαβασιλείου Γ.	Στεφανάκος Φιλόθεος.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.	Στρέϊτ Γ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ἴω.	Στρέϊτ Στ.
Παπαδόπουλος Β.	Studniczka F.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.	Σφακιανάκης Π.
Παπαναστασίου Π.	Schiff Alfred.
Παπαχρήστου Γ.	Σχλίεμαν Α.
Παπούδωφ Ἄρ.	Σωμερίτης Δ.
Περρῆς Π.	Σωτηριάδης Γ.
Περρῆς Σ.	Τραπάντζαλης Γ.
Πεσμαζόγλου Ἴω.	Τριανταφυλλάκος Ν.
Πολυγένης Κ.	Τσάτσος Ἴω.
† v. Protz Hans.	Τσιβανόπουλος Δ.
Πρωτοπαπαδάκης Π.	Τσίλλερ Ἐρρ.
Πρωτοπαπαδάκης Δ.	Τσούντας Χρ.
Robert K.	Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ.
Ραγκαβῆς Κλ.	Φιλαδέλφους Α.
Ροσέτος Ἄλ.	Fabricius E.
Ράλλης Δ.	Φεράλδης Γ. Λουδ.
Ράλλης Στ.	Φίλιος Δ.
Ρωμαίδης Ἄρ.	Φωτίου Ἴω.
Ρωμάνος Ἀθ.	† Φωστηρόπουλος Κ.
Ρωμάνος Ἐκτωρ.	Χατζηδάκις Γ.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.	Χατζηδάκις Ι.
Schrader H.	Χατζηεμμανουήλ Δ.
Σιμόπουλος Ι.	Heermance T. W.
Σκιᾶς Ἄν.	Χρυσανθόπουλος Παναγ.
Σκουζές Ἄλ.	Ψαλτῆρας Γ.
Σκουζές Κ.	Ψάλτης Ἴακ.
Σκουζές Π.	White W. J.
Σκουλούδης Σ.	Wide Sam.
Σοφούλης Θ.	Wiegand Theodor.
Στάης Β.	Wilhelm Ad.
Σταμούλης Ἀναστ.	Zahn Robert.
Σταυρόπουλος Δ.	Zingerle J.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1902

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἐταιρείας Π.
Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνε-
λεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 26^ῃ Ἰανουαρίου 1903.

Κύριοι,

Προσερχόμενον τὸ Συμβούλιον ἐνώπιον ὑμῶν, ἵνα λογο-
δοτήσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους, ἀρχε-
ται πρῶτον διὰ τοῦ περὶ ἐταίρων λόγου, ὃν ὁ ἀριθμὸς ἔχει
ἤδη ἀνέλθει εἰς 222. Μετὰ λύπης δὲ ἀναφέρει ὑμῖν ὅτι
κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεβίωσε παλαιὸς ἐταῖρος, ἐπὶ
μακρὰν χρονικὴν περίοδον διατελέσας μέλος τοῦ Συμβου-
λίου τῆς Ἐταιρείας, ὁ Ἀντώνιος Οἰκονόμου, καθηγητῆς
τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ. Καὶ ἄλ-
λος δὲ παλαιὸς ἐταῖρος ἀπεβίωσε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ὁ
Παραγιώτης Νικολόπουλος, πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ
Συνεδρίου. Ἀρξαμένου δὲ τούτου τοῦ ἔτους, ἀπεβίωσεν ὁ
Βασίλειος Γιαννούλης, ἀρχαῖος διοικητικὸς ὑπάλληλος,
παλαιὸς δὲ καὶ οὗτος ἐταῖρος καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν
ταύτην τριετίαν μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας. Τὸ
Συμβούλιον εἰς πλήρωσιν τοῦ ἐν ἑαυτῷ παραχθέντος κε-
νοῦ, ἐφαρμόζον τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐξελέξατο

ὁμοφώνως σύμβουλον τὸν καθηγητὴν καὶ νῦν πρύτανιν τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Νεοκλῆν Καζάζην. Οὕτω συγκεκροτημένον τὸ Συμβούλιον παρουσιάζεται ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1902 οικονομικὴ κατάστασις τῆς Ἐταιρείας ἐκτίθεται λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς Ἐταιρείας. Τὰ μὲν ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας ἀνήλθον εἰς δραχμὰς 433,963 τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δραχμὰς 395,720, ὥστε κατὰ ταῦτα προέκυψε περίσσευμα δραχμῶν 38,243· ἀλλὰ τὸ περίσσευμα τοῦτο δὲν εἶνε πραγματικόν, διότι χρηματα προωρισμένα νὰ δαπανηθῶσιν εἰς ὠρισμένα ἔργα ἐν Ἀθήναις, ἐδαπανήθησαν εἰς ἄλλα ἔργα. Ἐν πρώτοις παρατηρητέον ὅτι τὰ μνημονευθέντα ἔσοδα τοῦ 1902, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἔσοδα τοῦ προπαρελθόντος ἔτους 1901, ηὔξήθησαν κατὰ δρ. 87,936,85. Ἡ αὔξησις δὲ αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος κληρώσεων τοῦ λαχείου ηὔξηθη ἀπὸ τρεῖς εἰς τέσσαρας συμφώνως πρὸς ἐκδοθὲν περὶ τούτου Β. Διάταγμα ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901. Κατὰ τὸ Διάταγμα ὁμοίως τοῦτο ἐκ τῶν καθαρῶν ἐσόδων τοῦ οὕτως αὔξηθέντος λαχείου, 80,000 δρ. τουλάχιστον ἔπρεπε νὰ δαπανῶνται κατ' ἔτος διὰ τὴν μεγέθυνσιν τοῦ κτιρίου τοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων Ἐθν. Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, διὰ τὴν οἰκοδομὴν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀγορὰν ἀνασκευῶν. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 80,000 ἐδαπανήθησαν μόνον κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δρ. 5,345.85 διὰ τὴν στέγην τοῦ Ἐθν. Μουσείου. Τὸ λοιπὸν ποσὸν ἐκ δρ. 74,654,15 ἔμεινεν ἀδιάθετον, διότι δὲν κατωρθώθη μέχρι λήξεως τοῦ ἔτους νὰ ἀρχίσωσι τὰ ἔργα, δι' ἃ τοῦτο ἦτο προωρισμένον, ἕνεκα ἐπελθούσης βραδύτητος περὶ τὴν σύνταξιν τῶν σχετικῶν σχεδίων καὶ τῶν προϋπολογισμῶν. Ἐπειτα δὲν ἐπερατώ-

θησαν εἰσέτι καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτων νόμου, ὅπως οὕτως ἀπαλλοτριωθῶσιν οἰκίαι τινὲς παρὰ τὸ Θησεῖον, ὅθεν μέλλει νὰ ἀρχίσῃ ἢ πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς ἀνασκαφή. Ἄλλ' ἵνα μὴ τὸ ἀδιάθετον τοῦτο ποσὸν τῶν δρ. 74,654.15 διατεθῆ ἄλλως, ἀνεγράφη ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ ὡς παρακαταθήκη ἐν τῷ Ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας μέλλουσα νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἔργα, δι' ἃ εἶνε προωρισμένη. Οὕτως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἀρχομένου ἔτους 1903 θέλουσιν ἀναγραφῆ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν μνημονευθέντων ἀνασκαφικῶν καὶ μουσειακῶν ἐν Ἀθήναις ἔργων δρ. 154,654.15 κατ' ἐλάχιστον, ἤτοι τὸ διὰ τοῦ Β. Διατάγματος διὰ τὰ ἔργα ταῦτα ὠρισμένον ἐνιαύσιον ποσὸν τῶν 80,000 δρ. καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἀδιάθετον ὑπολειφθὲν ποσὸν δραχμῶν 74,654.15. Τοσοῦτου ποσοῦ ὑπάρχοντος διαθεσίμου, πᾶς τις δύναται νὰ εἶνε βέβαιος, ὅτι κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἔτος θέλουσιν ἀρχίσει καὶ γενναίως προχωρήσει τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν Ἀθήναις ἔργα.

Τρέποντες νῦν τὸν λόγον εἰς τὰ περὶ τῶν ἀνασκαφικῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις μεγάλην ἀνασκαφήν, ἣν ἐπεχείρησεν ἡ Ἑταιρεία ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἐν τῇ ἐλληνικῇ νήσῳ **Σάμῳ**. Τὴν ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἐν ἐλληνικαῖς χώραις, καθιέρωσεν ὁ νέος διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1899 Β. Διατάγματος ἐγκεκριμένος Ὁργανισμὸς τῆς Ἑταιρείας, ὅστις ἐπαφῆκεν εἰς συνέλευσιν τῶν ἐταίρων νὰ κανονίσῃ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων καθέκαστα δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ. Τὸν Κανονισμὸν τοῦτον συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐψήφισεν ἡ συνέλευσις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1902 καὶ οὕτως ἐγένετο δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις ἀνασκαφῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Τοῦ δικαιώματος δὲ τούτου ποιούμενον χρῆσιν τὸ

Συμβούλιον ἐπεχείρησε τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ἐν Σάμφ ναοῦ τῆς Ἑρας· εἶχε δὲ λάβει τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν ἡ Ἑταιρεία παρὰ τῆς Σαμιακῆς Συνελεύσεως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1901. Μεγάλα προσεδόκα ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης. Τὸ Ἑραῖον τῆς Σάμου ἠθεωρεῖτο ὡς τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῶν Ἰώνων, ἦτο δὲ ὁ μέγιστος τῶν ναῶν τῆς ἀρχαιότητος καὶ πρὸς τούτοις ὁ ἀρχαιότερος τῶν μεγάλων ναῶν, οὓς ᾠκοδόμησαν οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων ἀποδιωχθέντες καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μεταναστεύσαντες Ἴωνες. Εὐλόγως δὲ τὸν ναὸν τοῦτον θὰ ᾠκοδόμησαν οἱ κατὰ τὰς χώρας ἐκείνας Ἴωνες εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν ἀναπτυχθέντα ἰωνικὸν ρυθμὸν, (ὡς ἐκ τῶν φανερῶν νῦν λειψάνων τοῦ ναοῦ φαίνεται). Λέγομεν δὲ ὅτι εὐλόγως ὁ ναὸς ᾠκοδομήθη ἐν ἰωνικῷ ρυθμῷ, διότι παραδόξως ὁ Βιτρούβιος ἀναφέρει, ἕνεκα συγχύσεως, ὡς φαίνεται, ἢ ἕνεκα παραφθορᾶς τοῦ κειμένου, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ναὸς ᾠκοδομήθη ἐν δωρικῷ ρυθμῷ, ἐν τῷ ρυθμῷ δηλ. ὅστις οὐχὶ ἐν τῇ Ἀσιατικῇ ἀλλ' ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἑλλάδι ἀνεπτύχθη, ὅστις κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἀσπαστός, κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους χρόνους, εἰς τοὺς Μικρασιάτας Ἴωνας.

Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἄρα ταύτης θὰ ἐγνωρίζομεν τὰ τῆς οἰκοδομῆς καὶ διατάξεως τοῦ περιφήμου τούτου ναοῦ καί, τὸ σπουδαιότερον, θὰ ἐγνωρίζομεν τὸν ἰωνικὸν ἀρχιτεκτονικὸν ρυθμὸν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἀναπτύξει. Ἄλλ' ὄχι μόνον ἡ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς πλαστικῆς πολὺ τὸ κέρδος προσεδόκα ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ Ἑραῖου, διότι ἀρχιτέκτονες τοῦ ναοῦ τούτου ἐγένοντο οἱ Σάμιοι Ροῖκος καὶ Θεόδωρος, οἵτινες ἦσαν καὶ περιφανεῖς ἀγαλματοποιοί, αὐτοὶ πρῶτοι ἐφευρόντες, πάντως δὲ τελειοποιήσαντες τὴν χώνευσιν τῶν μετάλλων καὶ μεταχειρισάμενοι τὴν τέχνην ταύτην πρὸς ποίησιν ἀγαλμάτων. Καὶ ὑπερβάλλει τις βεβαίως προσδοκῶν ἐκ τῆς

ἀνασκαφῆς ταύτης χαλκᾶ ἀγάλματα τοῦ Ροίκου καὶ τοῦ Θεοδώρου, ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον εὐλογον ἢ νὰ προσδοκᾷ τις ὅτι, προχωρούσης τῆς σκαφῆς εἰς τὰ βαθέα στρώματα τῆς γῆς, θὰ εὐρίσκοντο τὰ συνήθως ἐν τοιαύταις ἀνασκαφαῖς ἀνευρισκόμενα μικρὰ εὐρήματα, ἰδίως χαλκᾶ μικροτεχνήματα, δι' ὧν θὰ ἐδυνάμεθα κατὰ τι νὰ ἐννοήσωμεν ὁποία τις ἦτο ἐν Σάμῳ κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους τοῦ Ροίκου καὶ τοῦ Θεοδώρου ἢ ἐν χαλκῷ ποίησις ἀγαλμάτων.

ὑπὸ τοιαύτας ἀγαθὰς προσδοκίας ἤρξαντο αἱ ἐν Σάμῳ ἀνασκαφαὶ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ λήξαντος ἔτους ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας, Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἀποσταλέντος εἰς Σάμον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Σαμιακῆς συνελεύσεως καὶ ὑφηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ ἔθν. ἡμῶν Πανεπιστημίῳ κ. Θεμ. Σοφούλη, ὅστις καὶ ἐξηκολούθησε διευθύνων τὰς ἐργασίας μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, ἔπε κόπησαν αὐταί, ἵνα ἐπαναληφθῶσι κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Τὸ ἔργον, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ, παρεῖχε μεγίστας δυσχερείας, διότι μεγάλη εἶνε ἡ ἐπίχωσις τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς χώματα εἰς μακρὰν ἔπρεπε νὰ μετακομίζωνται ἀπόστασιν, μέχρι τῆς θαλάσσης, ἐφ' ᾧ καὶ ἐδέησε νὰ ἐγκατασταθῇ σιδηρόδρομος. Ἐπειτα τὸ κλίμα εἶνε λίαν νοσῶδες, τὸ κατ' ἐξοχὴν νοσῶδες κλίμα τῆς Σάμου, ἕνεκα πολλῶν ἐκεῖ ὑπαρχόντων τελμάτων, ἅτινα εἰς διηνεκῆ ἐμβάλλουσι κίνδυνον τοὺς τε ἐργάτας καὶ τοὺς διευθύνοντας τὴν ἐργασίαν· οὐδ' ἀπέφυγε μέχρι τέλους τὸν κίνδυνον τοῦτον ὁ κ. Σοφούλης, ὅστις προσεδλήθη τελευταῖον ὑπὸ πυρετῶν καὶ δεινῶς ἐνόσησε. Τὴν πρόοδον δὲ τῶν ἀνασκαφῶν παρεμπόδιζον ἐπὶ πλέον καὶ μεγάλοι ὄγκοι χωμάτων σχηματισθέντες ἐξ ἀνασκαφῶν ἐνεργηθειῶν κατὰ τοὺς παρελθόντας χρόνους, ἰδίως ἐκ δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν ἐνεργηθειῶν κατὰ τὸ ἔτος 1879. Ἴνα προχωρήσωσιν ἄνευ κωλύματος αἱ ἀνα-

σκαφαί, ἐδέησε νὰ μετακομισθῶσι διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ταῦτα τὰ χῶματα εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπως οὕτως ἀνασκαφῇ ὁ ὑπ' αὐτῶν καλυπτόμενος χῶρος.

Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ εἰς τὴν ταχεῖαν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν παρεμβαλλομενα προσκόμματα· δίκαιον ὅμως εἶνε νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα σήμερον ὅτι τὰ προσκόμματα ταῦτα ἐγένοντο ὀλιγώτερον αἰσθητὰ ἔνεκα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μεθ' οὗ εἶδον οἱ ἐν Σάμῳ τὴν ἡμετέραν Ἑταιρείαν ἀναλαμβάνουσαν τὴν ἐκτέλεσιν τοιοῦτου ἀνασκαφικοῦ ἔργου, ὅχι μόνον τὴν ἐπιστήμην μέλλοντος νὰ προαγάγη ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Σάμον αὐτὴν δόξαν καὶ κλέος νὰ πορίσῃται. Πρὸς εὐχερῆ καὶ ἀπρόσκοπτον πορείαν τῶν ἐργασιῶν πάντες, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἐν τῇ νήσῳ ἄρχοντος, τῆς Α. Ε. τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Μαυρογένους, μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου, ἐφιλοτιμήθησαν νὰ παράσχωσιν ἐκθύμως τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν. Ἐν τούτῳ δὲ δὲν ἐξηρέθησαν οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀνασκαπτῶν κτημάτων, οἵτινες ἄνευ δυσκολίας καὶ ἀγογγύστως ἀφῆκαν τὰ ἑαυτῶν κτήματα ἵνα ἀνασκαφῶσι, χωρὶς νὰ ἀπαιτήσωσι προηγουμένως νὰ ἀποζημιωθῶσιν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ καθορισθῇ ἡ ἀξία τῶν κτημάτων· διότι φιλόνομοι εἶνε οἱ Σάμιοι, σέβονται τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ ἔχουσι πεποιθήσιν εἰς τὸ δίκαιόν των.

Διὰ τῆς γενομένης μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνασκαφῆς ἀπεκαλύφθη καθ' ἕλον τὸ μῆκος ἢ ἀρκτική πλευρὰ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καὶ μέρος τῆς ἀνατολικῆς· ἐφάνη δὲ ὅτι ὁ ναὸς εἶχε μῆκος 110 μέτρων, ὅτι εἰς μὲν τὰς μακρὰς πλευρὰς εἶχε δύο σειρὰς κίωνων περὶ τὸν σηκόν, τρεῖς δὲ σειρὰς κατὰ τὰς μικρὰς πλευρὰς. Εἶχε δὲ κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς 24 κίονας, ἐξ οὗ δῆλον ὅτι κατὰ τὰς μικρὰς πλευρὰς θὰ εἶχε 12 ἢ τοῦλάχιστον 10 κίονας· ὁ ναὸς ἄρα ἦτο, ὡς φαίνεται, ναὸς δίπτερος ἀμφιπρόστυλος δεκάπτερος ἢ δωδεκάπτερος. Ταῦτα λέγομεν νῦν ἐπὶ τῇ

προϋποθέσει ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ὁμοιάζει ἐν γένει πρὸς τοὺς πολλοὺς ἑλληνικοὺς ναοὺς ὡς πρὸς τὴν διάταξιν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀναλογίας, ὅπερ ὅμως δὲν ἔχει ἐξακριβωθῆ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἀνασκαφῶν. Φαίνεται τουναντίον ὅτι ὁ ναὸς εἶνε ὄλως ἰδιόρρυθμος καὶ ἴσως ἡ πρόοδος τῆς ἀνασκαφῆς ἐπιφυλάσσει ἡμῖν ἐκπλήξεις. Τὸ μέγεθος ὅμως τοῦ ναοῦ εἶνε ἀληθῶς γιγαντιαῖον, διπλάσιον σχεδὸν τοῦ Παρθενῶνος, ὥστε ὀρθῶς ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τοῦ Ἡραίου τούτου τῆς Σάμου ὅτι ἦτο «ναὸς μέγιστος πάντων ναῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν». Ὑπὸ τινος δὲ τῶν βάσεων τῶν κίωνων τοῦ ναοῦ εἶνε ἐντετειχισμένα μέλη ἀρχαιοτέρου ναοῦ, ἐκ πώρου πεπονημένου, ὀλίγον τι μικροτέρου τὰς διαστάσεις, ὁμοιάζοντος δὲ κατὰ τὰς ἀρχιτεκτονικὰς μορφὰς πρὸς τὸν μαρμάρινον ναόν. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ὁ νῦν σωζόμενος μαρμάρινος ναὸς ἀντικατέστησε ἄλλον ἀρχαιότερον ἐκ πώρου, αὐτόν, ὡς φαίνεται, τὸν ὑπὸ τοῦ Ροίκου καὶ Θεοδώρου οἰκοδομηθέντα. Ἐκ τῶν γενομένων δὲ περὶ τὸν ναὸν εὐρημάτων ἀναφέρομεν περιεργότατον τὴν μορφήν μαρμάρινον κιονόκρανον διαμέτρου μεγαλητέρας τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου. Παρὰ τὴν βορειοανατολικὴν δὲ γωνίαν τοῦ ναοῦ ἀπεκαλύφθη, ὡς φαίνεται, ὁ ὑπὸ τοῦ Πausανίου μνημονευόμενος βωμὸς, ὅστις εἶχεν ἀποτελεσθῆ ἐκ τῆς τέφρας τῆς ἐκ τῶν θυμάτων. Γενομένης δὲ δοκιμαστικῆς σκαφῆς καὶ εἰς ἄλλα περὶ τὸν ναόν μέρη ἀπεκαλύφθησαν διάφορα κτίσματα μεταγενεστέρων χρόνων καὶ μέρος τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, ἣτις ἀπὸ τῆς πόλεως ἤγεν εἰς τὸ Ἡραῖον καὶ ἐκατέρωθεν ἐκοσμεῖτο διὰ μνημείων. Ἐδᾶπανήθησαν ἐν ὄλῳ διὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ σιδηροδρόμου, δρ. 8,552.

Καὶ ἄλλας δὲ ἀνασκαφὰς ἐν ἑλληνικῇ χώρᾳ, ἐν Κρήτῃ, ἀπεφάσισε τὸ Συμβούλιον νὰ ἐπιχειρήσῃ. Τούτων ὅμως ἡ ἐκτέλεσις δύνανται νὰ γείνη κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος.

Τρέποντες νῦν τὸν λόγον εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφικά ἔργα τῆς Ἐταιρείας μνημονεύομεν ἐν πρώτοις τῶν ἐν Ἀθήναις.

Αἱ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν Ἀντιπροέδρων τῆς Ἐταιρείας κ. Γ. Νικολαΐδου ἐνεργούμεναι ἐργασίαι ἐν τῷ Ὀλυμπίειῳ συνίσταντο κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰς οἰκοδομητικά καὶ ἐξωραϊστικά ἔργα. Συνεπληρώθησαν οἱ τοῖχοι τῆς ἀνατολικῆς καὶ μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ διὰ λιθοδομῆς ἐξ ἀργῶν λίθων καὶ ἀσβεστοαμμοκονίας, κατεσκευάσθησαν αἱ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀντηρίδες διὰ γωνιακῶν λίθων ὁμοίων τοῖς κατὰ τὴν μεσημβρινοανατολικὴν γωνίαν τοῦ περιβόλου σωζομένοις, συνεπληρώθησαν διὰ γωνιακῶν λίθων τὰ κενὰ μέρους τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ ἐν τε τῇ ἀνατολικῇ καὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ πλευρᾷ, ἰσοπεδώθη τὸ πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ ἔδαφος τοῦ περιβόλου καὶ κατεσκευάσθη ἀρκετὸν μέρος τῆς κορωνίδος τῶν τοίχων καὶ ἀντηρίδων τῆς ἀνατολικῆς καὶ μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 16,100.

Ἡ ἄλλη δὲ ἐν Ἀθήναις ἐνεργουμένη ἀνασκαφὴ κατὰ τὴν Στοᾶν τοῦ Ἀττάλου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ κ. Κ. Μυλωνᾶ ἐπανελήφθη κατὰ Μάρτιον καὶ διήρκεσε μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Διὰ τῆς γενομένης ἐργασίας ἀνεσκάφη πλέον τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τοῦ ἀνατολικῶς τῆς στοᾶς κειμένου χώρου καὶ οὕτως ἀπεκαλύφθησαν οἱ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς στοᾶς σωζόμενοι δόμοι τοῦ ἀνατολικοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς τοίχου συνηρμοσμένοι τεχνικώτατα, ἐκ μεγάλων πωρίνων λίθων, καὶ μέρος τοῦ καλουμένου Βαλεριανοῦ τείχους, ὠκοδομημένον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ὕλικου τὸ ὁποῖον ἐλήφθη ἐξ αὐτῆς τῆς στοᾶς.

Διὰ τῆς γενεμένης ταύτης ἐργασίας ἐπερατώθη πλέον ἐντελῶς ἢ πρὸ ἡμισείας σχεδὸν ἑκατονταετηρίδος ἐπιχειρηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἀνασκαφὴ τοῦ περιφανοῦς τού-

του μνημείου, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὁποίου ἐκόσμησε τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ὁ φίλος τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων καὶ εὐεργέτης τῶν Ἀθηναίων Ἀττάλος ὁ Β', βασιλεὺς τῆς Περγᾶμου. Εὐγνωμονοῦντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τούτῳ ὠνόμασαν μίαν τῶν φυλῶν Ἀτταλίδα. Ἡ ἀνασκαφή τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδομήματος, κυρίως δ' εἰπεῖν, ἢ περὶ τὴν *Παραρίαν Πυργιώτισσαν ἀνασκαφή*, (διότι οὕτως ἐκαλεῖτο τότε τὸ μέρος ἐκεῖνο), ἤρξατο ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῷ 1859, ἐπανελήφθη τῷ 1862, ὅτε εὐρέθη ἢ ἐπιγραφή, δι' ἧς ἐγνώσθη ὅτι τὸ ἀποκαλυπτόμενον οἰκοδόμημα ἦτο ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου μνημονευομένη παρὰ τῷ Κεραμεικῷ Στοᾷ τοῦ Ἀττάλου, ἐξηκολούθησεν ἐκ διαλειμμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1868 ἕως 1871 καὶ 1874, ἐπανελήφθη τῷ 1890, ἐπαναληφθεῖσα δὲ καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ 1898 ἔληξε τῷ 1902. Ταύτας τὰς ἱστορικὰς περὶ τῆς ἀνασκαφῆς εἰδήσεις συμπληροῦντες προσθέτομεν ὅτι ἡ ὅλη δαπάνη τῆς ἀνασκαφῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ 1859 δαπανῶν, ἀνέρχεται περίπου εἰς ἄρ. 72,000.

Μικρά τις ἀνασκαφή ἐγένετο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν Ἐλευσίνι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Α. Σκιᾶ. Ἡ ἀνασκαφή αὕτη ἐσκόπει μόνον τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐν παλαιότεραις ἀνασκαφαῖς παρατηρήσεων τοῦ διευθύναντος αὐτάς, καθ' ἃς ἀπεδείκνυετο ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐθίμου τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν ἐν μυκηναϊκοῖς καὶ προμυκηναϊκοῖς χρόνοις. Τοῦτου ἕνεκα διήρκεσεν ἐπὶ βραχὺν χρόνον καὶ περιωρίσθη τὸ πλεῖστον εἰς τὴν σκαφήν τοῦ παχέος στρώματος γῆς τοῦ ἐπικαλύπτοντος τὸ κατώτατον μέρος τῆς περιοχῆς τῆς νεκροπόλεως. Πανταχοῦ δὲ, ὅπου ἐγένετο σκαφή, εὐρέθησαν στρώματα τέφρας καὶ κτίσματα ὅμοια πρὸς τὰ ἄλλοτε ἐν τῇ αὐτῇ νεκροπόλει εὐρεθέντα. Ἐξηρευνήθη δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἀπεκαλύφθη εἰς ἰκανὸν διάστημα τὸ τεῖχος τὸ περιβάλλον τὸν λόφον τῆς ἐλευσινιακῆς Ἀκροπόλεως κατὰ

τὸν Δ' π. Χ. αἰῶνα. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 2,661.

ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐνηργήθη καὶ μικρά τις ἀνασκαφὴ τάφων ἐν Αἰγίρῃ, εἰς ἣν ἐδαπανήθησαν δρ. 441.

Αἱ ἐν Σουρίῳ δὲ ἐκτελούμεναι ἐργασίαι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Β. Στάη συνίσταντο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ τείχους τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 1421.

Ἐν σμικρῶ περιωρίσθησαν ὡσαύτως κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἐν Μυκήναις καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐργασίαι. Καὶ δι' ἐκείνας μὲν ἐδαπανήθησαν δρ. 1657, ἐν ταύταις δέ, αἵτινες συνίσταντο κυρίως εἰς οἰκοδομητικὰ ἔργα ἐν τοῖς ἐκεῖ Μουσείοις καὶ ξενώσι, ἐδαπανήθησαν δρ. 4,365.

Αἱ ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηριάδου ἐπανελήφθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ διήρκεσαν ἐπὶ τρίμηνον. Ἐντὸς τοῦ τεμένου ἀπεκαλύφθη ἰκανὸν μέρος τῆς μεγάλης στοᾶς, ἀπεκαλύφθη δὲ καὶ μεγάλη κρήνη, πεντάκρουνος, καλῶς ἐν συνόλῳ σωζομένη. Ἐγένοντο δὲ τινες σκαφαὶ (ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηριάδου) καὶ ἀλλαγῆς τῆς Αἰτωλίας, παρὰ τὸν Ἅγιον Νικόλαον, τὸν παρὰ τὸ χωρίον Μόκιστα, ἔνθα εὐρέθησαν παντοῖα συντρίμματα ἀρχαίων λαξευτῶν λίθων φερόντων ἠκρωτηριασμένας ἐπιγραφὰς Χριστιανικὰς, καὶ κατὰ τὸ ἀρχαῖον Τριχόνιον, ἔνθα τὸ χωρίον Γαβαλοῦ. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθησαν ἀρχαῖοι τάφοι, ἐν ἐνὶ τῶν ὁποίων εὐρέθη στέφανος χρυσοῦς καὶ κύλιξ ἀργυρᾶ τεθραυσμένη. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις δρ. 4119.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου κ. Γ. Σωτηριάδου ἐγένοντο καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ, ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἄλλου μετ' ὀλίγον μνημονευησομένου ἔργου, ὅπερ ἐπεχείρησεν ἐκεῖ ἡ Ἐταιρεία. Σκοπὸς τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἦτο ἡ ἐξερεύνη-

σις τῶν σημείων ἐκείνων τοῦ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν πεδίου, ὅπου ὑπῆρχε πιθανότης νὰ εὑρεθῆ τὸ Πολυάνδριον τῶν Μακεδόνων. Ἐν πρώτοις ἐγένετο σκαφή ἐν τινι παρὰ τὸν Κηφισὸν τεχνητῷ ὑψώματι γῆς, ἐντεῦθεν τοῦ Κηφισοῦ πρὸς τὴν Χαιρώνειαν κειμένῳ. Ἐν τοῖς ἄνω στρώμασιν ἀπεκαλύφθησαν τάφοι καὶ λείψανα διαφόρων κτισμάτων ρωμαϊκῶν χρόνων. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ σκαφή προὐχώρησε πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ὑψώματος καὶ εἰς μέγα βάθος, ἀνεφάνησαν στρώματα φέροντα καταφανῆ τὰ ἴχνη μεγάλης πυρᾶς. Ὑπῆρχον ἐν αὐτοῖς τέφρα καὶ ἄνθρακες καὶ ὅστ' αὐτὰ ζῶων, ὀλίγον δὲ κατώτερον ἀπεκαλύφθη καὶ σκελετὸς ἀνθρώπου καὶ εἰς ἄλλο τι μέρος σκελετὸς παιδίου ἐπὶ τέφρας κείμενος. Εὐρέθησαν δὲ πολλὰ πράγματα λίθινα καὶ πήλινα, καί, τὸ σπουδαιότατον, πολλὰ θραύσματα πηλίνων ἀγγείων, δι' ὧν πιστοῦται ὅτι τὸ ὑψωμα ἐκεῖνο ἀνάγεται εἰς πολὺ μεμακρυσμένους χρόνους, εἰς τὴν καλουμένην προϊστορικὴν ἐποχὴν. Ἀκολούθως ἐγένετο σκαφή ἐν ἄλλῳ μεγάλῳ τύμβῳ κειμένῳ 4 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Χαιρωνείας, ἐν τῷ γνωστῷ ὀηλ. καὶ μακρόθεν ὀρατῷ τύμβῳ τῷ πλησίον τοῦ χωρίου Μπράμαγα. Διὰ τάφρου ἀχθείσης εἰς βάθος 7 μέτρων ἀνεφάνη στρώμα ἐξ ἀνθράκων, τέφρας καὶ ὀστέων ζῶων καὶ εὐρέθησαν διάφορα πράγματα, ἐν οἷς ὄπλα καὶ πήλινα ἀγγεῖα τοῦ γνωστοῦ εἶδους τῶν τοῦ Καβειρίου ἀγγείων, ἀγγεῖα ὀηλ. προερχόμενα ἐκ τῶν περὶ τὴν Δ' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. χρόνων. Κατὰ τὰ ἐξαγόμενα ταῦτα τῆς σκαφῆς ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος τύμβος δύναται ἀληθῶς νὰ ἐκληφθῆ ὡς ὁ τῶν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ 338 πεσόντων Μακεδόνων. Τοῦτο ὁμῶς θὰ ἐξακριβωθῆ μόνον διὰ τῆς προόδου τῆς ἀνασκαφῆς, ἣτις ἐπανελήφθη ἤδη κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Ἐδαπανήθησαν εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ὀρ. 2,592. Τὰ λοιπὰ τῶν ἀνασκαφῶν ἔξοδα κατελογίσθησαν ἐν ταῖς γενομέναις ἐργασίαις πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας.

Αἱ ἐν Σέσκαλῳ τῆς Θεσσαλίας ἐνεργούμεναι ἀπὸ τοῦ 1901 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Χρ. Τσουντα ἀνασκαφαὶ ἐπανελήφθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, δι' ἐργασίας δὲ τριῶν περίπου μηνῶν ἀπεκάλυψαν ὀλόκληρον τὴν παναρχαίαν Ἀκρόπολιν. Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ διευθύνοντος τὴν ἀνασκαφὴν, ἐκ τινων ἀποκαλυφθέντων λειψάνων κτιρίων δύναται ν' ἀναπαρασταθῇ τὸ σχέδιον δύο τοῦλάχιστον οἰκημάτων, ὧν τὸ μὲν συνέκειτο ἐκ προδόμου, δώματος ἢ μεγάρου καὶ θαλάμου, τὸ δὲ εἶχεν ἐπὶ πλεον καὶ ὀπισθοδόμον ἀντίστοιχον πρὸς τὸν πρόδομον. Τὴν στέγην τοῦ μεγάρου τοῦ πρώτου οἰκήματος ἐβάσταζον τρεῖς ξύλινοι κίονες, ὑπῆρχε δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ἐστία τετράπλευρος ἐκ πηλοῦ κατεσκευασμένη. Ἄλλη δὲ ἐστία, ἡμικυκλικὴ αὕτη, ὑπῆρχεν ἐν τῷ θαλάμῳ, πλησίον δ' αὐτῆς ἔκειτο κλίβανος, ἡμικυκλικὸς καὶ οὖτος, ἐν ᾧ ὤπτων τοὺς ἄρτους. Κλίβανος κάλλιον διατηρούμενος καὶ μικρὰ ἐστία ὑπῆρχε καὶ ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ δευτέρου οἰκήματος. Ἔχομεν δὲ ἐν τοῖς οἰκημασι τούτοις τὸ σχῆμα τῆς ἀρχαιοτάτης οἰκίας, ἐξ ἧς κατὰ γεται ὁ ἑλληνικὸς ναός. Ἀνήκουσι δὲ τὰ οἰκήματα ταῦτα εἰς τὴν λιθίνην ἐποχὴν, θεμελίᾳ τινι ὅμως ἀποκαλυφθέντα ἐν τῷ ἀνωτάτῳ στρώματι τῆς ἐπιχώσεως, ὡς καὶ πολλοὶ τάφοι ἐκεῖ ἀνακαλυφθέντες. ἀνήκουσιν εἰς τὴν χαλκῆν ἐποχὴν. Ἐν τούτοις τοῖς στρώμασι τῆς χαλκῆς ἐποχῆς εὑρέθησαν πέντε χαλκᾶ ἐγχειρίδια καὶ μαχαίρια, μία λόγχη, δύο μονόστομοι σφηνοειδεῖς πελέκει, εἰς ἀμφίστομος μολύβδινος πέλεκυς, κρίκοι χαλκοῖ καὶ ἀργυροῖ, οὓς ἔφερον εἰς τὴν κόμην, πηλίνην χοάνη πρὸς πῆξιν χαλκοῦ καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα. Βαθύτερον δὲ, ἐν τοῖς στρώμασι τῆς λιθίνης ἐποχῆς, εὑρέθησαν λίθινα ἐργαλεῖα, μαρμάρια καὶ πηλῖνα εἰδῶλια, ὅστέινα ἐργαλεῖα καὶ πλῆθος τεμαχίων πηλίνων ἀγγείων φερόντων γραπτὰ κοσμήματα μόνον ἐν Θεσσαλίᾳ μέχρι τοῦδε ἀπαντῶντα. Τὰ εἰρήματα ταῦτα,

μετὰ τῶν ἐν ταῖς κατὰ τὸ ἔτος 1901 ὑπὸ τοῦ κ. Σπῆνεργηθείσαις ἀνασκαφαῖς ἐν Διμηνίῳ εὐρεθέντων, παρέχουσιν εἰκόνα πολιτισμοῦ ἀγνώστου τέως ἐν Ἑλλάδι. Ἐδᾶπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 6,144.

Ἄλλαι ἀνασκαφαὶ ἐνηργήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν Εὐβοίᾳ διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ γυμνασιάρχου ἐν Ἀθήναις κ. Γ. Παπαβασιλείου. Ἐν πρώτοις ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ τάφων παρὰ τὴν Χαλκίδα, ἐν αἷς εὐρέθησαν διάφορα ἀγγεῖα καὶ πολλὰ πήλινα εἰδώλια, δύο μαρμάριναι γυναικεῖαι κεφαλαί, δανάκη χρυσῆ φέρουσα ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ὄψεως κεφαλὴν νύμφης, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας πτηνόν, καὶ τούτων πάντων σπουδαιότατον καὶ περιεργότατον, στήλη πήλινη ἀπολήγουσα εἰς ἀετωμάτιον, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἀμφορίσκος καὶ περὶ αὐτὸν περὶ τὰ δέκα προσωπεῖα, τὰ μὲν ἀνδρῶν, τὰ δὲ γυναικῶν, ἐχόντων ὄψιν τραγικῶν προσώπων ἢ σατύρων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πήλινη πτέρυξ εὐρέθη ἐκεῖ, εἰκάζει ὁ τὰς ἀνασκαφὰς ἐνηργήσας, ὅτι ἐν τῷ τάφῳ ὑπῆρχε καὶ ἀγαλμάτιον Νίκης καὶ συμπεραίνει ὅτι εἶχε ταφῇ ἐν αὐτῷ τραγωδιῶν καὶ σατυρικῶν ὀραμάτων ποιητῆς, νικητῆς ἀναδειχθεῖς ἐν ἀγῶνι ὀραματικῶ. Ἀκολούθως ἐγένετο σκαφή ἐν Ἐρετρίᾳ ἐν τῷ γνωστῷ ἐκείνῳ τύμβῳ τῷ κατὰ τὴν θέσιν Μαγούλα. Διὰ τῆς σκαφῆς ταύτης ἐδείχθη, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος τύμβος δὲν ἦτο ἄλλο τι ἢ τάφος, διότι εὐρέθη ὁ τάφος οὗτος εἰς βάθος πλεον τῶν τριῶν μέτρων ὑπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ τύμβου. Αἱ παρειαὶ τοῦ ἐκ πωρίνων λίθων κατεσκευασμένου τούτου τάφου ἦσαν ἐσωτερικῶς κεχρισμένοι καὶ βεβαμμένοι ἐρυθρῷ χρώματι. Κτερίσματα δὲ ὑπῆρχον ἐν τῷ τάφῳ ἐπτὰ λευκὰ ἀλάβαστρα καὶ δύο στλεγγίδες ἀργυραῖ. Ὅτε ἀφηρέθη τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου, ἐφάνη ὁ σκελετὸς τοῦ νεκροῦ, ὅστις ἦτο τεθειμένος ἐντὸς φερέτρου ξυλίνου, ὅπερ ὁμῶς εἶχε μεταβληθῆ εἰς κόνιν ὑπόφαιον. Ἀκολούθως ἐγένετο σκαφή ἐν τῇ παραλίᾳ Βάθειας, ὅπου εὐρέθησαν ἐντὸς

τάφων ἄλλα τε πράγματα καὶ πλῆθος χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων, εὐρέθησαν δηλ. ταινία χρυσῆ ἔχουσα τρεῖς λίθους, ὧν αἱ δύο ἀμέθυστοι, πόρπη χρυσῆ ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ λίθον ἐρυθρὰν στρογγύλην, τρία ζεύγη χρυσῶν ἐνωτίων ἐχόντων ἐρωτιδεῖς, κύκλους καὶ διαφόρους λίθους, ἐνώτιον χρυσοῦν ἔχον κάτωθεν τὸν Δία ὑπὸ μορφήν ἀετοῦ ἀρπάζοντα τὸν Γανυμήδην, ἑπτὰ δακτύλιοι χρυσοῖ, ὧν οἱ πλείστοι μετὰ λίθων, τέσσαρα περιδέραια χρυσᾶ διαφόρων σχημάτων, τέσσαρες δανάκαι χρυσαῖ, κόσμημα χρυσοῦν ἐν εἴδει ἀγγείου ἔχον κάτωθεν δύο κρίκους, φύλλα χρυσᾶ μυρσίνης, ἐλαίας, ὀρυός καὶ δάφνης, βάρους 165 γραμμαρίων, δύο ἀργυροῖ σκύφοι, κτένιον ἀργυροῦν, κοχλιάριον ἀργυροῦν, δύο ληκύθια ἀργυρᾶ, δύο πυξίδες ἀργυραῖ, φιάλη ἀργυρᾶ καὶ ἄλλα πράγματα. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταύταις ταῖς κατὰ τὴν Εὐβοίαν ἀνασκαφαῖς ὀρ. 2,718.

Ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἡ Ἑταιρεία ἐπεξέτεινε τὸν συνήθη κύκλον τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφικῶν αὐτῆς ἐργασιῶν, διότι περιέλαβεν ἐν τούτῳ καὶ τὴν Ἀρκαδίαν, χώραν ὅλως ἀνεξερεύνητον ἀρχαιολογικῶς.

Παρὰ τὸ χωρίον Μπέρεκλα τῆς Ἀνδριουσαίνης, εἰς μέρος κείμενον νοτιοανατολικῶς τῆς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου ὄρους, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ ταύτης, ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία ἀνασκαφὰς διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Κ. Κουρουγιώτη, ἀφορμῆς δοθείσης ἐκ τριῶν χαλκῶν ἀγαλματίων εὐρεθέντων πρὸ δύο ἐτῶν ἐκεῖ, κατασχεθέντων δὲ καὶ εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον κατατεθέντων. Διὰ τῆς γενομένης σκαφῆς ἐφάνη, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐνεργήσαντος τὰς ἀνασκαφὰς, ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Πανός, πιθανῶς τοῦ Νομίου Πανός, καὶ ἀπεκαλύφθησαν λείψανα οἰκοδομήματος, ἅτινα εἶνε, ὡς φαίνεται, λείψανα αὐτοῦ τοῦ ναοῦ. Ὅτι δ' ἄλλως ἦτο ἐκεῖ ἱερὸν τοῦ Πανός, βεβαιοῦται ἐξ εὐρεθεισῶν ἐπιγραφῶν. Πάντων δὲ τῶν λοιπῶν εὐρημάτων ἀξιολογώτατα εἶνε πολλὰ πήλινα καὶ ἰδίως χαλκᾶ

ἀγαλμάτια, ὧν τινα εἶνε ἀληθῶς μικρὰ ἀριστουργήματα τῆς πλαστικῆς τέχνης τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Γ' καὶ Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Τῶν χαλκῶν τούτων ἀγαλματιῶν τὸ μὲν παριστᾷ θεόν, πιθανῶς τὸν Ἀπόλλωνα, φέροντα ἀκτινωτὸν στέφανον καὶ κρατοῦντα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀλέκτορα, τὰ δὲ λοιπὰ εἰκονίζουσι χωρικούς Ἀρκάδας τὸν συνήθη αὐτοῖς ἱματισμὸν περιβεβλημένους καὶ ἐκτελοῦντας ὑπηρετικὰ ἔργα ἀρμόζοντα εἰς ἱερόν τι. Καὶ τῶν πηλίνων δὲ ἀγαλματιῶν ὀλίγα παριστῶσι θεοὺς ἢ Σειληνοὺς, τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως χωρικούς. Περαιτωθείσης τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου μικρὰ τις σκαφή ἐπὶ τοῦ Κωτίλου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς δηλ. τοῦ ὄρους εἰς τὴν κατωφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὁ τῶν Φιγαλιέων ναὸς τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος. Ὑπῆρχε δὲ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, κατὰ Πausanián, καὶ ὁρατὰ ἦσαν σωζόμενα λείψανα τοῦ ναοῦ τούτου. Διὰ τῆς γενομένης σκαφῆς ἀνεφάνησαν δύο μικροὶ ναοί, ἀπεκαλύφθη δηλ. ὁ τέως ὁρατὸς ναὸς καὶ ἄλλος τις παρ' αὐτόν. Τῶν γενομένων δ' εὐρημάτων, ἐν οἷς χαλκᾷ τινα κάτοπτρα καὶ πολλαὶ πήλιναι προτομαὶ Ἀφροδίτης, ἀξιολογώτατον εἶνε χαλκῆ διὰ στιγμῶν κεχαραγμένη ἐπιγραφή περιέχουσα ἀναγραφὴν ἀπελευθερώσεως δούλων, σπουδαία κατὰ τοῦτο κυρίως ὅτι ἀναφέρονται ἐν αὐτῇ οἱ ἐπὶ τοῦ Κωτιλίου ὄρους, ὡς φρονεῖ ὁ ἐνεργήσας τὰς ἀνασκαφάς, λατρευόμενοι θεοί, Ἀπόλλων Βασίτας, Πὰρ ὁ Σινόεις καὶ Ἄρτεμις ἢ ἐν Κοτιλέοι καὶ ἢ Φορθασία. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ὄρ. 2,930.

Ἄλλην ἀνασκαφὴν κατὰ τὴν Ἀρκαδικὴν χώραν ἀνέλαβεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων περὶ τὸν ἐν Φιγαλία ναὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος ἐν συνδουασμῷ μετὰ ἐργασιῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος τούτου ναοῦ καὶ ἀνέγερσιν αὐτοῦ, γινομένην ὑπὸ

τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Παρθενῶνος Νομουηχανικοῦ κ. Ν. Μπαλάνου, βοηθοῦντος τοῦ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐργασιῶν τοῦ Παρθενῶνος κ. Ν. Ἰωαννίτου.

Τὸν ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων καὶ ἀγρίων ἐκείνων ὁρέων τῆς Ἀρκαδίας ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν οἱ ἀρχαῖοι ἐξελάμβανον ὡς τὸν κάλλιστον ναὸν τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὸν τῆς Τεγέας, ἐπισκεφθεὶς ὁ Λήκ τῷ 1805 διεκρίνειν ὅτι ἐν τῇ σωρείᾳ τῶν περὶ αὐτὸν λίθων ἐσώζετο ἅπαν σχεδὸν τὸ ὑλικόν, δι' οὗ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεγερθῇ ὁ κατὰ μέγα μέρος κατηρειπωμένος ναός. « Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἰωνικῶν ἡμικιόνων, λέγει, εἷς σώζεται ὀλόκληρος, τῶν λοιπῶν, ὡς καὶ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ, σώζονται ἐν τῇ ἐαυτῶν θέσει οἱ κάτω λίθοι. Οἱ τῆς περιστάσεως κίονες τοῦναντίον σώζονται ὀλόκληροι μετὰ τῶν ἐπιστυλίων, ἐξαιρουμένων τῶν δύο γωνιακῶν κίωνων, οἵτινες ἔχουσι καταπέσει. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι δὲν ἀπωλέσθησαν, διότι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτοὺς σπόνδυλοι σώζονται χαμαὶ οὕτως ὥστε καὶ ἡ περίστασις καὶ ὁ σηκὸς δύνανται νὰ ἀνοικοδομηθῶσιν ἄνευ πολλῶν κενῶν καὶ ὁ ναὸς νὰ προσλάβῃ οὕτω τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ μορφήν, ἂν ποτε ἡ Ἑλλὰς ἀνακτήσῃται πλοῦτον καὶ ἰσχύρ, φιλοκαλίαν καὶ ἐπιστήμην ».

Τοῦτο τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ὁ ἀγγλὸς περιηγητὴς ἐπροφήτευσεν καὶ τοῦ ὁποῖου τὴν ἐκτέλεσιν προσεδόκα ἐκ τῆς ἐλευθερωθησομένης Ἑλλάδος, ἀνέλαβεν ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους νὰ ἐκτελέσῃ ἡ ἡμετέρα Ἐταιρεία, ἀνέλαβε δηλ. τὴν ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν περὶ τὸν ναὸν, τὴν διὰ τοῦ σωζομένου καὶ ἀποκαλυφθησομένου ὑλικοῦ ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ καὶ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ.

Αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνασκαφῆς καὶ αἱ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ ἔβαινον ἐκ παραλλήλου. Ἐνθεν μὲν ἐνηργεῖτο σκαφή, δι' ἧς ἀνευρίσκετο τὸ σωζόμενον ὑλικόν τοῦ ναοῦ, ἐνθεν δὲ ἀνηγείρετο ὁ ναὸς διὰ τῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τοποθετήσεως

τῶν ἀποκαλυπτομένων λίθων, ἀφ' οὗ προηγουμένως οὗτοι κατεμετροῦντο ἐν μεγάλῃ ἀκριβείᾳ καὶ ἐσχεδιάζοντο ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ἰωαννίτου, ἀφ' οὗ δηλ. ἐγίνοντο αἱ ἀναγκαῖαι ἐργασίαι ὅπως ἐξακριβωθῆ ἀσφαλῶς ἡ θέσις, ἣν κατεῖχεν ἐν τῷ ναῷ ἕκαστος λίθος. Οὕτως ἔχουσιν ἤδη ἀνεγερθῆ οἱ τοῖχοι τοῦ σηκοῦ εἰς ὕψος μέχρι δύο μέτρων σχεδόν, ἔχουσιν ἀνεγερθῆ σχεδόν ὀλόκληροι οἱ δύο κίονες τοῦ προναοῦ, ἔχουσιν ἀνοικοδομηθῆ αἱ δύο κατηρειπιωμένοι γωνίαι τοῦ κρηπιδώματος τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῆς περιστάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τούτων, ἐπὶ τῆς δυτικομεσημβρινῆς γωνίας, ἔχουσιν ἀνεγερθῆ οἱ δύο καταπεπτωκότες κίονες μέχρι τοῦ ἡμίσεος σχεδόν τοῦ ὕψους αὐτῶν. Διὰ δὲ τῆς γενομένης σκαφῆς περὶ τὸν ναὸν καὶ διὰ τῆς ἐρεῦνης τοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ ἐγένοντο παρατηρήσεις καὶ σπουδαῖα παρήχθησαν πορίσματα συντελοῦντα εἰς λύσιν πολλῶν τῶν περὶ τὸν ναὸν τοῦτον ἐπιστημονικῶν ζητημάτων. Οὕτως ἐπιστώθησαν, ἄλλα μὲν μετὰ βεβαιότητος, ἄλλα δὲ μετὰ πιθανότητος, τὰ ἑξῆς, 1) ὅτι οὐχὶ μίαν, ἀλλὰ δύο θύρας εἶχεν ὁ ναός, τὴν γνωστὴν θύραν κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν καὶ τὴν ἀμφισθητουμένην θύραν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν ἐν τῷ εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ κεχωρισμένῳ δώματι· 2) ὅτι ἀμφότεραι αἱ θύραι αὗται ἦσαν μεγαλοπρεπεῖς καὶ εἶχον τὰς παραστάδας διὰ ξύλου ἐπενδεδυμένας· 3) ὅτι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ναοῦ ὑπῆρχεν ἀληθῶς ὁ ἀμφισθητούμενος κορινθιακὸς κίων, κατ' ἀκολουθίαν, ὅτι ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ ναοῦ ἐγένετο χρῆσις καὶ τῶν τριῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν, τοῦ δωρικοῦ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τοῦ ἰωνικοῦ καὶ τοῦ κορινθιακοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ· 4) ὅτι τὸ ἐν τῷ ναῷ λατρευτικὸν ἄγαλμα θὰ ἦτο μικρόν τι ἄγαλμάτιον, διότι οὐδαμοῦ ἐν τῷ δαπέδῳ τοῦ ναοῦ ὑπάρχουσι θεμέλια πρὸς ὑποβάσταξιν μεγάλου καὶ βαρέος ἀγάλματος, κατ' ἀκολουθίαν, ὅτι τὸ κολοσσαῖον χαλκοῦν ἄγαλμα, ὅπερ εἶδεν ὁ Πausανίας ἐν Μεγαλοπόλει, δὲν ἦτό ποτε ἰδρυμένον ἐντός

τοῦ ναοῦ τούτου (1). Ὡς ὅτι τὸ ἐν τῷ ναῷ λατρευτικὸν ἀγάλματιον δὲν θὰ ἦτο ἰδρυμένον ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῶν ἡμικίωνων περιβαλλομένου χώρου τοῦ ναοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ εἰς τὸ βάθος κεχωρισμένῳ δώματι, καὶ δὴ οὐχὶ ὀπισθεν τοῦ κορινθιακοῦ κίονος, ἀλλὰ παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν, ὃ ἐστὶν ἔναντι τῆς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν θύρας. Διὰ δὲ τῶν γενομένων σκαφῶν εἰς τὰ κατώτατα περὶ τὸν ναὸν στρώματα, δι' ὧν εὐρέθησαν ἄλλα τε εὐρήματα καὶ πλῆθος χαλκῶν ὄπλων, αἰχμαὶ ἀκοντίων κτλ. ἐπιχέεται ἰκανὸν φῶς ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ λατρευτικοῦ ἀγάλματος, δηλοῦται δηλ. 1) ὅτι, ἐν ἧ θέσει ὑπάρχει ὁ νῦν σωζόμενος ναός, ὑπῆρχεν ἀρχαιότερον ἱερὸν καὶ ὅτι τούτου τοῦ ἀρχαιότερου ναοῦ ἀνακαίνισις εἶνε ὁ νῦν σωζόμενος τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος ναός. 2) ὅτι τὴν θέσιν τοῦ παλαιότερου ἱεροῦ δεικνύει τὸ εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ κεχωρισμένον δῶμα, ἐν ᾧ, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἦτο ἰδρυμένον ἀπέναντι τῆς ἀνατολικῆς θύρας τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ. 3) ὅτι τὸ ἀγάλματιον τοῦτο θὰ ἦτο ξοάνον τι ἢ σφυρήλατον, ἢ μικρομέγεθες πάντως ἀκρόλιθον (2), θὰ ἦτο δὲ ἔνοπλον, θὰ εἰκονίζετο δηλ. δι' αὐτοῦ ὁ Ἀπόλλων ὡς θεὸς πολεμικὸς καθ' ὃν τρόπον καὶ ἀλλαχοῦ εἰκονίζετο καὶ ἰδίως ἐν Ἀμύκλαις τῆς Λακωνικῆς. Δὲν ἐλατρεύετο ἄρα ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ὁ Ἀπόλλων ὡς θεὸς ἰαματικὴν δύναμιν κεκτημένος, καθ' ἃ κοινῶς ἐπιστεύετο. Ἐκτακτὸν τι γεγονός, θαῦμά τι, ἔδωκε βεβαίως ἀφορμὴν ὅπως οἰκοδομηθῆ ἡ ναὸς τῷ Ἀπόλλωνι ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐκείνων τῆς Ἀρκαδίας, ἐν θέσει οὐχὶ περιβλέπτῳ ἀλλ' ἐντὸς κοιλότητος ὑπὸ βράχων περιβαλλομένης. Δυνατὸν μάχη τις νὰ ἐγένετο ἐκεῖ τῶν Φιγαλέων ἴσως πρὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν Σπαρτιάτας, καθ' ἣν ὁ Ἀπόλλων ἐβοή-

(1) Τὸ ἄγαλμα τοῦτο φαίνεται, ὅτι ἦτο ἰδρυμένον ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, ἐν περιφανεί τινι χώρῳ πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ, ὡς ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν ἐδείχθη.

(2) Δὲν ἦτο δηλ. οὐδὲ ἄγαλμα τοιοῦτον, ὅσον ὑπελάμβανεν ὁ Stackelberg ὀρηθεὶς ἐξ εὐρεθέντων τεμαχίων μεγάλου ἀγάλματος (Der Apollotempel von Bassae, πίν. 31).

θησε τοῖς Φιγαλεῦσι. Ὄταν οἱ Γαλάται εἰσῆλασαν εἰς Δελφοὺς κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. καὶ ἠπειλοῦν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τὴν πόλιν καὶ τὸ Μαντεῖον, ἐμφανισθεὶς τὴν νύκτα ὁ Ἀπόλλων, ἐν μέσῳ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν, κατετρόμαξε καὶ ἔτρεψεν αὐτοὺς εἰς φυγὴν. Τοιαύτη τις ἐμφάνισις τοῦ Ἀπόλλωνος δυνατὸν νὰ ἐγένετο κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων τῆς Φιγαλίας. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θαύματος τούτου οἱ εὐγνωμονοῦντες Φιγαλεῖς ἀνήγειραν τὸ πρῶτον ἱερὸν τῷ Ἀπόλλωνι ὅταν δὲ οὗτοι κατὰ τὴν Ε' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. μετακαλεσάμενοι ἐξ Ἀθηνῶν τὸν τοῦ Παρθενῶνος ἀρχιτέκτονα Ἰκτῖνον ἠθέλησαν νὰ ἀνακαινίσωσι τὸ ἱερὸν καὶ μεταβάλωσιν αὐτὸ εἰς μεγαλοπρεπῆ ναόν, εὐρέθησαν ἠναγκασμένοι νὰ πράξωσι τοῦτο ἐντὸς αὐτῆς τῆς κοιλότητος, διότι τὸ γενόμενον ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις θαῦμα δὲν ἐπέτρεπε νὰ μετακινήθῃ ἡ θέσις ἐν ἣ ἦτο ἰδρυμένον τὸ τοῦ θεοῦ ἄγαλμα. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ὑπεδήλου τὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ θέσει ἀκριβῶς τέλεσιν τοῦ θαύματος, ἐμφάνισιν δηλ. τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ ἄλλο τι. Διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ὁ περίξ χῶρος δὲν ἐπέτρεπε τὴν πρὸς ἀνατολὰς μεγέθυνσιν τοῦ παλαιοῦ ἱεροῦ, ἐμεγεθύνθη οὗτος, παρὰ τὸ κρατοῦν συνήθως ἔθιμον ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐλληνικοῦ ναοῦ, πρὸς βορρᾶν, ἔνθα ὑπῆρχε χῶρος ἰκανὸς πρὸς τοῦτο. Τοιαῦτα εἶνε περίπου τὰ ἐκ ταύτης τῆς σκαφῆς καὶ ἐρεύνης γενικὰ πορίσματα. Προσθετέον δὲ ὅτι συγχρόνως ταῖς ἐργασίαις ταύταις κατεσκευάσθη παρὰ τὸν ναὸν φυλακεῖον, ψφοδομήθη δὲ καὶ εὐπρόσωπον ὀπωσδήποτε οἴκημα δυνάμενον νὰ χρησιμεύῃ ὡς ξενῶν. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὰς ἀνασκαφὰς καὶ διὰ τὰς ἐργασίας πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ δραχ. 15,823. Διὰ τὴν οἰκοδομὴν δὲ τοῦ φυλακεῖου καὶ τοῦ ξενῶνος ἐδαπανήθησαν δρ. 4,594.

Ἄλλου δὲ μεγάλου ὡσαύτως ἔργου τὴν ἀπὸ τοῦ λή-

ξαντος ἔτους ἔναρξιν μετὰ ἰδιαζούσης χαρᾶς ἀναγγέλλει τὸ Συμβούλιον. Ἐννοοῦμεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας. Τὴν ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ ἐθνικὴν ἔποψιν μεγάλην σπουδαιότητα τοῦ μνημείου τούτου κατενόησεν ἡ Ἐταιρεία ἀπὸ τῶν πρώτων ἑαυτῆς χρόνων, διότι ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς, ἐν ἔτει 1839, ἐπελήφθη τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας καὶ προέβη εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν σωζομένων τεμαχίων τοῦ λέοντος καὶ εἰς ἄλλας ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας· καὶ ἐν ᾧ ὁ τότε γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας ἀοίδιμος Ραγκαβῆς μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἐπικειμένην ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, οὐδὲν ἐγένετο, διότι ἔλειψαν οἱ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖοι πόροι. Βραδύτερον ἡ ἐκτέλεσις τοιοῦτου ἔργου διήγειρε ἐνθουσιασμὸν καὶ παρὰ τοῖς ξένοις ἀρχαιολόγοις, οἵτινες τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ διαπρεποῦς ἀρχαιολόγου Welcker διεθνεῖς ἐκήρυξαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρηματικούς ἐράνους· ἀλλὰ τὸ συναχθὲν χρῆμα δὲν ἐπῆρκεσεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου (1). Ὑστερώτερον, πάλιν ἐπεχείρησεν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Λέοντος. Τῷ 1879 μετέβησαν εἰς Χαιρώνειαν πρὸς τοῦτο οἱ Φιντικλῆς καὶ Καστόρχης συμπαραλαβόντες καὶ τὸν Γερμανὸν γλύπτην Siegel καὶ τὸν Λ. Φυτάλην καὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ μνημείου εἶνε κατορθωτόν, ἐγνωμάτευσαν δὲ ὅπως ἀνασκαφῇ πρότερον ὁ περὶ τὸν λέοντα χῶρος. Τότε ἐγένετο ἀνασκαφὴ ὑπὸ τοῦ Σταματάκη, δι' ἧς ἀπεκαλύφθη τὸ βᾶθρον τοῦ λέοντος, τὸ τεῖχος τὸ περιβάλλον τὸν χῶρον τῆς ταφῆς τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων Θηβαίων ἱερολογιτῶν καὶ αὐτοὶ οἱ σκελετοὶ τούτων, 254 τὸν ἀριθμὸν· τὸ ἔργον ὅμως

(1) Μελέτη τοῦ ἔργου μετὰ σχεδίου τοῦ βάρου γενομένη τότε ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ γλύπτου Siegel ἐδημοσιεύθη τῷ 1856 ἐν τοῖς Monumenti ed annali dell' Instituto τῆς Ρώμης.

τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ μνημείου καὶ τότε ἐγκατελείφθη, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ σφοδρὰ διαφωνία ἠγέρθη ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἑταιρείας περὶ τοῦ πρακτέου· οἱ μὲν δηλ. ἤθελον νὰ γείνη πλήρης ἀνοικοδόμησις τοῦ ὄλου μνημείου καὶ τελεία ἐπισκευὴ αὐτοῦ, οἱ δὲ ἤθελον νὰ ἐκτελεσθῇ μόνη ἡ συναρμογὴ καὶ ἀνιδρύσις τοῦ λέοντος ἐπὶ τοῦ σωζομένου κρηπιδώματος ἄνευ κατασκευῆς ἐπ' αὐτοῦ ἄλλου τινὸς βάθρου, ἀρχιτεκτονικῶς κεκοσμημένου, καὶ ἄνευ συμπληρώσεως καὶ ἀρχιτεκτονικῆς τινος ἐπικοσμήσεως τοῦ τείχους τοῦ περιβόλου. Τῷ 1887 προέβη καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας εἰς μελέτην τοῦ ἔργου. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ἐτῶν τινῶν ξένοι ἀρχαιολόγοι καὶ λόγιοι ἐπεθύμησαν πάλιν νὰ προβῶσιν ἰδίαις δαπάναις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου καὶ αἰτήσις πρὸς τοῦτο ἐξ Ἀγγλίας ὑπεβλήθη τῇ Κυβερνήσει ἐν ἔτει 1894. Ἄλλ' ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ηὐχαρίστησεν ἐπὶ τῇ εὐγενεῖ καὶ φιλοτίμῳ ταύτῃ προσφορᾷ, δὲν ἐνόμισεν ὅμως προσῆκον νὰ ἀποδεχθῇ αὐτὴν φρονῶν ὅτι ἔργον τοσαύτης ἐθνικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς σπουδαιότητος ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ τῶν χρημάτων καὶ διὰ τῶν δυνάμεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐπὶ τέλος ὁ χρόνος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου προσῆγγισε, τῆς Ἑταιρείας ἐπιληφθείσης καὶ πάλιν τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ μνημείου, ταύτην δὲ τὴν φορὰν τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Β. Ὑ. τοῦ Διαδόχου, προέδρου τῆς Ἑταιρείας. Εἰδικὴ πρὸς τοῦτο συνεδρία τοῦ Συμβουλίου ἐγένετο, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Β. Ὑ. τοῦ Διαδόχου, τῇ 19 Νοεμβρίου 1896, ἐν δὲ τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνεδρίας ταύτης ἀναγινώσκονται τάδε: « Ἡ Α. Β. Ὑ. ὁ Διάδοχος » ἐξέθηκε τὴν ὑπὸ ἐθνικὴν καὶ ἱστορικὴν ἔποψιν σπουδαιότητα τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ εἰς τεμάχια κατατετμημένου κολλοσσαίου λέοντος τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ ἐπιτύμβιον μνημεῖον, ὅπερ οἱ Θηβαῖοι ἀνήγειραν εἰς τοὺς ἐν ἔτει 338 π. Χ. ἐκεῖ πεσόντας Ἱερολοχίτας ἐν τῇ πρὸς τὸν Φίλιππον ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας μάχῃ καὶ προέτει-

» νεν, ἵνα προβῆ ὡς τάχιστα ἡ Ἑταιρεία εἰς τὴν ἀναστή-
 » λωσιν τοῦ μνημείου τούτου μηδεμιᾶς πρὸς τοῦτο φειδο-
 » μένη δαπάνης, ἀφ' οὗ τῶρα οἱ χρηματικοὶ αὐτῆς πόροι
 » ἐπολλαπλασιάσθησαν. Τὴν πρότασιν ταύτην τῆς Α. Β.
 » Ὑψηλότητος ὁμοφώνως ἀπεδέξατο τὸ Συμβούλιον ».

Συμφώνως τοῖς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ τὸ Συμβούλιον ἐζήτησεν ἐν πρώτοις τὴν γνώμην τοῦ διαπρεποῦς ἄγγλου ἀρχιτέκτονος Penrose περὶ τοῦ πρακτέου πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ μνημείου, ἀκολούθως δὲ ἔπεμψεν εἰς Χαιρώνειαν τὸν καθηγητὴν τῆς Γλυπτικῆς κ. Βροῦτον καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑταιρείας τεθέντα μηχανικὸν κ. Ἀντ. Μουντάκην. Ὁ μὲν πρῶτος ἔμελλε νὰ ἐξετάσῃ εἰς ποίαν κατάστασιν ἦσαν τὰ τεμάχια τοῦ λέοντος καὶ τί τὸ ποιητέον πρὸς συναρμολόγησιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῶν, ὁ δὲ δεύτερος ἔμελλε νὰ ἐξετάσῃ εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεται τὸ βᾶθρον καὶ ἂν τοῦτο εἶνε ἀρκετὰ στερεόν, ὥστε νὰ ἰδρυθῆ ἐπ' αὐτοῦ ὁ λέων. Ἄλλ' ἀμφότεροι ἐπανῆλθον ἐκ Χαιρωνείας ἄγγελοι οὐχὶ ἐνθαρρυντικῶν εἰδήσεων. Ὁ μὲν Μουντάκης παρετήρησεν ὅτι τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ βᾶθρου εἶνε σεσαθρωμένον καὶ ἀνάγκη νὰ ἀνοικοδομηθῆ ἐκ νέου, ὁ δὲ Βροῦτος παρετήρησεν ὅτι τὰ τοῦ λέοντος τεμάχια ἔχουσι ρωγμὰς, αἵτινες καθιστῶσι δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον τὸν διὰ σιδηρῶν γόμφων σύνδεσμον αὐτῶν, καὶ προέτεινεν ὅπως κατασκευασθῶσιν ἐκμαγεῖα τῶν τεμαχίων τούτων καὶ κομισθῶσιν εἰς Ἀθήνας, ἰδρυθῆ δὲ ὁ λέων ἐκ γύψου ἐν Ἀθήναις καὶ ἐνταῦθα κατασκευασθῶσιν καὶ τὰ ἐλλείποντα τεμάχια, ἀποσταλῶσι δ' ὕστερον εἰς Χαιρώνειαν καὶ γείνη ἀπόπειρα συναρμογῆς τοῦ λέοντος, περὶ ἧς δὲν εἶχε βεβαιότητα ὁ κ. Βροῦτος ἕνεκα τῆς κακῆς, ὡς εἶπομεν, καταστάσεως τῶν σωζομένων τεμαχίων. Ἄλλ' ἡ πρότασις ὅπως ἐν Ἀθήναις καὶ οὐχὶ ἐπὶ τόπου γείνη ἡ συναρμολόγησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἔργου δὲν ἦτο πρότασις ἐνθαρρυντικῆ, βεβαίως δὲ θὰ

εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα καὶ ἀπώλειαν χρόνου, ἡ δὲ προτεινομένη ἀντικατάστασις τοῦ σωζομένου μέρους τοῦ βάρου ἐνέβαλλεν εἰς ἀμηχανίαν τὸ Συμβούλιον, διότι τοῦ σωζομένου βάρου ἡ καταστροφή δὲν ἐπετρέπετο. Ἐν ἀμηχανίᾳ περὶ τοῦ πρακτέου διατελοῦν τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλος τῷ 1901 καὶ ἐκάλεσεν ἐκ Παρισίων τὸν ἐκεῖ γλύπτην κ. Λάζαρον Σῶχον, ἵνα κατέλθῃ ἐνταῦθα καὶ ἀποφανθῇ καὶ οὗτος γνώμην περὶ τοῦ λέοντος καὶ περὶ τοῦ βάρου, ἀναλάβῃ δὲ τὴν ἀνίδρυσιν τοῦ μνημείου καὶ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τόπου, ἐν Χαιρωνείᾳ δηλ. διαρκῶς διατρίβων καὶ ἐργαζόμενος. Μέχρις οὗ δὲ κατέλθῃ ἐνταῦθα ὁ Σῶχος, ἄλλη τις βοήθεια παρεσχέθη εὐκολύνουσα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ μέχρι Λαμίας σιδηροδρόμου τεταγμένος Νομομηχανικὸς κ. Ἀθανάσιος Γεωργιάδης διατρίβων περὶ τὴν Χαιρώνειαν ἔσχεν ἀφορμὴν καὶ καιρὸν νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν καὶ νὰ συντάξῃ σχέδια τοῦ πρακτέου πρὸς ἀνίδρυσιν αὐτοῦ, ἃ καὶ αὐθόρμητος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Γενικὸν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων συνοδεύων μετὰ ἐκθέσεως καὶ ἐπιστολῆς ἀπὸ 12 Μαΐου 1902, ἐν ἧ ἐξέθετε τὴν περὶ τοῦ πρακτέου γνώμην του. Τὰ τεμάχια τοῦ λέοντος ἐδύναντο κατ' αὐτὸν ἄνευ φόβου νὰ συγχοληθῶσι καί, τὸ σπουδαιότατον, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ καταστραφῇ καὶ ἀνανεωθῇ τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ βάρου, διότι ἐδύνατο τοῦτο κάλλιστα νὰ στερεωθῇ, ὥστε νὰ ἐπαυξηθῇ εἰς ὅσονδήποτε ὕψος καὶ νὰ τεθῇ ἐπ' αὐτοῦ ὁ λέων ἄνευ φόβου καθιζήσεως. Εὐθύς μετ' ὀλίγον τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας συνίστα εἰς τὴν Ἑταιρείαν τὴν ἑναρξίν τοῦ ἔργου διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1902 ἐγγράφου του, συνέδραμε δὲ τὴν Ἑταιρείαν εἰς τοῦτο, διότι ἀπέστειλε δις εἰς Χαιρώνειαν τὸν Νομομηχανικὸν κ. Ν. Μπαλάνον, ὅστις εἰς τὸ αὐτὸ ἐνθαρρυντικὸν πόρισμα εἰς ὃ καὶ ὁ Γεωργιάδης κατέληξεν, ὡς πρὸς τὸ δυνατόν τῆς στερεώσεως τοῦ σωζομένου μέρους

τοῦ βάρου, καὶ προέτεινε τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς στερεώσεως ταύτης. Οὕτως, ἀφ' οὗ πλέον ἐδύνατο νὰ στερεωθῆ τὸ σωζόμενον βάρον καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ καταστραφῆ καὶ ἀνακαινισθῆ τοῦτο, τὸ Συμβούλιον ἤρχισεν εὐθὺς τὰς ἐργασίας τῆς στερεώσεως καὶ ἀνυψώσεως τοῦ βάρου, ταχθέντος ἐπὶ τῆς ἐργασίας ταύτης εἰδικοῦ μηχανικοῦ· ἐν τῷ μεταξύ δὲ κατῆλθεν ἐκ Παρισίων καὶ ὁ κ. Σῶχος, ὅστις μεταβὰς εἰς Χαιρώνειαν συνέταξε σχέδιον τῆς μορφῆς καὶ τῶν διαστάσεων τοῦ βάρου καὶ ἔτοιμος εἶνε νὰ ἀνιδρῶσῃ ἐπ' αὐτοῦ, ἅμα περατωθέντος, τὸν λέοντα. Αἱ ἐργασίαι ἐξακολουθοῦσι συνεχῶς ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐπερατώθη δέ, καθ' ἃ ἀγγέλλεται νῦν τῇ Ἑταιρείᾳ, ἡ στερέωσις τοῦ σωζομένου ἀρχαίου βάρου καὶ τῶρα πρόκειται νὰ προστεθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ λίθοι, ὅπως λάβῃ τοῦτο τὸ προσῆκον ὕψος καὶ οὕτως ὑποδεχθῆ τὸν λέοντα. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας μέχρι τέλους τοῦ ἔτους δρ. 10,711, εἰς ἃς συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἐξοδα τῆς εἰς Ἀθήνας καθόδου τοῦ κ. Σώχου.

Τρέπομεν τῶρα τὸν λόγον εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔργα καὶ ἐν πρώτοις εἰς τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος, ἅτινα ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἐπερατώθησαν δὲ τὰ κατὰ τὴν δυτικὴν πρόστασιν καὶ τὸ δυτικὸν ἀέτωμα ἔργα καὶ παρελήφθησαν ἤδη ὑπὸ τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐπιτροπῆς, ἣτις μετὰ ἐπιθεώρησιν αὐτῶν ἐβεβαίωσε τὴν ἐν πάσῃ δυνατῇ ἀκριβεῖα καὶ τελειότητι ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Ἦρθησαν δὲ κατ' ἀκολουθίαν τούτου καὶ τὰ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ναοῦ ἰκριώματα. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 32,209, αἵτινες προστιθέμεναι εἰς τὰς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1901 δαπανηθείσας δρ. 199,145 ἀναβιβάζουσι τὸ ὅλον δαπανηθὲν μέχρι τοῦδε ποσὸν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος εἰς δρ. 231,354.

Ἐν ᾧ δὲ προσήγγιζον εἰς τὸ τέλος των αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δυτικῆς προστάσεως καὶ τοῦ ἀετώματος τοῦ Παρθενῶνος ἐργασίαι, ἡ Ἑταιρεία ἐπελήφθη καὶ ἄλλου ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἔργου ἀναγκαιοτάτου, ἀνέλαβε δηλ. ἀπὸ τῶν μέσων περίπου τοῦ λήξαντος ἔτους τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ἀρκτικῆς προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου, ἣτις κατέπεσε κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, ὡς γνωστόν, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Γίνεται δὲ ἡ ἀνοικοδόμησις δι' αὐτοῦ τοῦ σωζομένου ἀρχαίου ὕλικου, ἐλαχίστων τεμαχίων μαρμάρου ἐνιαχοῦ προστιθεμένων. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας ταύτης ἔχει ἤδη ἀποφανθῆ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας καταρτισθεῖσα. Ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως δὲ τῆς ἐργασίας ἔχει ταχθῆ ὁ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Παρθενῶνος νομομηχανικὸς κ. Ν. Μπαλάνος. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις μέχρι τέλους τοῦ ἔτους δρ. 12,248.

Σὺν ταῖς ἐργασίαις τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1901 ἀρξάμεναι ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἀρκτικοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ πολλαχοῦ ἦτο σεσαθρωμένον καὶ ἐτοιμόρροπον, ἰδίως ἠνεώχθη, ἐστερεώθη καί, ἐφ' ὅσον ἦτο ἀνάγκη, ἀνεκαινίσθη ἡ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1886 ἀνακαλυφθεῖσα κατὰ τὸ ἀρκτικὸν τεῖχος μικρὰ θύρα, δι' ἧς κατήρχετο τις ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὰ σπήλαια τοῦ Πανός καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν κάτω πόλιν. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 7,245.

Ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἤρξαντο καὶ ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ τοίχου τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου, ὅστις κατὰ τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος ἦτο ἐτοιμόρροπος. Ἐδαπανήθησαν καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐργασίᾳ δρ. 1221.

Ταῦτα εἶνε τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν μνημείων. Μεταβαίνομεν τώρα εἰς

τὰ ἔργα τὰ πρὸς συντήρησιν καὶ περισυναγωγὴν τῶν ἀρχαίων καὶ οἰκοδομὴν Μουσείων. Παραλείποντες μικρὰ τινα τοιαῦτα ἔργα, ἅτινα ἄλλως ἀναγράφονται λεπτομερῶς ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς Ἑταιρείας, ἀναφέρομεν τὴν διὰ δαπάνης 3,117 δρ. περίφραξιν τοῦ ἀρχαίου θεάτρου Πειραιῶς, τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐν Χαλκιδίδι ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, τὴν οἰκοδομὴν Μουσείων ἐν Μυκόνῳ καὶ ἐν Θήρᾳ καὶ τὴν ἐν Ναυπλίῳ ἀνακαίνισιν τοῦ καλουμένου Βουλευτικοῦ καὶ μεταποίησιν αὐτοῦ εἰς ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, τὴν κατασκευὴν φυλακείου ἐν Δελφοῖς καὶ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν κατασκευὴν ἐν Φιγαλίᾳ φυλακείου καὶ ξενῶνος.

Τῶν δὲ καθαρῶς ἐπιστημονικῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας μνημονευτέον τὴν ἀρξαμένην σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου τῆς παλαιᾶς Κορίνθου ὑπὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ κ. Α. Μαζαράκη, ὃν ἡ Γενικὴ Διοίκησις τοῦ Στρατοῦ εὐηρεστήθη νὰ θέσῃ πρὸς τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς ἐξηκολούθησε τακτικῶς ἐκδιδόμενη, μέλλει δὲ ἐν τῷ νῦν ὑπὸ τὰ πιεστήρια τελευταίῳ τεύχει τοῦ ἔτους νὰ περιέχῃ καὶ ἀπεικνίσματα πάντων τῶν ἐκ τῆς παρὰ τὰ Ἀντικύθηρα θαλάσσης ἀνεκυσθέντων ἀρχαίων.

Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1901 ἀνεκοίχωσε τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἕνεκα τοῦ κινδυνεύοντος περιφήμου ναοῦ τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μοῦνης τοῦ Ὀσίου Λουκᾶ, χάριν δηλ. τῶν ἐκτελεστέων ἔργων πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μωσαϊκῶν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμος περὶ ἰδρύσεως εἰδικοῦ διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ταμείου προικιζομένου ἐξ εἰσφορῶν ἐπιβαλλομένων εἰς αὐτὴν τὴν Μοῦνην τοῦ Ὀσίου Λουκᾶ, εἰς τὴν Μοῦνην Δομ-

ποῦς, τὴν διαχειριζομένην τὴν περιουσίαν τῆς διαλελυμένης Μονῆς Σκριποῦς, καὶ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν. Ἡ Ἑταιρεία κατέβαλεν ὑπὲρ τοῦ περι οὗ ὁ λόγος ταμείου καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1902 ἦν ὄφειλεν εἰσφορὰν ἐκ δρ. 15,000. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐχορήγησε καὶ συνδρομὴν 3,000 δρ. εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν χάριν ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὲρ τῶν Χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων.

Δι' ἀγορὰν ἀρχαίων νομισμάτων ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 1,268. Προκειμένου δὲ περὶ ἀρχαίων πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Μουσείου, τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ Ἑταιρεία, ἐρχομένη ἀρωγὸς εἰς τὸ Κράτος, ἀναλαμβάνη αὐτὴ τὰς ἀναγκαίας δαπάνας πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ νέου περὶ ἀρχαιοτήτων νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1899, ἀναλαμβάνη δηλ. νὰ καταβάλλῃ ὑπὲρ τοῦ Κράτους τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον χορηγητέαν ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς εὑρετὰς καὶ ἰδιοκτῆτας τῶν ἀνακαλυπτομένων ἀρχαίων. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παλαιότερον νόμον, ὁ νέος οὗτος νόμος, χωρὶς νὰ εἶνε ἄδικος πρὸς τοὺς ἰδιοκτῆτας, εἶνε εὐεργετικὸς διὰ τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον, διότι κατ' αὐτὸν πᾶν ἀρχαῖον, ὅπουδῆποτε εὑρεθῆν, ἂν θεωρηθῇ ἄξιον λόγου ὑπὸ τῆς τεταγμένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτροπῆς, κατατίθεται ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ ὡς ἀποκλειστικὸν κτῆμα τοῦ Κράτους, ἀποζημιουμένου τοῦ εὑρετοῦ ἢ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ κτήματος κατὰ τὸ ἡμισυ τῆς ἀξίας τοῦ ἀρχαίου. Ἀνάγκη ἄρα νὰ ὑπάρχωσι χρήματα πάντοτε πρόχειρα πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ νόμου. Διὰ τοῦτο τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν, ὅπως ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνη τὰς δαπάνας ταύτας ἐκ τῶν πόρων τοῦ λαχείου, ἀφ' οὗ ἄλλως ἡ Ἑταιρεία ἐν παρελθούσι χρόνοις, ὅτε τὰ οἰκονομικά αὐτῆς ἦσαν λίαν πενι-

χρά, μεγάλα ἀληθῶς ποσά, ὑπερβάλλοντα τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις, εὐλόγως ἐδαπάνᾳ δι' ἀγορὰν ἀρχαίων πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Ἐν τῷ ἐν Ἀμβούργῳ συνελθόντι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος Συνεδρίῳ τῶν Ἀνατολιστῶν, κληθεῖσα ἡ Ἐταιρεία ἀπέστειλεν ὡς ἑαυτῆς ἀντιπρόσωπον τὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Π. Καρολίδην. Ἀπέστειλε δὲ ἡ Ἐταιρεία καὶ ἓνα τῶν ἐφόρων ἀρχαιοτήτων εἰς Ἰταλίαν, τὸν Β. Λεονάρδον, πρὸς σπουδὴν τῶν ἐκεῖ ἀρχαιοτήτων καὶ Μουσείων καὶ συνεχίζουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸ ἐτῶν ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ ἀποστολῆς εἰς Γερμανίαν κατ' ἔτος δύο ὑποτρόφων πρὸς εἰδικὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, ἔπεμψε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δύο διδάκτορας τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐπιτυχόντας ἐν διαγωνισμῷ, τοὺς Γ. Καρβελᾶν καὶ Ν. Κυπαρίσσην.

Ταῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους 1902. Πρὸ ὀκταετίας τὸ αὐτὸ ἐν συνόλῳ σχεδὸν Συμβούλιον διευθύνει τὰ τῆς Ἐταιρείας, ἀφ' ἧς δηλ. ἐποχῆς ἡ Ἐταιρεία εἰς νέαν φάσιν εἰσῆλθε καὶ τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἔβαινον ἀκμάζοντα. Τὸ Συμβούλιον πέποιθεν, ὅτι ἐτήρησε τὰς ἐπαγγελίας, ἃς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔδωκεν ὑμῖν, ὅτι διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων, οἷα τὰ προεκτεθέντα, ἔργων κυρίως τεινόντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν κινδυνευόντων μνημείων, εἰς τὴν περισυναγωγὴν καὶ συντήρησιν τῶν τῆδε κίχθεισε ἐκτεθειμένων καὶ εἰς φθορὰν ὑποκειμένων ἀρχαίων, ἀνταπεκρίθη κατὰ τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις εἰς τὰς ὑμετέρας προσδοκίας καὶ οὐδὲν παρέλειψεν, ὅπως φανῆ ἄξιον τῆς τιμῆς ἅμα τε καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης, ἣν πολλάκις ἤδη κατ' ἐπανάληψιν ἐξεδηλώσατε αὐτῷ διὰ τῆς εὐμενοῦς ὑμῶν ψήφου.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α'. ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Ἐκτακτος συνέλευσις κατὰ τὸ 1902 πρὸς ἐπιψήφισιν ἐιδικοῦ κανονισμοῦ περὶ ἀνασκαφῶν ἐκτελουμένων ἐν Ἑλληνικαῖς ἐκτὸς τοῦ Κράτους χώραις.

Τῆ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1902, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς ἕκτακτον συνέλευσιν πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ἐιδικοῦ περὶ ἀνασκαφῶν ἐκτελουμένων ἐν Ἑλληνικαῖς ἐκτὸς τοῦ Κράτους χώραις κανονισμοῦ, συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ Ὄργανισμοῦ.

Τῆς συνελεύσεως προήδρευεν ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Τσιβανόπουλος. Παρήσαν ἑταῖροι 26

Γενομένης συζητήσεως ἐψηφίσθη ὁμοφώνως ὁ ἑξῆς κανονισμός.

Κανονισμός περὶ ἐκτελέσεως ἀνασκαφῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους

Ἄρθρ. 1. Τὰς ἐκτὸς τοῦ Κράτους κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Ὄργανισμοῦ ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς θέλει ἐκτελεῖν τὸ Συμβούλιον δι' Ἐφόρων τοῦ Δημοσίου ἢ δι' ἀρχαιολόγων, οἵτινες διατελοῦσιν ἢ διετέλεσαν μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἀποσταλησόμενοι πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφῶν ὀφείλουσι α') νὰ συμμορφῶνται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν των πρὸς τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῷ τόπῳ ἀρχαιολογικοὺς νόμους καὶ β') νὰ υποβάλλωσι τῷ Συμβουλίῳ τακτικῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν περιληπτικὴν ἔκθεσιν τῆς γενομένης ἐργασίας.

Ἄρθρ. 3. Οἱ διευθύνοντες τὰς ἀνασκαφὰς θέλουσι προσλαμβάνειν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἐργατῶν, ὧν τὰ ὀρισθησόμενα παρ' αὐτῶν ἡμερομίσθια θέλουσι γνωρίζει εἰς τὸ Συμβούλιον, ἅμα τῆ ἐνάρξει τῶν ἀνασκαφῶν.

Ἄρθρ. 4. Οἱ ἀποστελλόμενοι πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφῶν θέλουσι λαμβάνει παρὰ τοῦ Ταμεῖου τῆς Ἐταιρείας τὰ ὀδοιπορικὰ αὐτῶν ἔξοδα ἐπὶ τῆ βᾶσει ἡμερολογίου καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένην αὐτοῖς ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν λογιζομένην εἰς χρυσόν.

Ἄρθρ. 5. Ἐν τῷ ἑτήσιῳ προϋπολογισμῷ τῆς Ἐταιρείας θέλει ἀναγράφεσθαι ἐν ἰδίῳ Κεφαλαίῳ ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων.

Ἄρθρ. 6. Εἰς τοὺς ἀποστελλομένους πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους

ἀνασκαφῶν χορηγεῖται ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου ἀνάλογος χρηματικὴ προκαταβολή, ὅπως δι' αὐτῆς πληρόνεται οἱ ἐργάται καὶ πᾶσα ἄλλη δαπάνη, ἣν οὗτοι ἤθελον κρίνει ἀναγκαίαν διὰ τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας, λαμβανομένων παρά τε τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν λοιπῶν δικαιούχων τῶν δεουσῶν ἀποδείξεων. Αἱ πληρωμαὶ δύνανται νὰ γίνωνται, ὡς ἂν εἶναι τοῦτο δυνατόν, καὶ διὰ τινος τῶν ἐχωρίων ἀρχῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ διευθύνοντες τὰς ἀνασκαφὰς θέλουσιν υποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ δεκαπενθημερίαν καταστάσεις τῶν δαπανῶν μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἀποδείξεων τῶν ληπτῶρων, ὅπως ἐνεργῶνται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τὰ περαιτέρω ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ ὀριζόμενα πρὸς τακτοποίησιν τῶν δαπανῶν καὶ ἀποστολῆν τῶν χρημάτων.

Ἄρθρ. 8. Ἡ χορηγημένη εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰς ἀνασκαφὰς προκαταβολὴ ὡς καὶ τὰ ἐντεῦθεν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀποστελλόμενα αὐτοῖς χρήματα ἔσσονται εἰς ἰσχύν ἐν τῷ τύπῳ νόμισμα, δι' οὗ θέλουσι πληρῶνεσθαι οἱ ἐργάται καὶ λοιποὶ δικαιούχοι.

Β'. ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

α'. Τακτικὴ συνέλευσις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1903 πρὸς λογοδοσίαν καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας

Τῆ 26ῃ Ἰανουαρίου 1903 ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 1/4 π. μ. συνήλθον οἱ Ἐταῖροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπεῖαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1902 λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 52.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ἔντυπος ἀναλυτικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ 1902 (ιδεὲ αὐτὸν δημοσιευόμενον ὡς παράρτημα ἐν τέλει τοῦ ἀνά χειρας τεύχους, σελ. I-XXXI).

Γενομένης ψηφοφορίας ἀνεδείχθησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Π. Καστριώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπεῖας οἱ κ. κ. Σ. Δάσιος, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Γ. Κλοντηρόπουλος.

Ἐἶτα δὲ περὶ ὥραν 10 1/4 προσήλθεν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας, ὁ δὲ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σελ. 9-36) ἔχθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἐταιρείας.

β'. Τακτικὴ Συνέλευσις

Τῆ 9ῃ Φεβρουαρίου 1903, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνήλθον τὸ δεύτερον οἱ ἑταῖροι. Τῆς Συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας. Παρῆσαν ἑταῖροι 28.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελίσαι 39-42 ἔχθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1902.

Ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνασα ὁμοθύμως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1902, ἐξέφρασε τὴν εὐαρέστησιν αὐτῆς πρὸς τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ἔπαινον πρὸς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν κκ Κ. Ἀντωνοπούλου, Γ. Βαλτατζῆ, Γ. Δουβουνιώτου, Ε. Καλλιωντζῆ καὶ Ν. Καλογεροπούλου.

γ'. Τακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑταίρων πρὸς ἐκλογὴν
νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τῇ 16ῃ Φεβρουαρίου 1903, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα καὶ προέβησαν διὰ ψηφοδελτίων κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ὄργανισμοῦ εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου διοικητικοῦ Συμβουλίου μέλλοντος νὰ διευθύνῃ ἐπὶ τριετίαν τὰ τῆς Ἑταιρείας.

Ἐψήφισαν ἑταῖροι 106, καὶ ἐξελέγησαν Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δημ. Τσιδανόπουλος διὰ ψήφων 104, μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου οἱ κκ Π. Καββαδίας διὰ ψήφων 103, Γ. Μιστριώτης διὰ ψήφων 101, Ν. Καζάζης διὰ ψήφων 100, Π. Καρολίδης διὰ ψήφων 100, Γ. Νικολαΐδης διὰ ψήφων 98, Ὁθ. Λύδερς διὰ ψήφων 98, Γ. Στρέϊτ διὰ ψήφων 98, Στ. Ἀνδρόπουλος διὰ ψήφων 97, Δ. Μακκᾶς διὰ ψήφων 96, Χρ. Τσοῦντας διὰ ψήφων 94. Ἀθ. Ῥωμάνος διὰ ψήφων 93 καὶ Β. Στάης διὰ ψήφων 87.

Συμπλήρωσις τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ οὕτως ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῶν ἑταίρων νέον Συμβούλιον πρὸς συμπλήρωσιν ἑαυτοῦ, κατὰ τὰ διατασσόμενα ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ, συνήλθον εἰς συνεδρίαν αὐθημερόν καὶ ἐξελέξατο ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Γραμματέα τὸν κ. Π. Καββαδιαν καὶ 6' Ἀντιπρόεδρον τὸν κ. Γ. Νικολαΐδην. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἐξελέξατο μέλη τοῦ Συμβουλίου τοὺς κ.κ. Ἄνδρ. Σκιᾶν καὶ Β. Λεονάρδον, ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, καὶ τὸν κ. Γ. Παπαδασιλείου, γυμνασιάρχην.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

Ὁ παρ' ἡμῶν. ὡς ἐλεγκτῶν, ἐνεργηθεὶς ἐτήσιος ἔλεγχος ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1902 ἐξήγαγε τὰ κάτωθι πορίσματα, τὰ ὅποια λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Λογιστήριον

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1902 ἐνετάλησαν κατὰ τὰ κεκανονισμένα ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἑταιρείας εἰσπράξεις μὲν σὺν τῷ ὑπολοίπῳ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1901 Δρ. 1,015,905.35
καὶ πληρωμαί » 1,014,480.60

Προϋπολογισμὸς

Ὁ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας ψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς ἀνέγραφεν
Ἔσοδα μὲν Δρ. 357,060.—
Ἐξοδα δὲ » 356,499.65
Ἦτοι ἀνέγραφε περίσσευμα ἐκ Δρ. 560.35
Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως τοῦ προϋπολογισμοῦ παρουσιασθεισῶν ἀναγκῶν ἐχορηγήθη ἀναπληρωματικὴ πίστωση ἐκ Δρ. 48,000.—
Ἦτοι ἐν ὅλῳ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις ἐκ Δρ. 404,499.65
Ἐκ τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ Δρ. 357,060.—
εἰσπράχθησαν » 359,309.30
Ἦτοι εἰσπράχθησαν ἐπὶ πλεόν Δρ. 2,249.30
Ἐκ τῶν χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἐκ Δρ. 404,499.65
ἐπληρώθησαν Δρ. 321,065 85
καὶ μετηνέχθησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις », συμφώνως τῷ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 Β. Διατάγματι. » 74,654.15 » 395,720.—
Ἦτοι ἔμειναν ἀδιάθετοι πιστώσεις ἐκ Δρ. 8,779.65
Συγκρίνοντας τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ἐκ Δρ. 359,309.30
πρὸς τὰ πραγματοποιηθέντα ἐξοδα ἐκ » 395,720.—
ἔχομεν ὑπέρβασιν ἐξόδων ἐκ Δρ. 36,410.70
Καὶ τὰ μὲν ἔσοδα προέρχονται:
α') ἀπὸ ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς τακτικῶν Ἑταίρων Δρ. 2,130.—
β') » δικαιώματα ἐγγραφῆς νέων Ἑταίρων » 315.—
γ') » τόκους καὶ μερίσματα » 14,504.05
Εἰς μεταφορὰν Δρ. 16,949.05

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	16,949.05
δ')	» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	450.—
ε')	» ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν Ἀρχ. Ἐφημερίδος	»	3.437.50
ς')	» » » » τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων	»	334.—
ζ')	» ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	»	645.—
η')	» ἔσοδα διάφορα	»	320.—
θ')	» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	330,355.65
ι')	» ἀπρόοπτα ἔσοδα	»	6,818.10
		Δρ.	<u>359,309.30</u>

Τὰ δὲ ἔσοδα κατανέμονται οὕτω :

α)	εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	12,360.—
β')	» » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	25,633.15
γ')	» ἔσοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,323.25
δ')	» βιβλιοθήκην	»	16,448.30
ε')	» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	214,810.25
ς')	» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	80,000.—
ζ')	» δημοσιεύματα	»	11,428.90
η')	» συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας	»	960.—
θ')	» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔσοδα	»	5,122.50
ι')	» ἔσοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	603.65
ια')	» συνδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων	»	25,030.—
		Δρ.	<u>395,720.—</u>

Ταμεῖον

Ὁ Ταμίας τῆς Ἐταιρείας καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1902 εἰσέπραξε πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Λογιστηρίου ἐνταλθείσας εἰσπράξεις ἐκ

Δρ.	1,013,535.90
»	2,369.45
Δρ.	<u>1,015,905.35</u>

εἰς τὰς ὁποίας προστιθεμένου καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1901 ἐκ

»	2,369.45
Δρ.	<u>1,015,905.35</u>

Ὁ αὐτὸς Ταμίας ἐπλήρωσε πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Λογιστηρίου ἐνταλθείσας πληρωμὰς ἐκ

»	1,014,480.60
Δρ.	<u>1,424.75</u>

ὅσας βεβαίωσεν καὶ ἠ ἐπιθεώρησις τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Περιουσία τῆς Ἐταιρείας

Ἡ περιουσία τῆς Ἐταιρείας ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 εἰς

Δρ.	550,105.44
»	513,694.74
Δρ.	<u>36,410.70</u>

ἥτοι ἐπῆλθεν ἐλάττωσις αὐτῆς κατὰ

Ὁφείλεται δὲ αὕτη εἰς τὴν ὑπέρβασιν τῶν ἐξόδων ἀπὸ τὰ ἔσοδα.

Ἀποτελεῖται δὲ ἡ περιουσία :

1)	ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	Δρ.	67,449.99
	Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	67,449.99

	Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	67,449.99
2)	ἐκ μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	»	131,320.—
3)	ἐξ ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως	»	71,837.75
4)	ἐξ ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου.....	»	45.—
5)	ἐξ ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
6)	ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῆς Τραπεζῆς Γ. Σκουζέ...	»	85,000.—
7)	ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ Καταστήματος τῆς Ἐταιρείας	»	259,863.80
8)	ἐκ τῆς ὀφειλῆς τοῦ πρώην ταμίου Π. Γιαννοπούλου ...	»	29,162.95
9)	ἐκ προκαταβολῶν	»	1,808.50
10)	ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου.....	»	1,331.60
11)	ἐκ τοῦ ὑπολοίπου ἐν τῷ Ταμείῳ τῆς 31 Δεκεμβ. 1902.	»	1,424.75
		Δρ.	649,884.34
	Ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων εἰς διαφόρους πιστωτάς.	»	136,189.60
	ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902	Δρ.	<u>513,694.74</u>

Ἐν τῷ Ταμείῳ εὐρίσκονται καὶ φυλάσσονται βιβλίον καταθέσεως παρὰ τῆς Τραπεζῆς Γ. Π. Σκουζέ, ἀποδείξεις καταθέσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 46 μετοχῶν τῆς ἰδίας Τραπεζῆς καὶ 754 ὁμολογιῶν Ἐθν. Δανείου ἐνοποιήσεως τοῦ 1898. Ἐπίσης εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ 36 ὁμολογίαί τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου καὶ μία ὁμολογία ὡς καὶ μία ἀπόδειξις τοῦ Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.

Τοιαύτη εἶνε ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἐταιρείας, ἥτις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος βαίνει ἀμείψουσα χάρις εἰς τοὺς χρηρηγηθέντας ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ Λαχείου νέους πόρους.

Καὶ εἶνε μὲν βεβαιωμένον, ὅτι ἐξαιρετικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουσι δαπάνας υπερβαινούσας τὰ ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας, ἐν τούτοις δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ συστήσωμεν, ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν ἐν τῷ μέλλοντι μὴ γίνηται προσφυγὴ εἰς ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις.

Περαίνοντες τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν ταύτην θεωροῦμεν καθήκον νὰ ἐξάρωμεν τὴν δρᾶσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας, καὶ νὰ προτείνωμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐγκρίνη τὴν προκειμένην διαχείρισιν καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη, ἐκφράση δὲ τὴν ἑαυτῆς εὐαρέστησιν πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρείας δι' ὅσας καταβάλλει μερίμνας πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐν γένει ἐπιστήμης. Ἐπίσης δὲ νὰ ἐκφράση τοιαύτην πρὸς τὸν Ταμίαν καὶ Λογιστὴν διὰ τὴν ἀμεμπτον τήρησιν τῶν λογιστικῶν βιβλίων, ὡς καὶ εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς Ἐταιρείας διὰ τὸν καταβαλλόμενον ζῆλον ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 6 Φεβρουαρίου 1903

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ
ΣΠ. ΔΑΣΙΟΣ
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Κατὰ τὸ ἔτος 1902 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου αἱ ἐξῆς ἐργασίαι ἐν τῷ Ὀλυμπίειῳ.

α') Συνεπληρώθησαν οἱ τοῖχοι τῆς ἀνατολικῆς καὶ μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ διὰ λιθοδομῆς ἐξ ἀργῶν λίθων καὶ ἀσβεστοαμμοκονίας καὶ αἱ ἀντηρίδες τούτων διὰ λιθοδομῆς ἐξ ἀγκωναρίων, ὡς αἱ σωζόμεναι τοιαῦται κατὰ τὴν μεσημβρινοανατολικὴν γωνίαν τοῦ περιβόλου.

β') Ὡσαύτως συνεπληρώθησαν δι' ἀγκωναρίων (ὀγκολίθων) Πειραιῶς τὰ κενὰ τριῶν μεταξονίων τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν Μ-Α. γωνίαν αὐτοῦ, τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸ ὕψος τῆς δευτέρας βαθμίδος· δηλαδὴ τὸ μεταξὺ τοῦ γωνιαίου Μ-Α. κίονος καὶ τοῦ δευτέρου κίονος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, τὸ μεταξὺ δευτέρου καὶ τρίτου κίονος τῆς αὐτῆς πλευρᾶς καὶ τὸ μεταξὺ τοῦ γωνιαίου καὶ δευτέρου κίονος τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς. Ἡ συμπλήρωσις αὕτη ἐγένετο πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἐλλειπόντων μαρμαρίων στυλοβατῶν, τῶν ὁποίων τὰ μάρμαρα παρηγγέλθησαν ἤδη πρὸ μηνῶν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἐταιρείαν τῶν μαρμάρων Πεντέλης.

γ') Ἴσοπεδώθη τὸ πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ δάπεδον τοῦ περιβόλου διὰ τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν εὐκόλον ἐκροὴν τῶν ὑετίων ὑδάτων.

Αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι ἐξετελέσθησαν δι' ἡμερομισθίων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν. Ἐργολαβικῶς δὲ ἐκτελεῖται, δι' ὀγκολίθων Ἀμαρουσίου ἢ κατασκευὴ τῶν σαγμάτων (καλυμμάτων) τῶν τοίχων καὶ ἀντηρίδων τῆς ἀνατολικῆς καὶ μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου, ἐκτελεσθέντων μέχρι σήμερον μέτρων μήκους 147,65 σαγμάτων τοίχων καὶ 26 μ. μ. σαγμάτων εἴκοσι πέντε ἀντηρίδων τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Δεκεμβρίου 1902

Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ

Ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ ἀνασκαφὴ τῆς στοᾶς τοῦ Ἀττάλου, ἀρξαμένη τῇ 21 Μαρτίου καὶ λήξασα τῇ 21 Δεκεμβρίου· ἀνεσκάφη δὲ μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους τὸ ὑπολειφθὲν ἐκ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους μέρος τοῦ ἀνατολικῶς τῆς στοᾶς κειμένου χώρου (πρβλ. Πρακτικά τοῦ ἔτους 1901 σελ. 31). Ἐκ τῆς σκαφῆς ταύτης ἀπεκαλύφθησαν:

Α'. Πάντες οἱ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς στοᾶς σωζόμενοι δόμοι τοῦ ἀνατολικοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς τοίχου, συνηρμοσμένοι τεχνικώτατα ἐκ μεγάλων πωρίνων λίθων.

Β'. Μέρος τῆς ἀνατολικῶς τῆς στοᾶς χωρούσης πλευρᾶς τοῦ οὕτω καλουμένου Βαλεριανοῦ τείχους, ἔχοντος πλάτος ὑπὲρ τὸ μέτρον καὶ ἄκοδομημένου κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ὕλικου, τὸ ὅποιον ἐλήφθη ἐξ αὐτῆς τῆς στοᾶς.

Γ'. Τὰ ἐδάφη τῆς κατασκευῆς παλαιότερου τινὸς οἰκοδομήματος.

Πλὴν τούτων εὐρέθησαν διεσπαρμένα τῆδε κακίσει ἐν τοῖς χώμασι τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου τεμάχια ἀρχιτεκτονικά, ἀνήκοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν στοάν, πρὸς δὲ συντρίμματά τινα γλυπτῶν, ὧν τὸ σπουδαιότερον ἀποτελεῖται ἐκ συμπλέγματος δύο πολεμιστῶν ἐν ἐξέχοντι ἀναγλύφῳ, τοῦ ἐνὸς τῶν ὁποίων σώζεται ὀλόκληρον τὸ πρόσωπον, ἔχον ζωρὰν καὶ ἀκμαίαν τὴν ἔκφρασιν, σῶζον δὲ καὶ ἔχνη τινὰ χρωματισμοῦ. Ἡ ὅλη τεχνοπία τοῦ συμπλέγματος τούτου φαίνεται ἀνήκουσα εἰς τὴν τέχνην τοῦ Περγαμηνοῦ ἐργαστηρίου.

Τὸ σπουδαιότερον ὁμως πάντων εἶναι ὅτι ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ λήξαντος ἔτους ἀπεκαλύφθησαν τέλειον πάντα τὰ ὑπολειπόμενα μέρη τοῦ μηκίστου τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαίων οἰκοδομημάτων καὶ συνετελέσθη ἐπιτυχῶς ἡ ἀπὸ 44 ἐτῶν ἀρξαμένη τὸ πρῶτον ἀνασκαφὴ αὐτοῦ· δὲν ὑπολείπεται δὲ πρὸς τελείαν τοῦ οἰκοδομήματος ἀνάδειξιν, εἰ μὴ ἡ καθαίρεσις τοῦ ἐπὶ τοῦ προστώου αὐτοῦ κειμένου φυλακείου, τοῦ οὐκ ὀλίγον αὐτὸ ἀσχημίζοντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1903

Δ. Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

Ἡ ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφὴ τοῦ παρόντος ἔτους περιωρίσθη ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς παναρχαίας νεκροπόλεως, ἣτο δὲ ἀπλῶς δοκιμαστικὴ, σκοποῦσα μόνον τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐν παλαιότεραις ἀνασκαφαῖς παρατηρήσεων, καθ' ἃς ἀπεδείκνυετο ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἐθίμου τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν ἐν μυκηναϊκοῖς καὶ προμυκηναϊκοῖς χρόνοις. Τοῦτου ἕνεκα διήρκεσεν ἐπὶ βραχὺν μόνον χρόνον, τὸ μεγαλύτερον δὲ μέρος τῆς δαπάνης καταναλώθη εἰς τὴν ἐσκαφὴν τοῦ παχέος στρώματος γῆς τοῦ ἐπικαλύπτοντος τὸ κατώτατον μέρος τῆς περιοχῆς τῆς νεκροπόλεως καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν σημερινῆς τινος ὁδοῦ περιληφθείσης εἰς τὴν ἀνασκαφὴν Ἡ ἀνασκαφὴ ἐνηργήθη εἰς δύο μέρη τῆς περιοχῆς τῆς νεκροπόλεως, ἥτοι α') κατὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ λόφου τῆς Ἐλευσινιακῆς ἀκροπόλεως καὶ β') ὑψηλότερον παρὰ τὴν ὄφρυν τοῦ αὐτοῦ λόφου πλησίον τοῦ πρότερον γνωστοῦ θολωτοῦ τάφου. Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις τούτοις εὑρέθησαν στρώματα τέφρας καὶ κτίσματα ὅμοια πρὸς τὰ ἄλλοτε ἐν τῇ αὐτῇ νεκροπόλει ἀνακαλυφθέντα, ἀλλὰ πενιχρότερα εἰς εὐρήματα. Λεπτομερεστέρα περιγραφὴ θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ὁμοῦ μετὰ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ ἔτους 1898. Πρὸς τούτοις ἐξηρευνήθη καὶ ἀπεκαλύφθη εἰς ἰκανὸν διάστημα τὸ τεῖχος τὸ περιβάλλον τὸν λόφον τῆς Ἐλευσινιακῆς ἀκροπόλεως κατὰ τὸν Δ'. π. X. αἰῶνα, ὅπερ διέρχεται διὰ τῆς περιοχῆς τῆς παναρχαίας Ἐλευσινιακῆς νεκροπόλεως.

Α. Ν. ΣΚΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩΙ

Ἐνεκα διαφορῶν ἀπροσδοκῆτων ἐμποδίων ἢ ἐκπόνησις τοῦ χάρι-
του τῆς ἀρχαίας Κορίνθου ἤρχισε μόλις κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου,
ὥστε ἕνεκα τῆς χειμερινῆς ὥρας τοῦ ἔτους ὀ ὑπὸ τῆς Α. Υ. τοῦ Δια-
δόχου, Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ στρατοῦ, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργα-
σίας ταύτης διορισθεὶς ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ κ. Κωνστ.
Μαζαράκης Αἰνιᾶν ἠναγκάσθη μετὰ τινα χρόνον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

Ἀθήνας. Μέχρι τοῦδε κατεμετρήθη καὶ ἐσχεδιάσθη σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἐκτάσεως, ἣτις μέλλει νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν χάρτην. Κατὰ τὸ προσεχές ἔαρ ἐλπίζεται νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας ἡ ἐργασία, κατόπιν δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χάρτου τούτου θὰ γραφῇ ἡ περι τῆς τοπογραφίας τῆς ἀρχαίας Κορίνθου μελέτη. Α. Ν. ΣΚΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΑΙΓΙΝΗΙ

Ἡ ἐν Αἰγίνῃ ἀνασκαφὴ διετάχθη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου κατόπιν πολλῶν βεβαιώσεων τῶν ἐπιχωρίων, ὅτι ὑπάρχουσιν αὐτόθι πάμπολλοι ἀρχαῖοι τάφοι δια τρέχοντες κίνδυνον συλῆσεως, ἡ δὲ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία μόνον τὴν δαπάνην τῆς ἀνασκαφῆς κατέβαλεν. Εἰς ἐμὲ οἱ τάφοι οὗτοι ἦσαν ἤδη γνωστοὶ ἐκ τε τῶν δημοσιεύσεων τοῦ Ross, τοῦ Λογιωτατίδου καὶ ἄλλων, ὡς καὶ ἐξ αὐτοψίας, εἶχον δὲ διαλάβει περὶ αὐτῶν ἐν διεξοδικῇ ἀναφορᾷ πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον τῇ 25 Μαΐου 1900, ἐν ἣ ἐδήλουν ὅτι τοσοῦτοι ἐκ τῶν τάφων τούτων ἦσαν σεσυλημένοι, ὥστε ἡ ἀνεύρεσις ἀσυλήτου τινὸς θὰ εἶνε ἔργον τύχης ἢ μεγάλης τινὸς καὶ πολυδαπάνου ἀνασκαφῆς. Ταῦτα ἐβεβαίωσε καὶ ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ παρελθόντος ἔτους, διότι οὐδὲν εὔρηθη λόγου ἄξιον κατ' αὐτήν. Διὰ τοῦτο μετ' ὀλίγον διετάχθη ἡ παῦσις τῆς ἐργασίας. Α. Ν. ΣΚΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ

Ἐνταῦθα ἐξηκολούθησε καὶ πέρυσιν ἡ ἀποκομιδὴ τῶν παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ τείχους ἐκ παλαιότερων ἀνασκαφῶν ριφθέντων χωμάτων, ἐκαθαρίσθη δὲ ἤδη τὸ τεῖχος ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ φαίνεται καὶ ἡ ἐξωτερικὴ αὐτοῦ γραμμὴ, καθ' ὅσον σώζεται. Θὰ προεχώρει δὲ ἔτι μᾶλλον ἡ ἐργασία, ἐὰν δὲν διεκόπτετο λίαν ἐνωρίς, τοῦ ἐπιτηροῦντος αὐτὴν ἐπιστάτου ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου εἰς Θεσσαλίαν, ὅπως ἐπιστατήσῃ εἰς τὰς ἐν Σέ-σκλφ ἀνασκαφάς. ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

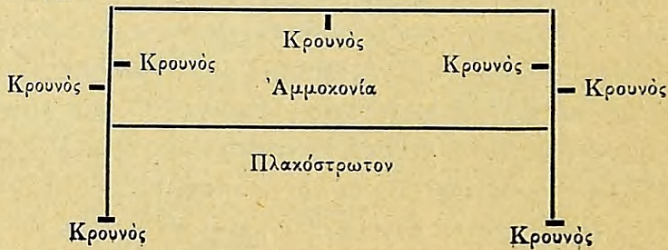
ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΘΕΡΜΟΥ

Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐνηργήθησαν ἐπὶ ἓνα μῆνα κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ ἐπὶ δύο μῆνας κατὰ τὸ θέρος ἐντὸς τοῦ τεμένου καὶ ἔξω αὐτοῦ, ἐπεξετάθησαν δὲ καὶ εἰς δύο ἄλλους τόπους ἀπωτέρω τοῦ Θέρμου, ἧτοι εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον τοῦ χωρίου Μόκιστας καὶ εἰς τὸ χωρίον Γαβαλοῦ, τὸ ἀρχαῖον Τριχόνιον.

Ἐντὸς τοῦ τεμένου ἀπέβλεψα εἰς τὴν ἐσκαφὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς μακρᾶς στοᾶς, ἣτις μέτωπον ἔχει πρὸς δυσμὰς καὶ κατέχει τὸ πλεῖστον τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς. Ἀλλὰ μὴ ἀπαλλοτριωθέντος ἔτι τοῦ ἀποτελοῦντος τὸν χώρον τοῦτον ἀγροῦ, ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν μόνον μέρους τινὸς τοῦ κρηπιδώματος τῆς στοᾶς ἀπὸ νότου καὶ ἀπὸ ἀνατολῶν. Τὸ κρηπιδῶμα τοῦτο ἀπεδείχθη σωζόμενον τελείως. Ἀποτελεῖται ἐκ τοίχου μεγάλων λαξευτῶν λίθων, ὑψηλοῦ ἔν μέτρον, ἄνωθεν ἐπεστρωμένου διὰ πλακῶν ἐπιστέψεως. Τὸ δάπεδον ὁμῶς τῆς στοᾶς οὐδαμοῦ κατὰ τοῦτο τὸ σημεῖον ἔδειξεν ἴχνη πλακοστρώσεως. Ἡ ἐπίχωσις ἀνέρχεται ἐνταῦθα εἰς ὕψος πέντε περίπου μέτρων, τὸ ὕδωρ δὲ ἀναβλύζει πάντοθεν κατὰ τὴν σκαφὴν. Ὅπισθεν τῆς στοᾶς εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου μέτρων ὑψοῦται ἰσχυρὸν ἀνάλημμα πρὸς συγκράτησιν τῶν χωμάτων τοῦ ὑψηλοτέρου ἐκεῖ ἐδάφους, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς νότον τῆς στοᾶς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Τὸ μεταξὺ τούτων ἀνασκαφῆν διάστημα παρέσχε πλῆθος κεράμων τῆς στέγης τῆς στοᾶς μετὰ πολλῶν τεμαχίων πηλίνων γείσων ἢ κορωνίδων καὶ ἀνθεμίων τινῶν πηλίνων. Πάντα ταῦτα ἦσαν χρωματιστά, ἀπολέσαντα τὸν χρωματισμὸν των ἐν τῷ βορβορώδει ἐδάφει, ἐν ᾧ εὐρέθησαν τεθαμμένα.

Ἐξω τοῦ τεμένου παρὰ τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν ἦσαν, ὡς ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν τοίχων εἰκάζω, οἰκήματα πολυάριθμα. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἀπεκαλύφθη πολὺ καλῶς ἐν συνόλῳ διατηρούμενη ἀρχαία κρήνη. Μῆκος ἔχει αὕτη ἑννέα μέτρων, πλάτος δὲ τεσσάρων καὶ βλέπει πρὸς δυσμὰς. Σωζονται οἱ τρεῖς αὐτῆς τοίχοι, ὁ ἀνατολικός, ἀποτελῶν τὴν μακροτέραν πρόσοψιν καὶ ἐκατέρωθεν αἱ βραχύτεραι βορεῖα καὶ νοτιὰ πλευρά, εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου. Σὺγκεινται δὲ οὗτοι ἐκ μεγάλων λίθων λαξευτῶν, ἐπί-

στεφιν ἔχοντες ἐν εἴδει γείσου, ὡς εἰκάζω ἐξ ἑνὸς τεμαχίου τοιούτου εὐρεθέντος ἐντὸς τῆς κρήνης. Τὸ δάπεδον αὐτῆς εἶνε τὸ μὲν πρὸς τὸν πλησιάζοντα ὅπως ὑδρευθῆ πλακόστρωτον, τὸ δὲ πρὸ τοῦ τοίχου, ὀλίγον χαμηλότερον ἐκείνου, ἐκ στερεᾶς ἀμμοκονίας, χωριζόμενον ἀπὸ τοῦ πλακοστρώτου διὰ θωρακείου. Ἡ κρήνη εἶνε πεντάκρουνος. Καὶ εἰς μὲν κρουνὸς εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον τῆς μακρᾶς πλευρᾶς, εἰς δὲ ἐν ἑκατέρᾳ τῶν στενῶν ἐντὸς καὶ εἰς ἐκτὸς, ὡς δεικνύουσιν αἱ δι' ὧν ἐφέρετο τὸ ὕδωρ ὅπαι καὶ τὰ λαξεύματα τῶν λίθων πρὸς ἔνθεσιν τῶν λεοντοκεφαλῶν. Ὑπὸ τὸν ἔξω κρουνὸν τῆς βορείας στενῆς πλευρᾶς σώζεται καὶ ἡ λαρνακοειδῆς πύελος, ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν ὀρθοστατῶν· τὸ ἔδαφος αὐτῆς ὡς καὶ ἡ πρὸς τὸν τοῖχον πλευρὰ ἀποτελεῖται ἐκ στερεᾶς ἀμμοκονίας. Οἱ λίθοι τῆς ἀνωτάτης ἐπιφανείας τῶν τριῶν πλευρῶν σώζουσι τὸν λαξευτὸν ὄχετόν, ὅστις διένειμε τὸ ὕδωρ εἰς τοὺς πέντε κρουνοὺς, ἐρχόμενον ἐκ τῆς πλησίον πηγῆς διαυγοῦς ποσίμου ὕδατος. Ἐκ τῶν ἀρχαίων σωλῆνων εὐρέθη εἰς πῆλινος κατὰ χώραν παρὰ τὴν μακροτέραν πλευράν, καὶ δὴ ὁ σωλῆν, δι' οὗ ἀνήρχετο τὸ ὕδωρ εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ τοίχου λαξευτὸν ὄχετόν. Ὁ σωλῆν οὗτος σώζει καὶ τὸν μύλυβδον δι' οὗ συνεδέετο πρὸς τὸν ἄλλον. Ἀλλὰ πιθανῶς ἡ κρήνη ἦτο ἐπτάκρουνος, οἱ δὲ δύο ἄλλοι κρουνοὶ ἦσαν ἐκατέρωθεν εἰς τὰ ἄκρα τῶν στενῶν πλευρῶν πρὸς τὸ πλακόστρωτον. Τοιοῦτοτρόπως δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι διὰ μὲν τὰς ὑδρίας τῶν ὑδρευομένων ἐχρησίμευον οἱ δύο οὔτοι κρουνοὶ, οἱ δὲ δύο ἐκατέρωθεν ἔξω τῶν βραχυτέρων πλευρῶν διὰ τὰ ποτιζόμενα ζῶα καὶ ἄλλως πρὸς ὑδρευσιν, οἱ δὲ τρεῖς ἐντὸς τῆς κρήνης ἐπλήρουν τὴν μεταξὺ τῶν τοίχων καὶ τοῦ θωρακείου τοῦ πλακοστρώτου σχηματιζομένην δεξαμενὴν. Τὸ σχῆμα ἄρα τῆς κρήνης οἷον σώζεται καὶ ἐν μέρει δύναται νὰ συμπληρωθῆ ἦτο τὸ ἐξῆς :

Ἐν χρόνοις ὑστέροις καὶ νεωτάτοις προδήλως ἐκτίσθη ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς ἄλλη μικρότερα τοιαύτη, εἰς ἣν ἔρρεε τὸ ὕδωρ ἐκ δύο κρουνῶν, διοχετευόμενον διὰ σωλήνων πηλίνων, ὧν οἱ πλείστοι σώζονται κείμενοι ἐπὶ τῆς σχηματισθείσης ἐπιχώσεως ὑψηλότερα τῶν παλαιῶν. Ἡ πηγὴ ἀναβλύζει ἐκ τῆς ρίζης τοῦ βουνοῦ Μέγα-Λάκκου, ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ τέμενος.

Παρὰ δὲ τὸν Ἅγιον Νικόλαον τῆς Μόκιστας εὐρέθησαν παντοῖα συντρίμματα λίθων λαξευτῶν ἀρχαίων, φερόντων ἠκρωτηριασμένης ἐπιγραφῆς βυζαντηνάς, τοῦ δεκάτου τετάρτου ὡς εἰκάτῳ αἰῶνος. Ὁ Ἅγιος Νικόλαος εἶνε ἐκκλησία κτισμένη ἐκ λίθων λαξευτῶν μεγάλων, ληθθέντων προδήλως ἐξ ἀρχαίου ἐνταυθὰ ποτε ἐγειρομένου ἱεροῦ. Εἰς ἓνα ἐκ τῶν λίθων τῶν ἀποτελούντων τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀναγινώσκειται ψήφισμα προξενίας ἐπὶ στρατηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν Στράτωνος. Εἶνε δὲ γνωσταὶ καὶ ἄλλαι τινὲς ἐπιγραφαὶ ἐπὶ λίθων τοῦ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τοίχου, δημοσιευμέναι πρὸ πολλοῦ. Ἐπὶ Βυζαντηνῶν, καὶ ἴσως ἐπὶ αὐτοκράτορος Κατακουζηνοῦ, οὐ ἀναγινώσκειται τὸ ὄνομα ἐν ἠκρωτηριασμένῃ ἐπιγραφῇ, ἐκτίσθη ἐνταυθὰ ἐκκλησία ὑπὸ Ζωριανοῦ τινος Μιχαήλ, ὡς μαρτυρεῖ ἐπιγραφὴ νῦν εὐρεθεῖσα καὶ καλῶς σωζομένη. Ἐκ τῶν ἐρειπίων δὲ αὐτῆς ἀνεκτίσθη ἐν ἀγνώστῳ χρόνῳ ἢ νῦν σωζομένη. Τὰ γράμματα τῶν βυζαντηνῶν ἐπιγραφῶν εἶνε ἐν τοῖς πλείστοις συντρίμμασι βαθέως ἐγκεκολαμμένα, πάνυ ὠραῖα, κεφαλαῖα καὶ ἄνευ βραχυγραφιῶν. Αἱ δύο μικρότεραι ἐπιγραφαὶ ἔχουσι καὶ βραχυγραφίας, περισσοτέρας δὲ ἢ μία τούτων, ἧτις καὶ δυσανάγνωστος κατέστη διὰ φθοράς τινος τοῦ λίθου. Ἐκ ταύτης συμπληροῦται ὄνομά τι ἐπιγραφῆς, ἣν αὐτόθι παρετήρησεν ὀπισθεν τοῦ ἱεροῦ τοῦ συναφοῦς πρὸς τὸν Ἅγιον Νικόλαον παρεκκλησίου τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ἐδημοσίευσεν ὁ Bazin ἐν *Mémoire sur l'Étolie* σελ. 369 (*Archives des Missions scientifiques*, 2me série t. 1, 1864). Ἀναγνωστέον ἐν ταύτῃ Ἀνδριτζοπουλῶνυμος. Ὁ Μιχαήλ Ζωριανὸς καὶ ὁ Ἀνδριτζόπουλος ἀναφέρονται ἐν χειρογράφῳ τῆς Παρισιαῆς βιβλιοθήκης (ἴδε Κρουμβάχερ, ἱστορ. τῆς βυζαντ. λογοτεχνίας, Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ, τόμ. Β' σελ. 446 σημ.). Ὁ Μιχαήλ Ζωρια-

νός ὀνομάζεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ: Ὁ Ταξιάρχης τοῦ Μεγάλου Δεσπότητος καὶ δυσμικῆς φάλαγγος ὁ Πρωτοστάτωρ (1).

Ἐν Τριχονίῳ τέλος, κειμένῳ παρὰ τὴν νοτίαν ὄχθην τῆς Τριχωνίδος λίμνης, ὅπου νῦν τὸ χωρίον Γαβαλοῦ, ἀπεκάλυψα σειρὰν ἀρχαίων τάφων, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἔσωζε στέφανον χρυσοῦν καὶ κύλικα ἀργυρᾶν ἐπίχρυσον, ἧς διατηρεῖται καλῶς μόνον ὁ πυθμὴν καὶ αἱ δύο λαβαί. Ὡσαύτως δύο ἐπιγραφάς, περιεχούσας ὀνόματα μόνον, τοῦ τρίτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, καὶ τινα τεμαχία ἐπιτυμβίων λίθων ῥωμαϊκῶν χρόνων, μετ' ἐπιγραφῆς ῥωμαϊκῆς ἐφ' ἑνὸς τούτων περιεχούσης τὸ ὄνομα μόνον τοῦ νεκροῦ.

Πρέπει ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα καὶ παρατήρησιν τινα, ἣν ἔκαμα ἐπὶ τινος πεδίου μάχης κατὰ τὴν θέσιν Κοκκάλια τῆς Εὐρυτανίας. Ἡ θέσις αὕτη κεῖται ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ, ὅστις χωρίζει τὴν κοιλάδα τοῦ Καρπενησίου ἀπὸ τῆς κοιλάδος τοῦ Σπερχειοῦ. Καὶ οἱ ἐγγώριοι ἀναγνωρίζουσιν αὐτὴν ὡς πεδῖον μάχης ἕνεκα τῶν ἀπειραρίθμων τεμαχίων ὁστῶν, τὰ ὅποια σκεπάζουσι τοὺς ἀγρούς. Ἐπληροφορήθη ὅτι ἄλλοτε εὐρέθησαν ἐνταῦθα καὶ σιδηρᾶ κρήνη. Κρίνων ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχαίου Καλλίου, ὑποθέτω ὅτι ἐνταῦθα κατεσφάγησαν οἱ Γαλάται, οἵτινες ἀποσπασθέντες ἀπὸ τοῦ ἐν Θερμοπύλαις στρατοῦ εἰσέβαλον εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ ἐπόρθησαν τὴν ἀτυχῆ ταύτην πόλιν. Ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ τῆς μάχης παρετήρησα καὶ ἐρείπια πύργων αἰτωλικῶν. Οἱ Αἰτωλοὶ, ὡς φαίνεται, ἀφῆκαν ἀθάπτους τοὺς ἀπειραρίθμους νεκροὺς τῶν βαρβάρων καὶ τὰ ὁστὰ αὐτῶν μαρτύρια τῆς πανωλεθρίας, ἣν προφανῶς ὁ Παυσανίας ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς ἀφηγήθη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

(1) Πρβ. τὰ περὶ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ὑπ' ἐμοῦ διαληφθέντα ἐν Ἐπετηρίδι τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου Παρνασσῶ ἔτους Ζ' ἐν Ἀθήναις, 1903 σελ. 208-215 καὶ ὑπὸ Σπυρ. Λάμπρου αὐτόθι σελ. 216-221.

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΔΥΟ ΤΥΜΒΩΝ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΝ

Ἡ ἀνασκαφή αὕτη διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ τέλους Αὐγούστου μέχρι τῶν μέσων Νοεμβρίου. Ἀπέβλεψε δὲ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἐξερευνῆσιν τῶν σημείων ἐκείνων τοῦ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν πεδίου, ὅπου ὑπῆρχε πιθανότης νὰ εὑρεθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρου μαρτυρούμενον Πολυάνδριον τῶν Μακεδόνων.

Ἡ μαρτυρία τοῦ Χαιρωνέως οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν περὶ τῆς θέσεως τοῦ Πολυανδρίου παρὰ τὸν Κηφισόν, ὅστις καὶ σήμερον, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ βεβαίως, ῥέει διὰ τῆς βορειότερας, ἰκανῶς χαμηλοτέρας ζώνης τῆς ὀμαλῆς πεδιάδος, δύο περίπου χιλιόμετρα βορείως τῆς Χαιρωνείας.

Ἐπειδὴ ὁμως θετικὸν μὲν καὶ ὠρισμένον οὐδὲν διδάσκουσιν αἱ ἀρχαῖαι πηγαὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως τῶν ἀντιπάλων στρατῶν ἐν τῷ πεδίῳ, πειστικὰ δὲ δὲν εἶνε ὅσα καὶ οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ περὶ τούτου διέλαβον, ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ ὀρίσω εἰς τίνα σημεῖα τῆς εὐρείας πεδιάδος ὄφειλον νὰ διευθύνω τὴν προσοχὴν μου.

Πάντως ὁμως ἐνόμισα, ὅτι δὲν ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνθῶ τῆς γραμμῆς, ἣτις ἐκτείνεται παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Κηφισοῦ ἀπὸ σημείου τινὸς κειμένου κατέναντι τῆς Χαιρωνείας καὶ τινος ἄλλου 2 1/2 χιλιόμετρα ἀνατολικώτερα αὐτοῦ, ἐκεῖ περίπου, ὅπου ἐγείρεται ὀρατὸς πανταχόθεν σχεδὸν τῆς πεδιάδος μέγας τις τύμβος.

Εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον, τὸ κατέναντι τῆς Χαιρωνείας, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ὁ Κηφισὸς παραρρέει τὴν ἀρχὴν τοῦ βραχῶδους Ἀκοντίου ὄρους καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἀταλάντην ἀτραπὸς διέρχεται τὴν λιθίνην τοῦ ποταμοῦ γέφυραν, θὰ ὑπῆρχε πᾶς λόγος νὰ ζητηθῇ τὸ Πολυάνδριον τῶν Μακεδόνων, ἐὰν ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς παρετάχθη μεταξύ Χαιρωνείας καὶ Κηφισοῦ. Παρὰ τοῦτον οἱ Θηβαῖοι, τὸ δεξιὸν κέρασ καταχόντες,

ἠγωνίσθησαν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ πρὸς τὸ ἀριστερὸν τῶν Μακεδόνων.

Εἰς τὸ δεῦτερον δὲ σημεῖον, ἂν ἡ μάχη ὅλως δὲν συνήφθη ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς Χαιρωνείας, ἀλλ' ἱκανῶς ἀνατολικώτερα αὐτῆς μεταξὺ τοῦ βραχώδους Θουρίου ὄρους (ἑγγὺς τοῦ χωρίου Μπράμαγα) καὶ τοῦ Κηφισοῦ, παραρρέοντος ἐνταῦθα τὴν κεντρικὴν βραχώδη καὶ ὑψηλὴν παρεῖαν τοῦ Ἀκοντίου. Εἶνε γνωστὸν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου ἐν βίῳ Σύλλα, ὅτι ἐνταῦθα συνεκροτήθησαν αἱ μάχαι μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Μιθριδατικῶν ἐν ἔτει 86 πρὸ Χριστοῦ.

Τὴν δευτέραν ταύτην ὑπόθεσιν ἔκαμα παντάπασιν ἐναντίως πρὸς τὰς ἐπικρατούσας ἱστορικὰς ἰδέας, καθ' ἃς τὸ ἀριστερὸν τῶν Ἑλλήνων κέρας (Ἀθηναῖοι) πρέπει δῆθεν νὰ θεωρηθῆ ἑξάπαντος στηριχθὲν εἰς τὰ ὄχυράματα τῆς πόλεως Χαιρωνείας. Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ δεχθῶ, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ παράταξις ἐστήριζε τὰ νῶτα εἰς τὴν νοτιᾶν λοφοσειρὰν τῆς πεδιάδος, ὅπως θέλει ὁ Κούρτιος, στρέφουσα τὸ μέτωπον πρὸς βορρᾶν.

Ὑπελείπετο λοιπὸν μία μόνον ἔτι ὑπόθεσις: ἢ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ παράταξις ἔκλεισε τὴν πεδιάδα μεταξὺ Χαιρωνείας καὶ Κηφισοῦ, στρέφουσα μέτωπον πρὸς δυσμᾶς ἢ ὅτι ἡ μάχη δὲν συνεκροτήθη παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ στενώτερον μέρος τῆς πεδιάδος, ὡς προεῖπον. Ἡ πόλις Χαιρώνεια ἀνεμίχθη εἰς τὸν τοπογραφικὸν καθορισμὸν τῆς μάχης, μόνον ἕνεκα ἀμφιβόλου τινὸς πληροφορίας τοῦ Πλουτάρχου, ὅστις τὸ ὄνομα τοῦ ρυακίου τῆς Χαιρωνείας Αἴμωνος ἐτυμολογεῖ παρὰ τὸ χυθὲν ἐν τῇ μάχῃ αἷμα.

Κατὰ πρῶτον λοιπὸν ἠρεύνησα πανταχοῦ παρὰ τὸν Κηφισὸν ἀπέναντι τῆς Χαιρωνείας, μήπως ἀνεύρω τι λείψανον μνηύον κατὰ τινα τρόπον τὸ Πελυάνδριον. Ἐξετάζων δὲ τὸ ἔδαφος ἐπέισθην, ὅτι ἂν ἦτο τοῦτο εἴτε τύμβος εἴτε περίβολός τις, ἑξάπαντος ἤθελε καταλίπει διακριτικὸν τι γνῶρισμα τῆς ὑπάρξεώς του· ὡς μὲν τύμβος, ἀνύψωσιν τινα τοῦ ἐδάφους, ὡς δὲ περίβολος, λείψανα οἰαδήποτε αὐτοῦ, διότι ἡ καλλιεργουμένη καὶ πολυλαχῶς διὰ διωρύγων, τάφρων καὶ χανδάκων διασχιζομένη ἔκτασις τῶν ἀγρῶν ἐπιτρέπει τὴν βῆμα πρὸς βῆμα ἀνίχνευσιν τοῦ ἐδάφους.

Εἰς μόνον τύμβος ἢ ἀκριβέστερον τεχνητὸς γήλοφος ὑπάρχει ἐνταῦθα, ὕψος μὲν ἐν τῷ κέντρῳ ἔχων μέτρα 3,50 ἀπὸ τοῦ περίξ τῶν ἀγρῶν ἐδάφους, διάμετρον δὲ ὑπὲρ ἑκατὸν μέτρα.

Εἰς τὸν τύμβον τοῦτον, κείμενον μεταξὺ Κηφισοῦ καὶ τῆς γραμμῆς τοῦ σιδηροδρόμου, πολὺ πλησίον τῆς μνημονευθείσης λιθίνης γεφύρας, ἐπεχείρησα τὴν πρώτην δοκιμαστικὴν σκαφήν.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ ἐκαλλιεργεῖτο ὡς ἀγρός. Δισκρίνετο ὁμως ἐπ' αὐτῆς μακρὸς τις τοῖχος, διὰ λίθων κοινῶν καὶ ἀσβέστου κτισμένος, διήκων διὰ τοῦ κέντρου τοῦ τύμβου.

Παρ' αὐτὸν σκάψας ἀπεκάλυψα ταχέως πλῆθος λειψάνων κτιρίων ῥωμαϊκῶν ἢ καὶ βυζαντηνῶν ἴσως, ἤτοι μικροὺς κακακτισμένους τοίχους, δύο μικρὰς δεξαμενάς, ἐξ ὧν μία φαίνεται μᾶλλον ὡς λουτρόν, δάπεδον πλακόστρωτον καὶ πλῆθος κεράμων παντοίων τῶν αὐτῶν χρόνων. Ἔτι δὲ τάφους πυκνοὺς, ὧν οἱ μὲν ἦσαν νεώτατοι, οἱ δὲ ῥωμαϊκῶν χρόνων. Οὗτοι ἀπετελοῦντο ἐκ κεράμων συγκλινόντων ἄνω κατ' ὄξειαν γωνίαν, ἐκ δὲ τῶν ὀστῶν ἢ ὀλίγη κόνις μόνον διεσώζετο ἢ οὐδέν. Εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν εὐρέθη δακτύλιος χαλκοῦς, λίθον γλυπτὸν φέρων μὲ παράστασιν κεφαλῆς Ῥωμαίου αυτοκράτορος ὡς Ἡλίου.

Ἄλλὰ παρὰ τὸ θεμέλιον τοῦ μακροῦ μνημονευθέντος τοίχου παρετήρησα γῆν μελανὴν καὶ ἐρυθρὰν ἐκ πυρακτώσεως, τέφραν καὶ ὀστᾶ τινὰ ζῶων κατοικιδίων. Ἐδοκίμασα τότε νὰ σκάψω παρὰ τὸν τοῖχον βόθρον βαθύν, ἵνα ἐξετάσω τὰ στρώματα τοῦ ἐδάφους τούτου. Ἐνταῦθα ὑπὸ τρεῖς ῥωμαϊκοὺς τάφους εὗρηκα μεταξὺ τινῶν χωμάτων μελανῶν καὶ ἐρυθρῶν ὡς ἐκ πυρακτώσεως πολλὴν λευκὴν τέφραν, ὡς ἐὰν ἦτο ἐκεῖ ἐστία τις. Ὀλίγα δὲ τινὰ θραύσματα ἀγγείων, ἐκ τῶν ὁποίων περιέμενα νὰ ὀδηγηθῶ, ἦσαν ἢ ῥωμαϊκῶν ἢ ἑλληνιστικῶν χρόνων.

Ταχέως ὁμως ἐπέισθην ὅτι τὰ χῶματα ταῦτα ἀνασκαλευθέντα, ὅτε ἐπὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐκτίσθησαν ἐνταῦθα οἱ μνημονευθέντες τοῖχοι καὶ ἐτάφησαν νεκροί, ἀνῆκον εἰς πολὺ παλαιότερα στρώματα καὶ δὴ εἰς προϊστορικῶν χρόνων εἴτε οἰκῆσεις εἴτε ταφὰς εἴτε καὶ ἀμφότερα. Διότι μετ' οὐ πολὺ ἐνεφανίσθησαν πλείστα θραύσματα ἀγγείων χειροποιήτων προϊστορικῶν καὶ τεμάχια ἢ λεπίδες ὄψιανου καὶ τάφοι δύο νε-

κρῶν κατατεθέντων κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον προϊστορικῶν χρόνων μὲ συνεσταλμένα τὰ σκέλη.

Καὶ περὶ μὲν τῆς τάξεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν στρωμάτων τούτων θὰ διαλάβω ὅταν κατὰ τὸ προσεχές ἔτος ἡ παρούσα δοκιμαστικὴ ἀπλῶς καὶ εἰς μικρὸν χῶρον περιορισθεῖσα σκαφὴ ἐπεκταθῆ εἰς πάντα τὸν τύμβον ἢ γήλοφον τοῦτον καὶ συμπληρωθῆ τελείως. Ἐνταῦθα δὲ σημειῶ μόνον τὰ ἐν αὐτοῖς εὐρήματα προϊστορικῶν χρόνων.

Τὰ εὐρήματα ταῦτα εἶνε τοῦτο μὲν τριπτήρες λίθινοι, ἀξίνοι τινές ἐκ σκληροῦ πυρίτου λίθου, δύο εἰδῶλια πῆλινα μικρότατα ἀκέφαλα νῦν, τὸ μὲν γυναικός, τὸ δὲ ἀνδρός, ἐν πινάκιον μαρμαρίνον, τεμάχια καὶ λεπίδες τινές ὀψιανοῦ τὸ τοῦ ἀνδρός εἰδῶλιον ἔχει εὐρεῖς τοὺς ὤμους, διατρήτους εἰς τὴν μασχάλην πρὸς ἀνάρτησιν, τοὺς δὲ βραχίονας πρὸς τὴν ὄσφυν κατερχομένους, οὕτως ὥστε οἱ ὤμοι μετὰ τῶν βραχιόνων ἀποτελοῦσι τρίγωνον σχεδὸν ἰσοσκελές· τὸ δὲ τῆς γυναικός, πλατὺ κατὰ τὴν λεκάνην, βραχίονας κυρίως εἰπεῖν δὲν ἔχει, ἀλλ' ἀποφύσεις μικρὰς ὀριζοντίας· ἐν κωνοειδῆς πῆλινον ἀντικείμενον, χρησιμεῦον ὡς βᾶσις πιθανῶς, διότι ἄνωθεν ἔχει ὀπήν, εἰς ἣν ὀβελός τις ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοζέται, δεικνύει μορφήν ζώου, ἴσως γάτας. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ πῆλινα εἰδῶλια εἰς θέσιν καθημένου μὲ ἀποκεκρουσμένον νῦν τὸν κορμὸν ἢ μὲ ὄλως ἄτεχνόν τι πρόσωπον.

Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, τὰ ὅποια ὡς προεῖπον πάντα εἶνε χειροποίητα, δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας.

Ἡ Α' κατηγορία περιλαμβάνει τὰ ἀγγεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἴτε μικρότερα εἴτε μεγαλείτερα φέρουσιν ἐπὶ τοῦ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος τῶν κοσμήματα μὲ χρῶμα πλινθοκόκκινον, ὅπερ ἐνίοτε ἐμφανίζεται στιλπνὸν καὶ παχύρρευστον. Τὰ κοσμήματα εἶνε πάντα γεωμετρικά, προερχόμενα ἐκ τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐφαρμογῆς ἀπλοῦ τινος γραμμικοῦ συστήματος· εἶνε δηλαδὴ ἢ 1) τρίγωνα μικρὰ ὀριζοντίως διατεταγμένα καὶ ἐναλλάξ τὰ μὲν πληρούμενα μὲ χρῶμα, τὰ δὲ κενὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἐπιχρίσματος, ἢ 2) τρίγωνα καὶ ῥόμβοι, ἀμφοτέρω ἢ κιγκλιδωτὰ διὰ γραμμῶν λοξῶς διασταυρουμένων ἢ παριστάνοντα σχῆμα ζατρικίου, ἢ 3) ῥόμβοι πάλιν ὁμοίως κιγκλιδωτοί, ἀλλὰ συνδυαζόμενοι

πρὸς ἄλλα παραπλεύρως ἐδάφη, τῶν ὁποίων αἱ διασταυρούμεναι γραμμαὶ φέρονται πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν, ἐνῶ τὰ μεταξύ τῶν διασταυρουμένων γραμμῶν θυρίδια ἐναλλάξ μένουσι κενὰ ἐπὶ τοῦ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος ἢ πληροῦνται μὲ χρῶμα. Μόνον ὁ λαιμὸς μεγάλου τινὸς ἀγγείου σχηματίζει τετράπλευρα κάθετα ἐπιμήκη διὰ γραμμῶν λοξῶς διασταυρουμένων μὲ ἐναλλάξ κενὰ ἢ πληρούμενα διὰ παχέος, λαμπεροῦ χρώματος τὰ θυρίδια· ἐκαστέρωθεν δὲ διαγράφονται γραμμαὶ θλώμεναι ζητοειδῶς.

Κατὰ τὸ σχῆμα τὰ ἀγγεῖα ταῦτα εἶνε 1) σφαιροειδῆ, πλατύστομα, μὲ λαιμὸν ὀρθὸν ὡς περιλαίμιον, ἄνευ λαβῶν, μὲ πυθμένα, ἐφ' οὗ στηρίζονται, 2) κυπελλοειδῆ μὲ τοιχώματα ὀρθὰ 3) φιάλαι, ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς χρωματισταί.

Τὸ χρῶμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀγγείου τινὸς εἶνε ἀραιωμένον καὶ κατὰ τὸ μέσον τῶν τριγωνιδίων τῶν διὰ τοιοῦτου ἀραιότερου χρώματος σχηματιζομένων ὑπάρχει παχύτερα στιγμή.

Τὸ λευκοκίτρινον ἐπιχρίσμα εἰς τινα θραύσματα εἶνε ἐντελῶς λευκόν.

Ἡ δὲ Β' κατηγορία περιλαμβάνει τὰ μηχανικῶς στιλβωμένα ἀγγεῖα, ἄνευ χρώματος καὶ κοσμημάτων. Ἡ κατηγορία αὕτη περιλαμβάνει τρεῖς ὑποδιαίρέσεις :

1) ἀγγεῖα ἐκ πηλοῦ κιτρινωποῦ μὲ κόκκινον ἐπιχρίσμα·

2) ἀγγεῖα ἐκ πηλοῦ φαιοῦ μὲ μαῦρον ἐπιχρίσμα, τὰ ὅποια ἐνίοτε φέρουσιν ἐξωθεν καὶ θηλὰς ἢ τρόπον τινὰ κεφαλὰς καρφίων·

3) ἀγγεῖα ἐκ κιτρινωποῦ μὲν πηλοῦ, ἀλλὰ ἐξωθεν μόνον μὲ κιτρινωπὸν στίλβωμα, ἐσωθεν δὲ μὲ μελανόφαιον καὶ σπανίως μὲ κόκκινον.

Κατὰ τὸ σχῆμα τὰ τῆς 1) καὶ 2) ὑποδιαίρέσεως εἶνε σφαιροειδῆ ἢ κυπελλοειδῆ. Τῶν τῆς 3) ὑποδιαίρέσεως δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ἐκ τῶν θραυσμάτων τὸ σχῆμα.

Γενικὸν γνώρισμα πάντων ἀνεξαιρέτως εἶνε ὅτι δὲν ἔχουσι λαβὰς. Ἐν μόνον μικρὸν δεικνύει καὶ λαβὴν. Τινὰ ἔχουσιν ὅπας πρὸς ἀνάρτησιν.

Μοναδικὸν εἶνε ἐν ἀγγεῖον ἐκ μελανοφαιοῦ πηλοῦ, τὸ ὁποῖον ὡς κόσμημα ἔχει ζώνην μὲ ἐγχαράκτους διασταυρούμενας γραμμάς, πεπληρωμένας ἐκ λευκῆς ὕλης. Τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἀνήκειν

φαίνεται μετ' ἄλλου ὁμοίου ἢ μετ' ἄλλων συγκεκολλημένον εἰς σύνθετόν τινα σκευήν.

Ἐνῶ ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ κατέληγον εἰς ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα, ἤρχιζα συνάμα νὰ ἀνασκάπτω τὸν δεύτερον πολὺ ἐπιφανέστερον αὐτοῦ, μέγαν τύμβον, παρὰ τὸν Κηφισὸν ὁμοίως κείμενον, 3 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Χαιρωνείας καὶ πλησιέστερον εἰς τὸ χωρίον Μπράμαγα. Ὁ τύμβος οὗτος, ὁρατὸς μακρόθεν ἤδη, εἶνε κωνοειδῆς μὲ ἀπημβλυμένην τὴν κορυφήν, ὕψος ἔχει 7 μέτρα καὶ διάμετρον 70 μέτρα. Κατ' ἀρχᾶς ὑπώπτευα, μήπως ἔχη σχέσιν πρὸς τὰς ἐνταῦθα συγκροτηθείσας μάχας ἐν ἔτει 86 πρὸ Χριστοῦ. Ἀλλὰ τὰ θραύσματα τῶν ἀγγείων τὰ ὅποια συνέλεξα ἀνασκάπτων αὐτόν, κατεδείκνυον ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν τέταρτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα ἦσαν τὰ πλεῖστα κάρθαραι, ὅποιοι εἶνε οἱ ἐν τῷ Καβειρίῳ εὐρεθέντες κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ ἰνστιτούτου αὐτόθι πρὸ ἐτῶν ἐνεργηθείσας ἀνασκαφὰς καὶ ὅποιοι συχνάκις ἐν γένει ἐν Βοιωτίᾳ εὐρίσκονται.

Ἐσκαψα τάφρον μήκους 25 μέτρων διήκουσαν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ τύμβου καὶ εἰς βάθος 7 μέτρων ἐν τῷ κεντρικῷ ὀρύγματι. Τὸ χῶμα, τὸ ὅποῖον συνεσωρεύθη προφανῶς ἐκ τῶν περὶ ἄγρων, εἶνε ἀργιλῶδες καὶ σκληρότατον κατὰ τὴν σκαφήν. Ἄλλ' εἰς τὸ βάθος τῶν 7 μέτρων τὸ σκληρὸν τοῦτο χῶμα αἰφνης χαλαρωθὲν ὑπεχώρησε πρὸς τὰ κάτω οὕτως ὥστε ὑπὸ τὰς παρεΐας τοῦ κεντρικοῦ ὀρύγματος, ἐμβαδοῦ 25 τετραγωνικῶν μέτρων, ἐσχηματίσθη οἰοεὶ ὑπόγειον, ἐφ' οὗ καμαροειδῶς ἐπεκρέματο ὁ συμπαγὴς ἄνωθεν κῶνος.

Μόλις δὲ ἀπεμάκρυνα τὰ οὕτως ὑποχωροῦντα χαλαρὰ χῶματα, καὶ ἀμέσως τὸ κάτω στρώμα παρουσιάσθη εἰς πάχος 0,30 - 0,50 - 0,75 μ. ἀποτελούμενον ἐξ ἀνθράκων, τέφρας καὶ ὀστέων. Διεσπαρμένοι ἦσαν λίθοι τινὲς μεγάλοι, τινὲς πῶρινοι, ἔτι δὲ πλεῖστο ἀγγείων θραύσματα. Σῶφα ἦτο μία οἰνοχόη μὲ κοσμήματα φύλλων κισσοῦ, χαρακτηρίζοντα τὰ ἀγγεῖα ταῦτα τοῦ τετάρτου αἰῶνος. Πλὴν δὲ μικρῶν τινῶν χαλκῶν τεμαχίων ἐφθαρμένων ὑπὸ τοῦ πυρὸς εὐρέθησαν πολλὰ τεμάχια σιδηρᾶ, ἢ σκωριασμένα μέχρις ἐντελοῦς φθορᾶς ἢ καὶ ἱκανῶς ἀκέραια, προδήλως ἐκ μαχαιρῶν, ξιφῶν καὶ αἰχιμῶν λογχῶν.

Τὸ στρώμα τοῦτο πιθανώτατα οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ τὸ τῆς πυρᾶς ἐνταῦθα καυθέντων νεκρῶν πολλῶν. Καὶ ἐπρόκειτο ἤδη νὰ εὐρύνω διπλασίως τὸ κεντρικὸν ὄρυγμα, ἵνα τοῦτο ἐξακριβώσω. Ἄλλὰ βραχδαῖται καὶ συνεχεῖς πολυήμεροι βροχαὶ ἀνεβίβασαν ἕνεκα τῆς πλημμύρας τοῦ Κηφισοῦ τὰ ὕδατα μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐν λόγῳ στρώματος.

Ἡ ἐργασία δὲν ἠδύνατο πλέον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ προχωρήσῃ, διὸ καὶ κατ' ἀνάγκην ἀνέβαλον αὐτὴν εἰς τὴν ἀνοιξὶν τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ἄλλὰ τὰ φαινόμενα ταῦτα μὲ ἄγουσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ὁ τύμβος ἔχει σχέσιν πρὸς τι μέγα πολεμικὸν γεγονός τοῦ τετάρτου πάντως αἰῶνος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ πλήθους τῶν θραυσμάτων ἀγγείων. Ἄν δὲ ὄντως ἐτάφησαν ἐνταῦθα καὶ διὰ τοῦ ἐπιφανοῦς τύμβου ἐκαλύφθησαν νεκροὶ μάχης, τότε ἡ μάχη αὕτη οὐδεμία ἄλλη δύναται νὰ εἶνε ἢ ἡ τοῦ 338. Καὶ ἐπειδὴ δύσκολον εἶνε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ νεκροὶ τῆς μάχης ταύτης ἐτάφησαν ἐν ἄλλῃ μᾶλλον θέσει ἢ ἐν ἐκείνῃ ἐν ἣ καὶ ἔπεσαν, τότε τὸ πεδῖον αὐτῆς δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποτεθῇ κείμενον κατέμπροσθεν τῆς Χαίρωνείας, ἀλλὰ κατὰ τὸ στενώτατον μέρος τῆς πεδιάδος, ὅπου ἀκριβῶς ὁ τύμβος οὗτος εὐρίσκεται.

Ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ 1902.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Αἱ ἐν ἔτει 1901 ἀρξάμεναι ἀνασκαφαὶ ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας ἐπανελήφθησαν καὶ τὸ 1902 καὶ δι' ἐργασίας τριῶν περίπου μηνῶν ἀπεκαλύφθη ὁλόκληρος ἡ παναρχαία ἀκρόπολις. Πολλαχοῦ ἐφθάσαμεν μέχρι τοῦ στερεοῦ ἐδάφους, εἰς ἄλλα ὅμως μέρη τοῦτο ἦτο ἀδύνατον, διότι ἔπρεπε νὰ καταστρέψωμεν ὑπερκειμένους τοίχους, ὅπερ ἐγώ, ὅσον ἦτο δυνατόν, ἀπέφυγον.

Ἐκ τῶν τειχῶν, ἅτινα περιέβαλλον τὴν ἀκρόπολιν, δυστυ-

χῶς ὀλίγα μόνον λείψανα σώζονται κατὰ τὴν μεσημβρινοδυτικὴν πλευράν, δὲν γνωρίζομεν δὲ ἐὰν ὀλόκληρος ἦτο περιτετευχισμένη ἢ μόνον τὰ μᾶλλον εὐεπίβατα μέρη.

Καὶ ἐκ τῶν κτιρίων τὰ πλείστα εἶναι κατεστραμμένα μέχρι τῶν θεμελίων, οὐχ ἦττον δύναται ν' ἀναπαρασταθῆ τὸ σχέδιον δύο τούλάχιστον οἰκημάτων, ὧν τὸ ἓν συνέκειτο ἐκ προδόμου, δώματος ἢ μεγάρου καὶ θαλάμου, τὸ δ' ἕτερον εἶχε, πλὴν τῶν τριῶν τούτων χώρων, καὶ ὀπισθοδόμον ἀντίστοιχον πρὸς τὸν πρόδομον. Τὸ πρῶτον οἶκημα σώζεται καλύτερον, τὸ μέγαρον δ' αὐτοῦ εἶχεν ἐμβαδὸν 70 περίπου τετραγωνικῶν μέτρων καὶ τὴν στέγην του ἐβάσταζον τρεῖς ξύλινοι κίονες. Κατὰ τὸ μέσον τοῦ διαπέδου αὐτοῦ, πλησιέστερον ὁμως πρὸς τὸν ἀριστερὸν τῶ εἰσιόντι μακρὸν τοῖχον, κεῖται ἐστία τετράπλευρος ἐκ πηλοῦ κατεσκευασμένη καὶ ἔχουσα ταπεινὸν περιχρῆλωμα. Ἐν τῷ θαλάμῳ ὑπάρχει ἄλλη ἐστία ἡμικυκλικὴ περίπου περιβαλλομένη ὑπὸ μικρῶν ὀρθίων πλακῶν, πλησίον δ' αὐτῆς ἔκειτο ἵπνός ὡσαύτως ἡμικυκλικός, ἐν ᾧ ὤπτων τοὺς ἄρτους. Τούτου σώζονται ὀλίγα λείψανα. Καὶ ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ δευτέρου οἴκηματος ὑπάρχει ἵπνός κάλλιον διατηρούμενος καὶ παρ' αὐτὸν μικρὰ ἐστία.

Ἐν τοῖς οἰκήμασι τούτοις προφανῶς ἔχομεν τὸ σχῆμα ἢ μᾶλλον ἐν τῶν σχημάτων τῆς ἀρχαιοτάτης ἑλληνικῆς οἰκίας, ἐξ ὧν κατάγεται ὁ ἑλληνικὸς ναός. Ἀνήκουσι δ' αὐτὰ εἰς τὴν λιθίνην ἐποχὴν, θεμελίᾳ τινα ὁμως ἀποκαλυφθέντα ἐν τῷ ἀνωτάτῳ στρώματι τῆς ἐπιχώσεως τῆς ἀκροπόλεως εἶνε τῆς χαλκῆς ἐποχῆς, εἰς τοὺς αὐτοὺς δὲ χρόνους ἀνάγονται καὶ 138 (μετὰ τῶν προπερυσινῶν) τάφοι ἀποκαλυφθέντες μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τῶν οἰκιῶν, ἐν μέρει δὲ καὶ ὑπὸ τοὺς τοίχους τῆς χαλκῆς ἐποχῆς.

Εὐρήματα ἔσχομεν πολλὰ καὶ ποικίλα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων καὶ ἐκ τῶν τάφων προέρχονται πέντε χαλκᾶ ἐγγχειρίδια καὶ μαχαίρια, μία λόγχη σχήματος σπανιωτάτου, δύο μονόστομοι σφηνοειδῆς πελέκεις ἐκ καθαροῦ χαλκοῦ, εἰς ἀμφίστομος μολύβδινος πέλεκυς, κρῖκοι χαλκοῖ καὶ ἀργυροῖ, οὓς ἐφόρου ἐν τὴν κόμην, ἄλλα τινὰ χαλκᾶ κοσμήματα, τρεῖς μῆτραι ἐκ σχιστολίθου, ἐν αἷς ἔχουνον πελέκεις καὶ λόγχας, μία πηλίνη

χοάνη πρὸς τῆξιν χαλκοῦ καὶ ἄλλα. Βαθύτερον δέ, ἐν τοῖς στρώμασι τῆς λιθίνης ἐποχῆς, ἀνεκαλύφθησαν πρὸ πίντων λίθινα ἐργαλεῖα, μαρμάρινα καὶ πῆλινα εἰδῶλια, ὅστένα ἐργαλεῖα, πλῆθος πολὺ τεμαχίων πηλίνων ἀγγείων φερόντων γραπτὰ κοσμήματα μόνον ἐν Θεσσαλίᾳ μέχρι τοῦδε ἀπαντῶντα καὶ ἄλλα πολλά. Οἱ λίθινοι πελέκεις καὶ σμίλαι μετὰ τῶν προπερυσιν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει εὐρεθέντων ἀνέρχονται εἰς 400 περίπου, τὰ δὲ εἰδῶλια, ὡσαύτως ὁμοῦ μετὰ τῶν προπερυσινῶν, εἰς 60 περίπου. Τὸ σύνολον δὲ τῶν εὐρημάτων τῆς λιθίνης ἐποχῆς ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Σέσκλου μετὰ τῶν ἐν Διμινίῳ ὑπὸ τοῦ κ. Στᾶν ἀνακαλυφθέντων παρέχουσι εἰκόνα πολιτισμοῦ ἀγνώστου τέως ἐν Ἑλλάδι.

Χ.Ρ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙᾳ

α') Ἐν Χαλκίδι

Ἐν τοῖς παρὰ τὴν Βρωμοῦσαν ἀγροῖς τῆς χήρας Τουλούμη καὶ τοῦ Π. Τουλούμη σκάψαντες, ἐνθα καὶ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος εἶχομεν σκάψη, εὐρομεν περὶ τοὺς ἐβδομήκοντα τάφους, ὧν οἱ μὲν ἐκ πωρίνων λίθων πεποιημένοι, οἱ δὲ ἐκ κεράμων κλειδωτοὶ ἢ καλυθῖται, τινὲς δὲ μικρῶν παιδῶν. Ἐν αὐτοῖς εὐρέθησαν τὰ ἐξῆς λόγου ἄξια κτερίσματα.

1) δύο ὑδρῖαι τρίωτοι, ὧν ἡ μὲν οὔσα μέλαινα μετὰ χρυσοῦ περιδεραιίου περὶ τὸν λαιμὸν καὶ ἔχουσα ὕψος 0,40 τοῦ μέτρου, περίμετρον δὲ ἐν τῷ πλατυτέρῳ μέρει τῆς γαστρὸς 0,72, εὐρέθη ἐν τάφῳ ὄντι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἡ δὲ οὔσα λευκὴ καὶ ἔχουσα ὕψος 0,14 ἐν τάφῳ ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς χήρας Τουλούμη κειμένῳ.

2) πρόχους ἀπλῆ ὕψ. 0,32 τοῦ μέτρου.

3) τρεῖς ὑάλινοι σχύφοι ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς χήρας Τουλούμη.

4) τρεῖς κἀνθαροὶ ἀκέραιοι, ὧν ὁ μικρότερος φέρει ἐπιγραφὴν

ἐξωθεν ἐν τῇ βάσει καὶ περὶ αὐτὴν (ιδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1902 σελ. 113).

5) τρεῖς ἀμφορίσκοι ὕψ. 0,12, ὧν οἱ δύο σχήματος ἀμυγδαλῆς. Τούτων ὁ μὲν ἔχει τὸ ἔδαφος ἐρυθρὸν κεκοσμημένον μελαιναῖς φολίσιν, τὰς δὲ λαβὰς καὶ τὸ στόμιον μέλαν, ὁ δ' ἕτερος ἀποκεκρουμένος τὸ στόμιον εἶνε λευκός, φέρει δὲ στίγματα, οἷα τὰ τῆς ἀμυγδαλῆς.

6) τρεισκαίδεκα πρόχοι, ὧν οἱ δύο εἰσὶν ὕψους 0,14 ἔχουσι δὲ ἐπὶ ἔδαφος μέλανος γεγραμμένην ἢ μὲν γυναικία, ἢ δὲ τίγριν ἐρυθρόμορφον τέχνης κοινῆς. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι εἶνε μικραὶ μέλαιναί (0,15-0,5), ὧν τινες ἔχουσιν ἀπλᾶ κοσμήματα.

7) πέντε μικραὶ οἰνοχόαι, ὧν ἡ μία φέρει γεγραμμένον πτηνὸν ἐρυθρόμορφον.

8) πυξίς μικρὰ ἀπλῆ.

9) τριάκοντα μία κόραι, ὧν ἀκέραιαι ἐκκαίδεκα. Τούτων αἱ μὲν ὀκτὼ παρίστανται καθήμεναι, αἱ δὲ ἄλλαι ὄρθιαι. Τῶν ὀρθίων ἡ μὲν ἔχει ὕψος 0,30, δύο δὲ ἄλλαι 0,20. Καλῆς τέχνης εἶνε μία, ἣτις στηρίζουσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς βάσεως, ἐν ἡ κύκλος ἔχων προεξοχὰς αἰχμηράς, ποιεῖται ἀναπτέρωσιν. Ὁμοίαις τέχνης εἶνε παῖς μικρὸς καθήμενος καὶ δύο ἔτι κόραι, αἵτινες φαίνονται ὡς ὀρχούμεναι. Πᾶσαι αἱ ἐν τεμαχίοις ἐξαχθεῖσαι τῶν τάφων συνεκολλήθησαν δεξιῶς πῶς ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σταΐκου.

10) χοῖρος πῆλινος, οὗ τὸ μῆκος εἶνε 0,20, φέρων ἄνωθεν στόμιον, ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μηρῷ ἔκτυπον λεοντοκεφαλὴν, ἔχουσαν ὀπήν, ἀφ' ἧς τὸ εἰσχεόμενον ὕδωρ διὰ τοῦ στομίου ἐξέρρεεν. Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ τῆς ῥάχεως ἐκατέρωθεν τοῦ στομίου ὑπάρχουσιν ἀνὰ δύο ὀπαί, ἀφ' ὧν ποθεν ἐκρέματο. Πιθανῶς ἐχρησίμευεν ὡς παιδιὰ κλεψύδρας.

11) τέσσαρες στλεγγίδες εἰς τεμάχια.

12) τρία κάτοπτρα ἄνευ παραστάσεων, ὧν τὸ ἐν μείζον, τὰ δὲ δύο μικρά. Πάντα ἐφθαρμένα.

13) δύο ἀγγεῖα χαλκᾶ λίαν ἐφθαρμένα.

14) τρία βαγοβύζια εὐρεθέντα ἐντὸς πυέλων.

15) δύο μαρμαρίναι κεφαλαί, ὧν ἡ μὲν γυναικὸς (0,24), ἡ δὲ κόρης (0,20) τέχνης οὐχὶ κακῆς.

16) δανάκη χρυσῆ βάρους τριῶν κόκκων φέρουσα ἐντυπον ἐπὶ τῆς μιᾶς μὲν προσόψεως κεφαλὴν νύμφης, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας πτηνόν.

Τὸ περιεργότατον πάντων τῶν εὐρημάτων εἶνε στήλη πηλίνη εἰς ἀετωμάτιον ἀπολήγουσα, ἐφ' ἧς ὑπῆρχον περὶ τὰ δέκα προσωπεῖα οἰονεὶ χορὸν ἀποτελοῦντα περὶ ἀμφορίσκον τινά. Πλὴν τριῶν προσωπεῖων διασωθέντων ἀκεραίων πάντα τᾶλλα, ἐπειδὴ εὐρέθησαν περὶ σωρὸν λίθων ἐπὶ τοῦ καλύμματος τοῦ τάφου ὑπαρχόντων, ἦσαν συντετριμμένα. Συνεκολλήθησαν δ' ὅμως ὑπὸ τοῦ κ. Σταΐκου δεξιῶς κατὰ τὸ δυνατόν. Ἐπειδὴ πάντα τὰ προσωπεῖα, ἂν τὰ μὲν ἀνδρῶν, ἄλλα δὲ γυναικῶν φερουσῶν ἐπὶ τῆς κόμης μίτραν ἢ ἐστεμμένων κισσῶ ἔχουσιν ὄψιν τραγικῶν προσώπων ἢ σατύρων, εἰκάζομεν ὅτι ἐν τῷ τάφῳ, ἐφ' οὗ εὐρέθησαν ταῦτα εἶχε ταφῆ τραγωιδῶν καὶ σατυρικῶν δραμάτων ποιητής. Ἐκ τινος δὲ τεμαχίου ἔχοντος σχῆμα πτέρυγος εἰκάζομεν ὅτι ὑπῆρχε καὶ νίκη πτερωτὴ δηλοῦσα πιθανῶς νίκην ἐν ἀγῶνι δραματικῷ. Σημειωτέον ὅτι τὰ προσωπεῖα ἦσαν πεποιημένα πηλῷ ὡμῷ καὶ διὰ τοῦτο ἡ φθορὰ αὐτῶν ὑπῆρξεν οὐχὶ σμικρά. Ἐντὸς τοῦ τάφου τούτου εὐρέθη καὶ ὁ μικρὸς κάρναρος ὁ ἐνεπίγραφος. Ὁ μνημονευόμενος δὲ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ (Ἐφημ. Ἄρχ. 1902 σελ. 113) Δαίτων ἀναμφιρρήστως δὲν εἶνε ὁ νεκρὸς, ἐν οὗ τῷ τάφῳ εὐρέθη ὁ κάρναρος, ἀλλ' ἄλλος τις, ὃν ἐχθρὸν ὄντα ὁ τὸ κτέρισμα τοῦτο προσενεγκῶν τῷ οἰκείῳ ἢ φίλῳ νεκρῷ οὕτω δεινῶς καταρᾶται.

6) Ἐν Ἐρετρίᾳ

Ἰδόντες κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸν παρὰ τὴν Ἐρέτριαν ἐν θέσει Μαγούλα τύμβον, ὃν πρὸ ἐτῶν οἱ περὶ τὴν Ἀμερικανικὴν σχολὴν σταυροειδῶς τεμόντες καὶ εὐρόντες τὸ ἐκ τετραγώνων πωρίνων λίθων ἔρεισμα εἶτα κατέλιπον, ἠπορήσαμεν πῶς οἱ περὶ τὴν Ἀμερικανικὴν σχολὴν κρίναντες ὑπέλαβον ὅτι οὐδεὶς ἐνυπῆρχεν αὐτῷ τάφῳ. Ἐκτοτε διενόηθημεν καιροῦ διδόντος νὰ ἀνασκάψωμεν τὸν τύμβον. Ὅτε λοιπὸν κατὰ τὸ θέρος τοῦτο διεκόπη ἡ ἐν Χαλκίδι σκαφή, ἐπειδὴ ἡ σειρὰ τῶν τάφων ἐτύγχανεν οὔσα ἐντὸς ἀμπελώνων, ἐπεχειρήσαμεν τὴν διερεύνησιν τοῦ

προρρηθέντος τύμβου. Ποιησάμενοι τομὴν ἐν τῷ δυτικῷ τόξῳ καὶ σκάψαντες εἰς βάθος 3,10 τοῦ μέτρου εὗρομεν τὸν τάφον, ὅστις εἶχε μῆκος 2,05 μ. πλάτος δὲ 1,69. Συνέκειτο δ' ἐξῶθεν ἐκ δύο πωρίνων λίθων, ὧν ἕκαστος εἶχε πάχος μὲν 0,20, πλάτος δὲ ἐν μέτρον, ἐκαλύπτετο δὲ διὰ πώματος ἐκ τριῶν πωρίνων λίθων, ὧν τὸ μὲν μῆκος ἦτο 2,85 μ., τὸ δὲ πλάτος 1,25. Ἀρθέντος τοῦ πωρίνου καλύμματος αἱ ἐσωτερικαὶ πλευραὶ ἐφάνησαν κεχρισμέναι καὶ βεβαμμέναι ἐρυθρῷ χρώματι μέχρι τῶν χειλέων μαρμαρίνης λάρνακος ἐχούσης ἕτερον ἐκ μαρμάρου κάλυμμα. Τὸ μῆκος τῆς λάρνακος ταύτης ἦτο 1,88, τὸ δὲ πλάτος 0,61, τὸ δὲ ὕψος 0,60 μ. Μεταξὺ τοῦ πωρίνου καλύμματος καὶ τοῦ τῆς ἔνδον λάρνακος ὑπῆρχον τὰ κτερίσματα συγκείμενα ἐξ ἐπτὰ λευκῶν ἀλαβάστρων, ὧν τὰ πέντε ἦσαν ἀκέραια, τὰ δ' ἄλλα δύο κείμενα μεταξὺ τοῦ τῆς λάρνακος καλύμματος καὶ τοῦ χείλους αὐτῆς εἶχον μικρὸν τι φθαρῆ. Πλὴν τῶν ἀλαβάστρων ὑπῆρχον καὶ δύο σελεγγίδες ἀργυραὶ, αἵτινες ὁμως ἅμα ἀφθεῖσαι μετεβλήθησαν εἰς κόνιν. Σημειωτέον ὅτι ἡ λάρναξ ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν μακρῶν πλευρῶν ἔφερε τρεῖς ἐντομὰς χρησίμους πρὸς ἐνθεσιν αὐτῆς ἐντὸς τοῦ πωρίνου περιβλήματος. Ὁμοίαν ἐντομὴν εἶχε καὶ τὸ μαρμαρίνον κάλυμμα. Μνεῖας ἄξιον ὅτι μεταξὺ τῶν κτερισμάτων διεκρίνετο σαφῶς ὁ τύπος σανδάλιου ἀπνηθρακωμένου. Καὶ τὸ φόρεμα δὲ αὐτοῦ ἦν ἀπνηθρακωμένον. Κρεῖττον διεσώζετο σπόγγος, οὐ μέρος παρελάβομεν. Ὅτε ἀφῆρέθη τὸ κάλυμμα τῆς λάρνακος ἐφάνη ὁ σκελετὸς τοῦ νεκροῦ, ὅστις ἦν τεθειμένος ἐντὸς φερέτρου ξυλίνου, ὅπερ ὁμως εἶχε ματαβληθῆ εἰς κόνιν ὑπόφαιον. Ὡς ἐγένετο δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὁστῶν ἀλλὰ μάλιστα ἐκ τῶν ὀδόντων, οἵτινες πάντες διετηροῦντο ἐνεσφηνωμένοι ἐν ταῖς σιαγόσιν, ὁ τεθαμμένος ἦν νέος. Τὴν κεφαλὴν παραλαβόντες κατέθεμεν εἰς τὸ ἐν Ἐρετρίᾳ μουσεῖον. Πλὴν τῶν ἀλαβάστρων, δύο πινακίων μελάνων καὶ μικροῦ ἀργυροῦ νομίσματος λίαν κατιωμένου οὐδὲν ἄλλο εὑρέθη ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ, ὃν ἐκάλυπτε σωρὸς χρώματος ἐρείδόμενου ἐπὶ κρηπιδώματος συγκειμένου ἐκ μεγάλων τετραγῶνων πωρίνων λίθων καὶ ἔχοντος ὕψος 5 1/2 μέτρων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ ἀγρῷ τοῦ ναυάρχου Κανάρη

ὑπῆρχε τεῖχος ἐκ πωρίνων λίθων πεποιημένον, οὐ πλησίον εἶχον εὐρέθη τάφοι, ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἀκριβώσωμεν διὰ σκαφῆς τινος, ἂν τὸ τεῖχος τοῦτο ἐξετείνετο ἐπὶ πολὺ ἢ ἂν ἐχρησίμευεν ὡς ἔρεισμα τάφων. Μικρὰ σκαφὴ ἀπέδειξεν ὅτι ἦτο ἔρεισμα τάφων. Κατ' αὐτὴν εὐρέθησαν ἑπτὰ λάρνακες μαρμάριναι περιέχουσαι ἰσαριθμούς νεκρούς. Ἐν μιᾷ τούτων, ἐν ἣ ἦν τεθαμμένη γυνή, εὐρέθη κάτοπρον ἀπλοῦν μὲν, ἀλλ' ἔχον κάτωθεν περίβλημα ξύλινον ἐν σχήματι φύλλου στηριζόμενον ἐπὶ χαλκῆς προεξοχῆς, περιδέριον χρυσοῦν εἰς κόκκους βάρους δύο γραμμαρίων περίπου καὶ τεμάχιον πυξίνου κτενός, ἐν ἐτέρᾳ δὲ εὐρομένω στατήρᾳ χρυσοῦν φέροντα ἐπὶ τῆς μιᾶς μὲν προσόψεως προτομὴν Ἀλεξάνδρου, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας νίκην πτερωτὴν καὶ τὰς λέξεις Ἀλεξάνδρου βασιλέως, κάτωθεν δὲ ἐκατέρωθεν τῆς νίκης ἐντὸς στεφάνου τὰς συγκεκομμένας λέξεις ΜΥΡ—ΗΡ. Τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις ἀγγεῖα ἦσαν ἀνάξια λόγου. Ὅμοια ἦσαν καὶ τὰ εὐρεθέντα ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ ἱατροῦ Καράλη, ἐνθα δοκιμαστικῶς ὀλίγον ἐσκάψαμεν.

γ) Ἐν Παραλίᾳ Βάθειας.

Γινώσκοντες ὅτι ἐν Παραλίᾳ Βάθειας, ἐνθα ἴσως ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἀμάρυθος, πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχον ἐκχωσθῆ ὑπὸ παραρρέοντος χειμάρρου περὶ τὰ δέκα μαρμάρια στηθαῖα μεγάλου οἰκοδομήματος καὶ ἣ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ παρελθόντος ἔτους (σελ. 45. πρβ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1902 σελ. 122) μνημονευθεῖσα ἐπιγραφή, ἣτις εἶνε γεγραμμένη ἐπὶ τῆς βάσεως ἀνδριάντος ἀνακειμένου τῷ Ἀπόλλωνι, τῇ Λητοῖ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, ἐκρίναμεν καλὸν νὰ διερευνήσωμεν τὸν χώρον τοῦτον. Ἀνεψάσαμεν λοιπὸν τρεῖς παραλλήλους τάφους ἐκατέρωθεν τοῦ βέθρου τοῦ χειμάρρου, ἀλλὰ προχωρήσαντες μέχρι τοῦ παρθένου ἐδάφους οὐδὲν ἄλλο εὐρομεν ἢ ἐν ἔτι στηθαῖον. Συγχρόνως δὲ ἐσκάψαμεν ἐκεῖ πλησίον ἐν θέσει, ἣτις καλεῖται Παλαιὸς βωμός. Ἐνταῦθα εὐρέθησαν τετραγώνου οἰκοδομήματος οἱ θεμέλιοι ἐκ μεγάλων τετραγώνων πωρίνων λίθων συγκείμενοι. Τοῦ οἰκοδο-

μήματος τούτου ἢ μὲν μιὰ τῶν πλευρῶν ἔχει μῆκος μ. 6.85, ἢ δ' ἑτέρα 6,50.

Μετὰ ταῦτα ἐτραπόμεθα εἰς ἀνασκαφὴν τάφων. Καὶ πρῶτον μὲν ἐσκάψαμεν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ κ. Πανουσίου, ἔνθα πέρυσιν ἐντὸς τάφου εἶχον εὐρέθῃ χρυσᾷ κοσμήματα. Ἐν τάφῳ σεσυλημένῳ μικρᾶς κόρης εὐρέθῃ ταινία χρυσῇ μικρὰ καὶ οὐδὲν ἄλλο. Κατόπιν ἐσκάψαμεν ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ κ. Πετρογιάννη. Ἐνταῦθα ἀνεφῆξαμεν περὶ τοὺς δέκα τάφους. Τούτων τρεῖς περιεῖχον ἐντὸς μαρμαρίνων ἡμιπίθων κεκαλυμμένων ἄνωθεν διὰ μαρμαρίνης πλακῶς χαλκᾶς κάλπας τὴν κόνιν τοῦ νεκροῦ ἐνεχούσας. Πᾶσαι αἱ κάλπαι ἅμα προσβληθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐνεκα τῆς κατιώσεως καὶ τῆς λεπτότητος διαρραγεῖσαι ἐξήχθησαν εἰς τεμάχια. Ἐν τοῖς ἄλλοις εὐρέθησαν τὰ ἐξῆς κτερίσματα.

- 1) τρεῖς κάλπαι χαλκαῖ τεθραυσμέναι εἰς τεμάχια.
- 2) δύο λαβίδες χαλκαῖ, ὧν ἡ ἑτέρα τεθραυσμένη.
- 3) κάτοπτρον ἄνευ παραστάσεως ἔχον διάμετρον 0,10 μ.
- 4) χαλκῇ σμίλη.
- 5) κρίκος χαλκοῦς ἢ βάσις μιᾶς τῶν τεθραυσμένων καλπῶν.
- 6) λήκυθος λευκὴ τεθραυσμένη ἄνευ παραστάσεως καὶ δύο ἄλλαι, ὧν ἡ μὲν ἐν ἐρυθρῷ ἐδάφει μετὰ μελάνων κοσμημάτων ἔχει ὕψ. 0,18¹/₂ μ. ἡ δὲ ἄνευ στοιῶν, ἔχει ὕψ. 0,14.
- 7) κάρναρος μικρὸς μέλας ὕψ. 0,5 καὶ ἕτερος μόνωτος μετὰ καλύμματος ὕψ. 0,8.
- 8) ἀμπορεὺς μέλας δίωτος μετὰ πώματος ὕψ. 0,9.
- 9) δύο φιάλαι μικραὶ ἐρυθρόμορφοι ἄνευ παραστάσεων.
- 10) τρεῖς πρόχοι μικραὶ, ὧν ἡ μία μετὰ κοσμημάτων κοινῶν 0,8¹/₂.
- 11) τεμάχιον ληκύθου ἔχον γεγραμμένον σάτυρον.

Τελευταῖον ὀδηγηθέντες ὑπὸ λατύπης πώρου καὶ μαρμάρου, ἧτις ἄφρονος ἐφαίνετο κατεσπαρμένη ἐν τῷ κατὰ τὴν θέσιν Τοῦρκον ἀγρῷ τῶν κληρονόμων Μαντζάκου ἐσκάψαμεν ἐν αὐτῷ. Ἐνταῦθα εὗρομεν δώδεκα τάφους ἐντὸς τεσσάρων ἐρείσματων ἀνὰ τρεῖς πεποιημένους. Τὰ ἐρείσματα ταῦτα εἶχον σχῆμα πεῖ (Π). Τούτων τὰ μὲν τρία ἦσαν κατεσκευασμένα λίθοις τετραγώνοις πωρίνοις, εἶχον δὲ μῆκος μὲν 8,30 μ. πλά-

τος δὲ 2,15 μ. ἐν δὲ εἶχεν ὡς βάσιν κάτωθεν μὲν λίθους πωρίνους, εἶτα δὲ μαρμαρίνους καὶ ἐπὶ τούτων αὖθις πωρίνους. Τούτου τὸ μὲν μῆκος ἦτο 10,30 μ. τὸ δὲ πλάτος 2,20 μ. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ ἐπιμήκει πλευρᾷ μετὰ μέτρα 5,10 ὑπῆρχε διάλειμμα τῶν μαρμαρίνων τετραγώνων, ἐπὶ τοῦ διαλείμματος δὲ τούτου δὲν ὑπῆρχον οὐδὲ πώρινοι λίθοι ἐν διπλῇ σειρᾷ. ὡς ὑπῆρχον ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ διαλείμματος μερῶν. Οὐδεὶς ἐκ τῶν τάφων τούτων εἶχε μονόλιθον λάρνακα ἀλλὰ πάντες συνέκειντο ἐκ τεσσάρων ἢ πλείονων ἐπιχειρισμένων πλακῶν, ὧν τὸ πάχος ἦτο ἀπὸ 0,20 μέχρι 0,12 τοῦ μέτρου. Τριῶν ἐκ τῶν τάφων τούτων τὸ ἐσωτερικὸν ἦτο κεκοσμημένον γραφαῖς. Ἐν ἐνὶ τούτων κάτωθεν ἐρυθρᾷ ταινίας περὶ τὸ χεῖλος διαθεούσης ἐπὶ μὲν τῶν μακρῶν πλευρῶν ἐν τῷ μέσῳ ἦσαν γεγραμμένα δύο πρόσωπα ἀντιθέτως βλέποντα, ἀφ' ὧν ἐξεπορεύοντο κλῶνες μυρσίνης, οἷς ἐπεκάθητο πτηνὰ ἔχοντα τὴν οὐρὰν ἐστραμμένην πρὸς τὰ πρόσωπα, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πλευρῶν ἦσαν ἀνθοπλόκαμοι ἐκ κλάδων μυρσίνης, οἷς ἐπεκάθητο πτηνόν. Ἐν ἄλλῳ δὲ τάφῳ οἱ ἀνθοπλόκαμοι φέροντες πτηνὰ ἀντιμέτωπα καὶ συνδεόμενοι ἐν ταῖς γωνίαις ἦσαν γεγραμμένοι ἄνωθεν ταινίας ἐρυθρᾷ, ἧς τὸ πλάτος ἦτο 0,9 τοῦ μέτρου. Εἰ καὶ ἐπειράθημεν νὰ διασώσωμεν τεμάχιόν τι τοῦ ἐπιχρίσματος φέρον γραφᾶς, δὲν ἠδυνήθημεν δυστυχῶς, διότι τὸ ἐπιχρίσμα ἦτο ἀποκεκολλημένον, αἱ δὲ γραφαὶ ἅμα προσβληθεῖσαι ὑπὸ τοῦ φωτὸς ἐξηλείφθησαν. Τῶν δώδεκα τούτων τάφων ἀτυχῶς οἱ ὀκτὼ οἱ καὶ πλουσιώτεροι, ὡς τις δύναται νὰ εἰκάσῃ ἐκ τοῦ πολυτελοῦς τοῦ τε ἐρείσματος καὶ αὐτῶν τῶν τάφων εἶχον συληθῆ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ὑπὸ ἐπιτηδαιοτάτων τυμβωρύχων. Ἡ ὀπή, δι' ἧς εἰσῆλθον οἱ τυμβωρύχοι, μήκους 0,30 μ. πλάτους δὲ 0,25, εἶχεν ἀνοιχθῆ ἐν τισὶ μὲν ἐν μέσῳ τοῦ καλύμματος κατὰ τὴν συναρμογὴν τῶν ἀποτελουσῶν αὐτὸ πλακῶν, ἐν ἄλλοις δὲ κατὰ τὴν ἐν δεξιᾷ δυτικὴν γωνίαν τοῦ καλύμματος, ἀποκοπτομένου καὶ μέρους τῶν κάτωθεν τὴν γωνίαν ἀποτελουσῶν πλακῶν. Οὕτω δ' ἐντέχνως εἶχε γίνῃ ἡ σύλησις, ὥστε, ἂν μὴ ἐν τούτοις εὐρίσκοντο τὰ μὲν ὅσῃ μετακεκινημένα, φύλλα δὲ χρυσοῦ ἕνεκα σπουδῆς ἀπολελειμμένα, ἐν ἐνὶ δὲ τούτων ὑπὸ τεμάχιον τοῦ

κρανίου ἐνώτιον εἰκονίζον τὸν Δία ὑπὸ μορφὴν ἄετοῦ ἀναρπάζοντα τὸν Γανυμήδην ἔχοντα μορφὴν παιδὸς καὶ μικρὸν διὰ λίθον περιδέρατον, θὰ ἐνομιζόμεν ὅτι οἱ τάφοι οὗτοι δὲν ἦσαν σεσυλημένοι. Ἐν ἐνὶ τῶν τάφων τούτων, ἐν ᾧ ἦν τεθαμμένος ἀνὴρ, τῷ πρώτῳ ὃν ἀνεῴξαμεν. εὔρομεν οὐκ ὀλίγα φύλλα χρυσᾶ μυσίνης καὶ ελαίας, ἐν δυσὶ δ' ἄλλοις τάφοις γυναικῶν εὔρομεν τὰ ἐξῆς χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κοσμήματα πρὸς τισὶν ἄλλοις κτερίσμασιν.

1) ταινίαν χρυσῆν ἔχουσαν τρεῖς λίθους, δύο ἀμεθύστους καὶ ἐν τοπάζιον, εἰς δὲ τῶν λίθων ἔλλειπει καὶ τεμάχιον ἀνευ λίθων βάρ. γραμ. 25 καὶ 0,8.

2) πόρπην χρυσῆν ἔχουσαν ἐν μέσῳ λίθον ἐρυθρὰν στρογγύλην, περίξ δὲ ἄλλας 24. Ἔχει βάρους $7\frac{1}{2}$ γραμ.

3) τρία ζεύγη χρυσῶν ἐνωτίων, ὧν τὸ μὲν ἔχει ἐρωτιδεῖς βάρ. 5 γραμ. τὸ ἕτερον πλὴν τῶν ἐρωτιδέων ἔχει καὶ ἀνὰ δύο λίθους, ὧν ἡ μὲν ἐρυθρά, ἡ δὲ πρασίνη. Τὸ βάρους τούτου εἶνε γραμ. $7\frac{1}{2}$. Τὸ τρίτον ζεύγος ἔχει κάτωθεν κύκλους. Τὸ βάρους αὐτοῦ εἶνε $7\frac{1}{2}$ γραμ.

4) ἐν ἐνώτιον χρυσοῦν ἔχον κάτωθεν τὸν Δία ὑπὸ μορφὴν ἄετοῦ ἀναρπάζοντα τὸν Γανυμήδην ἔχοντα μορφὴν παιδός. Ἔχει βάρ. 4 γραμ.

5) δακτύλιον χρυσοῦν ἔχοντα σχῆμα ὄφρα μετὰ δύο μικρῶν πετρῶν βάρ. γραμ. 8.

6) δακτύλιον χρυσοῦν μετὰ λίθου ἐρυθρᾶς γεγλυμμένης, βάρ. γραμ. 3.

7) δακτύλιον χρυσοῦν στρεπτόν βάρ. γραμ. 4.

8) δακτύλιον χρυσοῦν ἔχοντα πλὴν τῆς σφενδόνης καὶ ἄλλας τρεῖς περὶ τὸν κύκλον, εἰς ὃν εἰσέρχεται ὁ δάκτυλος, βάρους γραμ. $4\frac{3}{4}$.

9) δακτύλιον χρυσοῦν μετὰ λίθου γεγλυμμένης βάρους γραμ. $5\frac{1}{2}$.

10) δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ὧν ὁ εἰς δὲν ἔχει σφενδόνην, ὁ δ' ἕτερος ἔχει δύο μικρὰς λίθους ὠοειδεῖς, βάρ. ἀμφοτέρωι γραμ. 5 καὶ 0,8.

11) περιδέριον χρυσοῦν ἔχον εἰς τὰ ἄκρα δελφίνας βάρ. γραμ. 18.

12) περιδέριον χρυσοῦν εἰς τεμάχια, ὧν ἑπτὰ ἔχουσι λίθους, ἐρυθράς, ὠοειδεῖς, στρογγύλας καὶ ἐν σχήματι καρδίας βάρ. γραμ. 18.

13) περιδέριον χρυσοῦν εἰς τεμάχια, ὧν δύο ἔχουσι λίθους ἐρυθράς, δύο ἔχουσι σχῆμα ἀγγείων, τρία κομβίων, τὰ δ' ἄλλα εἶνε σωληνοειδῆ καὶ χανδροειδῆ βάρ. γραμ. 9.

14) περιδέριον ἔχον λίθους μικρὰς φερούσας ἐν μέσῳ λευκὸν διάζωμα καὶ κατὰ τὰ ἄκρα λεοντοκεφαλὰς εἰς δύο τεμάχια βάρ. γραμ. 5 καὶ 0.5.

15) τέσσαρας δανάκας χρυσαῖς, ὧν ἡ μὲν βάρ. 0,1 τοῦ γραμ. ἔχει ἔντυπον γλαῦκα καὶ τὰ γράμ. ΑΘ, ἡ ἄλλη βάρ. 0,7 τοῦ γραμ. ἔχει ἔντυπον ἀφ' ἐνὸς μὲν κεφαλῆν νύμφης, ἀφ' ἑτέρου δὲ Ἑρμοῦ(;) ἡ τρίτη βάρ. 0,5 τοῦ γραμ. ἔχει ἔντυπον πτηνόν, ἡ δὲ τετάρτη ἄνευ τινὸς παραστάσεως ἔχει βάρους γραμμαρίου.

16) κόσμημα χρυσοῦν ἐν εἴδει ἀγγείου ἔχον κάτωθεν δύο κρικούς βαρ. 0,7 τοῦ γραμ.

17) φύλλα χρυσαῖ μурσίνης, ἐλαίας, δρυός, δάφνης βάρ. 165 γραμμαρίων.

18) δύο ἀργυροῦς σκύφους, ὧν ὁ ἕτερος ἐφθαρμένος βάρ. 305 γραμμ.

19) κτένα θαλάσσιον ἀργυροῦν δίθυρον βάρ. 49 γραμ.

20) κοχλιάριον ἀργυροῦν ἀκέριον βάρ. 51 γραμ.

21) δύο ληκύθια ἀργυρᾶ, ὧν τὸ μὲν ἐφθαρμένον βάρ. 33 γραμ. τὸ δ' ἕτερον εἰς τεμάχια βάρ. 40 γραμ.

22) πυξίδα ἀργυρᾶν ἐφθαρμένην καὶ ἑλλιπῆ βάρ. γραμ. 43.

23) πυξίδα ἀργυρᾶν μικρὰν βάρ. γραμ. 16.

24) φιάλην ἀργυρᾶν εἰς τεμάχια βάρ. γραμ. 42.

25) τὸ κοῖλον κοχλιαρίου ἀργυροῦ ἐφθαρμένου βάρ. γραμ. 10.

26) κοχλιάριον μικρὸν ἀργυροῦν ἐφθαρμένον καὶ τεμάχιον τοῦ αὐτοῦ βάρ. γρ. 5,8.

27) τρία χαλκᾶ πινάκια διαμέτρου τὸ μὲν 0,21 τοῦ μέτρου, τὰ δ' ἄλλα 0,20 ἄλλὰ τὸ ἕτερον τούτων διερωγός.

- 28) κρίκον χαλκοῦν διαμέτρου 0,15 μ.
 29) δύο χαλκᾶς σιλεγγίδας εἰς τεμάχια.
 30) δύο πυξίδας μολυβδίνας.
 31) νομίσματα ἀργυρᾶ τρία καὶ χαλκᾶ πέντε.
 32) μάχαιραν χαλκῆν τεθραυσμένην.
 33) σμίλην χαλκῆν.
 34) βελονάκιον χαλκοῦν.
 35) κάρθαρον πῖλινον μέλανα μετὰ πώματος ἔχοντα ἐγγά-
 ρακτα κοσμήματα ὤψ. 0,21.

36) δύο κάτοπτρα χαλκᾶ ἄνευ παραστάσεων, ὧν τὸ μὲν ἔχει διάμετρον 0,17, τὸ δ' ἕτερον τεθραυσμένον 0.5 μ.

Ὅτε δὲ διηρευνᾶτο ὁ χώρος, ἐν ᾧ εἶχεν εὐρεθῆ ἢ προρρηθεῖσα ἐπιγραφὴ, ἐπειδὴ εἶχομεν μάθη ὅτι ἐν Δύστῳ μὲν ὑπῆρχε τύμβος τις, ἐν Αὐλωναρίῳ δὲ ἀνάγλυφον εἰκονίζον ἵππεα καὶ ἐπιγραφὴ ἀξία λόγου, ἐν Μετοχίῳ δὲ κορυμνὸς μαρμαρίνου ἀνδριάντος καὶ πῶρινος λίθος ἔχων σχῆμα πλοίου, ἐκρίναμεν καλὸν μετὰ τοῦ Σχολάρχου καὶ ἐπιμελητοῦ τοῦ ἐν Χαλκίδι Μουσείου κ. Γ. Δερβένη νὰ περιέλθωμεν τὰ μέρη ταῦτα, ἵνα καὶ περὶ ὧν εἶχομεν μάθη βεβαιωθῶμεν καὶ ἄλλο τι, ἂν ὑπῆρχεν ἄξιον λόγου, ἐρευνησώμεν. Μισθωσάμενοι λοιπὸν δύο ἡμιόνους ἀφικόμεθα δι' Ἀλιβερίου εἰς Δύστον. Ἐνταῦθα εἶδομεν τὸ ἐπὶ κωνοειδοῦς λόφου ἐν μέσῃ τῇ πεδιάδι, μεταβαλλομένη κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς λίμνην, ἀρχαῖον φρουρίον, οὕτινος οὐ μόνον τὸ τεῖχος κατὰ μέγα μέρος σφίζεται ἀλλὰ καὶ πύργοι οὐκ ὀλίγοι καὶ πύλαι τινές. Παρὰ τινος χωρικοῦ ἐμάθομεν ὅτι πρὸ ὀλίγων μηνῶν ξένοι τινὲς διέμειναν ἐπὶ ἡμέρας αὐτόθι καὶ ὅτι καὶ ἀγασκαφάς τινας ἐν τῷ φρουρίῳ ἐποίησαντο ἐν πλήρει ἡμέρᾳ. Πλὴν τοῦ φρουρίου εἶδομεν καὶ τὸν τύμβον, ἀλλὰ δὲν ἐπεχειρήσαμεν νὰ σκάψωμεν αὐτόν, διότι οὔτε ἐργάτας ἦτο δυνατόν νὰ εὐρωμεν ἕνεκα τοῦ θέρους οὔτε, ἂν εὐρίσκομεν, εἶχον τὰ κατάλληλα ἐργαλεῖα. Μνείας ἄξιον κρίνομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ τύμβου μέχρι τῆς νεωστὶ κατασκευασθείσης γεφύρας καθ' ὅλον τὸ μῆκος ὑπάρχουσι μαρμαρόλιθοι ἔχοντες τεχνητὰς ἐντομὰς στοιχηδὸν πεπονημένας καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ κείνται κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἣτις κεῖται πέραν τῆς περιφερείας τῆς ὁμωνύμου λίμνης πολὺ

πιθανὸν ὅτι οἱ λίθοι οὗτοι ἦσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἦτο τρόπον τινὰ τὸ ὄριον τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης. Τοιοῦτους λίθους πολλοὺς εἶδομεν ἐντετοιχισμένους καὶ εἰς φρέαρ παρὰ τὰ Ζάρακα ὑπάρχον. Ἀπὸ τοῦ Δύστου ἐπορεύθημεν εἰς Αὐλωνάριον. Ἐνταῦθα τὸ μὲν ἀνάγλυφον τὸ εἰκονίζον τὸν ἱππέα ἀναζητήσαντες ἐν χριστιανικῷ ναῷ κατηρειπωμένῳ δὲν εὕρομεν, ἐνετύχουμεν δ' ὁμως τεμαχίῳ ἐπιγραφῆς ἐντετοιχισμένης ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐλληνοδιδασκάλου κ. Κ. Φραγκούλη, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν Ἑρετριέων ἰδρυθεὶς μουσικὸς ἀγὼν ἐξηκολούθησε τελούμενος καὶ μετέπειτα ἐπὶ πολλὰ ἔτη (ιδ. Ἀρχ. Ἐφ. 1902 σελ. 107). Παρὰ τὸ Αὐλωνάριον ἐμάθομεν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κ. Κ. Φραγκούλη ὅτι ὑπάρχει ἐπὶ λόφου φρούριον ἀρχαῖον, ὅπερ ὁμως ἡμεῖς, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἤπειγεν, δὲν εἶδομεν. Παρὰ τὰ πανδοχεῖα δὲ τὰ κείμενα ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ παρὰ τὸν ἅγιον Δημήτριον, ἐνθα τελεῖται ἡ πανηγυρις τῆς ἀγίας Θέκλης ὑπάρχει ναὸς ἀρχαῖος ἐκ πωρίνων λίθων πεπονημένος, ὅστις, ὡς ὁ πατήρ τοῦ διδασκάλου κ. Φραγκούλη λέγει, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατεχώσθη, πλημμυρήσαντος τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ. Καὶ νῦν δὲ ἀκόμη βλέπει τις τεμαχία πωρίνων κίωνων, ἅτινα ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ Κ. Ἀθανασίου ἐργαζόμενος αὐτὸν ἐξήγαγεν.

Ἀπὸ τοῦ Αὐλωναρίου διὰ Κονιστρῶν καὶ Κύμης ἀπήλθομεν εἰς Μετόχιον. Ἐνταῦθα ἐν τῇ παραλίᾳ εἶδομεν φρούριον ἀρχαῖον ἐκ τετραγώνων λίθων πεπονημένον, οὗ ὁ περίβολος ἐκτισμένος περὶ τὸ μέσον κωνοειδοῦς λόφου κατὰ τὸ πλεῖστον σώζεται. Φαίνονται δὲ ἔτι καὶ πολλοὶ τῶν πύργων καὶ τινες τῶν πυλῶν. Ὑπὲρ τὸ ἀρχαῖον τοῦτο φρούριον περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου φαίνεται ἐρείπια τείχους ἐνετιχοῦ. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τινὸς τῶν κατοίκων Ταρνάνα τὸ ὄνομα, εἶδομεν λίθον πώρινον ἔχοντα σχῆμα πλοίου μικροῦ, οὗτινος τὸ κατάστρωμα καλύπτεται ὑπὸ ῥομβοειδῶν γραμμῶν, ἐπὶ δὲ τῆς πρῶρας κεχαραγμένον τὸ γράμμα Μ. Πιθανῶς ὁ λίθος οὗτος ἐχρησίμευεν ὡς μύλη. Παρ' ἄλλῳ δὲ τινι εἶδομεν κορμὸν ἐφήθου εἰς δύο κεκομμένον καὶ πέντε κιονίσκους ραβδωτοὺς πίδακοειδεῖς τούτων οἱ τρεῖς ἦσαν ἀποκεκρουμένοι. Ἄμα ἐπανελθόντες διὰ Στενῆς καὶ Βούνων εἰς Χαλκίδα παρεκαλέσαμεν τὸν Νομάρχην κ. Φανδριδῆν νὰ διατάξῃ τὸν ἀστυ-

νόμον Διρφύων νὰ κατάσχη τὰ ἐν Μετοχιῶν ὄντα ταῦτα ἀρχαῖα ὑποσχόμενοι τὴν δαπάνην τῆς μεταφορᾶς νὰ καταβάλλῃ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Ὅντως δὲ ὁ κ. Νομάρχης ἐξετέλεσε τὴν παράκλησιν ἡμῶν ταύτην καὶ τὰ ἀρχαῖα ταῦτα ἔργα τῆς τέχνης κατασχεθέντα ἐκομίσθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Χαλκίδος. Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ καταστήσωμεν γνωστόν, ὅτι ἐν Στενῇ εἰδομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Χριστοῦ Παπαγεωργίου τεμάχιον χαυλιόδοντος πηχυαῖον περίπου προκατακλυσμαίου θηρίου.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΙΕΡΟΥ ΝΟΜΙΟΥ ΠΑΝΟΣ

Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας πρὸς ΝΔ τῆς ἱερᾶς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου ὄρους ἐπὶ τῆς ἀποτόμου κλιτύος μιᾶς τῶν χαμηλοτέρων κορυφῶν τῆς μακρᾶς ὄροσειρᾶς τῆς ΝΔ Ἀρκαδίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Λυκαίου ὄρους καὶ τῶν Νομίων ὄρων, χωρὶς νὰ εἶνε εὐκόλον νὰ ὀρισθῇ σήμερον διὰ τῶν σφζομένων μαρτυριῶν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, μέχρι ποῦ τῆς ὄροσειρᾶς ταύτης ἴσχυεν ἐκάτερον τῶν ὀνομάτων τούτων, κεῖται τὸ ἱερόν τοῦ Πανός, τῆς περιοχῆς τοῦ ὁποίου μέγα μέρος ἀνέσκαψε δι' ἐμοῦ ἐφέτος ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἑταιρεία.

Καλυφθὲν σὺν τῷ χρόνῳ ὑπὸ πυκνοῦ δάσους καὶ δυσπρόσιτον ἔνεα τῶν περιβαλλουσῶν αὐτὸ ἀγρίων χαραδρῶν, ἐν αἷς σχηματίζονται αἱ πρῶται πηγαὶ τῆς Νέδας, θὰ ἔμμενε τὸ ἱερόν ἀφανές, ἂν μὴ ἐδίδετο τυχαία ὄλως ἀφορμὴ πρὸς ἀνακάλυψίν του.

Ἡμίσειαν ὥραν ἀπ' αὐτοῦ ἀπέχει τὸ χωρίον Μπέρεκλα τῆς Ἀνδριτσαινῆς· τούτου οἱ κάτοικοι θέλοντες νὰ ἀνοικοδομήσωσι μικρὰν κατεστραμμένην Ἐκκλησίαν, τιμωμένην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀϊστρατήγου, ἡ ὁποία εἶχε κτισθῆ πρὸ αἰῶνων ἐπὶ τῶν ἐρείπων τοῦ ἀρχαίου ἱεροῦ, ἔσκαψαν ὀλίγον πρὸς ἀνακαίνισιν τῶν

θεμελίων ταύτης καὶ ἀνεῦρον τρία χαλκᾶ ἀγαλμάτια, τὰ ὅποια διὰ μεσολαβήσεως τοῦ ἐξ Ἀνδριτσαίνης Ἱατροῦ Γ. Παπαδημητρίου κατεσχέθησαν καὶ ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅθεν κατετέθησαν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον.

Συνεπεῖα τῆς ἀνευρέσεως τῶν ἀγαλματίων τούτων καὶ ἐκθέσεώς μου μετ' ἐπίσκεψιν τοῦ χωρίου ἀπεφασίσθη ἡ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀνασκαφῆ.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐπὶ τῆς περιοχῆς τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐν μέρει ἐπὶ τῶν συνορευόντων κτημάτων τῶν ἐκ Μπέρεκλα Ι. Βεργῆ καὶ Κ. Καψῆ, ἐβεβαιώθη δὲ διὰ ταύτης ἡ ὑπαρξίς ναοῦ τοῦ Πανός κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ ἀπεκαλύφθησαν λείψανα οἰκοδομήματος, τὰ ὅποια εἶνε πιθανώτατα λείψανα αὐτοῦ τοῦ ναοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ γείνη δυνατὸν νὰ βεβαιωθῆ τι περὶ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς οἰκοδομῆς τούτου.

Ἀπεκαλύφθη ἐν πρώτοις κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος μακρὸς τοῖχος λίαν κακῶς ἐκτισμένος διὰ μικρῶν ἀκατεργάστων λίθων, ὁ ὁποῖος θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἀνάλημμα διὰ τὸ ἐπίπεδον τοῦ ναοῦ, καὶ ὀλίγα μέτρα μακρὰν τούτου εὑρέθησαν τὰ θεμέλια καλλιτέρον ἐκτισμένου οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε ὁ ναός, ὅστις εἶχε κατὰ ταῦτα οὐχὶ πολὺ μεγάλας διαστάσεις.

Ἐξ ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων ἐσφύζοντο μόνον ὀλίγοι σπόνδυλοι μικρῶν δωρικῶν καὶ ἰωνικῶν κιόνων ἐκ μαρμάρου καὶ τιτανόλιθοί τινες μεγάλοι ἐκ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ ἄνευ ἔχρους συνδέσμων.

Εἰς τὴν παντελῆ σχεδὸν καταστροφὴν τοῦ Ἱεροῦ συνετέλεσεν ἡ χρησιμοποίησις τοῦ χώρου αὐτοῦ ὡς χριστιανικοῦ νεκροταφείου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Φραγκικῆς ἐν Πελοποννήσῳ κυριαρχίας, διότι εἰς ἑκατοντάδα ἀνέρχονται οἱ ἀνευρεθέντες χριστιανικοὶ τάφοι κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν, ἧσαν δ' οὗτοι πάντες ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους καὶ ἐντὸς τοῦ οἰκοδομήματος τεθειμένοι.

Τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων ἀντικατέστησαν ὀπωσοῦν τὰ εὐρήματα χαλκῶν ἀγαλματίων καὶ πηλίνων καλλιτεχνημάτων.

Πρὸ πάντων παρὰ τὸ ἀνάλημμα τὸ ἐδαφος ἀπετελεῖτο εἰς

μεγάλην ἀπόστασιν ἐξ ὑπολειμμάτων ἰσχυρᾶς πυρᾶς, τὰ ὅποια πιθανώτατα ἦσαν τὰ ὑπολείμματα τῶν καιομένων πυρῶν κατὰ τὰς προσφορὰς τῶν θυσιῶν. Ἐντὸς τοῦ κεκαυμένου τούτου μέρους εὑρέθησαν πολλὰ μικρὰ χαλκᾶ ἀγαλμάτια, τῶν ὁποίων τινὰ εἶνε ἀληθῆ ἀριστουργήματα τῆς πλαστικῆς τέχνης τοῦ τέλους τοῦ 5' αἰῶνος π. Χ.

Ἐν τούτων παριστᾷ θεόν, πιθανῶς τὸν Ἀπόλλωνα, φέροντα ἄκτινωτὸν στέφανον καὶ κρατοῦντα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀλέκτορα, τὰ δὲ λοιπὰ χωρικοὺς Ἀρχάδας τὸν συνήθη αὐτοῖς ἱματισμὸν περιβεβλημένους καὶ ἐκτελοῦντας ἔργα ἀρμόζοντα εἰς ἱερὸν.

Καὶ τῶν πηλίνων ὀλίγα παριστῶσι θεοὺς ἢ Σειληνοὺς, τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως χωρικοὺς.

Πάντα τὰ ἔργα ταῦτα εἶνε τοῦ 5' καὶ 6' αἰῶνος π. Χ., ἔργα δὲ ὠρισμένως νεώτερα τοῦ 8' π. Χ. αἰῶνος δὲν εὑρέθησαν.

Τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅστις εἶχε τὸ ἱερὸν ἐβεβαιώθη ἐκ μιᾶς ἐπιγραφῆς ἐπὶ μικροῦ λιθίνου βήθρου, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκειται ΠΑΝΟΣ καὶ ἐξ ἑνὸς ὀστράκου, ἐφ' οὗ εἶνε ἐγκεχαραγμένη ἡ ἀνάθεσις ΤΟΙ ΠΑΟΝΙ, ὅπερ εἶνε ὁ ἀρχικὸς τύπος τοῦ Πανὸς καὶ ἴσως τοπικὴ αὐτοῦ ὀνομασία κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Τοῦ ἱεροῦ χώρου ἀνέσκαψα τὸ ἥμισυ περίπου, ἀλλὰ μικραὶ δοκιμαίαι ἐπὶ τῶν παρακειμένων κτημάτων μ' ἔπεισαν, ὅτι ἕτερον σπουδαῖον οἰκοδόμημα δὲν κρύπτεται πλέον ἐντὸς τοῦ μὴ ἀνασκαφέντος χώρου, δὲν εἶνε ὁμῶς ἀπίθανον τὰ καλύπτωνται βᾶθρα ἢ ἄλλα μικρὰ ἀναθηματικὰ κτίρια.

Παρὰ τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν εὑρέθη τοῖχος κτισθεὶς πιθανῶς συγχρόνως πρὸς ταύτην ἐκ βᾶθρων ἀρχαίων χαλκῶν ἀγαλμάτων, ἡ ὕπαρξις τῶν ὁποίων μαρτυρεῖ περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἱεροῦ.

Ἐκατὸν περίπου μέτρα μακρὰν τοῦ ἱεροῦ πρὸς Β. τούτου ἀπεκαλύφθη ἐντὸς τοῦ κτήματος τοῦ Κ. Καψῆ ἐν τετράγωνον δωμάτιον καλῶς ἐκ μεγάλων λίθων ἐκτισμένον· τούτου οἱ τοῖχοι σφίζονται μέχρις ὕψους 2 μ., διάφορα δὲ μαρτύρια πείθουσιν, ὅτι τὸ δωμάτιον ἐχρησίμευσεν ὡς δεξαμενὴ. Ὅμοίως δεξαμενῆς λείψανα εὑρίσκονται καὶ κατὰ τὸ νότιον μέρος ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ.

Τὸ χωρίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀνασκαφὴν ἱερόν, εὐρίσκειται 1 ὥραν περίπου μακρὰν τῆς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου ὄρους, τοῦ σημερινοῦ Ἀγ. Ἐλιᾶ τῶν Καρυῶν, καὶ ἀπέχει κατὰ τὸ διπλάσιον περίπου ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Τετραζίου, ὅπερ ταυτίζεται πρὸς τὰ Νόμια ὄρη τῶν ἀρχαίων, χωρίζεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν δύο κορυφῶν διὰ μεσολαβουσῶν μικροτέρων τοιούτων. Ἐπειδὴ ὡς εἶπον καὶ ἀνωτέρω ἡ ἔκτασις τοῦ Λυκαίου ὄρους, δὲν ὀρίζεται σαφῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὅπως καὶ ἡ τῶν Νομίων ὄρέων, πιστεύω ὅτι ὁ Πausanίας ὁμιλῶν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Λυκοσοῦρας περὶ τοῦ κειμένου ἐν τοῖς Νομίοις ὄρεσιν χωρίου Μελπείας καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ναοῦ τοῦ Νομίου Πανός, εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ ὑφ' ἡμῶν ἀνασκαφὴν ἱερόν.

Τὴν ιδέαν μου ταύτην πιστεύω, ὅτι θὰ δυνηθῶ νὰ ἀναπτύξω καλλίτερον προσεχῶς ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι.

20 Δεβρίου 1902

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΚΩΤΙΛΟΥ

Ἡ πρὸς ΒΔ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος ὑψομένη κορυφὴ εἶχεν ἤδη ταυτισθῆ ὑπὸ πολλῶν περιηγητῶν πρὸς τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πausanίου Κώτιλον, καὶ λίαν ὀρθῶς εἶχεν ὑποθεθῆ, ὅτι ὀλίγοι κατειργασμένοι λίθοι, οἵτινες εὐρίσκοντο ἐκεῖ, προήρχοντο ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ γενομένη κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης ἀπεκάλυψε τὰ λείψανα δύο μικρῶν ναῶν τῆς Ἀφροδίτης ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Πausanίου μνημονευομένου ἐνός τοιούτου.

Οἱ ναοὶ οὗτοι εἶνε ἀπλούστατα ἐκτισμένοι καὶ ἔχουσιν ὅλως πρωτότυπον μορφήν. Ἀποτελεῖται ἐκάτερος τούτων ἐξ ἐνός ἐπιμήκουσ οἰκοδομήματος εἰς δύο δωμάτια διηρημένου· τὸ ἐν,

τὸ ἐσώτερον εἶνε μεγαλειότερον καὶ ἔχει τὴν θέσιν τοῦ σπηκοῦ μετὰ τοῦ βάρου τοῦ ἀγάλματος, τὸ δ' ἕτερον τὸ πρὸς τὴν θύραν εἶνε μικρότερον καὶ ἀποτελεῖ τὸν πρόναον. Ὅπισθόδομον δὲν ἔχουσιν ἀμφότεροι, στεροῦνται δὲ καὶ οἰασθήποτε ἄλλης διὰ κιόνων κοσμήσεως.

Οἱ τοῖχοι αὐτῶν εἶνε ἐκτισμένοι διὰ μικρῶν λίθων ὀλίγον μόνον κατειργασμένων καὶ πηλοῦ, μόνον δ' ἡ στέγη ἦτο ὀπως-δήποτε κεκοσμημένη, διότι αἱ ἀκροκέραμοι εἶχον ἀναγλύπτους ἀντωποὺς Σφίγγας, ὡς φαίνεται ἐξ ὀλίγων περισωθέντων τεμαχίων ἐκ τούτων. Οἱ τοῖχοι ἦσαν σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, σφίζονται δὲ καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν εἰς ὕψος 0,80 περίπου. Μέγας σωρὸς λίθων, ὅστις ἐκάλυπτε τὰ λείψανα ταῦτα, ἐμαρτύρει, ὅτι καὶ τὸ καταπεσὸν μέρος τῶν τοίχων ἦτο ἐκτισμένον ὅπως καὶ τὸ σφζόμενον μέρος.

Ὁ εἰς τῶν ναῶν ἔχει μῆκος 9,30 καὶ πλάτος 5,50, διευθύνεται δὲ κανονικῶς ἐκ Δ. πρὸς Α, ἐνῶ ὁ ἕτερος, ὅστις ἀπέχει τοῦ πρώτου ὀλίγα μόνον μέτρα καὶ εἶνε διπλάσιος αὐτοῦ κατὰ τὸ μέγεθος, ἔχει διεύθυνσιν ἐκ Β πρὸς Ν. Ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο ἔδωκε πάντως τὸ σχῆμα τῆς μικρᾶς κοιλάδος, ἐν ἧ κεῖνται καὶ οἱ δύο ναοί, ἧτις στενὴ οὖσα καὶ ἐπιμήκης ἔχει διεύθυνσιν ἐκ Β πρὸς Ν.

Ἐπὶ τοῦ βάρου τοῦ μικροτέρου ναοῦ ὑπῆρχεν ἓν μόνον ἄγαλμα, ἐπ' ἐκείνου δὲ τοῦ μεγαλειότερου δύο, ὧν τὸ ἐν ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου μικρότερον τοῦ ἄλλου, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν πρὸς ἐνθεσιν τῶν πλίνθων τῶν ἀγαλμάτων ὁπῶν ἐπὶ τοῦ βάρου.

Οὐδεμία διαφορὰ ὑπῆρχεν ὡς πρὸς τὰ γενόμενα εὐρήματα ἐν ἐκατέρῳ τῶν ναῶν, διότι ἐν ἀμφοτέροις εὐρίσκοντο πάμπολλαι πῆλιναι προτομαὶ Ἀφροδίτης καὶ μικρὰ κάτοπτρα· τοῦτο δὲ μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ αὐτὴ θεά, ἡ Ἀφροδίτη, ἐλατρεύετο ἐν ἀμφοτέροις.

Ἐν τῷ μεγαλειτέρῳ ναῷ ἐπὶ τοῦ βάρου ἴστατο πιθανῶς ἡ Ἀφροδίτη καὶ παρ' αὐτὴν ὁ μικρὸς Ἔρως.

Ἐπειδὴ ὁ Πausanias εἶνα μόνον ναὸν μνημονεύει θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ἕτερος τῶν ναῶν δὲν ἐφαίνετο ἐπὶ

τῶν χρόνων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς οὐδὲν εὐρέθη τεκμήριον μαρτυροῦν, ὅτι εἰς ἐκ τῶν δύο ναῶν διετηρήθη πλεόν τοῦ ἄλλου.

Τὰ πλεῖστα τῶν εὐρημάτων εἶνε τοῦ δ' π. Χ. αἰῶνος, μόνον δὲ αἱ ἀκροκέραμοι κοσμοῦμεναι διὰ παραστάσεως τοῦ 5' αἰῶνος μαρτυροῦσιν, ὅτι οἱ ναοὶ ἐκτίσθησαν ἐπ' ἀρχαιοτέρων χρόνων.

Ἐξῶθεν τοῦ μεγαλειτέρου ναοῦ παρὰ τὸν Ἄν. τοῖχον εὐρέθη μία μικρὰ λεπτὴ χαλκῆ πλάξ εἰς δύο τετραυσιμένη, ἐφ' ἧς ἦτο διὰ στιγμῶν γεγραμμένη ἐπιγραφὴ διὰ χαρακτῆρων, οἵτινες ἐν ἄλλαις Ἑλληνικαῖς πόλεσιν, ὧν ἡ ἐπιγραφικὴ εἶνε καλλίτερον ἐγνωσμένη, μόνον περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος ἀπαντῶσιν.

Περιέχει αὕτη ἀναγραφὴν ἀπελευθερώσεως δούλων ὑπὸ Κλένιος τινος, εἶνε δὲ σπουδαία, διότι ἐν αὐτῇ ἀναφέρονται οἱ θεοὶ, οἵτινες ἐλατρεύοντο ἐπὶ τοῦ Κωτιλίου ὄρους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὁ Ἀπόλλων Βασίτας, ὁ Πῆν ὁ Σινόεις, ἡ Ἄρτεμις ἐν Κωτιλεοικίῃ ἢ Φορθασία.

Βασίτας ἐκαλεῖτο βεβαίως ὁ ἐν Βάσσασι λατρευόμενος Ἀπόλλων, πρὶν ἢ δοθῆ ἀφορμὴ νὰ κληθῆ Ἐπικούρειος, ἂν δὲ γεῖνη δυνατόν νὰ ὀρισθῆ ἀκριβοῦς χρονολογία τῆς ἐπιγραφῆς, θὰ ἔχωμεν τὸν χρόνον, καθ' ὃν δὲν ἐκαλεῖτο εἰσέτι Ἐπικούρειος ὁ Ἀπόλλων καὶ δὲν εἶχεν ἐπομένως λάβῃ χώραν τὸ θαῦμα, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ὀνομασίαν ταύτην.

Ὀρθασία εἶνε ἐνταῦθα πάντως ἡ Ἀφροδίτη.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡῶ

Τὸ Στάδιον

(πίνακες Α' Β' Γ' Δ')

Πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ σταδίου καὶ ἐντελῆ ἐξακρίβωσιν τῶν κατ' αὐτὸ ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀνασκαφῆ μέρος τῆς ἀπὸ Ναυπλίου εἰς τὸ Ἱερόν, μέχρι τοῦ θεάτρου, ἀγούσης δημοσίας ὁδοῦ. Τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1902, ἐν μέρει δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος 1903. Κατ' αὐτὰ τὰ δύο ἔτη συνετάχθησαν πρὸς τούτοις, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ὁδηγίαν καὶ ἐποπτείαν μου, τὰ σχέδια τοῦ σταδίου ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Παρθενῶνος νομομηχανικοῦ, ὥστε τώρα μόνις εἶνε δυνατόν νὰ γείνη ἡ προσήκουσα δημοσίευσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ σταδίου, διότι ἡ ἐρμηνεία, ἣν ἐξέθηκα ἐν τῷ ἐν ἔτει 1900 ἐκδοθέντι βιβλίῳ μου «Τὸ Ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ» ἐν σελ. 96 κ. ἑ., στηρίζεται εἰς τὰ μέχρι τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν.

Τῶν προσηρηθέντων τῷ τεύχει τούτῳ τεσσάρων πινάκων ὁ πίναξ Δ' περιέχει φωτογραφικὰ ἀπεικονίσματα τῶν διαφορῶν μερῶν τοῦ σταδίου, ὡς σώζεται τοῦτο σήμερον. Ὁ πίναξ Α' περιέχει τὸ σχέδιον τοῦ ὅλου σταδίου καὶ τομὰς αὐτοῦ κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος. Οἱ πίνακες Β' καὶ Γ' περιέχουσι σχεδιάσματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν τοῦ σταδίου.

Τὸ στάδιον κεῖται πλησίον τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου παρὰ τὴν μεσημβρινὴν βραχώδη κλιτὺν τοῦ ὀροπεδίου, ἐφ' οὗ κεῖται ἡ θόλος, ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἄλλα οἰκοδομήματα τοῦ Ἱεροῦ.

Ἡ ἀνατολικὴ μικρὰ πλευρὰ αὐτοῦ εἶνε κατεσκευασμένη δι' ἐπισωρεύσεως χώματος. Χῶμα ἐπεσωρεύθη ἐν μέρει καὶ πρὸς ἐντελῆ σχηματισμὸν τῶν πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς νότον μακρῶν πλευρῶν, ἢ μᾶλλον πρὸς διακανόνισιν τῆς καταφερείας τούτων, αἵτινες ἦσαν ὄχθαι χαράδρας. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι δὲν ἐπεσωρεύθη χῶμα μέχρι τῶν ἄκρων τῶν μακρῶν πλευρῶν, μέχρι δηλ. τῆς ἀφῆσεως, ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν πίν. Α'. Ἐπισώρευσις χώματος ἐγένετο μόνον μέχρι πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν μακρῶν πλευρῶν. Πέραν τοῦ μέρους τούτου τὸ ἔδαφος ἔμεινεν, ὡς καὶ πρότερον εἶχε, ἐλάχιστα δηλ. ὑπερέκειτο τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾧ ἐγένετο ὁ δρόμος· ὅτι δὲ δὲν ἐξυψοῦντο ἐνταῦθα αἱ πλευραὶ τοῦ σταδίου, καθ' ὃν τρόπον καὶ κατὰ τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος, δεικνύει ἐπὶ πλέον καὶ ἡ κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος ὑπαρξίς τοῦ ἐν τῷ πίνακι Α' οἰκοδομήματος Ε. Κατὰ τὸ μέρος ἄρα τοῦτο τοῦ σταδίου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχωσιν ὑπερκείμενα ἐδῶλια· ἂν δὲ συνήρχοντο καὶ ἐνταῦθα θεαταί, δὲν θὰ ἐκάθηντο, ἀλλὰ θὰ ἴσταντο οὗτοι. Εὐλόγως δὲ περὶ τοῦ σταδίου τούτου λέγει ὁ Πausanias, ὅτι ἦτο κατεσκευασμένον ἐκ χώματος (1), διότι ἔχει μὲν τοῦτο ἐνιαχοῦ λίθινα ἐδῶλια, ἀλλὰ ταῦτα δὲν στηρίζονται ἐπὶ λιθίνων κρηπιδωμάτων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐπισωρευθέντος χώματος. Λίθινα στάδια ὀνομάζει ὁ Pausanias μόνον ἐκεῖνα, ὡς φαίνεται, ἅτινα ἔχουσι λίθινα ἀναλήμματα καὶ κρηπιδώματα, ἐφ' ὧν ἐδρῶνται τὰ ἐδῶλια, οἷον τὸ ἐν Ἀθήναις, τὸ ἐν τῷ Ἴσθμῳ, τὸ ἐν Δελφοῖς (Paus. I, 19, 7. II, 1, 7. X, 32, 1).

Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. θὰ ὑπῆρχεν, ὡς φαίνεται, τὸ στάδιον τοῦτο, διότι ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων ἐτελοῦντο ἀγῶνες ἐν τῷ Ἴερῳ, καθ' οὓς Κλέανδρος Αἰγινήτης ἐνίκησε παγκράτιον καὶ Θεμίσιος πυγμὴν καὶ παγκράτιον (Πίνδαρος, Ἴσθμ. Η' στ. 150. Νέμ. Ε' στ. 95). Ποία τις δὲ ἦτο τότε ἡ μορφή τοῦ σταδίου, δὲν εἶνε ἀκριβῶς γνωστόν. Ἐξ ἐκείνων ὅμως τῶν χρόνων φαίνεται, ὅτι προέρχονται τὰ ἀρχαιότερα νῦν σωζόμενα ἐδῶλια.

(1) Pausanias (II, 27) «καὶ στάδιον (ἐν τῷ Ἴερῳ) οἷα Ἕλλησι τὰ πολλὰ γῆς χῶμα». (IX, 23, 1) «καὶ στάδιον (ἐν Θῆβαις) κατὰ ταῦτα τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ τῷ Ἐπιδαυρίῳ, γῆς χῶμα».

Ἐδώλια. Καθ' ὃν χρόνον κατεσκευάσθη τὸ στάδιον, κατὰ τὴν Ε' ἑκατονταετηρίδα, ὡς εἶπομεν, κατεσκευάσθησαν διὰ μικρῶν λιθαρίων μετὰ πηλοῦ ἐδώλιά τινα διὰ τοὺς θεατάς(1). Κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ σταδίου διακρίνονται σήμερον, καὶ εἰς τὰς τρεῖς πλευρὰς πέντε σειραὶ τοιούτων ἐδωλίων· (πίν. Α', πίν. Β', 1, 2 πίν. Δ'). Παρατηρητέον δέ, ὅτι τὰ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς κατὰ τὸ μέρος, ἔνθα κάμπτουσιν, ὅπως ἀποτελέσωσι τὰ ἐδώλια τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, δὲν ἀποτελοῦνται πλέον ἐκ μικρῶν λιθαρίων, ἀλλ' εἶνε λελαξευμένα ἐπὶ τοῦ βράχου (πίν. Δ', 3). Κάμπτουσι δὲ ἐνταῦθα τὰ λαξευτὰ ταῦτα ἐδώλια ὀρθογωνίως. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῆς παραλλήλως πρὸς τὸ ὑδραγωγεῖον διευθύνσεως τῶν ἐδωλίων τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς βλέπομεν, ὅτι ὄχι μόνον ὁ χώρος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες, ὁ ὑπὸ τοῦ ὑδραγωγείου περιβαλλόμενος, εἶνε ὀρθογώνιος, ἀλλὰ καὶ αἱ πλευραὶ, ἐν αἷς ἦσαν τὰ ἐδώλια. "Ὅτι ὁ χώρος τοῦ ἑλληνικοῦ σταδίου ὁ ὑπὸ τοῦ ὑδραγωγείου περιβαλλόμενος ἦτο ὀρθογώνιος, εἶχε γνωσθῆ καὶ διὰ τῶν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας γενομένων ἀνασκαφῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ διάταξις τῶν ἐδωλίων τοιαύτη ἦτο, πρώτην φοράν ἐξηκριβώθη ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ τῆς Ἐπιδαύρου. Ἐβεβαιώθη ἄρα, ὅτι τὸ ὅλον σχῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ σταδίου ἦτο ὀρθογώνιον, κατ' ἀκολουθίαν, ὅτι τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα στάδια, ἅτινα τὸν μετὰ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου χώρον ἔχουσιν οὐχὶ ὀρθογώνιον ἀλλ' ἡμικυκλικόν, ἅτινα δηλ. καταλήγουσιν εἰς τὴν καλουμένην σφενδόνην, κατεσκευάσθησαν ἢ μετεποιήθησαν κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους(2).

Ἐν τοῖς ὕστερον δὲ χρόνοις, τοῖς ἀπὸ τῆς Γ' ἑκατονταετηριδος π. Χ., ὡς φαίνεται, ἤρξαντο οἱ Ἐπιδαύριοι ἀντικαθιστῶντες βαθμηδὸν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα καὶ εὐτελεῖ τὴν κατασκευὴν ἐδώλια διὰ κανονικῶν τὸ σχῆμα ὀλολίθων ἐδωλίων ἐκ

(1) Ὀνομάζω ταῦτα ἐδώλια, χωρὶς ὅμως νὰ δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ἂν οἱ θεαταὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτῶν ἢ, μᾶλλον, ἴσταντο.

(2) Οὕτω μετεποιήθη ἐπὶ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ τὸ ἐν Ἀθήναις Παναθηναϊκὸν στάδιον. Ἐν ταῖς γινομέναις νῦν ἐργασίαις πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ σταδίου τούτου ἐφάνη, ὅτι τὸ παλαιότερον στάδιον, τὸ ὑπὸ Λυκούργου κατασκευασθέν, δὲν εἶχε σφενδόνην, ἀλλ' ἦτο ὀρθογώνιον, εἶχε δηλ. τὸ σχῆμα τῶν τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τῆς Ὀλυμπίας σταδίων.

τιτανολίθου (πίν. Α' πίν. Δ', 1, 4, 5, 6). Ἐμείνεν ὁμως τὸ ἔργον τοῦτο ἡμιτελές, διότι ἐτοποθετήθησαν τοιαῦτα ἐδώλια μόνον κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς καὶ οὐχὶ κατὰ κανονικὸν τρόπον, διότι ποῦ μὲν ἐκτείνονται ταῦτα εἰς μεγαλητέραν ἀπόστασιν, ποῦ δὲ εἰς μικροτέραν καὶ ποῦ μὲν εἶνε τοποθετημένοι περισσότεραι σειραί, (ἐν τῇ ἀρκτικῇ πλευρᾷ), ποῦ δὲ ὀλιγώτεραι (ἐν τῇ μεσημβρινῇ πλευρᾷ). Τέμνονται δὲ αἱ σειραὶ αὐταὶ τῶν ἐδωλίων διὰ κατεστραμμένων νῦν τὸ πλείστον κλιμάκων, αἵτινες ἦγον ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης σειρᾶς. Δὲν κείνται δὲ αἱ κλίμακες αὐταὶ κατὰ ἴσας ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις, ἀλλὰ ποῦ μὲν ἀφίστανται περισσότερο (ἐν τῇ μεσημβρινῇ πλευρᾷ) ποῦ δὲ ὀλιγώτερον (ἐν τῇ ἀρκτικῇ πλευρᾷ).

Εἶνε δὲ τὰ ἐδώλια ταῦτα ἐπιμήκεις ὀρθογώνιοι λίθοι κείμενοι ὁ εἰς παρὰ τὸν ἕτερον, ἄνευ συνδέσμου τινός. Τινὰ τούτων ἔχουσι τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν κεκοιλωμένην, ὡσπερ τὰ τοῦ θεάτρου. Ἄλλ' ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὸ σχῆμα διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος, ὡς βλέπει τις ἐν πίνακι Γ', 9, 10, 11, 12, 13.

Αἱ διαφοραὶ καὶ ἀνωμαλίαι αὐταὶ, ὡς πρὸς τὴν μορφήν καὶ τὰς διαστάσεις τῶν ἐδωλίων καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις τῶν κλιμάκων, δεικνύουσιν ἐπαρκῶς, ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος λίθινα ἐδώλια δὲν ἐτοποθετήθησαν ἅπαντα συγχρόνως καὶ κατὰ ὠρισμένον σχέδιον, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν πρὸς διάθεσιν χρηματικῶν πόρων, ὡς φαίνεται.

Τινὰ τῶν ἐδωλίων τούτων, ἰδίως τὰ τῶν κατωτέρω σειρῶν, φέρουσι κεχαραγμένας ὑπὲρ τὰς 25 ἐπιγραφὰς (πίν. Γ, 8) οἷον Εὔνουσ Εὔτυχίδα ἀπελεύθερος, Μένανδρος Πραύλου, Ἰάσων Καλλίκωνος ἀπελεύθερος, Σωτηρὶς Ἀρχελόχου καὶ Ἀετοῦ ἀπελεύθερος, Διονυσία Θεοδώ[ρου], Σκύθας Σωσία Ἀσκληπιῶ, Δημητρία Ἀριστοκράτεος κτλ. Εἶνε δυνατὸν νὰ εἰκάσῃ τις ὅτι πάντες οὗτοι ἦσαν ἀπελεύθεροι, κατ' ἀκολουθίαν, ὅτι ἐκ χρημάτων τούτων κατεσκευάσθησαν, ὡσπερ ἀναθήματα τῷ Ἀσκληπιῶ τὰ, ἐφ' ὧν αἱ ἐπιγραφαί, ἐδώλια: ἀλλὰ περὶ τούτων ἀλλαχοῦ θέλω πραγματευθῆ, ὅπου καὶ θέλω δημο-

σιεύσει πάσας τὰς ἀναγινωσκομένας ὀπωσδήποτε ἐπιγραφάς. Παράτηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται εἶνε κεχαραγμέναι αἰ μὲν ἐπὶ ἐνὸς λίθου, αἱ δὲ ἐπὶ δύο συνεχομένων λίθων, μία δὲ ἐπὶ τριῶν λίθων. Αἱ πλεῖσται δὲ αὐτῶν κάκιστα σώζονται καὶ δυσκόλως ἐν μέρει ἀναγινώσκονται. Τινὰς αὐτῶν ἔχω ἀνακοινώσει ἐν Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ σ. 102· ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσις γενομένη τότε τῇ βοηθείᾳ χαρτίνων ἀποτυπωμάτων δὲν εἶνε πανταχοῦ πλήρης. Οὕτως ἡ ἐπιγραφή Σωτηρὶς Ἀρχελόχου καὶ Ἄετοῦ ἀπελεύθερος, ἀνεγνώσθη ἄνευ τῆς λέξεως ἀπελεύθερος, καλῶς ἀναγινωσκομένης ἐπὶ τοῦ λίθου, παραπεσόντος τοῦ ἐτέρου τεμαχίου τοῦ ἀποτυπώματος τοῦ τὴν λέξιν ταύτην περιέχοντος.

Κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται φαίνεται, ὅτι προέρχονται ἐκ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων· τινὲς ὁμῶς δύνανται νὰ προέρχωνται καὶ ἐκ τῶν πρώτων ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐν οὐδεμιᾷ ὁμῶς περιπτώσει δύνανται νὰ εἶνε ὑστερώτεραι τῶν πρώτων αὐτοκρατορικῶν χρόνων. Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους πάντως θὰ ὑπῆρχον ἐν τῷ σταδίῳ τοποθετημένα λίθινα ἐδῶλια. Ἄλλ' ἀσχέτως πρὸς τὸ πόρισμα τοῦτο, τὸ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν, τὴν ἐναρξιν τοῦ ἔργου τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν παλαιῶν διὰ τῶν λιθίνων τούτων ἐδωλίων ἀνάγω εἰς τοὺς ἀλεξανδρινοὺς χρόνους, διότι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους κατεσκευάσθη ἐκ λίθου ἡ ἄφεις καὶ τὸ τέρμα τοῦ σταδίου, ὡς θὰ εἴπωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις. Εὐλόγον δὲ εἶνε νὰ δεχθῆ τις, ὅτι τότε, ἀνακαινιζομένου ἐν γένει τοῦ σταδίου, ἤρξατο καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῶν παλαιῶν ἐδωλίων διὰ νέων ἐκ λίθου. Ἄν τὰ πρῶτα τοποθετηθέντα ἐδῶλια εἶνε ἐξ ἐκείνων, ἅτινα φέρουσι ἐπιγραφάς, δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, οὐδὲ νὰ ἐξακριβώσωμεν, διότι πιθανὸν τὰ πρῶτα τοποθετηθέντα ἐδῶλια νὰ ἦσαν ἐξ ἐκείνων, ἅτινα δὲν φέρουσιν ἐπιγραφάς, σὺν τῷ χρόνῳ δέ, ἀφορμῆς ἐκάστοτε διδομένης, νὰ ἐποθετοῦντο καὶ τὰ φέροντα τὰς ἐπιγραφάς ἐδῶλια. Τοῦτο μόνον εἶνε βέβαιον, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους ὑπῆρχον τὰ λίθινα ταῦτα ἐδῶλια. Δὲν δύναται τις ἄρα νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὁ Πausanias δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὰ ἐδῶλια ταῦτα. Διατὶ δὲ ὁ περιηγητής, καίπερ

ιδῶν τὰ ἐδώλια ταῦτα, καταλέγει τὸ προκείμενον στάδιον οὐχὶ ἐν τοῖς λιθίνοις, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐκ χώματος γῆς σταδίοις, ἐδήλωσα ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἐν σελ. 79.

Καθ' ὃν χρόνον ἀνεκαινίζετο τὸ στάδιον διὰ τῶν νέων λιθίνων ἐδωλίων, κατεσκευάσθη, ὡς φαίνεται, ἡ ἐν τῇ ἀρκτικῇ πλευρᾷ θολωτῇ δίοδος (πίν. Α', πίν. Γ', 14, 15 πίν. Δ', 5), ἣτις εἶνε ὠκοδομημένη ἐκ πώρου λίθου κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα καὶ ἔχει ὕψος μὲν 2,55 πλάτος δὲ 1,78.

Τὰ ἑλληνικὰ θεάτρα, ὡς γνωστόν, ἦσαν περικεικλισμένα, διότι ἡ εἰς αὐτὰ εἴσοδος ἐπετρέπετο ἐπὶ εἰσιτηρίῳ. Ὡς πρὸς τὰ στάδια ὁμως παρατηρητέον, ὅτι ἡ εἴσοδος ἦτο ἐλευθερά εἰς πάντας· διὰ τοῦτο δὲν ἦσαν ταῦτα περικεικλισμένα, ἀλλὰ πανταχόθεν ἀνοικτὰ εἰς τοὺς θεατάς, οἵτινες ὀθενδήποτε ἠδύναντο νὰ εἰσερχῶνται εἰς αὐτά. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον φρονῶ, ὅτι ἡ προκειμένη δίοδος ἐχρησίμευεν ὡς τιμητικὴ εἴσοδος εἰς τὰς ἀρχάς, εἰς τοὺς ἐπισήμους ξένους καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐν πομπῇ εἰσερχομένους εἰς τὸ στάδιον ἑλλανοδίκας καὶ ἀθλητάς, ἐχρησίμευε δηλ. διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐχρησίμευε κατὰ Πausανίαν (VI, 20, 5) καὶ ἡ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας ὁμοία θολωτῆ ὑπόγειος δίοδος, ἡ καλουμένη Κρυπτή. Συνέχεται δὲ ἡ προκειμένη δίοδος κατὰ τὴν ἀρκτικὴν αὐτῆς εἴσοδον μετὰ μεγάλου τετραγώνου ὑπὸ τείχους περιβαλλομένου χώρου (πίν. Α', Δ'), εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ὑπάρχει στωϊκὸν οἰκοδόμημα. Τοῦτο ἐχρησίμευεν ἴσως διὰ τὰς διαφόρους ἀνάγκας τῶν ἀθλητῶν καὶ εἰς τοῦτο θὰ συνήρχοντο καὶ παρεσκευάζοντο πάντες οἱ ἐν τῷ Ἱερῷ, οἱ τὴν πομπὴν μέλλοντες νὰ ἀποτελέσωσιν. Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1903 ἀνασκαφὴν τοῦ χώρου τούτου εὑρέθησαν παρὰ τὸ ἀνάλημμα τὸ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σταδίου 90 νομίσματα, ὧν 61 ἀργυρᾶ καὶ 29 χαλκᾶ. Κατ' ἐκθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, ἐν ᾧ ταῦτα κατετέθησαν, τὰ νομίσματα ταῦτα εἶνε ἐν τετράδραχλον Λυσιμάχου, 20 Μακεδονικὰ τετράδραχμα Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, Φιλίππου τοῦ Γ', Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ δύο δραχμαί, 12 Ἀθηναϊκὰ τετράδραχμα μακεδονικῶν χρόνων, 4 δραχμαί Ἐπιδαύρου φέρουσαι κεφαλὴν Ἀσκληπιοῦ καὶ στέφανον δάφνης, καὶ τρία ἄλλα χαλκᾶ, 2

χαλκᾶ νομίσματα Ἄργους, 1 Φλιοῦντος καὶ 1 Λήμνου. Τὰ λοιπὰ 22 νομίσματα εἶνε ἐφθαρμένα.

Ἐν τῇ μεσημβρινῇ δὲ πλευρᾷ, ἀπέναντι τῆς περιγραφείσης καμαρωτῆς διόδου, κλίμαξ πλάτους 1,10, πλατυτέρα δηλ. τῶν λοιπῶν ἐν τῷ σταδίῳ κλιμάκων, τέμνουσα τέσσαρας σειρὰς ἐδωλίων, ἄγει εἰς ἐπίπεδον μήκους 8,15 καὶ πλάτους 2,80, ὅπερ ἦτο λιθόστρωτον (πίν. Α', ε'. Β' 5). Ἐν τῷ ἐπιφανεῖ καὶ περιόπτῳ τούτῳ τόπῳ εἰκάζω, ὅτι ἐσχηματίζετο βῆμά τι χρησιμεῦον κυρίως διὰ τὴν τελετὴν τῆς διανομῆς τῶν βραβείων. Πρὸς τὸ βάθος ὑπῆρχον ἴσως ἔδραι, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο κατὰ τὴν τελετὴν οἱ ἑλλανοδίκαι· ἔμπροσθεν δὲ ὑπῆρχεν ἡ τράπεζα, ἐφ' ἧς, ὡς γνωστόν, παρετίθεντο οἱ στέφανοι καὶ τὰ λοιπὰ διὰ τοὺς νικητὰς βραβεῖα. «Ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀνεκήρυσσεν ὁ κηρυξ τοὺς ἐν τοῖς τελεσθεῖσιν ἀγῶσιν ἀναδειχθέντας νικητὰς καὶ ἐνταῦθα ἀνερχόμενοι οὗτοι ἐστεφανοῦντο ὑπὸ τῶν ἑλλανοδικῶν καὶ ἐλάμβανον τὰ προωρισμένα αὐτοῖς βραβεῖα. Ἐντεῦθεν τέλος ἐξεκίνει ἡ πομπή, ἣτις, ἡγουμένων τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ τῶν ἑλλανοδικῶν καὶ ἐπομένων τῶν ἐστεφανωμένων νικητῶν καὶ τῶν ἐπισήμων ξένων, ἐξήρχετο τοῦ σταδίου διὰ τῆς καμαρωτῆς διόδου καὶ ἀνερχομένη εἰς τὸ τέμενος προσέφερεν εὐχαριστίας τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐν τῷ Ἱερῷ λατρευομένοις θεοῖς καὶ κατέληγεν ἴσως εἰς τὴν θύλον, ἐνθα θὰ παρετίθετο τὸ σύνθηες συμπόσιον. Ὅτι δὲ εἰς τοιαῦτά τινα θὰ συνίστατο καὶ ἡ ἐν τῷ Ἱερῷ τελετὴ τῆς λήξεως τῶν ἀγῶνων καὶ τῆς διανομῆς τῶν βραβείων, δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ γινόμενα». (Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σ. 105).

Ὁ χῶρος τῶν ἀγῶνων. Ὁ χῶρος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες, περιορίζεται καὶ κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς δι' ὕδραγωγείου (πίν. Α') ἐκ πώρου λίθου σκληρᾷ ἀμμοκονία ἐπικεχυμένου. Τὸ ὕδραγωγεῖον τοῦτο ἀφίσταται ἀπὸ τῆς κατωτάτης σειρᾶς τῶν λιθίνων ἐδωλίων κατὰ ἀνίσους ἀποστάσεις, ποῦ μὲν περισσότερο (0,78 περίπου), ποῦ δὲ ὀλιγώτερον. Ἡ ἀνωμαλία δ' αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἐδώλια δὲν βαίνουσι πανταχοῦ παραλλήλως τῷ ὕδραγωγείῳ, ἀλλ' ὅτε μὲν ἀποκλίνουναι,

ὅτε δὲ συγκλίνουσιν αὐτῷ, ἀποτελοῦσι δηλ. ἀνώμαλόν τινα καμπύλην, ἣν διακρίνει τις ἐν τῷ πίνακι Α'.

Τὸ ὑδραγωγεῖον εἶνε ἀύλακωτόν, ἀνοικτόν δηλ. κατὰ τὸ ἄνω μέρος καὶ ἔχει ἐν ἀμφοτέραις ταῖς μακραῖς πλευραῖς, κατὰ ἀνίστους ἀποστάσεις, συμφυεῖς λεκάνας (πίν. Α', πίν. Β', 11, 11', Δ', 4). Διωχετεύετο δὲ εἰς αὐτὸ ὕδωρ, ἀπὸ τῶν ὑπερθεῖν τοῦ Ἱεροῦ, διὰ σωλῆνος ἐκβάλλοντος εἰς τὴν λεκάνην τὴν κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν αὐτοῦ γωνίαν (πίν. Α'). Ἐχρησίμευε δὲ τὸ ὑδραγωγεῖον, ὅπως, τελουμένων τῶν ἀγῶνων, διοχετεύηται ὕδωρ εἰς τὰς λεκάνας διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν θεατῶν. Παρατηρητέον δέ, ὅτι τοιοῦτον ὑδραγωγεῖον, περιβάλλον τὸν διὰ τοὺς ἀγῶνας προωρισμένον χῶρον, ἐντελῶς ὁμοιον, ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας.

Ὁ ὑπὸ τοῦ ὑδραγωγείου περιοριζόμενος χῶρος τῶν ἀγῶνων ἔχει μῆκος 196,47 καὶ πλάτος 23,00. Διαιρεῖται δὲ ὁ χῶρος οὗτος κατὰ μῆκος εἰς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ ἐγένετο ὁ δρόμος, τὸν ἔχοντα μῆκος ἑνὸς σταδίου, εἰς τὸν χῶρον δηλ. τὸν ἀπὸ τῆς ἀφέσεως μέχρι τοῦ τέρματος, οὗτινος τὸ μῆκος εἶνε 181,30 (πίν Α', Α) καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χῶρον τὸν ἀπὸ τοῦ τέρματος μέχρι τοῦ ὑδραγωγείου τῆς στενῆς πλευρᾶς, τὸν ἔχοντα μῆκος 15,17 (πίν. Α', Β).

Τὸ μῆκος τοῦ δρόμου, τὸ μῆκος δηλ. τοῦ σταδίου, λογιζόμενον ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς ἀφέσεως μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ τέρματος, εἶνε, ὡς εἶπομεν, **181,30** (1). Τοῦ ἑλληνικοῦ δὲ σταδίου ἀποτελουμένου ἐξ 600 ποδῶν, συνάγεται, ὅτι ὁ ποὺς τοῦ προκειμένου σταδίου ἔχει μῆκος 0,3022. Τοιοῦτος δὲ τὸ μέγε-

(1) Δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὸ μῆκος τοῦτο ὡς ἐξηγημένον μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, διότι φαίνεται, ὅτι ἡ ἀφesis καὶ τὸ τέρμα δὲν εἶνε μετ' ἀπολύτου ἀκριβείας παράλληλα, ἀλλὰ συγκλίνουσιν ἐλάχιστόν τι κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς μεσημβρίαν. Ἡ κλίσις ὅμως αὕτη εἶνε ὅλως ἀσήμαντος, πολὺ μικροτέρα ἢ ὅσον ἐδηλώθη ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἐπιδαύρου, σ. 108, ὡς ἐξηκριβώθη νῦν διὰ δευτέρας καταμετρήσεως. Ἐξηκριβώθη δὲ νῦν, ὅτι ὁ λίθος ὁ σωζόμενος κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς ἀφέσεως δὲν εἶνε ἡ βᾶσις τοῦ κιονίσκου ἀλλὰ τὸ ὑπόθεμα τῆς βάσεως ταύτης. Ὁ κίων ἄρα δύναται νὰ τοποθετηθῇ μᾶλλον πρὸς δυσμᾶς (ἴδε πίν Β', 3) καὶ οὕτω ἡ ἀφesis καὶ τὸ τέρμα νὰ ἔχωσι διεύθυνσιν σχεδὸν ἀκριβῶς παράλληλον.

θος πούς εἶνε μικρότερος τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ποδὸς καὶ διάφορος, ὡς φαίνεται, τοῦ ἄττικου ποδός (1)· εἶνε ἄρα ἄγνωστος ἡμῖν πούς, ὥστε δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν αὐτὸν ἐπιδαύριον ἢ, κάλλιον, ἀργολικὸν πόδα (2).

Μικρὰ ἐκ τιτανολίθου στηλίδια ὕψους 0,37, πλάτους 0,30 καὶ πάχους 0,23 (πίν. Β', 9 καὶ 8) ἐμπεπηγμένα ἐν τῷ ἐδάφει παρὰ τὸ ὕδραγωγεῖον ἐκατέρας τῶν μακρῶν πλευρῶν κατὰ ἀποστάσεις ἐκ 30 μέτρων καὶ τινῶν ἑκατοστῶν, τέμνουσι τὸν δρόμον εἰς ἕξ ἴσα μέρη (πίν. Α'), διαιροῦσι δηλ. αὐτὸν εἰς ἕξ πλέθρα, τοῦ ἑλληνικοῦ σταδίου, ὡς γνωστὸν, διαιρουμένου εἰς 6 πλέθρα, ὧν ἕκαστον σύγκειται ἐξ 100 ποδῶν. Δὲν εἶνε δὲ τὰ στηλίδια ταῦτα τοποθετημένα μετὰ γεωμετρικῆς ἀκριβείας. Τῶν στηλιδίων τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς τὸ πρῶτον μετὰ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου ἀπέχει ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ δρόμου 30,40, τὸ δεύτερον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ πρώτου 30,11, τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ δευτέρου 30,21, τὸ τέταρτον ἀπὸ τοῦ τρίτου 30,10, τὸ πέμπτον ἀπὸ τοῦ τετάρτου 30,21 καὶ τὸ ἕκτον ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς ἀφέσεως τοῦ δρόμου 30,27. Τοιαῦται ἀνακρίβειαι ὑπάρχουσι καὶ ὡς πρὸς τὰ σωζόμενα τρία μόνον στηλίδια τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς. Τούτων τὸ πρῶτον μετὰ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου ἀπέχει ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ δρόμου 30,47, τὸ δεύτερον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ πρώτου 30,18, τὸ τρίτον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ δευτέρου 30,19. Αἱ ἀνωμαλῖαι καὶ ἀνακρίβειαι αὗται δεικνύουσιν ἐπαρκῶς, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἐξαγάγωμεν πορίσματα μετὰ μαθηματικῆς τινος ἀκριβείας ἐκ τῶν μέτρων, ἃ παρέχει ἡμῖν τὸ στάδιον τοῦτο.

Πρωτοφανῆς καὶ ἀξία ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶνε ἡ διὰ τῶν μνημονευθέντων στηλιδίων διαίρεσις τοῦ σταδίου εἰς ἕξ μέρη ἐξ 100 ποδῶν ἕκαστον. Ἴνα ἐνοήσωμεν τὸν λόγον τῆς τοιαύτης

(1) Τὸ στάδιον τῆς Ὀλυμπίας ἐξηκριβώθη ὅτι ἔχει μῆκος 192,25, ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς πόδα μῆκους 0,3204. Ὡς πρὸς δὲ τὸ μέγεθος τοῦ ἄττικου ποδός ἐπικρατεῖ ἀβεβαιότης τις. Κατὰ μὲν τὸν Hultsch (Metrologie σ. 39) ἔχει μῆκος 0,3087 (ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς στάδιον μῆκους 185,22), κατὰ δὲ τὸν Dörpfeld (Athen. Mittheilungen XV, 1890, σ. 167 κ. ἔ) ἔχει μῆκος 0,328 (ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς στάδιον μῆκους 196,8). Ἴδε Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ σ. 109 σημ. 2.

(2) Ἴδε Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. σελ. 110 σημ. 1.

κατατμήσεως τοῦ δρόμου, ἀδέον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐνίοτε ὁ ἀγὼν τοῦ ἀπλοῦ δρόμου περιωρίζετο ἐν χώρῳ μικροτέρῳ τοῦ ἐνὸς σταδίου. Οὕτως ἐν Ὀλυμπίᾳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἑρραίων ἠγωνίζοντο ἐν τῷ σταδίῳ παρθένοι ἀγῶνα δρόμου συνιστάμενον οὐχὶ εἰς ὄλον στάδιον, ἀλλ' εἰς χώρον ἡλαττωμένον κατὰ τὸ ἕκτον (Παυσ. V, 16, 2), συνιστάμενον δηλ. ἐκ 500 ποδῶν, ἦτοι ἐκ 5 πλέρων. Ἐπειτα τὰ στάδια, ὡς γνωστόν, δὲν ἐχρησίμευον μόνον πρὸς τέλεσιν ἀγῶνων ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄσκησιν τῶν νέων ἐν τῷ δρόμῳ, εὐνόητον δὲ εἶνε, ὅτι κατὰ τὰς ἀσκήσεις ταύτας κατετέμενετο, κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας, ὁ δρόμος ἀναλόγως καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς προόδου καὶ τῆς ἀντοχῆς τῶν ἀσκουμένων. Ὑπαρχόντων δὲ τῶν στηλίδιων τούτων, πᾶσα τοιαύτη κατατμήσις τοῦ δρόμου ἦτο εὐκόλος, χαρασσομένης ἐν τῷ ἐδάφει γραμμῆς δι' αὐτῶν » (Ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, σ. 110).

Ὁ ἀγὼν τοῦ δρόμου ἤρχετο ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ μέρους τοῦ σταδίου, ἤρχετο δηλ. ἀπὸ τοῦ δυσμικοῦ μέρους καὶ ἔβαινε πρὸς ἀνατολὰς· κατὰ τὸ δυσμικὸν ἄρα μέρος ὑπῆρχεν ἡ ἄφεςις καὶ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν τὸ τέρμα.

Τὸ τέρμα τοῦ προκειμένου σταδίου ἀποτελεῖται ἐκ λιθίνης ταινίας, οὕτως εἰπεῖν, πλάτους ἡμίσεος μέτρου, συγχειμένης ἐκ πλακῶν διηκουσῶν δι' ὄλου τοῦ πλάτους τοῦ σταδίου (πίν. Α', Α''). Δύο ἀρράβδωτοι κιονίσκοι, ἑλλιπεῖς νῦν τὸ ἄνω μέρος, ἐν τετραγώνῳ βάσει ἐντεθειμένοι, ἀκριβῶς παρὰ τὸ ὑδραγωγεῖον κείμενοι, δηλοῦσι τὰ ἄκρα τοῦ τέρματος (πίν. Β', 1, 2). Τοιαύτη ἀκριβῶς τὴν κατασκευὴν, ἐντελῶς ὁμοία, ἦτο καὶ ἡ ἄφεςις τοῦ δρόμου, ὡς δηλοῦται ἐκ τινῶν σωζομένων λειψάνων αὐτῆς, δηλ. τοῦ κιονίσκου κατὰ τὸ ἀρκτικὸν μέρος καὶ τοῦ ὑποθέματος τῆς βάσεως τοῦ κιονίσκου κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος, μιᾶς πλακῆς πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος καὶ τῆς βάσεως τοῦ μέσου τῶν πέντε κίωνων τῶν ἔμπροσθεν τῆς ἀφέσεως. Ταῦτα δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν πίν Β', 3, 4 (Σημειωτέον, ὅτι τὸ σχεδιάσμα ὑπ' ἀρ. 4 ἐχάραξεν ὁ λιθογράφος ἀνεστραμμένως, οὕτως ὥστε τὸ ἀρκτικὸν μέρος φαίνεται μεσημβρινὸν καὶ τάνάπαλιν). Καὶ ἡ ἄφεςις ἄρα καὶ τὸ τέρμα ἦσαν ἐντελῶς ὁμοία κατασκευάσματα.

Παρατηρητέον δέ, ὅτι τούτοις ὁμοιάζουσιν ἐντελῶς καὶ ἡ ἄφεςις καὶ τὸ τέρμα τοῦ σταδίου τῆς Ὀλυμπίας τοιαύτη τὴν μορφήν καὶ διάταξιν ἦτο καὶ ἡ ἄφεςις καί, κατ' ἀκολουθίαν, καὶ τὸ τέρμα τοῦ ἐν Πριήνη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σταδίου.

Τὸ τέρμα, (κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ ἄφεςις), ὡς νῦν σώζεται, βλέπει τις ἐν πίν. Δ' 2, 4. Εἶνε πλακόστρωτον κατασκευάσμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας, κατ' ἴσας ἀποστάσεις, δέκα τετράγωνοι ὀπαί, ἐν τισὶ τῶν ὁποίων σώζεται εἰσέτι καὶ μόλυβδος, δι' οὗ θὰ συνείχετο ἐνθεθειμένον ἐκεῖ πρᾶγμα τι (πίν. Β', 1, 10, 10'). αἰεκάζω, ὅτι σιδηραὶ ῥάβδοι θὰ ἦσαν ἐν αὐταῖς ἐνθεθειμένα. Διὰ τοιούτων δὲ ῥάβδων θὰ ἐχωρίζετο τὸ τε τέρμα καὶ ἡ ἄφεςις εἰς ἐννέα διαμερίσματα. Ἐκαστον δὲ διαμέρισμα ἐχρησίμευε δι' ἓνα δρομέα, ὥστε ἐδύνατο συγχρόνως νὰ ἀγωνίζωνται ἐν τῷ προκειμένῳ σταδίῳ ἐννέα δρομεῖς. Ἐκαστος δρομεὺς ἀναχωρῶν ἀπὸ διαμερίσματός τινος τῆς ἀφέσεως ἔβαινε κατ' εὐθείαν γραμμὴν, εἰς τὸ ἀντιστοιχοῦν διαμέρισμα τοῦ τέρματος, ὅπου ἐκρίνετο ὁ ἀγὼν κατὰ τὸν ἀπλοῦν δρόμον· ἀλλ' ὅταν ὁ δρόμος ἦτο διάυλος, ἔκαμπτεν ὁ δρομεὺς τὴν σιδηρᾶν ῥάβδον καὶ ἐπανήρχετο εἰς τὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀνεχώρησε· αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐπανελαμβάνετο πολλάκις κατὰ τὸν δόλιχον δρόμον. Οὕτως ἐνοοῦμεν κάλλιστα, διατί ἡ τε ἄφεςις καὶ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου ἀποτελοῦσι γραμμὴν ἐκτεινομένην καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ σταδίου καὶ ἔχουσιν ἀκριβῶς, ἐν ἀμφοτέροις, τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ διαίρεσιν. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχη ἄλλως τὸ πρᾶγμα, ἀφ' οὗ, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο ὁ ἀγὼν τοῦ δρόμου, δὲν ὑπῆρχε διάκρισις μεταξὺ τέρματος καὶ ἀφέσεως, ἐκάτερον δὲ τούτων ἐδύνατο νὰ ἐκληθῆ καὶ ὡς ἄφεςις καὶ ὡς τέρμα». (Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σ. 112).

Μεταξὺ τῶν μνημονευθεισῶν τετραγωνικῶν ὀπῶν τοῦ τέρματος εἶνε κεχαραγμένα, ἀκριβῶς ὥσπερ καὶ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας, δύο παράλληλοι, κατὰ μῆκος διήκουσαι, γραμμαὶ (πίν. Β', 1, 10, 10'). Ἡ ἑτέρα τούτων, ἣτις ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς ταῖς ὀπαῖς, ἴσως ἐχρησίμευεν εἰς προσάρτησιν διαφράγματός τινος. Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ τέρματος, ἀκριβῶς παρ' αὐτό,

πλησίον ἑκατέρου τῶν ἄκρων, ὑπάρχει πλάξ αὐλακωτὴ ἐν μέρει (πίν. Β', 1, 6, 6'). Τοιαύτη πλάξ ὑπῆρχεν, ἐννοεῖται, καὶ πλησίον ἑκατέρου τῶν ἄκρων τῆς ἀφέσεως (πίν. Β', 3). Εἰς τί ἐχρησίμευον καὶ αἱ πλάκες αὗται, ἄγνωστον εἶνε. Φαίνεται, ὅτι ἐκεῖ ἐνεπηγνύετό τι ἐξικνούμενον μέχρι τοῦ τέρματος, διότι ἐν τῷ τέρματι ὑπάρχει ὀπή τις συνεχομένη τῷ αὐλακι τῆς πλακός.

Ἡ περιγραφεῖσα λιθίνη γραμμὴ, ἡ ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων τοῦ δρόμου, ὃ ἐστὶν ἡ ἄφesis καὶ τὸ τέρμα, κατασκευάσθη κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρινούς χρόνους, ὡς μανθάνομεν ἐξ ἐπιγραφῆς εὐρεθείσης ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς (ἴδε Fouilles d'Épidaure σ. 27 ἀρ. 237), προερχομένης ἐκ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων. Κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην Φίλων Κορίνθιος εἶχεν ἀναλάβει ὡς ἐργολάβος νὰ κατασκευάσῃ ἐν τῷ προκειμένῳ σταδίῳ τὴν ὕσπλακα, ὃ ἐστὶ τὴν ἄφesis τοῦ δρόμου, μὴ κατασκευάσας δ' αὐτὴν κατὰ τοὺς τεταγμένους ὅρους, ὡς φαίνεται, ἡ ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας καταδικάσθη ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου τοῦ γυμνικοῦ καὶ ὑπὸ τῶν ἑλληνοδικῶν εἰς πρόστιμον 500 ἀλεξανδρινῶν δραχμῶν.

Ἄλλ' ἀφοῦ αἱ περιγραφεῖσαι λίθιναι γραμμαὶ, αἱ δηλοῦσαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου, κατασκευάσθησαν κατὰ τοὺς ἀλεξανδρινούς χρόνους, ἐρωτᾶται ποία τις ἦτο ἡ μορφή τῶν δύο τούτων σημείων τοῦ σταδίου κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους Φρονῶ, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους μόνον οἱ δύο νῦν σωζόμενοι κιονίσκοι ὑπῆρχον ἐν τῷ σταδίῳ, οἱ τὰ ἄκρα τῆς ἀφέσεως καὶ τοῦ τέρματος δηλοῦντες. Προκειμένου νὰ γείνωσι τότε ἀγῶνες δρόμου, ἐχαράσσετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους γραμμὴ ἐνοῦσα τοὺς κιονίσκους τούτους καὶ οὕτως ἐσχηματίζετο ἡ τε ἄφesis καὶ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου. Ὅτι δὲ οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σταδίοις κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους, δηλοῦται, φρονῶ, ἐκ τῶν παρὰ Πινδάρῳ (Πυθ. ΙΧ, 118) καὶ ἰδίως ἐξ ὧν ὁ σχολιαστὴς προσθέτει: «ἐχάρασσον δὲ γραμμὴν τινα, ἣν ἀρχὴν καὶ τέλος εἶχον οἱ ἀγωνιζόμενοι». Κατὰ τοὺς ἀλεξανδρινούς χρόνους ἐμονιμοποιήθησαν τὰ πράγματα ἐν τῷ προκειμένῳ σταδίῳ καὶ αἱ γραμμαὶ ἐκεῖναι, αἱ κατὰ τὴν ἐκάστοτε τέλεσιν τῶν ἀγῶνων χαρασσόμεναι, κατασκευάσθησαν ἐκ λίθου.

Ἐμπροσθεν τοῦ τέρματος, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ 0,30,

ὑπάρχουσι πέντε τετραγωνικαὶ στήλαι ἐκ πάρου λίθου, αἵτινες ἀπολήγουσι κατὰ τὸ ἔμπροσθεν μέρος εἰς ἡμικίονας ἰωνικοῦ ρυθμοῦ (πίν. Α', 1, 2). Τὰς στήλας ταύτας, ὡς νῦν σώζονται, βλέπει τις ἐν πίνακι Δ' εἰκ. 2 καὶ 4. Ἐν τῷ πίνακι Γ' εἰκονίζονται τὰ καθέκαστα τῶν κίωνων (εἰκ. 4, 5, 6, 7) καὶ οἱ κίονες ὁλόκληροι, κατὰ τὴν ἔμπροσθίαν ὄψιν (εἰκ. 1), κατὰ τὴν ὀπίσθιαν ὄψιν (εἰκ. 2) καὶ κατὰ τὴν πλαγίαν ὄψιν (εἰκ. 3). Αἱ στήλαι αὗται δὲν ὑπεβάσταζον οὐδὲ ἔφερον τι ἐπ' αὐτῶν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ ἐν πίν. Γ' εἰκ. 5 κιονοκράνου, ἣτις οὐδὲν ἴχνος ἐγγομφώσεως ἢ ἄλλο τι σημεῖον φέρει. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοιαῦται στήλαι ὑπῆρχον πάντως καὶ κατὰ τὴν ἄφεισιν, διότι εὐρέθη ἐκεῖ ἡ βᾶσις μιᾶς στήλης, τῆς ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τεμάχιον κορμοῦ στήλης (πίν. Β', εἰκ. 3, 4).

Αἱ στήλαι αὗται δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἀπλῶς κοσμητικαί, ἀλλὰ θὰ ἐξεπλήρουν σκοπὸν τινα, προφανῶς δὲ θὰ ἦσαν ἐμπόδιον εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους δρομεῖς. Διὰ τοῦτο φρονῶ, ὅτι αὗται ἀνιδρῦθησαν ἐνταῦθα ἐν χρόνοις ὑστερωτέροις, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν, μεταβολῆς τινος γενομένης ἐν τῷ τρόπῳ τῆς τελέσεως τοῦ ἀγῶνος τοῦ δρόμου, δὲν ἦτο πλέον ἐν χρήσει ἡ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων λιθόκτιστος ἄφεισις καὶ τέρμα. Τότε θὰ ἰδρῦθησαν αἱ προκείμεναι στήλαι, αἵτινες ἦσαν αὐτὴ ἡ ἄφεισις καὶ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου. Ἐκάστη στήλη τῆς ἀφέσεως ἐχρησίμευεν ὡς ἀρχὴ καὶ ἐκάστη τοῦ τέρματος ὡς τέλος τοῦ δρόμου. Τοιοῦτόν τι δύναται νὰ ἐξαχθῇ, φρονῶ, καὶ ἐξ ὧν παραδίδει ὁ τῆς Ἡλέκτρας τοῦ Σοφοκλέους Σχολιαστής, ἐν στ. 691, ὅτι δηλ. ἐν τῷ σταδίῳ ἦσαν ἰδρυμένοι τρεῖς στήλαι, ἡ μὲν κατὰ τὴν ἀρχήν, ἡ δὲ κατὰ τὸ μέσον, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ δρόμου, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἔφερεν ἐπιγραφὴν ἀρίστευε, ἡ δὲ δευτέρα σπεῦδε, ἡ δὲ τρίτη κάμψον. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς κάμψον δηλοῦται, ὅτι αὗται αἱ στήλαι καὶ οὐχὶ ἄλλο τι σημεῖον ἦσαν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ δρόμου.

Αἱ προκείμεναι στήλαι κατὰ τὸ κάτω μέρος αὐτῶν, ὅπου δὲν φέρουσι ραβδώσεις, ἔχουσι κατὰ τὰ πλάγια λίαν ἀβαθῆ τινα ἐντομήν (πίν. Γ', εἰκ. 3, 4), ἧς ὁ προορισμὸς ἀγνωστος. Εἶνε δὲ αἱ στήλαι αὗται ἐντελῶς ὅμοιαι, πλὴν τῆς κατὰ τὸ μέσον ἰσταμένης, ἣτις, ὡς ἐν τῷ σωζομένῳ κάτω μέρει αὐτῆς πα-

ρατῆροῦμεν (πίν. Γ', εἰκ. 6, 7), κατὰ τὴν ὀπισθεν πλευρὰν φέρει βαθεῖαν κατὰ μῆκος διήκουσαν ἐντομὴν συγκοινωνοῦσαν μετὰ αὐλακος, ὅστις ὑπάρχει ἐν τῇ βάσει τοῦ κίονος καὶ ἀπολήγει κατὰ τὰ ἔμπροσθεν εἰς σωλῆνα. Φαίνεται, ὅτι πρᾶγμα τι κατήρχετο ἢ κατέρρεε ἐκ τῶν ὀπισθεν τοῦ κίονος διὰ τῆς ἐντομῆς καὶ ἐξήρχετο εἰς τὰ ἔμπρὸς διὰ τοῦ αὐλακος καὶ τοῦ σωλῆνος. Εἰς τί τὸ κατασκευάσμα τοῦτο ἐχρησίμευεν, ἄγνωστον εἶνε, οὐδὲ δύναται τις μετὰ τινος πιθανότητος, νὰ εἰκάσῃ, ἂν ἦτο ἴσως χρονόμετρον τι, ἢ ἂν ἐχρησίμευεν ἴσως εἰς δήλωσιν σήματος διὰ τὴν ἔναρξιν ἢ διὰ τὸ τέρμα τοῦ ἀγῶνος.

Ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ ἐγένετο ὁ ἀγὼν τοῦ δρόμου, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ κατασκευάσματα, πλὴν τῶν περιγραφέντων. Κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν, ἀκριβῶς παρὰ τὸ ὕδραγωγεῖον καὶ παρὰ τὸ τέρμα, ἐκτείνονται κατὰ γραμμὴν τέσσαρες λίθοι, διὰ σιδηρῶν δεσμῶν συνδεδεμένοι, (πίν. Α', ε) ἀποτελοῦντες οἰοεὶ ἐδῶλιον μῆκους 4,60, ὕψους 0,37, πάχους 0,40. Φρονῶ, ὅτι ἐνταῦθα ἐκάθηντο οἱ ἑλλανοδῖκαι, διότι οὗτοι καὶ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς Ὀλυμπίας παρὰ τὸ τέρμα ἐκάθηντο (Παυσανίας VI, 20, 5). Δύο δὲ ἄλλοι λίθοι, μικρὸν περιφερικοί, ἀποτελοῦσι μνηοειδές τι κατασκευάσμα (μῆκος 2,50, ὕψ. 0,35, πλ. 0,40) κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ δρόμου, ἀκριβῶς παρὰ τὸ ὕδραγωγεῖον τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς (πίν. Α', ε'), ἂν καὶ τοῦτο ἐχρησίμευεν ὡς κάθισμα ἢ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν, δὲν γνωρίζομεν. Ἐξω δὲ τοῦ σταδίου, πέραν δηλ. τῆς ἀφέσεως, εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ περίπου μέτρων ἀπ' αὐτῆς, σώζεται κατὰ χώραν ὑπόθεμα βωμοῦ ἴσως ἢ βᾶθρου, μῆκους 1,68 καὶ πλάτους 0,80 (πίν. Α', α').

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς περιγραφῆς τοῦ σταδίου ὑπολείπεται νὰ ἐξετάσωμεν τὸν μετὰ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου χώρον (πίν. Α', Β',) τὸν ἔχοντα μῆκος μὲν, ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ τέρματος μέχρι τοῦ ὕδραγωγείου τῆς μικρᾶς πλευρᾶς 15,14, πλάτος δὲ 23,00, τὸ αὐτὸ δηλ. πλάτος τοῦ λοιποῦ σταδίου. Ὁ χώρος οὗτος ἐχρησίμευεν ἴσως εἰς τὰ πρὸς ἔναρξιν τῶν ἀγῶνων. Ἐν αὐτῷ ἴσως ἐγένετο ἡ δοκιμασία τῶν ἐπιθυμούντων νὰ κατέλθωσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας ἀθλητῶν, ἢ κλήρωσις, δι' ἧς ὠρίζετο ἡ σειρά καὶ ἡ θέσις ἐκάστου τῶν ἀγωνιστῶν κτλ. Ἐπὶ πλέον ὁμως ὁ χώρος οὗτος πιθανὸν

νὰ ἐχρησίμευε καὶ πρὸς τέλεσιν ἐν αὐτῷ ἀγῶνων, δι' οὓς ἦτο ἐπαρκὴς τὰς διαστάσεις, οἷον τοῦ ἄλματος, τῆς πάλης καὶ τῆς πυγμαῖας.

Ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν καὶ τὴν νοτιοδυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν, ἀκριβῶς παρὰ τὸ ὑδραγωγεῖον καὶ παρὰ τοὺς κίονας τοὺς δηλοῦντας τὰ δύο ἄκρα τοῦ τέρματος τοῦ δρόμου, σώζονται κατὰ χώραν δύο βᾶθρα ἀγαλμάτων (πίν. Α' πίν. Β'),. Τούτων τὸ κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν εἶνε βᾶθρον περιφερικόν καὶ φέρει ἐπιγραφὴν :

Χαρμαντίδα[ς : Ἄγε]λάδα

Ἐπιδαύριος : Απ[ο]λλωνι

Ἀσκληπιῶι : ἀνέθηκεν

Θρασυμήδης : ἐποίησεν

Ἐπὶ τούτου ἄρα τοῦ βᾶθρου ἴστατο ἄγαλμα, ὅπερ ἐποίησε Θρασυμήδης ὁ Πάριος, αὐτὸς πρόφανῶς ὁ καὶ τὸ ἐν τῷ ναῷ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ ποιήσας. Ἐκ τούτου βεβαιουῖται, ὅτι τὸ στάδιον ὑπῆρχε κατὰ τοὺς πρώτους τοῦλάχιστον χρόνους τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ στάδιον τῆς Ἐπιδαύρου, ὅπερ ἐχρησίμευε διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀσκληπείων κυρίως τελουμένους ἐν τῷ Ἱερῷ γυμνικούς ἀγῶνας. Ἐν τούτῳ τῷ σταδίῳ θὰ ἐνίκησαν οἱ ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ἐξυμνούμενοι Κλέανδρος Αἰγινήτης παγκράτιον καὶ Θεμιστιος πυγμαῖαν καὶ παγκράτιον (Ἰσθμ. Η', 150. Νέμ. Ε', 95). Ἐν αὐτῷ ἠγωνίσθησαν ὁ σταδιοδρόμος Ταυρίδης Σολεύς, ὁ πένταθλος Φίλιστος Ἀργεῖος καὶ ὁ παγκρατιαστὴς Σίμακος Ἡπειρώτης, οἵτινες μὴ ἀγωνισθέντες ἐντίμως, ἀλλὰ διὰ δόλου προσπαθήσαντες νὰ νικήσωσι, κατεδικάσθησαν ἕκαστος εἰς πρόστιμον χιλίων στατήρων (Fouilles d'Epidaure σ. 77 ἀρ. 238). Προῖστατο δὲ τῶν ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ τελουμένων ἀγῶνων ἐπιτροπὴ ἐξ ἀγνώστου ἀριθμοῦ μελῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο ἑλλανοδίκαι, καὶ ἐξ ἐνὸς ἀγωνοθέτου (Fouilles d'Epidaure σ. 77. ἀρ. 237), ὅστις ἐκαλεῖτο ἀγωνοθέτης τοῦ γυμνικοῦ, διακρινόμενος οὕτως ἀπὸ ἀγωνοθέτου ἄλλων ἀγῶνων, διότι καὶ ἵππικοὶ ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἐν τῷ Ἱερῷ, ἐν ἵπποδρόμῳ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1903

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1902

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1902
ΜΕΤΑ 6 ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΤΑΜΕΙΟΝ	Δρ.	1,424	75
ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	»	67,449	99
ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ	»	131,320	—
ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΕΝΟΠΙΗΣΕΩΣ 1898 ΤΩΝ ΔΡ. 76,354,000	»	71,837	75
» ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΤΩΝ ΔΡ. 30,000,000	»	45	—
» ΔΑΝΕΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΗΣΕΩΣ	»	640	—
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	»	259,863	80
Π. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΩΗΝ ΤΑΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	»	29,162	95
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ	»	1,808	5
Γ. Π. ΣΚΟΥΖΕΣ ένταύθα, έντοκος κατάθεσις	»	85,000	—
ΧΡΕΩΣΤΑΙ ΕΚ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΛΑΧΕΙΟΥ Γ' ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΣ 1897	»	255	60
» » » Β' » 1898	»	200	—
» » » Γ' » 1898	»	86	—
» » » Γ' » 1899	»	590	—
» » » Α' » 1900	»	200	—

Δρ. 649,884 3

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1902

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΙ	Δρ.	6,500	—
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ ΔΙ' ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ ΕΛΤΕΛΕΣΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ	»	74,654	15
ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	»	55,035	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	Δρ.	550,105.44	
» τὸ παρουσιαζόμενον ἔλλειμμα τῆς ληγούσης χρήσεως 1902 ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ Κεφαλαίου	»	36.410.70	513,694 74
	Δρ.	649,884	34

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΧΡΕΩΣΙΣ			
Εἰς Μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	12,360	—
» » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	25,633	15
» Ἐξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,323	25
» Βιβλιοθήκην	»	16,448	30
» Ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	214,810	25
» Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	80,000	—
» Δημοσιεύματα	»	11,428	90
» Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας	»	960	—
» Ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	5,122	50
» Ἐξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	603	65
» Συνδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων	»	25,030	—
	Δρ.	395,720	—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίας

Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ »

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Από	Υποχρεωτικὰς εἰσφοράς τακτικῶν Ἑταίρων	Δρ.	2,130	—
»	Δικαιώματα ἐγγραφῆς νέων Ἑταίρων	»	315	—
»	Τόκους καὶ μερίσματα	»	14,504	05
»	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	450	—
»	Ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	»	3,437	50
»	» » τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων	»	334	—
»	Ἔσοδα κεκλεισμένων γρηῃσεων	»	645	—
»	Ἔσοδα διάφορα	»	320	—
»	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαγείου	»	330,355	65
α	Ἀπρόοπτα ἔσοδα	»	6,818	10
		Δρ.	359,309	30
»	Κεφάλαιον, τὸ παρουσιαζόμενον ἔλλειμμα ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ Κεφαλαίου	»	36,410	70
		Δρ.	395,720	—

Ὁ Λογιστής

Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1902

ΤΜΗΜΑ Α' ΕΣΟΔΑ

Πλν. Α'

Εσοδα κατά τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Είσπρα-χθέντα	Εἰσπραχθέντα	
			ἐπὶ πλέον	ἐπὶ ἔλαττον
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'				
Ἔσοδα Ἐταιρείας.				
" Ἀρθρον 1				
Εἰσφοραὶ				
Υποχρεωτικαὶ εἰσφοραὶ τακτικῶν Ἐταίρων..... Δρ.	2,800	2,130		
Δικαιώματα ἐγγραφῆς νέων Ἐταίρων..... Δρ.	200	315	115	670
Ἐκούσια εἰσφοραὶ, δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα..... Δρ.	500			
" Ἀρθρον 2				
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ				
Μέρισμα 56 Μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς..... Δρ.	9,520	9,520		
Τόκοι 700 ὀμολογίων Ἐθν. Δανείου ἐνοποιησεως 1898 τῶν δρ. 76,354,000. Δρ.	3,500	3,500		
Τόκοι ἐντόκιον καταθέσεων παρὰ τὰς ἐντάθρα Τραπεζαίς..... Δρ.	400	1,484	1,084	05
" Ἀρθρον 3				
ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ				
Ἐνοίκιον οἰκίας τῆς Ἐταιρείας ἐν Κηφισίᾳ..... Δρ.	300	300		
" ἐν Ἀθῆναις..... Δρ.	150	150		

"Αρθρον 4					
ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ					
Αντίτιμον πωλουμένων τευχών τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	Δρ.		3,437	50	562
» » τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων		4,000	—	—	—
» »		200	334	—	134
"Αρθρον 5					
ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ					
Καθυστερούμενα ἐξ ἐνοικίων	Δρ.	60	—	—	—
» ἐξ ἐισφορῶν Ἐταιρίων		200	645	—	445
"Αρθρον 6					
ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ					
Ἐκ πωλήσεως ἀχρήστων βιβλίων	Δρ.	500	310	—	190
Ἐκ προστίμων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπιβαλλομένων		50	10	—	40
"Αρθρον 7					
ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ					
Τὸ καθαρὸν ἔσοδον τῶν 300,000 γραμματίων τοῦ Λαχείου κατὰ τὸν σχετικὸν εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν	Δρ.	338,680	330,355	65	4,675
Ἀπρόσπιστα ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου		6,000	6,818	10	818
		357,060	359,309	30	4,271
					80
					4,462
					50

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίης

Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής

Α. Ι. ΛΑΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1902

Πίν. Β'

ΤΜΗΜΑ Β' ΕΞΟΔΑ

Διάνκρισις τών δαπανών κατά τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλαττων
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'			
Προϋπολογισμὸν			
"Ἄρθρον 1			
Μισθοὶ τοῦ Προσηπικοῦ τῶν Γραφείων	12,360 — Δρ.	12,360 —	
"Ἄρθρον 2			
Μισθοὶ τοῦ Προσηπικοῦ ἐπὶ τῆν Ἀρχαιοτήτων	25,633.15 Δρ.	25,633 15	2,626 85
Δαπανηθέντα.....			
Δαπανηθέντα.....			
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'			
Γραφεῖα, Διαχειρίσις καὶ Βιβλιοθήκη			
"Ἄρθρον 1			
ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ			
Δαπανηθέντα εἰς θέρανισαν καὶ φωτισμὸν	503. — Δρ.		
Εἰς γάρτην καὶ τυπωτικὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐταιρείας τοῦ 1901 τῶν Ἀπολογισμῶν αὐτῆς, ἐτέρον τριῶν πινάκων, ὡς καὶ τοῦ ἐκλογικοῦ Καταλόγου...	360. —		
Εἰς γάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων.....	227. —		
Εἰς δημοσιεύσεις πρὸς συγκρότησιν τῶν τακτικῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἑταίρων	54.50		
Εἰς γραφικὴν ὕλην	171.20		
Εἰς διάφορα ἐξόδα	559.35		
Εἰς φύλακτρα γραφείων	8.20		
Εἰς ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.....	1,140. — Δρ.		
Δαπανηθέντα.....	3,323 25	3,323 25	256 75

Ἔαθρον 2

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν βιβλίων	Δρ. 6,082.55
Εἰς δετικά βιβλίων	838.70
Εἰς μισθόδοσιαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	» 1,115.—
Εἰς ἀμοιβὴν τοῦ συντάσσοντος τὸ εὔρετήριον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑφημερίδος	» 4,985.—
Εἰς τυποτικά τοῦ αὐτοῦ εὔρετήριου	» 1,950.—
Εἰς ἀποζημίωσιν ἑνὸς βιβλιοφυλάκου	» 1,440.—
Εἰς γραφικὴν ὕλην	» 37.05 Δρ.
	16,448.30 Δρ.
	α) 17,240
	16,448 30
	791 70

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀναδοχὰ ἔργα καὶ δημοδιεῦματα

Ἔαθρον 1

ΔΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἔργασαι ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ Ἄθρων:	
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ κτιστῶν ἐργασθέντων διὰ τὴν ἐπιδώρῳσιν καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τοίχου τοῦ περιόλου	Δρ. 11,371.25
Εἰς ἀγορὰν ἀσβέστου	» 2,052.—
Εἰς ἀγορὰν ἄμμου	» 689.—
Εἰς ἀγορὰν ὀγκολίθων	» 1,934.45
Εἰς δημοσιεύσεις περὶ δημοπρασίας πρὸς κατασκευὴν καλυμμάτων πορῶν τοῦ τοίχου	» 23.—
Εἰς ἀγορὰν θηρακτῆς γῆς καὶ ξυλείας	» 30.05 Δρ.
	16,099.75
Ἔργασαι κατὰ τὴν Στόαν τοῦ Ἀγάλου:	
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 12,662.25
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐφορέοντος	» 1,466.60
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	» 266.95 Δρ.
	14,395.80
Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσίνας:	
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 2,356.75
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ σφινίου	» 63.70
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων	» 128.40
Εἰς ὀδοπορικά τοῦ αὐτοῦ	» 34.60
Εἰς ἐνοίκιον τῆς κατοικίας τῶν ἐργατῶν καὶ ὀδοπορικά τοῦ ἐπιτηρητοῦ διὰ τὴν εἰσπραξίν τῶν ἡμερομισθίων	» 77 70 Δρ.
	2,661.15
Εἰς μεταφορὰν	» 38,456.70 Δρ.
(α) Ἐξόδη ἐκτακτοῦ πιστωτοῦ δρ. 3,000.	61,440
	57,764 70
	3,675 30

Διάρκισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῇ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα
			ἐπὶ ἑλαττον
Εξ μεταφορᾶς Ἀνασαφαί ἐν Αἰγίνῃ :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 147.—		
Εἰς ὄδοιπορικά καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων υπαλλήλων	Δρ. 150.—		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	76.40		
Εἰς ὄδοιπορικά τῶν ἐντεῦθεν μεταδάντων ἐργατῶν καὶ μεταφορικά τῶν ἐργαλείων	36.10		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκίας ἐν Αἰγίνῃ διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐρ- γατῶν	40.—		
Εἰς συμβολαιογραφικὰ δικαιώματα τριῶν συμβολαίων τῶν ἰσοκτητῶν τοῦ γόρου τῶν ἀνασαφῶν	21 50 Δρ.	441.—	
Ἀνασαφαί ἐν Θέσμῳ τῆς Αἰτωλίας :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 3,455.90		
Εἰς ἀποζημιώσεις τοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων υπαλλήλων	385.—		
Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ	212.40		
Εἰς ἀγορὰν ὑλικῶν καὶ μεταφορικά αὐτῶν	25.—		
Εἰς ὄδοιπορικά ἑνὸς ἀρχιεργατοῦ προσληφθέντος ἐντεῦθεν Ἀνασαφαί Μυκηνῶν :	41.20 Δρ.	4,119.20	
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 4,314.50		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	37.60		
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιτηρητοῦ	284.45		
Εἰς ὄδοιπορικά αὐτοῦ καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ αὐτοῦ	20.15 Δρ.	1,656.70	
Ἀνασαφαί καὶ ἐργασίαι ἐν Ἐπιδαύρῳ :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυ- λουργῶν	Δρ. 2,016.30		
Εἰς ἀποζημιώσεις τοῦ γεωργοῦ Μ. Λισώπου δια τὰ ἐν- ριζωθέντα 30 ελαιόδένδρα καὶ τὸν καταληφθέντα ἀγρὸν τοῦ	400.—		
Εἰς ἀγορὰν ὑλείας καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	301.20		
Εἰς ὁμοίαν γραμμικῆς ὕλης	19.75		
Εἰς ὄδοιπορικά ἑνὸς Συμβούλου	94.85		
Εἰς τοὺς ἀδάρας τοῦ ἐνεί στρατιωτικοῦ σταθμοῦ δια φω- τισμὸν πρὸς λεπτά 50 καὶ ἐκάστην ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ Εἰς ὄδοιπορικά τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου καὶ ἀποζημιώσεις αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσ. υπαλλήλων	106.—		
	85.50		
	61,440 —	57,764 70	3,675 30

Εἰς ὀδοιπορικὰ διαφόρων ἐργατῶν καὶ κτιστῶν καὶ ἑνὸς φυλάκος.....	»	142.20	
Εἰς μισθὸν τοῦ Ἐπιτηρητοῦ.....	»	973.40	
Εἰς ὀδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ ἀνόδου καὶ ἐπιστροφῆς.....	»	148.30	
Εἰς ἀγορὰν, φύτευσιν καὶ περιτοίχισιν 32 πευκῶν.....	»	78.—	Δρ. 4,365.50
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σέσλῳ τῆς Θεσσαλίας:			
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια διαφόρων ἐργατῶν.....	Δρ.	4,551.65	
Εἰς ἀποζημίωσιν τῶν Ἐφόρου κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	»	619.85	
Εἰς ὀδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ.....	»	59.15	
Εἰς ὄμοια τοῦ αὐτοῦ μεταβάτης εἰς διαφόρους ἀρχαιο- λογικούς τόπους τῆς Θεσσαλίας.....	»	82.90	
Εἰς ὄμοια τοῦ ἐπιτηρητοῦ μεταβάτης εἰς Ἄλφειον πρὸς παραδοσὶν ἀρχαίων.....	»	11.50	
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν καὶ ἐπιδουλωσιν τῶν ἐρ- γαλείων.....	»	178.75	
Εἰς ἀγορὰν ὕδατος δια τῶν ἐργάτας.....	»	46.90	
Εἰς ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας δια τὴν λήξαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνασκαφῶν.....	»	75.—	
Εἰς ἀγορὰν φωτογραφικῶν πλακῶν.....	»	16.10	
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιτηρητοῦ.....	»	461.75	
Εἰς ὀδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ.....	»	13.50	
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν εἰρημάτων ἐνταῦθα	»	26.50	Δρ. 6,143.55.
Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ:			
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	1,872.50	
Εἰς ὀδοιπορικὰ τοῦ ἐφορέοντος καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.....	»	325.40	
Εἰς ἀμαξαγωγία τοῦ αὐτοῦ μεταβάτης εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικούς τόπους.....	»	135.—	
Εἰς ἀμοιβὴν ἑνὸς συγκαλλιτοῦ ἐργασθέντος εἰς τὸν κα- βαρισμὸν καὶ τὴν συγκαλλιπὴν τῶν εἰρημάτων.....	»	400.—	
Εἰς ἀγορὰν ὑλικῶν δια τὴν συγκαλλιπὴν.....	»	89.75	
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐπιτηρητοῦ.....	»	104.—	
Εἰς ὀδοιπορικὰ ἑνὸς ἀρχιεργατοῦ.....	»	21.90	
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν μεταφορὰν ἐνταῦθα 12 κίβωτων μὲ ἀργαία.....	»	69.30	Δρ. 2,717.75
Ἀνασκαφαὶ ἐν Μιπέρεζα καὶ Κοτριάῳ τῆς Ἀρκαδίας:			
Δαπανθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	1,923.—	
Εἰς ἀγορὰν ὑλικῶν καὶ εἰς ἀμαξαγωγία διάφορα.....	»	63.60	
Εἰς ὄμοια ἐργαλείων καὶ γραφικῆς ὕλης.....	»	47.75	
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	2,034.35	Δρ. 52,600.40
		61,440	57,764
			70
			3,675
			30

Διάκρισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἔλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ.	2,034.35 Δρ.	52,600.40 Δρ.	3,675.30
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Ἐφόρου Κ Κουρουνιώτου καὶ ἀποζημιώσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων..... »	774.—	—	—
Εἰς ἐνοίκιον κατοικίας ἐργατῶν καὶ εἰς μεταφορικά τῶν ἐργημάτων..... »	71.50	—	—
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν φωτογράφησιν τῶν ἐρημμάτων..... »	50.— Δρ.	2,929.85	—
Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαϊρωνείᾳ: Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..... Δρ.	—	2,592.20	—
Ἀνασκαφαὶ Σάμιου: Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..... γρ.	20,977.10	—	—
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν καὶ διάφορα ἐξοδα..... »	652.20	—	—
Εἰς ἀνάγια, ναύλους καὶ λοιπὰ..... »	286.25	—	—
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Σιδηροδρόμου..... »	2,004.30	—	—
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐντεῦθεν σταλέντος ἐπιτηρητοῦ Δ. Παπαγεωργίου..... »	260.—	—	—
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ..... »	727.20	—	—
Εἰς ἀμοιβὴν καὶ ἀνάγια τοῦ φωτογράφου..... »	194.—	—	—
ἰσοδυναμοῦντα μὲ φρ. χρυσᾶ 5,175.70 εἰς ὧν ἀπεσταλέσαν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας φρ. 5,000, ἧτοι..... Δρ.	—	8,251.50	—
καταβληθέντα ἐνταῦθα τῷ ἐπιτηρητῇ Δ. Παπαγεωργίου διὰ μισθοδοσίαν τὸ φρ. 126.65 ἧτοι..... »	203.90	—	—
ὁμοίως εἰς ἀγορὰν 60 ζεμπιλίων καὶ εἰς δημοσιεύσεις..... »	97.30 Δρ.	8,552.70	—
Ἀνασκαφαὶ καὶ ἀναστήλωσις τοῦ Ναοῦ τῆς Φιγαλαίας: Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λιθοξῶν..... Δρ.	9,140.85	—	—
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, μολύβδου παλαίου, σιδήρων, εργαλείων καὶ λοιπῶν ὑλικῶν..... »	1,956.40	—	—
Εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν τοῦ νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλιάνου..... »	171.30	—	—
Εἰς ὁδοιπορικὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σταλείσης Ἐπιτροπῆς..... »	558.25	—	—
Εἰς ὅμοια τοῦ ἐργοδηγοῦ Δ. Εὐθύμιου..... »	130.—	—	—
Εἰς ὅμοια τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου καθ' ἑλκὴν τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν καὶ ἀποζημιώσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων..... »	—	758.70	—

Εἰς ὀδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ σχεδιστοῦ Ν. Ἰωαννίτου	1,422 30		
Εἰς ὀδοιπορικά καὶ ἀμοιβὴν τοῦ φωτογράφου Κ. Δημητρίου μεταδόντος δις πρὸς φωτογραφιστὴν τοῦ Ναοῦ	399 85		
Εἰς ὀδοιπορικά τοῦ ἀρχιτεχνίτου Π. Καλοῦδη καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων	564 90		
Εἰς ὀδοιπορικά ἀνόδου καὶ ἐπιστροφῆς διαφόρων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	541 90		
Εἰς ἀγορὰν χάρτου ἴννογραφίας καὶ γραφικῆς ὕλης ..	19 20		
Εἰς μεταφορικά τῶν ἐργημάτων κομισθέντων ἐνταῦθα ..	159 —	Δρ.	15,822 65
Ἀναστήλωσις τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας :			
Δαπανθθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λιθοξόνων ..	4,815 40	Δρ.	
Εἰς ἀγορὰν ἀσβέστου, πορσελάνης, φυλείας, γωνιολίθων καὶ λίθων πλακοειδῶν	3,526 30	»	
Εἰς τὸν ἐν Παρίσι τὴν γλῶσσην Γ. Σῶρον σταλέντα φρ. γρ. 600 δι' ὀδοιπορικά ἐλεύσεώς του ἐνταῦθα καὶ ἐπανόδου	4,002 50	»	
Εἰς ἐξόδον ἐνὸς τηλεγραφήματος πρὸς τὸν ἴδιον	21 70	»	
Εἰς ὀδοιπορικά τοῦ Ἰεφύρου Γ' Σωτηριάδου	165 —	»	
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων	456 95	»	
Εἰς ὀδοιπορικά τοῦ ἐργοδότη τοῦ Α. Ἀγγελίδου καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων	216 55	»	
Εἰς ἐνοίκιον καὶ γραφικὰ τοῦ αὐτοῦ	150 —	»	
Εἰς ὀδοιπορικά τῶν ἐντεῦθεν μεταδόντων τεχνικῶν καὶ ἐργατῶν	356 95	»	Δρ. 10,711 35
Δαπάναι ἀναστήλωσεως τοῦ Ἐρεχθίδου :			
Δαπανθθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν λιθοξόνων καὶ ξυλοργῶν	10,247 60	Δρ.	
Εἰς ἀγορὰν 450 ὀκάδων μολύβδου μεταχειρισμένου ..	305 50	»	
Εἰς ὀδοιπορικά τοῦ Ν. Μπαλάνου νομομηχανικοῦ μεταδόντος εἰς τὰ λατομεῖα Πεντέλης	19 50	»	
Εἰς ὅμοια τοῦ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ του μεταδόντος εἰς τὰ αὐτὰ	19 80	»	
Εἰς ἀμαξαγωγία του νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου ..	100 —	»	
Εἰς ἀγορὰν μιάς δοξοῦ σιδηρᾶς, σιδηρᾶς βάρδου, 3 τροχαλίων καὶ λοιπῶν	415 80	»	
Εἰς μισθοδοσίαν Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ Ν. Μπαλάνου ..	600 —	»	
Εἰς ὅμοιον τοῦ ἀρχιτεχνίτου Κ. Καμπάνη	540 —	»	Δρ. 12,248 30
Εἰς μεταφορὰς		Δρ.	405,457 35
	61,440	—	—
	57,764	70	—
			3,675 30

Διείκρισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισ- σθέντα	Δαπανηθέντα	
		Δαπανηθέντα	ἐπὶ ἑλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ. 105,457.35	Δρ.	3,675 30
Δαπάναι πρὸς στέρεισιν τοῦ Παρθενῶνος :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν λιθοφύων καὶ ξυ- λουργῶν	Δρ. 20,210.25		
Ἐἰς ἀγορὰν 2,112 δακάων μολύβδου μεταχειρισμένου . .	» 1,573.65		
Ἐἰς ὁμοίαν φυλείας, πορσελάνης, ἀσδέστου καὶ λοιπῶν ὀλικῶν	» 1,741.50		
Ἐἰς κατασκευὴν διαφόρων σιδηρῶν συνδέτ. καὶ ἐργαλείων	» 1,730.95		
Ἐἰς τὴν ἐντοπῆν Ἀγγλικὴν Ἐταιρείαν Marmor Ltd	» 2,302.50		
δι' ἧσαν καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς 3 τεμαχ. μαρμάρων	» 355.—		
Ἐἰς ἀξίαν καὶ ἔξοδα παραλαβῆς ἐνὸς κίωτιου μὲ λιθο- κόλλαν ποσειρομένην ἐκ Γερμανίας	» 121.20		
Ἐἰς γραφικὴν ὕλην δια τὸ Γραφεῖον τοῦ Νομομηχανικοῦ	» 122.95		
Ἐἰς ἀμφοτέρωτα τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς	» 602.—		
Ἐἰς ὁμοία τοῦ νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάου	» 38.60		
Ἐἰς ὀδοιπορικὰ τοῦ Ν. Ἰωαννίτου μεταδάντος εἰς τὰ λατομεῖα Πεντέλης	» 1,800.—		
Ἐἰς μισθοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ	» 1,620.—	Δρ.	32,308.60
Ἐἰς ὁμοίαν τοῦ ἀρχιερῆατοῦ Κ. Καμπάνη			
Ἐπισκευὴ τῶν τοιχῶν τῆς Ἀκροπόλεως :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν λιθοφύων καὶ ξυ- λουργῶν	Δρ. 5,490.05		
Ἐἰς ἀγορὰν ἀσδέστου, πορσελάνης καὶ ἄμμου	» 1,286.—		
Ἐἰς ὁμοίαν ὀγκολίθων	» 410.70		
Ἐἰς κατασκευὴν σιδηρῶν συνδετικῶν	» 58.40	Δρ.	7,245.15
Δαπάναι πρὸς στέρεισιν τῆς Στοιᾶς τοῦ Ἀτάλλου :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθ. ἐργατῶν χτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ. 4,150.85		
Ἐἰς ἀγορὰν ἀσδέστου, θρηακίης γῆς καὶ λοιπῶν ὀλικῶν	» 70.40	Δρ.	1,321.25
Ἐπισκευὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς Δαρφίου :			
Ἐἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 91.—		
Ἐἰς ἀμφοτέρωτα τῆς προσημερίας τῶν τοίχων Ἐπιτροπῆς	» 69.—	Δρ.	160.—
Ἐπισκευὴ τοῦ περιβόλου τοῦ ἐν Σουνίῳ Ναοῦ :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἐργάτας καὶ λιθοφύους	Δρ. 1,059.—		
Ἐἰς ἐνοίκιον μιᾶς μηχανῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν λίθων	» 50.—		
Ἐἰς ἀγορὰν φυλείας, ζερμπιλίου καὶ λοιπῶν ὀλικῶν . . .	» 65.30		
Ἐἰς μισθὸν τοῦ ἐπιτηρητοῦ Θ. Κελλινίκου	» 140.—		

Εἰς ὀδοπορικά τοῦ Ἐβόρου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν	»	64.80			
Εἰς ὅμοια πέντε ἐργασιῶν μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς ἐντάβῃ	»	41.95	Δρ.	4,421.05	
Εργασίαι ἐν Ἰθάκῃ :					
Δαπανηθέντα ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Ἰθάκης διὰ τὴν ἐκρίζω- σιν τῶν δένδρων τῶν ἀναφερόμενων ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς πύλης τοῦ ἀρχαίου Φρουρίου	»	144.—			
Εἰσφορά πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτηρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά :					
Καταδληθέντα εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμείον τοῦ Δημοσίου ὡς εἰσφορὰν τῆς Ἐταιρείας ὑπὲρ τοῦ Ταμείου πρὸς ὑ- ποστήριξιν τοῦ κτηρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ'	»	15,000.—			
Χορηγία εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν :					
Δοθέντα αὐτῇ συνδρομῇ δι' ἔργα ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν ἀο- χαιοτήτων	»	3,000.—			
ὑποστήριξιν τοῦ Σταδίου Δελφῶν :					
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Π. Τζαβλῆν διὰ τὴν κα- τασκευασθέντα τοίχον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν χωμάτων Περίφραξιν τοῦ ἀρχαίου Θεάτρου Πειραιῶς :	»	280.35			
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Χ. Μάρκου διὰ τὴν κατα- σκευὴν μανδρατοίχου ὡς οἱ σχετικοὶ τρεῖς λογαρι- σμοὶ τοῦ μηχανικοῦ Πειραιῶς	»	3,417.10			
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Μυκόνῳ :					
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Κ. Κακαρούαν δι' ἐκτε- λεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν ἀρχαιολογι- κοῦ Μουσείου ἐν Μυκόνῳ ὡς οἱ σχετικοὶ τρεῖς λογα- ρισμοὶ τοῦ μηχανικοῦ Κοζλάδων	»	15,728.—			
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογ. Μουσείου ἐν Θήβᾳ :					
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Σ. Βαζαίων δι' ἐκτελεσθεῖ- σαν ἐργασίαν ὡς ὁ δεύτερος λογαριασμὸς τοῦ νομο- μηχανικοῦ Κοζλάδων	»	2,867 —			
Ἀνεγέρσις ἀρχαιολογ. Μουσείου ἐν Χαλκίδι :					
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργολάβον Π. Μακρῆν δι' ἐκτελεσθεῖ- σαν ἐργασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν ἀρχαιολογικοῦ Μου- σείου ἐν Χαλκίδι ὡς ὁ 4ος καὶ τελευτῶς λογαριασμὸς τοῦ νομομηχανικοῦ Εὐδοκίαις	»	1,942.20			
Ἰδρύσις τοῦ ἐν Χαλκίδι ἀρχαιολ. Μουσείου :					
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν ἀνίδρυσιν ἀρχαίων	Δρ.	593.15			
Ἐξ. μεταφορῶν	Δρ.	593.15	Δρ.	189,798.05	Δρ.
				61,440 —	57,764 70
					3,675 30

Διάρκισις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἔλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.	593.15 Δρ.	189,798.05 Δρ.	3,675 30
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὕλικῶν διὰ τὴν ἀνθρώσιν ἀρχαίων »	634.90		
Εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν κατασκευήν φυλακείου »	238.50		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας καὶ λοιπῶν ὕλικῶν διὰ τὸ φυλακεῖον καὶ τὴν θύραν »	517.65		
Εἰς τὸν ἀρχιτεχνιτὴν Π. Καλοῦδην δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ τῶν δημοσίων υπαλλήλων »	237.10		
Εἰς ὀδοπορικά τοῦ αὐτοῦ ἀνόδου καὶ ἐπιστροφῆς »	44.40		
Εἰς δαπάνην διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐνὸς ἐρμαρίου ἐκ τοῦ ἐντάβου κεντρικοῦ Μουσείου »	21.45 Δρ.	2,287.15 »	
Ἀνέγερσις ἀρχαιολογ. Μουσείου ἐν Ναυπλίῳ :			
Δαπανηθέντα, εἰς τὸν ἐργοτάξιον Δ. Δημητρίου δι' ἐπέλευσθῆσαν ἐργασίαν πρὸς μετασκευὴν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Βουλευτικοῦ εἰς Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ὡς οἱ 4 σχετικοὶ λογαριασμοὶ τοῦ νομομηχανικοῦ Ἀρχολίδος Κατασκευῆς ξενώνας καὶ φυλακείου ἐν Φιγαλίᾳ :		7,304.— »	
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ζυλοργῶν Δρ.	2,544.25	4,594.05 »	
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, ἄμμου, ἀσβέστου καὶ λοιπῶν ὕλικῶν »	2,049.80 Δρ.		
Κατασκευὴ φυλακείου ἐν Δελφοῖς :			
Καταβληθέντα, εἰς τὸν Th.Homolle Διευθυντὴν τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς διὰ τὴν δαπάνην τῆς κατασκευῆς φυλακείου ἐν Δελφοῖς Δρ.	1,000.—	1,000.— »	
Δαπάναι διὰ τὰ εὔρηματα τῶν ἐν Πηνείᾳ ἀνασκαφῶν :			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐνὸς συγκολλητοῦ Δρ.	1,026.—		
Εἰς ἀγορὰν ὕλικῶν καὶ ἐργαλείων διὰ τὴν συγκολλητὴν »	214.10		
Εἰς ἐνοίκιον δύο οἰκῶν ἐν Μυκόνῳ χρησιμῶν διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν συγκόλλησιν τῶν εὑρημάτων »	156.— Δρ.	1,396.40 »	
Προισυναγωγὴ ἀρχαίων :			
Δαπανηθέντα, εἰς Α. Πελεκάνου ἐπιμελητὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς συλλογῆς Ἀθῆναις δι' ἔξοδα μεταφορᾶς διαφόρων ἀρχαίων ἐκ διαφόρων μερῶν εἰς τὸ ἐκεῖ Μουσεῖον Ἀγορᾶ ἀρχαίων :		99.80 »	
Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν 84 ἀρχαίων νομισμάτων διὰ τὸ Ἔθνικόν Νομισματικὸν Μουσεῖον Δρ.		1,268.— »	

Δαπανήθη, εἰς ἡμερομίσθια ἐπάτου ἐργασμένων δια τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἐν Σουνίου ἀρχαίου χώρου	Δρ.	20.—		
Εἰς Γ. Ἀναστάσιου δια τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου	»	120.—		
Εἰς Α. Παπαθεοφύτου ἐργασίαν τῆς περιτομῆσεως τοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον Βου- λευτηρίου χώρου	»	841.10	»	981.10
Ἄγορα κτημάτων πρὸς ἀνακαρπάζ :				
Καταβληθέντα εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμείον τοῦ Δημοσίου ὅπως ἐδόθη Β. Διάταγμα πρὸς ἀπαλλοτριώσιν δύο οἰκιῶν ἐν Τεγεία	Δρ.	2,943.—		
Εἰς ἀγορὰν ἀγροῦ ἐκ 4 στρεμ. κειμένου παρὰ τὸν Ναὸν τῆς Φιγαλίας	»	611.—	»	3,554.—
Δαπάνη πρὸς γενικὴν ἐπιστάσιαν τῶν ἐν Ἀθή- ναις ἐργασιῶν :				
Δαπανηθέντα, εἰς μισθοδοσίαν τοῦ γενικοῦ ἐπιστάτου			»	1,800.—
Ὀδοιπορικὰ ἐξόδα τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου :				
Δαπανηθέντα, εἰς ὁδοιπορικὰ διαφόρων μελῶν τοῦ Συμβου- λίου, ἐξ ἑξῆς ἀρθρῶν εἰς Ἑλευσίνα	Δρ.	83.—		
Εἰς ἐ-θένη-πρωτόγονον τοῦ Γραμματέως μεταδάντος εἰς Ἑλένη α	»	22.50		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐνὸς Συμβούλου μεταδάντος εἰς Σέσκλον τῆς Θεσσαλίας	»	65.80		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Α. Πελεκάνου ἐπιμηλοῦ Αἰγίνης μεταδάντος πολλὰς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀσιαίς Ἀθηνᾶς Δαπάναι διὰ τὴν σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχε- δίου ἐν Κέρεινθῳ :	»	48.—	Δρ.	219.30
Δαπανηθέντα, εἰς ὁδοιπορικὰ ἀπόδοιο τοῦ Ἐφόρου Α. Σικᾶ, τοῦ ἀνθυπολογοῦ Α. Μαζαράκη καὶ 3 στρατιωτῶν Εἰς Α. Μαζαράκη ἀνθυπολ. δι' ἐπιμίσθιον αὐτοῦ ἡμερῶν 33	Δρ.	60.45		
Εἰς ἴδιον δι' ἐπιμίσθιον 3 στρατιωτῶν καὶ ἀγορὰν ὀλλικῶν Εἰς ἴδιον δι' ὁδοιπορικὰ ἐπιστροφῆς αὐτοῦ καὶ 3 στρα- τιῶν	»	330.— 93 65		
	»	24.60	Δρ.	508.70
			Δρ.	214,810.25
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	277,586
			α) 216,146	214,810.25
				1,335.75
				272,574.95
				5,011.05

(α) Ἐδόθη ἔκτακτος πίστωσις Δρ. 45.000).

Διάκρισις τῶν δαπανῶν κατα τα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα
			ἐπὶ ἔλαττον
Ἐκ μεταφορᾶς	277,586	272,574	5,014 05
Ἐπισκευὴ τῆς στέγης τοῦ Κεντρικοῦ Μουσείου:			
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, φυλοργῶν καὶ ἐγγηγῶν		1,181.80	
Εἰς Κ. Πάντην φυλοργόν δι' ἐκτελεσθείσαν ἐργασίαν πρὸς ἀνακαίνισιν τῶν στεγῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημέριον Αἰθουσῶν		1,660.40	
Εἰς ἀλλοτρίους ἐργάτας, κερμάων, σιδήρων, ἀσβέστου, ἀμύλων, λιπαστῶν ὑλικῶν		2,203.90	
Εἰς ἄλλα Σιδέρην δι' ἐκτελεσθείσαν ἐργασίαν πρὸς ἐπίχρισιν μιάς αὐθούσης		129.75	
Εἰς Δ. Πανόπουλον Ἐπιστάτην δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ὡς ἐπιδελήσαντος τὴν ἐργασίαν ταύτην		170.—	5,345.85
Ἄρθρον 2			
Ἐπισκευὴ καὶ Μορφολογικὰ Ἔργα ἐν Ἀθῆναις ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 1901 Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ			
Ἄρθρον 3			
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1899			185.—
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1900			645.05
Ὁμοίως τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1901			350.—
Ἄρθρον 3			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἐκδοσὴν τῆς μερίδος « Παρακαταθήκη καὶ δι' ἀρχειολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις » κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ιουλίου 1901 Β. Διατάγματος « περὶ ἀδείας αὐχέσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογ. Ἐταιρείας ἐκδομένων καὶ ἐκδοσόμενων γραμματικῶν τοῦ Λαχτείου »	80,000	80,000	74,654.15
Ἄρθρον 3			
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἐκδοσὴν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1899			185.—
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1900			645.05
Ὁμοίως τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1901			350.—
Ἄρθρον 3			
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἐκδοσὴν τῆς μερίδος « Παρακαταθήκη καὶ δι' ἀρχειολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις » κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ιουλίου 1901 Β. Διατάγματος « περὶ ἀδείας αὐχέσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογ. Ἐταιρείας ἐκδομένων καὶ ἐκδοσόμενων γραμματικῶν τοῦ Λαχτείου »	80,000	80,000	74,654.15
Ἄρθρον 3			
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ			
Δαπανηθέντα, διὰ τὴν ἐκδοσὴν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1899			185.—
Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1900			645.05
Ὁμοίως τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους 1901			350.—

Όμοιος τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1901.....	2,187.30			
Όμοιος τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1902.....	4,930.85			
Διά τὴν ἔξοδον τῶν « Μνημείων τῆς Ἑλλάδος ».....	373.75			
Διά τὴν ἔξοδον συγγραμμάτων περὶ « Ἀνακαφῶν Θεσσαλίας ».....	1,020.—			
Διά τὴν ἀξίαν καὶ δι' ἔξοδα παραλαβῆς 14 δεμάτων χάρτου τυπογραφικοῦ κομισθέντος ἐκ Βιέννης διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα.....	1,791.95	Δρ.	11,428.90	Δρ.
			11,428.90	
			960	
			960	
			364,963	85
			370,546	
				5,582
				15

Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Δαπανηθέντα, εἰς τὸν πρῶτον εἰσπράκτορα τῆς Ἐταιρείας
Θ. Κουτζούλην διὰ σύνταξιν αὐτοῦ..... Δρ. 960.— Δρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'
Ἑκακτοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα

Δαπανηθέντα, εἰς δημοσιεύσεις ἐν τῷ τύπῳ περὶ τῶν ἐργασίων τοῦ Παρθενῶνος..... Δρ. 20.—
 Εἰς τὸν ἐργάτην Δ. Πολυμενάχον διὰ συνδρομὴν αὐτοῦ παθόντος τὸν πόδα ἐν ταῖς ἀνακαφαῖς τῆς Ἐταιρείας..... Δρ. 50.—
 Εἰς ἐγκατάστασιν δύο λαμπτήρων καὶ μεταθέσιν τοῦ μηχάνηματος τοῦ ηλεκτρικοῦ φωτός τοῦ Καταστήματος Εἰς ἓνα στέφανον κατατεθέντα εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ πρῶην Σμυδούλου Α. Οἰκονόμου..... Δρ. 80.—
 Εἰς τὸν δημοτικὸν Ταμιεῖον διὰ τὴν ὑδρεύσιν τοῦ Κ/τος Εἰς δαπάνην διὰ τὴν ἀποξημίωσιν τῆς Ἐταιρείας διὰ τὸ καταληφθῆν οὐκ ἰσχύον ὑπὸ τῆς Λεωφόρου Σιγγιροῦ Εἰς δικάσιμα ἔξοδα οἰκῆς κατὰ Λυμπεροπούλου..... Δρ. 31.30
 Εἰς κατασκευὴν 4 τραπέζιων καινῶν..... Δρ. 70.—
 Εἰς ἀγορὰν φάσματος διὰ καλύμματα τῶν αὐτῶν..... Δρ. 99.—
 Εἰς δημοσιεύσεις περὶ βιοτορριῶν τῆς Ἐταιρείας..... Δρ. 26.25
 Εἰς συμβολαιογραφικὰ δικαιώματα διὰ τὰς βιοτοροφίας τῶν Γ. Καρδελᾶ καὶ Ν. Κυπαρίσση..... Δρ. 9.50
 Εἰς ἓνα στέφανον διὰ τὰς ἐφορτὰς τοῦ ποιητοῦ Σολωμοῦ Εἰς ὀδοιπορικὰ ἐνὸς σμυδούλου μεταδάντος διὰ τὰς αὐτὰς ἐφορτὰς εἰς Ζάκυνθον ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἐταιρείαν..... Δρ. 156.—
 Εἰς ὀδοιπορικὰ ἐνὸς σμυδούλου μεταδάντος διὰ τὰς αὐτὰς ἐφορτὰς εἰς Ζάκυνθον ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἐταιρείαν..... Δρ. 50.—
 Εἰς ὀδοιπορικὰ ἐνὸς σμυδούλου μεταδάντος διὰ τὰς αὐτὰς ἐφορτὰς εἰς Ζάκυνθον ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἐταιρείαν..... Δρ. 67.—

Εἰς μεταφορὰν..... Δρ. 1,095.95

Διακρίσις τῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα	Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα	Δαπανηθέντα ἐπὶ ἑλαττοῦ
Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ.	370,546	—	—
Εἰς κατασκευὴν ἐννέα βιβλιοθηκῶν..... Δρ.	1,095 95	—	—
Εἰς τηλεφωνικὰ τέλη α' ἔξα μηνῶν..... Δρ.	745.—	—	—
Εἰς ἀγορὰν μιάς κλήνης, 2 στρωμάτων καὶ λοιπῶν σκετικῶν δια τὸν ξενώνα τῆς Φιλαδέλειας..... Δρ.	125.—	—	—
Εἰς κατασκευὴν βιβθρον τῶν ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Ἐταιρείας 2 υψύμων ἀγαμάτων..... Δρ.	165 40	—	—
Εἰς Π. Καρολίδην δι' ὀδοπορικὰ αὐτοῦ μεταδάντος, εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ανατολιανῶν ἐν Ἀμφούργῳ πρὸς ἀντιπροσώπευσιν τῆς Ἐταιρείας φρ. 7ρ. 500..... Δρ.	85.—	—	—
Εἰς τηλεγραφήματα ἐπὶ τοῖς γαμοῖς τοῦ Προβλήτου Νιχολάου..... Δρ.	787.50	—	—
Εἰς κατασκευὴν ἑνὸς ἀνακλιτροῦ, δύο πολυθρονῶν καὶ λιοπαπερασμάτων αὐτῶν διὰ τὰ γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας..... Δρ.	50 45	—	—
Εἰς ἐπιδιορθωτικὰ τῶν παρατετασμάτων τῆς μεγάλης Αἰθούσης..... Δρ.	448.—	—	—
Εἰς ὅμοια τοῦ παρόμοτος τῆς αὐτῆς καὶ δια τὴν ἐπιχορηγίαν τῶν τοίχων..... Δρ.	50 —	—	—
Εἰς κατασκευὴν ἑνὸς διαχωριστήματος ἐν τῷ δ' ὀρόφῳ τοῦ Κατήματος..... Δρ.	416.—	—	—
Εἰς δημοσιεύσεις περὶ μὴ ἀποστολῆς γραμματίων τοῦ Λαζαρίου εἰς τὰς Ἐπαρχίας..... Δρ.	478.05	—	—
Εἰς ὅμοια περὶ τῆς ἑκατακτο γενικῆς Συνελεύσεως..... Δρ.	12.—	—	—
Εἰς Ἐλεγκτὴν τοῦ Συνεδρίου δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐξελέξαντος τὴν διαχείρισιν τοῦ Ταμείου..... Δρ.	40.—	—	—
Εἰς διαφόρους ἐπισκευὰς ἐν τῷ Κ/τι τῆς Ἐταιρείας..... Δρ.	100.—	—	—
Εἰς ὄπλα δια τὴν φωτογραφικὴν μηχανήν..... Δρ.	185.10	—	—
Εἰς διάφορα μικρὰ ἐξόδα..... Δρ.	17.50	—	—
Εἰς κατασκευὴν μιάς τραπέζης τοῦ σιδηροστυλίου Ν. Ἰωαννίτου..... Δρ.	71.30	—	—
Εἰς δαπάνην 3 ἐνδομασιῶν τῶν κλητῶν καὶ τοῦ θυρωροῦ..... Δρ.	55.—	—	—
	195.25	Δρ.	5,122.50 Δρ.
			377 50

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρόνων

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια β' έργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὰς ἐν Τριουβί δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς κατὰ Νοέμβριον 1901	Δρ.	32.—			
Εἰς Πάλλην καὶ Κοτζιάν δι' ἀξίαν γραφικῆς ὕλης ἦν ἐπρωμνηθεύσαν τῇ Ἐταιρείᾳ κατὰ τὸ 1901	»	118.50			
Εἰς Δ. Σταυρόπουλον ἔφορον ἀρχαιοτήτων δι' ὕλινά τῆς συλλογῆσεως τῶν εὐρημάτων Ῥηνείας κατὰ τὸ 1901	»	413.15 Δρ.	603.65	603.65	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'					
Συνδρομὴ πρὸς διὰδοσὴν ἀρχαιολογικῶν γυώσεων καὶ πρὸς μύρφοδιν ἀρχαιολόγων					
Δαπανηθέντα, εἰς τὴν « Ἐταιρείαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων » διὰ συνδρομὴν αὐτῆς	Δρ.	3,000.—			
Εἰς Α. Ἀρβαντιόπουλον πρὸς τελειοποίησιν τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν του ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ δι' ἐπιχορηγίαν αὐτοῦ μηνῶν 12 πρὸς δρ. 400 μηνιαίως καὶ δι' ὀδοπορικὰ ἐπανόδου δρ. 500	»	5,300.—			
Εἰς τοὺς 2 ὑποτρόφους τῆς Ἐταιρείας Ν. Παπαδάκην καὶ Κ. Γιωμάτων σπουδαστῶν ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορηγίαν αὐτῶν μηνῶν 12 πρὸς δρ. 350 ἑκάστου μηνιαίως	»	8,400.—			
Εἰς τοὺς ἑτέρους 2 ὑποτρόφους Ν. Κυριασίσην καὶ Γ. Καρβελάν μεταδότων εἰς Γερμανίαν δι' ἐπιχορηγίαν αὐτῶν μηνῶν 7 πρὸς δρ. 350 ἑκάστου μηνιαίως καὶ δρ. 500 εἰς ἑκάτερον δι' ὀδοπορικά μεταβάσεως	»	5,900.—			
Εἰς Β. Λεονάρδον ἔφορον ἀρχαιοτήτων δια τὴν μεταβάσαν καὶ διαμονὴν ἐν Ἰταλίᾳ φρ. χρυσᾷ 1,500	»	2,430 — Δρ.	25,030.— Δρ.	27,850 —	2,820 —
				404,499 65	8,779 65
				25,030	25,030
				395,720	395,720

Ἐν Ἀθήραις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ο Λογιστής
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Ταμίης
Α. Γ. ΛΑΠΠΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1902
Πίν. Γ'

ΕΣΟΔΑ						
"Εσοδα κατά τὰ ἐν τῷ «εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Λαχείου» ἀναγραφόμενα			Προϋπολογισθέντα	Εἰσπραχθέντα		
"Εσοδα						
Ἀντίτιμον γραμματίων τοῦ Λαχείου	Α'	τριμηνίας 1902	Δρ.	150,000	—	150,000
"	Β'	"	"	150,000	—	150,000
"	Γ'	"	"	150,000	—	150,000
"	Δ'	"	"	150,000	—	150,000
			Δρ.	600,000	—	600,000
ΕΞΟΔΑ						
"Εξοδα κατά τὰ ἐν τῷ «εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Λαχείου» ἀναγραφόμενα			Προϋπολογισθέντα	Δαπανηθέντα		
"Εξοδα						
Ἀμοιβαὶ κληρουμένων γραμματίων τοῦ Λαχείου	Α'	τριμηνίας 1902	Δρ.	50,000	—	50,000
"	Β'	"	"	50,000	—	50,000
"	Γ'	"	"	50,000	—	50,000
"	Δ'	"	"	50,000	—	50,000
Ποσοστά πωλουμένων γραμματίων τοῦ Λαχείου	Α'	τριμηνίας 1902	"	15,000	—	15,000
"	Β'	"	"	15,000	—	15,000
"	Γ'	"	"	15,000	—	15,000
"	Δ'	"	"	15,000	—	15,000
Χάρτης, λιθογραφίαι, τύποις καὶ ἀριθμοῖς 300,000 γραμ. τοῦ Λαχείου			"	6,700	—	6,700
Βιβλιοδέτησις τῶν αὐτῶν 300,000 γραμ. εἰς βιβλιάρια ἕξ 100 ἕκαστον			"	720	—	720
Χάρτης καὶ τυπωτικὰ ἐπιστολῶν καὶ ἐγκυκλίων			"	250	—	—
Χάρτης καὶ τυπωτικὰ τῶν προγραμμάτων τῶν τεσσάρων κληρώσεων καὶ τῶν πινάκων τῶν κληρουμένων γραμματίων			"	350	—	240
Γραφικὴ ὕλη			"	350	—	73
Τέλη ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ			"	100	—	66
Τέλη χαρτοσήμου τῶν χρηματικῶν Γραμματίων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τραπεζικῶν Ἐπιταγῶν			"	400	—	17
Ἐπιδιόρθωσις καὶ ἐπαργύρωσις τῶν σφαγίδων			"	600	—	—
Εἰς τὰς Ἐφημερίδας διὰ δημοσιεύσεις περὶ τῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου			"	150	—	—
Διὰ γραφικὴν καὶ ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ Λαχείου κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Ὄργανισμοῦ			"	2,000	—	1,827
			Δρ.	271,320	—	269,644
Ἀνακεφαλαίωδις						
"Εσοδα εἰσπραχθέντα			Δρ.	600,000	—	
"Εξοδα πληρωθέντα			"	269,644	35	
ὑπολείπεται καθαρὸν ἔσودον ἐκ τοῦ Λαχείου			Δρ.	330,355	65	
ὅπερ ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τὴν μερίδα "Εσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου Κεφ. Α' Ἄρθρ. 7"						

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίης
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1902

Πίν. Δ'

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμ. 1901 ἀνήγχοτο εἰς Δρ.			2,369	45
Κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1902 εἰσεπράχθησαν :				
Ἐξ Ὁμολογιῶν πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δρ. 30,000,000	»	40	—	
Ἐξ ὀφειλῆς Π. Γιαννοπούλου πρώην Ταμίου τῆς Ἑταιρείας	»	570	—	
Ἐκ προκαταβολῶν	»	20,652	25	
Ἐξ ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπέζῃ Βιομηχανικῆς Πίστewος	»	8,163	85	
» » » παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζέ	»	363,237	70	
Ἐξ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Λαχείου	»	600,000	—	
Ἐξ ἐσόδων προϋπολογισμοῦ	»	20,902	10	1,013,535 90
Εἰσεπράχθησαν ἐν ὅλῳ	Δρ.			1,015,905 35
καὶ ἐπληρώθησαν τὰ ἐξῆς ποσά :				
Ἐἰς προκαταβολάς	»	19,260	40	
» ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζέ	»	400,000	—	
» διαφόρους πιστωτάς	»	62,450	—	
» εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Λαχείου	»	213,694	35	
» ἔξοδα προϋπολογισμοῦ	»	319,075	85	1,014,480 60
Ἐμείνεν ὑπόλοιπον εἰς χρέωσιν τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμ- βρίου 1902 ἐκ	Δρ.			1,424 75

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίης
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας
κατὰ τὴν **31 Δεκεμβρίου 1902**

Πίν. Ε'

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ἀνήρχοντο εἰς	Δρ.	550,105.44
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς :		
Ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	Δρ.	67,449.99
Ἐκ 56 μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131,320.—
Ἐξ 700 Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας.....	»	71,837.75
Ἐκ 37 » » Πατριωτ. Δαν. τῶν δρ. 30,000,000 ἀξ. »	»	55.—
Ἐκ δύο ἀποδείξεων τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας... »	»	640.—
Ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐκ Δρ. 69,392.18 χρέους τοῦ ἀποβιώσαντος πρώην Ταμείου τῆς Ἑταιρείας Π. Γιαννοπούλου	»	29,732.95
Ἐκ προκαταβολῶν	»	3,200.35
Ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῆ Τραπεζῆ Βιομηχανικῆς Πίστεως... »	»	8,000.—
» » » τῷ Γ. Π. Σκουζέ..... »	»	47,000.—
Ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Δαχλείου Γ' τετραμηνίας 1897..... »	»	255.60
» » » » Β' » 1898..... »	»	200.—
» » » » Γ' » 1898..... »	»	86.—
» » » » Γ' » 1899..... »	»	590.—
» » » » Α' » 1900..... »	»	200.—
Καὶ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ὑπολοίπου ἐν τῷ Ταμείῳ.. »	»	2,369.45
	Δρ.	622,800.89
Ἐκπιπτομένων δὲ τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 εἰς ἐγγυοδοσίας..... Δρ.	6,500.—	
εἰς πιστωτὰς διαφόρους	»	66,195.45
	Δρ.	72,695.45
Ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1902 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις :		Δρ. 550,105.44
α') Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1901 ἐκ..... Δρ.	2,369.45	
προστέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1902 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις (ὄρα ἰδιαιτέραν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ μείου κατὰ τὸ 1902) ἀνελθούσαι ἐν ὅλῳ εἰς..... »	1,013,535.90	
Τὸ ὅλον..... Δρ.	1,015,905.35	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθειῶν πληρωμῶν ἀνελθουσῶν ἐν ὅλῳ εἰς..... »	1,014,480.60	
ἐπομένως ἔμεινον ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902... Δρ.	1,424.75	Δρ. 1,424.75
β') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς..... Δρ.	67,449.99	
γ') Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, 56 τὸν ἀριθμὸν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς..... »	131,320.—	
δ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 700, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς..... »	71,837.75	
ε') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχμῶν 30,000,000, ἐπῆλθεν ἡ ἑξῆς μεταβολή, ὅτι τῆς ὑπὸ τὴν ἀριθμὸν 81891 Ὁμολογίας κληρωθεῖστος εἰς τὸ ἄρτιον εἰσπράχθη τὸ ἐκ δραχμ. 10 ἀντίτιμον αὐτῆς, ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὁμολογιῶν περιωρίσθη εἰς 36 Ὁμολογίας ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς 81885 ἕως 81890, 81892 ἕως 81893, 81895 ἕως 81905, 81907 ἕως 81909, 81911 ἕως 81914, 86886 ἕως 86889, 128955, 128957, 187052 ἕως 187053 καὶ 187055 ἕως 187056 σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς..... »	45.—	
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	272,077.49

	Εκ μεταφοράς.....	Δρ.	272,077.49	
ς)	Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοῦσεως, πλὴν τῆς ἀνικαταστάσεως τῆς μιᾶς ἐκ τῶν 2 ἀποδείξεων ἐκ δρ. 500 δι' ὀριστικῶν τίτλων τοῦ αὐτοῦ Δανείου ἐκ £ 20 0/0, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς.....	»	640.—	
ζ')	Ἐπὶ τῆς γενομένης ἔξοδου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἐταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' αὕτη.....	»	259,863.80	
η')	Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐκ Δρ. 69,392.18 χρέους πρὸς τὴν Ἐταιρείαν τοῦ ἀποβιώσαντος Ταμίου αὐτῆς Π. Γιαννοπούλου ἀνερχομένου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 εἰς.....	Δρ.	29,732.95	
	εἰσεπράχθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1902.....	»	570.—	
	ἐπομένως ἔμεινε ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ἐκ.....	Δρ.	29,162.95	» 29,162.95
θ')	Ἐκ προκαταβολῶν εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ὀφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901.....	»	3,200.35	
	ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1902 ἰδῶθησαν νέα προκαταβολαί.....	»	19,260.40	
	κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἔτος ἀπεδόθησαν.....	Δρ.	22,460.75	
	ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902.....	»	20,652.25	
	Δρ.	1,808.50	»	1,808.50
	Ὄφειλεται δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσὶν οἱ ἑξῆς :			
	Θ. Σοφοῦλης.....	Δρ.	1,000.—	
	Henri Paur Ingénieur ἐν Ζυρίχῃ.....	»	808.50	
	Τὸ ὅλον.....	Δρ.	1,808.50	
ι')	Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπεζῇ Βιομηχανικῆς Πίστεως ἐκ.....	Δρ.	8,000.—	
	προσετέθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1902 οἱ τόκοι τοῦ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ ἐκ.....	»	463.85	
	καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.....	Δρ.	8,163.85	
	ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 παρὰ τῆ Τραπεζῇ ταύτῃ.	»	8,163.85	
ια')	Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1901 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζέ ἐκ.....	Δρ.	47,000.—	
	προσετέθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1902 διὰ νέων καταθέσεων καὶ διὰ τόκους τοῦ ἀλληλοχρέου λ/σμοῦ.....	»	401,237.70	
	καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.....	Δρ.	448,237.70	
	ἐπομένως τὸ παρ' αὐτῷ ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ἀνέρχεται εἰς.....	»	363,237.70	
	Δρ.	85,000.—	Δρ.	85,000.—
ιβ')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1897 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν ἐκ.....	»	255.60	
	Ὄφειλεται τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τῶν ἑξῆς :			
	Ἰπὸ τοῦ Ταμίου Μήλου.....	Δρ.	72.—	
	» » Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου Σηροχωρίου.....	»	27.—	
	» » » » Σπάρτης.....	»	93.60	
	» » » » Λίμνης.....	»	63.—	
	Τὸ ὅλον.....	Δρ.	255.60	
ιγ')	Εἰς τοὺς Χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου Β' τετραμηνίας 1898 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν ἐκ.....	Δρ.	200.—	
	Ὄφειλεται τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐν Λαμῆα.			
	Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	649,008.34	

	Ἐκ μεταφρᾶς	Δρ.	649,008.34
ιδ')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1898 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμε- νον ποσὸν ἐκ	»	86.—
	Ὁφείλεται τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου Δευκάδος.		
ε')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου Γ' τετραμηνίας 1899 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμε- νον ποσὸν ἐκ	»	590.—
	Ὁφείλεται τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐξῆς:		
	Ἰπὸ τοῦ Ταμίου Λακεδαιμόνος	Δρ.	190.—
	» » Τελώνου Κεφαλληνίας	»	400.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>590.—</u>
ις')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου Α' τετραμηνίας 1900 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμε- νον ποσὸν ἐκ	»	<u>200.—</u>
	Τὸ ποσὸν τοῦτο ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρο- μείου Πτελεοῦ.		
		Δρ.	<u>649,884.34</u>
	Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1902 ἠῤῥησε κατὰ	Δρ.	99,778.90
	Ἐκπιπτόμενον δὲ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας δι' ἐγγυ- δοσίας:		
	τῶ μὲν Ταμίᾳ αὐτῆς Π. Χρυσανθοπούλῳ	Δρ.	5,000.—
	τῶ δ' ἐργολάβῳ Ν. Μοσχοῦ	»	1,500.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>6,500.—</u>
Δι'	ἀνεκαθαρίστους λογαριασμοῦ	»	2,935.45
»	ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματίων τοῦ Λαχείου Γ' τριμηνίας 1902	»	2,100.—
»	» » » Δ' » » 1902	»	50,000.—
»	ὀφειλόμενα δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	74,654.15
	Προκύπτει ἔλλειμμα ἐκπιπτόμενον ἐκ τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας ἐκ	Δρ.	<u>136,189.60</u>
		Δρ.	<u>36,410.70</u>

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίης

Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής

Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1902

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

Πίν. 5'

	Χρέωσις (Πληρωμαί)						
	Υπόλοιπα		Πράξεις		Τὸ ὅλον		
	31 Δεκεμβρίου 1901		ἐντὸς τοῦ ἔτους 1902				
Ταμείον	Δρ.	2,369	45	1,013,535	90	1,015,905	35
'Ακίνητα κτήματα	"	67,449	99			67,449	99
Μετοχαί 'Εθνικῆς Τραπεζῆς ..	"	131,320	—			131,320	—
'Ομολογίαι 'Εθνικοῦ Δανείου 'Ε- νοποιήσεως 1898 τῶν Δραχ. 76,354,000	"	71,837	75			71,837	75
'Ομολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν Δρ. 30,000,000	"	55	—			55	—
'Ομολογίαι Δανείου Κεφαλαιο- ποιήσεως	"	640	—			640	—
Κατάστημα τῆς 'Εταιρείας	"	259,863	80			259,863	80
Π. Γιαννόπουλος πρώην Ταμίης τῆς 'Εταιρείας	"	29,732	95			29,732	95
Προκαταβολαί	"	3,200	35	19,260	40	22,460	75
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως, ἔντοκος κατάθεσις	"	8,000	—	163	85	8,163	85
Γ. Π. Σκουζῆς ἔντοκος κατάθεσις ..	"	47,000	—	401,237	70	448,237	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου Γ' τετραμηνίας 1897..	"	255	60			255	60
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου Β' τετραμηνίας 1898..	"	200	—			200	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου Γ' τετραμηνίας 1898..	"	86	—			86	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου Γ' τετραμηνίας 1899..	"	590	—			590	—
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου Α' τετραμηνίας 1900..	"	200	—			200	—
'Εγγυοδοσίαι	"						
Πιστωταί διάφοροι	"			65,250	—	65,250	—
Κεφάλαιον	"			36,410	70	36,410	70
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις..	"						
Προϋπολογισμὸς τοῦ 1902	"			α) 395,720	—	395,720	—
Δρ.		622,800	89	1,931,578	55	2,554,379	44

α) Ἐξόδα πληρωθέντα

Ἐξόδα εἰσπραχθέντα

Ἐλλειμμα ἐκπεσθὲν ἐκ τοῦ Κεφαλαίου

Δρ. 395,720.—

" 359,309.30

Δρ. 36,410 70

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1902

Πίτωσις (Εισπράξεις)					Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1902				
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1901		Πράξεις έντός του έτους 1902		Τό όλον		Χρεώσις Ένεργητικών		Πίστωσις Παθητικών	
		1,014,480	60	1,014,480	60	1,424	75		
						67,449	99		
						131,320	—		
						71,837	75		
		10	—	10	—	45	—		
						640	—		
						259,863	80		
		570	—	570	—	29,162	95		
		20,652	25	20,652	25	1,808	50		
		8,163	85	8,163	85				
		363,237	70	363,237	70	85,000	—		
						255	60		
						200	—		
						86	—		
						590	—		
						200	—		
6,500	—			6,500	—			6,500	—
66,195	45	54,090	—	120,285	45			55,035	45
550,105	44			550,105	44			513,694	74
		74,654	15	74,654	15			74,654	15
		395,720	—	395,720	—				
622,800	89	1,931,578	55	2,554,379	44	649,884	34	649,884	34

Έν Αθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1902

Ὁ Ταμίας
Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστής
Α. Ι. ΛΑΠΠΑΣ

ΤΥΠΟΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ — ΑΘΗΝΑΙ
